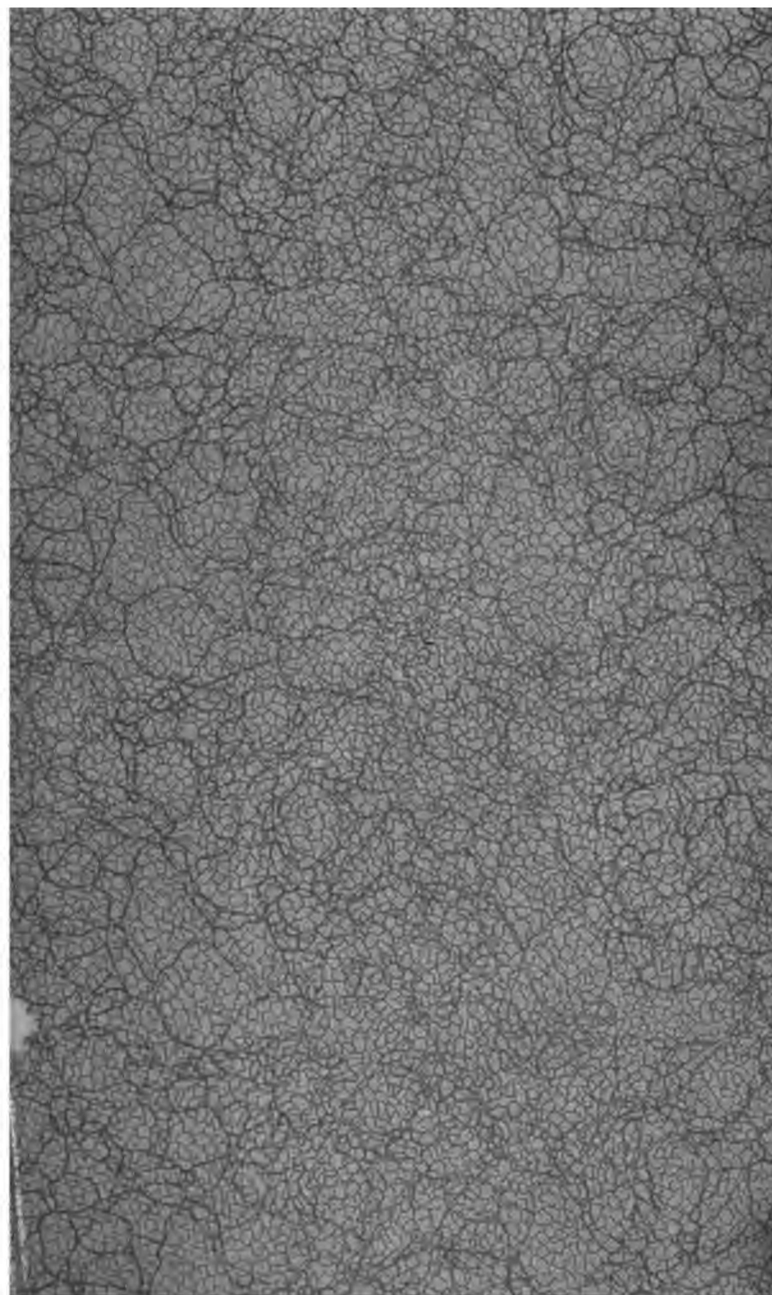

SOPHUS BAUDITZ
HISTORIER FRA SKOVRIDERGAARDEN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

HISTORIER

FRA

SKOVRIDERGAARDEN

SJETTE OPLAG

HISTORIER

FRA

SKOVRIDERGAARDEN

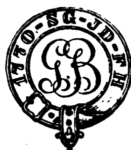
EN NOVELLE-CYCLUS

AF

SOPHUS BAUDITZ

SJETTE OPLAG

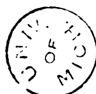
MED TEGNINGER AF KNUD LARSEN

KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG
FR. BAGGES BOGTRYKKERI
1901

Skovriderens Vise.

Et Hurra for min gamle Skov,
Et Hurra og en Vise!
Om nok saa tidt vi sang dens Lov,
For høit vi ei den prise.
Den bar sin Krone stolt og fri
I mange, mange Aar, før vi
Dens Skjønhed kunde nyde;
Og den vil springe aarligt ud
Og klæde sig i vaarligt Skrud,
Naar vi har glemt at skyde.

„Jeg har faaet Lov af min Fader at tage Dig med hjem i Juleferien!“ sagde min gode Ven og Klassekamerat Anton Lynge, idet han øiensynligt gik ud fra, at naar blot den nævnte Tilladelse var given, saa var dermed Alt i Orden. Det var det nu forsaavidt ogsaa, og tredie Juledags Aften — jeg var den Gang en tolv Aar gammel — kom jeg velbeholden til Landstationen, hvor Anton og en Enspænderslæde ventede forat føre mig til Voldborg Skovridergaard. Jeg krøb i Fodposen, Kusken smeldede med Pisken, og under Bjældernes festlige Kimen glede vi fra den oplyste Stationsbygning ind i den store Granskov, hvor det ikke var muligt at opdage mindste Lysning mellem Stammerne, men hvor den snedækte Vei laa bag En som skummende Kjølvand. Saa ud paa den aabne Mark igjen — man trak formelig Veiret lettere, syntes jeg — hvor der hist og her skinnede et enligt Lys ud fra et mørkt Hus, et Slag tilhøire, og vi svingede ind i den trelængede Skovridergaard.

En Dør aabnedes, og fra den oplyste Forstue, hvor hele Familien var samlet, strømmede der mig et saadant Væld af Lys og Varme imøde, at dette mit første Indtryk af Skovridergaarden altid har forekommet mig halv symbolsk. En stor, hvidbroget Hønsehund og en lavstammet Gravhund søgte at overdøve hinanden, men bragtes øieblikkelig til Taushed af Skovrideren, som derpaa vendte sig til mig og i en rigtig fornøielig Tone sagde:

„Naa, saadan seer Du ud, min Dreng! Velkommen til Voldborg“.

„Faae nu Tøiet af, og kom ind og bliv tøet op!“ sagde Fruen, og fem Minuter efter sad jeg ved det hyggelige Aftensbord, hvor Themaskinen snurrede — jeg kunde forresten allerede dengang ikke udstaa The — og havde allerede stiftet Bekjendtskab med Antons ældste Søster, den trettenaarige Vilhelmine, og med den aargamle Margrethe, Husets erklærede Kjæledægge. „Hun var kommen drattende bagefter“, pleiede Skovrideren at sige, „og det var egentlig en Feiltagelse af Storken: han skulde bringe en lille Pige til Møller Knudsen, der kun havde Drenge, men saa havde Mo'er ladet Antons Vugge staa fremme og havde glemt at lukke Sovekammervinduet om Natten, og saa troede Storken naturligvis, det var her, og nu maa vi jo beholde, hvad vi har!“

Saadan en Jul som det Aar havde jeg aldrig oplevet! Jeg kjørte, og jeg red, jeg var med paa Klapjagt og fik Lov at staa bag ved Skovrideren, der paa een Post skjød to Ræve, og om Aftenen spiste vi stegte Æbler og Nøddekjerner, som vi dyppede i Saltkarret, spillede Stop med Vilhelmine og drak gloende Æggepunsch.

Den Ferie gik hurtigt — alt for hurtigt, syntes jeg — men da Slæden atter holdt for Døren forat føre os Drenge tilbage til Staden og Skolen, sagde Skovrideren til mig: „Kom igjen, min Dreng, naar Du har Lyst, Du er velkommen!“ og ligesom jeg siden da altid har havt Lyst at komme til Voldborg, saadan har jeg ogsaa altid følt, at jeg var velkommen; jeg har været der til alle Aarets Tider, og jeg har fundet mig et andet Hjem i den gamle Skovridergaard.

Meget har jeg ogsaa at takke den for. Ikke blot, at det er derude, jeg er bleven Jæger — hvad der har givet og den Dag idag giver mit Liv en Række af dets bedste Glæder — men hvad jeg ikke noksom kan paaskjønne, er, at jeg gjennem mine mange Ophold i Voldborg har levet et Friluftsliv, har lært Naturen og Forholdene udenfor Hovedstaden at kjende, og tidlig er bleven klar over, at Aarstidernes Vexlen beroer paa Andet

end Theatrenes Lukning og Tivolis Aabning. — Hvem tør sige, at han kjender Foraaret, naar han ikke i den nøgne Skov har reist den første Sneppe, eller frydet sig, som man kun gjør det paa Landet, ved at se en Krans af Crocus række Hovederne op over den smeltende Snedrive! Hvor maatte det være fattigt aldrig at have fornemmet den friske, livssvangre Lugt af sort, frostskjørnet Muld, aldrig at have seet Skaden sætte Bo eller Gaasen have Gæslinger, aldrig at have strakt sig paa Engstrimlen ved Mosen en solfyldt Aprilsdag, naar Engblommerne er friske og gule som nykjærnet Smør, naar Nellikeroden ringer Vaaren ind med sin blegrøde, nikkende Klokke under den brune Hætte, naar Viben skriger sig hæs inde paa Brakmarken, og Vandhønen klukker „i det grøntbroderede Kjær“! — Sommeren, den kjende Alle, men Efteraaret, naar om Morgenen hele Haven er dugvaad som efter en Tordenbyge, naar man leder om falden Frugt i Græsplainen, naar røde Hyben og hvide Snebær træde i Blomsternes Sted, naar Luften er let, og det stundom kan være saa stille, at man hører en enkelt, moden Nød springe af den brune Hase, Efteraaret med de stærke Farver, med Hundeglam og Bøsseskud i den taagede Skov, det skal leves ude paa Landet. — Og Vinteren! Hvor har jeg ikke tilbragt lykkelige, glade Vinterdage i Skovridergaarden, selv været med at hente Juletræet hjem fra Skoven, lyttet til Smaafuglenes Aftenkvidder, naar de søgte Ly mellem de tætte Vedbendranker paa den søndre Gavl, og vaagnet med Fryd ved at høre en Jernskovl skrabe mod Trappestenene — det betød jo Sne, Sporsne og tusinde andre Glæder!

Og dog føler jeg det næsten som en Uret, at jeg ved at tale om den Gjæld, jeg staaer i til Skovridergaarden, har stillet mine Naturindtryk i Spidsen og ikke er begyndt med at tale om Skovridergaardens Beboere — først og fremmest da om Skovrideren selv. Hvor var han dog prægtig, hjertensgod og hyggelig, alvorlig paa sin Vis men ved Siden heraf saa let i Sind, at hans Kone altid paastod, at han aldrig blev rigtig voxen! Bedst kunde han næsten slutte sig til Yngre og færdes

fuldkommen kameratligt med dem, og det er ret betegnende, at jeg, da jeg første Gang saae ham — han var dengang mellem fyrre og halvtreds — syntes, at han var en gammel Mand, medens han en Snes Aar senere forekom mig meget yngre. Høi og kraftig bygget var han, Øinene straalede af Sundhed og Livsglæde, og det mørke Helskjæg, der i Aarenes Løb blev graat, gav ham i Forbindelse med den kjønne Skovrideruniform, som han bar hyppigere end de fleste af hans Standsfæller, et vist militairt Tilsnit. I Krigen havde han da ogsaa været: han havde i 48 staaet som jydsk Herregaardsskytte ved Holstein-Rathlous Corps og kunde fortælle om Affairen ved Steppinge, hvor han havde været med at tage de preussiske Kyradserer. Det var Noget for os Drenge at høre paa, og Ingen var gladere end Skovrideren, naar han kunde faae Lov at fortælle — han vidste formodentlig nok selv, at han fortalte godt, fremfor Alt naturligt og anskueligt.

Aldrig har jeg kjendt noget Menneske, med hvem det var en større Fornøielse at gaa en Tur i det Fri, Han selv glædede sig som et Barn ved hvert, selv det mest dagligdags Naturphænomeen og nød det paa primitiv, homerisk Vis; han viste En med Stolthed sine Planteskoler, hvor de diminutive Naaletræer saae ganske ud som Gulerodsbede i en Have, han kjendte hver syngende Fugl paa Røsten og lærte os Andre lidt af Kunsten, han opdagede i lang Afstand hver sjelden Blomst og gik langt af sin Vei forat hente den — kort sagt, at gaa med ham var lige saa godt som et Cursus i Naturhistorie — ja, jeg kunde gjerne sige i Religion med, thi han havde en egen Evne til paa naturlig Maade at aabne Ens Øine for Tilværelsens Harmoni og minde En om Skaberen gjennem det Skabte. „Ja, Vorherre forstaaer sine Ting!“ kunde han sige, naar han gik ude i Skoven og med Glæde og Stolthed saae op under Bøgekuplen; „skulde jeg formaste mig til at indvende Noget imod ham, saa maatte det da være, at han har skabt Barkbillerne: dem synes nu jeg, man gjerne kunde have undværet — men de er vel ogsaa godt for Noget alligevel!“ I det Hele

troer jeg næsten, man kan sige, at hans daglige Runder i Skoven var en Slags Kirkegang for ham, og naar han om Aftenen, mens Mo'er eller senere Vilhelmine, spillede paa Klaveret, brummede Ordene til sin Yndlingssang, Mendelssohns deilige

„Wer hat dich, du schöner Wald,
Aufgebaut so hoch da droben!
Wohl den Meister will ich loben,
So lang' noch mein' Stimm' erschallt."

saa var hans Pris af „Mesteren" saa ærlig og dybt følt, at man fik en tydelig Fornemmelse af, at Sangen for ham blev en ligefrem Psalme.

Sin Hustru — hvem han aldrig kaldte Andet end „Mo'er" — elskede og beundrede han, men det var yderst sjeldent, han udtalte sig for Fremmede om sine Følelser. Det var da ogsaa umuligt Andet, end at Enhver, der kom i Berøring med Husfruen, maatte holde af hende. Hyggelig saae hun ud med den sorte Fløils Hue og det altid snehvide Forklæde over den sorte Kjole — nærmest som en værdig Borgmesterfrue paa et af de Keysers eller Frans Hals' Malerier, men hun havde et mildere Udtryk end de gamle hollandske Matroner, og sjelden har der ogsaa lyst et venligere Blik ud fra et Menneskeaasyn end det, der mødte En hos hende. Hun hørte til de Stille i Landet, glædede sig mest ved opmærksomt at følge Andres Tale, og tog hun en enkelt Gang ivrig Ordet, kunde man være saa temmelig vis paa, at det var forat forsvare eller dog undskylde En, som hun syntes blev bedømt for strengt.

At Skovrideren holdt af sine Børn, er det vel næsten overflødigt at sige, men der er vistnok mange Forældre, som vilde finde hans Opdragelse yderst letsindig. Han gik nemlig ud fra det Princip, at „Vorherre ogsaa skal have Lov at være Barnepige", og dette anvendte han gaa den Maade, at Børnene meget tidlig fik Lov til at færdes paa egen Haand og til at gjøre Adskilligt, som andre Børn ikke faae Lov til; Anton kunde saaledes omgaaes en Bøsse, da han var en halv Snes Aar gammel, og Vilhelmine kjørte ganske alene til nærmeste

Kjøbstad og besørgede Indkjøb til Huset. — „Børn har godt af itide at lære, at det Første her i Verden ikke er at hytte sit Skind“, sagde han; „nutildags gaaer al Lærdom ud paa at bjerge Livet saa længe som muligt, og det gjør let Folk til Kujoner. Man lærer kun Børn, hvordan de skal leve — jeg kunde fristes til at sige, at man hellere skulde lære dem, hvordan de skal dø, for det er dog i Grunden baade vigtigere og sværere! Ens eget Liv er jo, naar Alt kommer til Alt, slet ikke saa grumme meget værd — der er saamænd altid Ti for En, der kan træde i Stedet, naar man selv faaer Forfald, Geleddet bliver nok sluttet. Nei, Verden staaer nok, selv om der imellem gaaer en Forpagter i Løbet, som Poul Møller siger, og Drenge i alt Fald trænger til fra Smaa af at tænke paa, at der kan komme den Dag, da de maa kigge ind i en ladt Bøssepibe uden at blinke med Øinene!“

Dette Princip medførte for Antons og mit Vedkommende, at vi i Ferien omtrent kunde gjøre og lade, som vi vilde, og jeg mindes kun en eneste Gang, at vi have faaet en ordentlig Overhaling. Skovrideren skulde en Eftermiddag til Byen og feire Kongens Fødselsdag, og før han kjørte bort, paalagde han os Drenge at hale Flaget i Haven ned inden Aften. Men hvem der glemte det, var os, og hvem der næste Morgen blev vred for Alvor, det var Skovrideren. Han holdt en Tordentale til os, forklarede, at Dannebrog ikke var en Klud, som man lod hænge til Tørring Natten over, men at man dog i alt Fald skyldte det Flag, som man maaske en Gang skulde kjæmpe under, saa megen Pietet, at man ikke lod det vaie om Natten for Ugler og Flagermus — den Lection glemmer jeg aldrig!

Skjøndt Skovrideren var saa langt fra at være en Pedant som vel muligt, gik hans Liv dog under normale Forhold saa temmelig efter en Snor. Tidlig om Morgenen, Sommer og Vinter, sad han inde i sit fordringsløse Værelse, „Kontoret“, hvis mest characteristiske Udstyring var de mangfoldige Protocoller, som det hører til en kongelig Skovriders Embede at føre, og som næsten saae lige saa

ærværdige ud som Kirkebøgerne i en Præsts Studerekammer. Her røg han sin Morgenpibe og besørgede sine Regnskaber og sit Skriveri i det Hele taget. Saa var han omkring i Districtet lige til Middag, og i det Øieblik, der blev kaldt tilbords, gik han ud til Brønden, heisede selv en Spand op og drak med en Nydelse, som var det den kosteligste Vin, et Glas af det altid iskolde, krystalklare Vand. Brønden var noget af det, Skovrideren satte allermest Pris paa ved hele Gaarden; han blev aldrig træt af at rose det mageløse Vand, som han tilskrev alle mulige og umulige Virkninger, og han var ikke langt fra at omgive Brønden med en vis romantisk Nimbus. Det hed sig nemlig, at den, i Lighed med adskillige Aaer og Søer, hvert Aar forlangte et Offer; da den i sin Tid var bleven gravet — længe før Skovrideren var kommen her — var den skreden sammen over en af Brøndgraverne, men siden var den bleven mere nøisom og antoges nu at være tilfreds med, at der aarligt tabtes et Glas, en Ske eller lignende livløs Gjenstand i dens mørke Dyb.

Naar Eftermiddagskaffen var drukken — der dækkedes altid med Dug og Maskine inde i Dagligstuen — satte Skovrideren sig tilrette i sin haarde Lænestol med Hestehaarsbetrækket og begyndte at læse Berlingske, men længere end til anden Side naaede han sjelden, førend han lod Piben glide fra sig, lagde Hovedet tilbage og Avisen i Skjødet. Dette var for Hønsehunden „Bekkas“ Signalet til at sætte sig ved sin Herres Side og med Hovedet hvilende paa Berlingske faae sig et afbrudt Blund, medens „Gravmand“ lige saa regelmæssigt lagde sig ved Skovriderens Fødder. Mo'er satte sig hen i Sofaen og lukkede ogsaa Øinene, men hun holdt stadig paa den uskyldige Fiction, at hun ikke sov, og i en halv Time var nu Alt stille i Dagligstuen. Efter Siestaen læste Skovrideren, hvis han da ikke havde Forretninger ude af Huset, og han læste Meget, havde Interesse for Alt og fulgte godt med paa de fleste Omraader. Om Aftenen passiarede man sammen, men den sidste Time, før Skovrideren gik i Seng, læste han igjen, og saa „repeterede“

han kun, d. v. s. han læste i en eller anden af sine gamle Yndlingsbøger — Fader Holbergs Komedier, Blichers Noveller, Walter Scott, Don Quixote eller Claudius — og naar Nogen undrede sig over, at han saadan kunde blive ved at læse det Samme Aar ud og Aar ind, pleiede han at sige: „Jeg vil gaa i Seng med et roligt og tiltalende Indtryk. Det gaaer mig med Læsning som med Selskabelighed: bliver jeg bedt sammen med fremmede Mennesker, som jeg ikke kjender, saa glæder jeg mig ikke til det paa Forhaand, thi lige saa vist som det kan være et behageligt Bekjendtskab, man stifter, lige saa vist kan det være alt andet end fornøieligt. Veed jeg derimod, at jeg skal sammen med gode, gamle Venner, ja, det er en anden Sag: saa glæder jeg mig til Sammenkomsten længe i Forveien.“

I Antons og min Drengejagt blandede han sig ikke, men han kunde godt lide, at vi vare lige jagtgale begge To. „Kun Jægeren kjender rigtig til Naturen“, paastod han, „og naar Nimrod i Bibelen kaldes „en vældig Jæger for Herrens Aasyn“, saa er Meningen fornuftigvis den, at Jægeren, der færdes under aaben Himmel, ligesom Sømanden stadig føler sig Skaberen nær. Det kan gjerne være, Pastor Nissen ikke godkjender den Fortolkning, men jeg holder mig til den alligevel. — Naa, det var nu ikke godt, at Alle var Jægere“, tilføiede han med et Smil, „saa gik da den Smule Vildt, vi har tilbage, helt i Hundene, men kommer Jagtlysten over En, saa troer jeg ikke, Noget i Verden kan bekjæmpe den, og derfor har jeg ogsaa en hvis Sympathi for Krybskytter, skjøndt jeg naturligvis i Embeds Medfør maa betragte dem som Fjender — Shakespeare var jo ogsaa Krybskytte! — Men veed I, hvordan jeg blev Jæger! Nu skal I høre. — Mine Forældres Hus inde i Byen vendte ud til den gamle Kirkegaard, og Taarnet, der løftede sig over de spidse, rødbrune Tage, hører til mine allerførste Barndomsindtryk. Jeg var en stor Dueven som Dreng, og det første, jeg gjorde, naar jeg kom hjem fra Skole, var at kile op paa Loftet og se ind i Slaget. Men en Dag i Foraaret manglede der een, en deilig hvid Tumler. Jeg kigede op i Luften til alle

Sider, og jeg havde næsten kiget mig Halsen af Led, da jeg pludselig seer et hvidt Dun ganske langsomt svæve ned fra Taarnet. I troer det maaske ikke, men jeg forsikrer Jer, jeg kan endnu den Dag idag se Solen skinne paa det hvide Dun, der lignede et stort Snefug, og jeg kan se den blaa, skyfrie Himmel ovenover! — Naa, da Fjeren endelig kom til Jorden, var der en frisk Bloddraabe paa den; lidt efter kom der en hel Regn af Dun, og tilsidst saae jeg en stor, brunlig Fugl flyve bort oppe fra Spiret. Det var en Vandrefalk, sagde min Fader, og han trøstede mig med, at den nok i nogen Tid hver Dag vilde komme og hente sig en ny Steg. Saa fortvivlet og saa opbragt og hævnlysten har jeg ikke ret mange Gange været i mit Liv, men næste Dag tog jeg uden at sige Noget min Faders gamle Muskedonner og fik af Klokkeren Lov at gaa op i Taarnet. Veien var mørk; kun hvor der var et af de smaa Vinduer, faldt der en skarpt begrænset Solstraale, som oplyste et Fletværk af alentykke Bjælker og tabte sig inde imellem dem. Ældgammelt Støv og sort, snavset Spindelvæv laa i Lag paa Rækværket — jeg saae godt ud, da jeg omsider fik seet mig selv ude paa Vægtergangen! Et Øieblik glemte jeg min Fjende og alt Andet over den Udsigt, der bød sig, og over Følelsen af selv at svæve oppe i den lette, friske Luft. Nede over Byen laa et Røgslør, og frem af det hævede sig Skorstene og Gavle som Bjergtinder af Taagen; Svalerne kredsede om mig, men Spurve og Krager holdt sig i de lavere Regioner. Jeg satte mig tilrette deroppe paa de mægtige Granitkvadre, der vare hagede til hinanden ved Jernankre, stemmede Fødderne mod Gitteret og Ryggen mod Spirets irrede Kobberplader, og saa ventede jeg — jeg fik Lov at vente længe! Men omsider hørte jeg Vingeslag, en brun Skygge svævede høit, høit over mig, og tilsidt saae jeg Fuglen sætte sig ved Kapitælet paa en af de korinthiske Søiler, lige over mit Hoved. Jeg veed at jeg rystede paa Haanden, saa jeg neppe kunde holde Bøssen, og jeg var længe om at tage Sigte, men da Sigtekorn, Fugl og Taarnspir Altsammen begyndte at løbe rundt og blive sort, trykkede jeg endelig af. Jeg havde en Fornemmelse,

som om jeg i samme Nu selv skulde styrte ned fra Vægtergangen, og jeg klyngede mig krampagtigt til Gitteret, men efter et Par Secunder — der forekom mig som Minuter — faldt der noget Tungt ned lige foran mig — nu var min Due hævnet! Samme Dag fik jeg en Dragt Prygl af min Fader, og næste Morgen forærede han mig en ny, enkeltløbet Bøsse. — Saadan begyndte jeg som Jæger, og Gud veed, om det ikke var lignende Følelser, der bragte mig til at gaa med i 48! — Ja, gaa I saa blot i Skoven med Janos, Drenge!"

Janos, eller „Skovtrolden", som vi kaldte ham, naar han ikke selv hørte paa det, var uimodsigelig Skovridergaardens største Original. Han var en Bøhmer, der i sin Tid var indkaldt som Fasanjæger paa Egeborg, men da Fasaneriet der blev nedlagt, havnede han, Gud maa vide hvordan, paa Voldborg District, hvorhen han allerede var kommen i den forrige Skovriders Tid, og nu levede han som en Slags Pensionist, af hvem der ikke blev forlangt andet Arbeide end det, han selv havde Lyst til. Da jeg først lærte ham at kjende, var han vist forresten slet ikke saa gammel, men den lange, magre Skikkelse var allerede bøiet, og det blaasorte Haar var begyndt at blive stærkt graasprængt, saa at han saae meget ældre ud, end han virkelig var; til Gjengjæld forandredes saa hans Ydre næsten ikke i den følgende Snes Aar. Han selv paastod, at han kun var tagen fra sit kjære Bøhmerland, fordi han, der som ungt Menneske var Revierjæger hos en af Magnaterne dernede, under en Strid med en Vildttyv havde skudt Denne ned og derfor havde maattet flygte, men der var dem, som paastod„ at det ganske vist havde sin Rigtighed med den omtalte Strid, men at det var Janos, der havde været Vildttyven, og Rivierjægeren, der var bleven skudt, og den gamle Bøhmers i Reglen noget skulende Blik, der ved enkelte Leiligheder kunde lyne af Forbitrelse og let vakt Hævntørst, modsagde just ikke en saadan Paastand. Det var imidlertid langt fra, at Janos' Fortid havde noget Afskrækkende for os Drenge, tvertimod: han øvede en stærk Tiltrækning, og der var intet Sted i hele Skovridergaarden, vi hellere vilde være, end

i hans tarvelige Kammer. Indbydende var det ikke i og for sig, thi da Væggenes eneste Pryd vare Rævesaxe, Koraller, Piske og Apporteerbukke, kunde man i første Øieblik gjerne have taget Bøhmerens Bolig for et middelalderligt Torturkammer; næst efter at gjøre Bøsser rene og samle Papirstumper i Gaarden — hvilket sidste var en ligefrem Lidenskab hos ham — var nemlig hans væsentligste Bestilling at dressere Hunde, i hvilken Kunst han neppe havde sin Overmand, og det sagdes almindeligt, at der ikke var den Kjøter til i Verden, som Janos ikke kunde bringe til at have en fast Stand eller uddanne til en paalidelig Schweizhund. Hans Interesse for Jagten var forresten af en ret eiendommelig Art og temmelig begrænset; han fulgte de første Par Aar, jeg kom til Voldborg, regelmæssigt med paa Antons og mine Excursioner for efter Skovriderens Ordre at lære os „das edle Weidwerk“, men det Eneste, han selv brød sig om, var at skyde Ræve, Rovfugle, Krager og Skader, hvilke Skabninger han fra sin mangeaarige Virksomhed som Fasanjæger var vant til at betragte som svorne Dødsfjender. Det var med en vis grum Tilfredsstillede, han streifede en Ræv, og de skudte Rovfugle sømmede han regelmæssigt fast paa Trægavlen ud for sine Vinduer, Ligesindede til Skræk og Advarsel, hvorfor jeg heller aldrig har kunnet læse de bekjendte Linier i „Murad“:

„Paa Ladeporten naglet
Den vilde Skovens Helt,
En Glente, spreder Vingen
Som i et Vaabenfelt.“

uden at tænke paa Janos og Skovridergaarden. Overfor Ræven hyldede han ubetinget Udryddelsesprincipet, men Skovrideren holdt til en vis Grad sin Haand over Mikkel — „han tager flere Mus end Høns“, paastod han altid — og at lægge Strychnin for ham fik Janos aldrig Lov til, skjøndt han tidt slog paa det, men saa sagde Skovrideren: „Nei, maa jeg bede om en civiliseret Krigsførelse! Gift, fy for Pokker! Det sætter man jo ikke engang for Tyrken, og han hører sgu dog ikke oprindelig hjemme i Europa, saadan som Mikkel!“ Foruden at Janas

saaledes førte Krig mod alt Slags „Raubzeug“, var det ham en særlig Fornøielse at fange Kramsfugle, og jeg troer næsten, at han havde lige saa megen Glæde af at lave Donerne som af at røgte dem, navnlig naar Anton og jeg vilde holde ham med Selskab. Saa røg han af en lille Næsevarmer, der „snorkede“ for hvert Sug, men da jeg engang foreslog ham, at han skulde rense den og faae ordentlig Luft i Røret, belærte han mig om, at det maatte der netop ikke være: „So goer der all for megen Tabak mit!“ sagde han — han lærte aldrig at tale ordentligt Dansk. Grunden til, at vi Drenge saa gjerne vilde opholde os i Janos' Stue, var ikke blot den mere materielle, at vi der kunde ryge, saa meget vi vilde, og stundom bleve tracterede med saadanne Dilicatesser som Pindsvinesuppe og røgede Grævlingeskinker, men ogsaa, og fornemmelig, den, at man baade kunde faae ham til at spille paa Harmonika og til at fortælle. Og det, han fortalte, var ikke blot om den „store“ Jagt i Bøhmerland, om Vildsvin og Kronhjort, Tjur og Schuhu: han var tillige uudtømmelig i en vis Art af Sagn og Mystik. Det var aldrig, eller i alt Fald kun meget sjeldent, almindelige Eventyr og Spøgelsehistorier, han opvartede med, men medens Skovrideren beskjæftigede sig med den reale Naturhistorie, udstyrede Janos sit Hjemlands Bjergskove med en eventyrlig Fauna og Flora og befolkede dem med halv symbolske Personificationer af Naturphænomener og Naturstemninger, der vare saa forskjellige fra alt Hjemligt, at det for os var som et Pust fra en anden Verden. Hvor meget af det han egentlig selv troede paa, er vist vanskeligt at afgjøre; naar han havde sluttet en Historie, tilføiede han ofte: Det sachte man i gamle Dager“, eller „Sodan fortæller de eenfoldige Bønder noch hjemme i Bøhmen“, men jeg troer ikke altid, det var saa alvorligt ment med disse rationalistiske Vendinger: han var vistnok kun bange for, at hans Tilhørere skulde finde ham selv alt for overtroisk, og vilde derfor holde sig en Bagdør aaben. Oftest var det, som sagt, en mystisk Dyre- og Planteverden, han førte os ind i, og jeg husker den Dag idag hans Historie om Hasselsnogen, der ligger skjult

ved Roden af en gold Hasselbusk, i hvilken der altid groer en Mistelten: „den har en Krone paa Hovedet, og Somme sige, den er hvid, men Andre, at den er spraglet“. Bundløse Kjær spillede en stor Rolle for ham, og han havde selv engang skullet være med til at maale Dybden af et saadant, men da man havde firet et Plovjern mange, mange Favne ned, gav det pludselig et Ryk i Linen nedefra, saa den blev revet ud af Haanden paa Den, der holdt den, og siden prøvede Ingen mere paa at naa Bund i det Kjær. Jeg dristede mig til at spørge, hvad „det“ var for Noget, der havde rykket i Linen, men jeg fik ikke andet Svar end en Trækken paa Skuldrene. I det Hele taget kom dette Mystisk-Upersonlige hyppigt igjen, og mange af Historiernes Pointe beroede netop paa Vendinger som: „det kaldte paa ham“, „det drog ham“ el. lgn. Stærkt Indtryk paa os gjorde hans mange Fortællinger om „Das Mittagsmädchen“, ikke fordi vi paa nogen Maade troede paa dem — Gudbevares, det er store Drenge alt for oplyste til — men fordi der var en ganske særegen Romantik over denne Skovfrue, som man kun paa de varmeste Sommerdage og lige i Middagsstunden seer et Glimt af, naar hun skrider hen over Grønsværen og forsvinder mellem Stammerne; det havde ikke været nær saa uhyggeligt, syntes vi, om hun havde viist sig i Mørket eller i Maaneskin, det gjøre jo alle andre Sagnskikkelser, men dette, at man saadan ved høi lys Dag kunde se Spøgelser inde i den store, tause Skov, det havde Noget af den samme Uhygge som en Ildebrand om Dagen, hvor man ikke seer Flammen selv men kun dens Virkninger. — „Har Du aldrig været bange, Janos?“ spurgte Anton en Dag efter saadan en Historie. Janos betænkte sig et Øjeblik men svarede saa: „Jo, een Gang!“ — „Naar var det?“ — „Det var kort efter, at jeg var bleven ansat som Revierjæger hos Fyrst Koloczek. Jeg havde faaet en Hund, en deilig stor, sort Schweizhund, der hed Gollo, men den var melancholsk; den saae altid bedrøvet paa mig, sukkede dybt ligesom et Menneske og foer hylende op om Natten, naar den drømte tunge Drømme. Med den og to andre Hunde gik jeg en sen

Høstaften gjennem Fyrreskoven ved Czermak, der ikke havde noget godt Navn paa sig; Stien var smal, og det var bælgmørkt. Gollo gik forrest, saa de to andre Hunde, og saa jeg. Men pludselig lægger Gollo sig ned paa Stien og hyler, de to andre Hunde gjør ligesaadan, og det var ikke muligt at faae dem frem hverken med det Onde eller det Gode. Den Gang var jeg bange, men frem maatte jeg jo, for vender man Ryggen til det, som ondt er, faaer det jo lettest Magt. Saa spændte jeg min Bøsse, lagde den til Kinden og skjød ind i Mørket. Det skreg foran mig, og det skreg bagved mig, syntes jeg, men nu gik Hundene villigt frem, og jeg kom velbeholden hjem." — „Men hvad troer Du da, det har været, Janos?" spurgte jeg, der ikke vilde lade mig mærke med, at jeg i lignende Tilfælde ganske sikkert havde været lige saa bange. — „Det veed jeg ikke", svarede han, „for jeg saae jo Ingenting, men det Underlige ved Historien var, at ikke blot Gollo men ogsaa de to andre Hunde maa have seet det, jeg ikke saae!"

Ogsaa over Janos' egen Personlighed kunde der falde en vis Poesi, som naar han f. Ex. hvert Foraar vandrede ud til Hovedlandeveien, hvor der stod en enlig Pil, forat se, om „hans Fugl" var kommen. Han paastod nemlig, at der hvert Foraar sad en lille Fugl — og altid den samme — i Toppen af Pilen; han var overbevist, om, at den kjendte ham, og jeg troer nok, han forestillede sig den som kommende lige fra Bøhmerland og bringende ham en Hilsen fra det gamle Hjem.

Med ham færdedes da Anton og jeg paa vore første Jagter, og ganske naturligt fik vi derved en vis Forkjærlighed for, ogsaa naar vi gik alene, at skyde Rovfugle, dels fordi Janos' Lyst smittede, dels fordi der om Sommeren ikke var synderlig Andet for os at jage, eftersom Bekasinerne fløi os alt for hurtigt, og vi i det Hele holdt mest af det Vildt, der sad roligt. Hyppig toge vi vort Stade i det saakaldte Egelundskrat, der laa tæt ved Skovridergaarden men forresten ikke hørte til Districtet; det eiedes af Proprietair Lund paa Stenløsegaard, men paa hans Enemærker havde vi uindskrænket Jagtret. Grunden

til, at vi helst søgte Egelundskrattet, var en dobbelt: for det første var det et ganske anderledes fornøieligt Terrain end de forstmæssigt behandlede Statsskove: Eg, Bøg, Birk og El, Gran, Hassel og Ask groede her imellem hinanden, ganske som de vilde, og kun Efteraarsstormene fik Lov at lufte lidt ud i Tykningen; for det andet husede Egelundskrattet som en naturlig Følge af dets Beskaffenhed en forbausende Mængde Fugle, navnlig Rovfugle. — Hvor vilde jeg dog gjerne gjenopleve en af disse Sommeraftener med al deres skyldfrie Glæde og rige Nydelse! — Klokken er bleven Sex, Varmen er trykkende, men vi har ikke længer Ro paa os, skjøndt Skovrideren forsikrer, at vi godt kunne vente et Par Timer endnu, vi maa afsted! Vi gaa ad den smalle, steile Sti gjennem „Helvedeshulen", hvor vi hvert Øieblik maa bøie Grenene til Side, og paa Veien se vi ind til den nærmeste Rævegrav, hvor Hundene allerede holde Hus; udenfor Graven ligger en hel Bunke graa Fjer — nu veed vi da, hvor gamle Sidses Høne, der forsvandt forleden, er bleven af! Saa dreie vi ind i en af de tætteste Tykninger, hvor Hyld, Hassel og Røn danne Underskoven, og hvor ranke, halv udgaaede Aske, med gult Lav op ad de tørre Stammer, hæve sig høit over Kravlet; her inde vade vi i Hindbær og Caprifolier, og det tager derfor Tid, inden vi komme videre, forbi den lille Skovmose, hvor de hvide Birkes „Hexekoste" se ud som lige saa mange Kragereder, og hvor man hvert Øieblik snubler over Elletræets blottede Rødder, der ligne mørke Kæmpesnoge, som bugte sig hen over den bløde Grund. Saa komme vi ud paa Kjøreveien, den altid fugtige Skovvei med de dybe, sorte Hjulspor, men bøie atter af for omsider at slaa os til Ro inde under den store Eg — der omkring har nemlig Mads Røgter to Gange i forrige Uge seet Høgen holde til. Nu gjælder det om at komme til at sidde saa skjult som muligt og dog have frit Skud, helst til begge Sider; her maa en Gren brækkes, der maa en anden bøies ned for at give Dækning, men tilsidst er Alt foreløbigt, som det skal være; Bekkas lægger sig ved vore Fødder, og vi faae Ild paa Piben. Ubevægelige sidde vi og uden at vexle et

Ord, men der er nok at se og høre paa. Skovduerne kurre, og skjøndt de ganske sikkert sidde langt borte, ovre ad Engen til, lyder det dog, som de vare tæt ved; Flagspætten hamrer, nu kommer den nærmere, vi kunne se den glide op ad den graa Bøgestamme. — Nei, hvor Myggene plage En! Man vifter sig, og man stryger sig, og man fortrækker Ansigtet paa den mærkeligste Maade, men lige meget hjælper det, inden Aften er man dog forbidt paa Ansigt og Hals, paa Hænder og Ankler. Bekkas lider om muligt endnu mere, end vi; den ryster sig, og den vælter sig, men gjør den for megen Støi, faaer den et velvilligt Smæk som Tilhold om at forholde sig rolig, thi den kunde jo skræmme Vildtet. Der kække et Par Skader, men de vogte sig vel for at stille Noget af deres sorte og hvide Pragt til Skue, og vi høre dem smutte ind i Toppen af en tæt Gran uden at have seet et Glimt af dem. En Solsort rasler mellem det visne Løv, og en Skovmus kommer frem nede ved Foden af Bregneklyngen; Bekkas løfter Hovedet, og saa er Musen borte. — Nu begynder Aftenen at falde paa; inde under Granerne gløder et gulrødt Lys, og Løvet paa Træerne smelter sammen i store, mørke Klatter; Egen over Ens Hoved seer med sine knudrede Grene ud som en mægtig Kæmpeedderkop, der er sat paa Stilk, og man bliver næsten blind af den stadige, ufravendte Stirren opefter. Inde mellem Hindbærbuskene lyder der en Raslen; Bekkas bliver urolig, knurrer sagte og begynder at reise Børster paa Ryggen; er det en Ræv, eller skulde det være Grævlingen, som er ude at lufte sig? Vi sidde i aandeløs Spænding og klare med Bøssen; da viser der sig pludseligt et spidst, rødt Hoved inde paa Vexlen, men Mikkel er hurtigere end vi: han er forsvunden, før Nogen af os har faaet Tid til at afgive sit Skud. — Det er nu næsten hel mørkt, og vi ville allerede bryde op, da høres der stærke Vingeslag, en stor Fugl sætter sig i Egen, men det er os ikke muligt at opdage den. Forsigtig kryber jeg til Siden stadig speidende i Veiret, og jeg faaer endelig Øie paa en mørk Masse — er det ikke Fuglen? — Jo, nu rører den sig, og i samme Nu knalder mit Skud. Ildglimtet blænder, og jeg kan Intet se, men der høres et

tungt Fald, og uden bestemt at vide, hvad jeg har skudt, skynder jeg mig hen imod mit Bytte. Bekkas har imidlertid naaet det, længe før jeg, men han vender slukøret tilbage uden at ville apportere det — saa veed jeg da, at det er en Rovfugl! — Nu har jeg den, det er en Duehøg; den er hel forendt, og straalende af Glæde gaaer jeg med min Fugl i Haanden hjem gjennem den mørke Skov, hvor opskræmmede Krager arrigt hvæsende flyve En over Hovedet, og hvor Uglen røber sin lydløse Flugt med et skarpt Skrig.

Vare vi ikke i Egelundskrattet, kunde man om Sommeren være nogenlunde sikker paa at træffe os ved Stranden — Voldborg ligger jo tæt ved den store Fjord, der her skjærer sig flere Mil ind i Landet, og vi havde kun en halv Times Gang til Vandet. Mellem Skoven og Fjorden ligge tarvelige Marker, hvor der er langt mellem de lave, blegt farvede Straa, og hvor Kartoflen danner grønne Oaser. Græsset er afsvedet, saa den haarde Bund kun dækkes af et tyndslidt, hullet Teppe, Faarene kunne knap bjerge Føden, og graa, filtbladede Kongelys ere den eneste Afveksling paa den monotone, brungrønne Flade. Et enkelt fattigt Hus, en Kone, der flytter Faarene, eller en Dreng, som tungsindig passer en Flok Gæs, det er de eneste, svage Spor af Menneskeliv. Længere ned mod Fjorden kommer hist og her en smal Rygning med blaaligt Marehalm og smaa Strandmoser med lave, mørke Siv, hvor Saltvandet strømmer ind med Paalandsvind, og hvor Svalesneppen og Viben holde til; ellers løber her langs hele Strandkanten en grøn Strækning, dannet af det tætte, korte Græs med de trinde Blade og den dybe Farve, som man kun finder ved Kysten. Her er det ene vandfyldte Hul ved Siden af det andet, sjelden over et Par Alen i Gjennemsnit, uregelmæssigt formede og kun en Fod dybe; det grønne Dække bøier sig ned over Kanten og giver derved det Hele et eiendommelig blødt, afrundet Præg, lyslilla Strandasters og Potentil med hvidgraa Blade og gule Blomster danner Mønsteret i den mørke Grund. Udenfor Grønsværen ligger en Tangbræmme, snart brun eller olivenfarvet, snart sølvhvidt bleget, og saa kommer

Havstokken, hvor man ved Lavvande stundom kan se det tørre, fine Sand ligge i regelmæssige, parallele Bølgelinier, medens der længere ude paa den fugtige, dyndslimede Bund er en Uendelighed af Sandormenes Høie, der bryde Fladen ligesom Muldvarpeskud paa en Mark. Langt, langt ud kan man vade, et godt Stykke udenfor de store Sten, hvor Sælerne holde af at sole sig; Grunden skraaner kun umærkeligt, og paa den yderste Revle sidde Stormmaager paa Rad i tætsluttede, hvide Geledder. — Hvor er det velgjørende at strække sig her en varm Sommerdag, og hvor er en Solnedgang deilig, naar Himlens Gult og Orange bliver violet i Synskredsen og bæres imod En over Fjorden som svage, svovlblaa Dønninger! Og saa Fuglelivet her, det har ogsaa sin Charme. Vipstjerten løber omkring uden at ænse Ens Nærhed, Viben kredser skrigende og slaaer et Slag ned over Hunden, Rylerne flyve pibende hen over Strandkanten, med hvis graa Farve de smelte sammen, en Heire drager i tung, usikker Flugt hjem fra Fiskeri, Brokfuglene begynde at flokkes, og Ænderne trække. Mangen smuk Sommeraften og mangen stormfuld Høstaften har jeg siddet her og ventet paa Andetrækket, ventet paa at høre den første, svirrende Lyd ude over Fjorden, anspændt mit Syn for at faae Øie paa den lille, sorte Prik, der voxede saa hurtigt, og som man i Tusmørket altid antog for at være meget længere borte, end den virkelig var, og ofte har jeg ventet forgjæves. Men hvad gjorde det: naar man blot en Gang imellem hørte Lyden af det tunge Plask i Vandet og af Hunden, der vader ud efter den skudte And, saa var man jo skadesløs for mange Aftener uden Udbytte!

— Der gik en tre, fire Aar, og jeg var nu fuldstændigt som hjemme i Skovridergaarden. „Forstraaden“ — det var Skovrideren nemlig bleven og hed fra nu af aldrig Andet — indskrænkede i Reglen sin Velkomsthilsen til et: „Naa, er Du der igjen! Hvad vil Du?“, Bekkas og Gravmand sprang logrende op ad mig, og Janos vidste paa en Prik, at jeg i hver Ferie havde to Fjerdingspund „Volle Knaster“ med ud til ham — det var hans Liv-

tobak. Anton og jeg gik nu i daværende sjette Klasse i Latinskolen og begyndte saa smaat at føle os som voxne Kavalerer; jeg havde skudt to Ræve og een Buk — intet Under derfor, at jeg ogsaa fandt det passende at modtage mit første erotiske Indtryk. Den ældste Datter i Skovridergaarden, Vilhelmine, havde jeg hidtil omgaaedes fuldstændig kameratligt med, men omtrent samtidig med, at lille Margrethes Kjole blev kort, blev Vilhelmines lang, og jeg opdagede pludselig i Sommerferien, at hun nu var en ung Pige, som man godt kunde forelske sig i. Da jeg saa en Aftenstund saae hende gaa hen ad Stien over Marken, gjennem den gule Rug, og forsvinde inde i den grønne Skov, der ligesom lukkede sig efter hende, saa slog det mig, at saadan omtrent maatte vel Skovfruen, som Janos havde talt om, se ud, naar hun svæver hen over Græsset og bliver borte mellem Stammerne, og den Aften lagde jeg mig til Ro med den faste Beslutning, at hende og ingen Anden skulde det være, men jeg vilde ikke lade hende mærke Noget, før jeg var bleven Student. Denne Beslutning stillede jeg mig ogsaa jevnlig for Øie i ensomme Timer flere Maaneder igjennem, men da jeg i den følgende Efteraarsferie kom til Skovridergaarden, havde denne faaet en ny, fast Beboer, en ældre Forstcandidat, der hed Peter Møller, og som var kommen forat være Forstraaden til Assistance. Instinctmæssig følte jeg strax, at min Erotik truedes af Fare fra denne Kant, og jeg var stor nok til at resignere. Rigtignok kunde jeg saa til Gjengjæld for min Opofrelse ikke udstaa Peter Møller, og Anton og jeg vare i Begyndelsen enige om, at han var grumme vigtig, men da det efterhaanden viste sig, at han ikke blot spillede L'hombre men ogsaa var meget villig til at dyrke dette ædle Spil med os nede paa sit Værelse, naar Forstraaden troede, at vi sov paa vort grønne Øre, saa udslettedes det første Indtryk snart, og der knyttedes et Venskab imellem os, som til Trods for Aldersforskjellen har staaet sin Prøve til denne Dag.

— Paa Klapjagterne kom Anton og jeg ikke med — „Skoledrenge er Skoledrenge“ pleiede Forstraaden at sige — og stor var derfor min Forbauselse, da jeg, et

Aarstid før jeg blev Student, en Octoberdag modtog en høitidelig, skriftlig Indbydelse til den følgende Tirsdag — vi havde fri paa Grund af Flyttedag — at indfinde mig ved „Navnebøgen“ i Storskoven Kl. 9 Formiddag forat deltage i Jagten sammesteds.

Aftenen forud arriverede jeg i Skovridergaarden, og næste Morgen, lidt før det angivne Klokkeslet, stillede Forstraaden, Peter Møller, Janos, Anton og jeg ved Navnebøgen udenfor Peer Hegnsmands Hus. Her vare allerede Skovfogederne, Skovfogedeleverne, Hegnsmændene og Klapperne paa Pletten, Forstraaden gav sine Ordrer, og man drøftede Vinden, Veiret, Vildtbestanden og Udsigterne for Jagten i det Hele. Nu kom den første Vogn, det var Baronen fra Christianslund, Forstraadens gamle Krigskamerat fra 48. „Godmorgen, Godmorgen, gode Forstraad!“ lød det allerede i Frastand, og faa Øieblikke efter stod den lange Baron, der altid mindede mig om Marstrands Billeder af Don Quixote, henne iblandt os. Han var en brav Mand og en brav Jæger — Jagt var ikke blot hans kjæreste, men tillige hans eneste Beskjæftigelse — og udmærkede sig desuden ved sin noget rigelige Banden og sine mere end mærkværdige Historier, som han dog ikke forlangte, at Nogen skulde tro paa. Et Øieblik efter rullede en ny Vogn frem: det var den svære Møller Knudsen fra Veng Mølle, bekjendt for sin under alle Livets Forhold lige uforstyrrelige Ro, der bl. A. havde staaet sin Prøve hin Morgen, da han gav sin Avlskarl den Ordre: „Sig til Hans, at han kjører efter Brænde!“ — „Ja, men Hans har hængt sig inat, Husbond“, svarede Avlskarlen, hvorpaa Møller Knudsen lige saa sindigt svarede: „Naa, saa maa naturligvis Jens tage afsted!“ — Nu kom Doctoren kjørende med Proprietair Lund, og Godsforvalter Smith med Skovrider Frandsen — saa manglede kun Herredsfogden. „Ja, Klokken er strax et Kvarteer over Ni“, sagde Forstraaden, „saa den gode Dommer slipper ikke for en Mulkt — naa, der har vi ham!“

Alle ere nu samlede, og vi gaa til den første Saat, „Heirebakkerne“, som den kaldes. Forstraaden sætter naturligvis selv af, Skytterne lette paa Hatten, hver Gang

r anvises dem en Post, og de gamle Veteraner, der fra
lligere Jagter kjende hver Stub og hver Busk igjen,
mme med Ytringer som: „Her var det, jeg skød Buk-
n ifjor!“ eller: „Her har Lund en Ræv gaaende fra
lst“, Ytringer, der for de Indviede gjemme en Skat af
ıde Minder. Nu ere alle paa Post, og Klapperne be-
nde at sætte sig i Bevægelse; man hører i det Fjerne
gnsmændene commandere Drengene og formane dem
ikke at gjøre alt for megen Støj og endelig at holde
nien, et Par Skovskader skræppe højt, det første Skud
der henne tilhøire for mig, men jeg seer kun den blaa
udtdamp bølge hen over det brune Krat og langsomt
rsvinde mellem Granerne. Nu falder der Skud paa Skud,
apperne huje — det viser sig senere, at et Stykke Vildt
brudt gjennem Kjeden — og efterhaanden komme de
syne foran os tilligemed Skovfogedeleverne, der gjøre
mme Tjeneste som hine men have Lov til at føre en
ısse forat liste sig til at skyde, naar Leilighed gives.
„Hvem har leveret den Buk?“ spørger Forstraaden. —
)et har jeg“, svarer den lange Baron. — „Naa, og
even?“ — „Den har jeg paa min Samvittighed“, svarer
ɔctoren. — „Har De nogen?“ spørger Herredsfogden,
en det skulde han ikke have gjort, for Doctoren hævner
; strax ved at melde, at Herredsfogden først har skudt
rbi til samme Ræv. „Se, se“, siger Forstraaden. „Ja
r var jo ogsaa et Skud til, der ikke var gjort Rede for.
:t var ellers underligt, at Mikkel vilde appellere den
ifindelsesdom til høiere Instants! — Ja, lad os saa
mme videre!“

Paa Veien mellem de forskjellige Saater følges Forst-
aaden og gamle Skovrider Frandsen i Reglen ad; Forst-
aaden viser ham sine Beplantninger, og de snakke om
lluftning, Skovauctioner og Planteskoler, saadan som kun
gamle Forstmænd kunne det. — En af de følgende
ıater er en Hundesaat, hvor Janos fører Hundene gjen-
m en Grantykning, men hvor det Mærkeligste, der pas-
rer, er, at jeg skyder forbi til to Ræve. Jeg er allerede
lt fortvivlet, og jeg bliver det endnu mere, da jeg paa
n næste Post skyder forbi til en Sneppe og af Besip-

pelse herover tager mod Stikpenge af en Hare; Anton har skudt et Bukkelam, og Møller Knudsen spørger, om det er første Gang, jeg er paa Klapjagt — jeg vil allerhelst hjem, bort fra det Hele, men da Forstraaden i næste Saat sætter mig af foran et Stykke tæt Underskov, hvisker Peter Møller, idet han gaaer forbi: „Pas paa den Vexel der, tilhøire for den tykke Stamme: derfra kommer Mikkel! Bare rolig!“ Jeg staaer i aandeløs Spænding, som stiger for hvert Minut, der gaaer, Skuddene falde til begge Sider, men der kommer ingen Mikkel, og da jeg synes, Klapperne nærme sig, vil jeg allerede sætte Hanerne i Ro, da jeg i det Samme seer de tørre Ørnebregner henne ved Vexlen røre sig: noget Rødt og Hvidt kommer tilsyne, jeg klemmer til, og en deilig stor Ræv ruller og bliver liggende — „død i Knaldet“, som Godsforvalteren altid siger. Glemt er nu al den tidligere Modgang, og i straalende Humør samles jeg med de andre Jægere til Frokosten: Maden smager som under ingen andre Forhold i Livet, og det regner fra alle Kanter med godmodige Spydigheder, der følges af en hjertelig Latter, som Ingen tager ilde op. — „De skød nok ogsaa til den Buk i Snevringen“, siger Baronen til Proprietair Lund. — „Ja, jeg vilde bare sætte lidt Fart paa ham, forat De ikke skulde komme alt for nemt til Deres Skud. Men De havde da forresten samme Uheld med Ræven nede i Askemosen!“ — „Saa? Jeg ramte ham sgu da, saa han neppe kunde slæbe Bagløbene efter sig!“ — „Det var underligt, for han løb brillant, da han kom til mig!“

„Vil Du have en halv Snaps til, Peer?“ lyder det henne fra den anden Leir, hvor en af Skovfogderne rækker Hegnsmanden sin Lærke, men Peer, der desværre er temmelig forfalden, svarer: „Nei, lad mig saa hellere faae en hel, Jensen; jeg kom ikke saa vidt i Skolen, at jeg lærte at regne med Brøk!“

Frokosten er forbi, men, før vi bryde op, siger Forstraaden: „Ja, saa er det vel bedst, vi faaer den alvorlige Del af Festen overstaaet!“ Det er nemlig en fast Regel, at Jagtretten holdes efter Frokosten; de Synder, der senere blive begaaede, afgjøres paa Stedet uden videre Ophævelse.

Forstraaden er selvfølgelig selv Fiscal, og Peter Møller hans Secretair, der samvittighedsfuldt har noteret Alt i sin lille brune Bog. Herredsfogden idømmes til en Begyndelse en Bøde paa to Mark for at være mødt et Kvarteer for sent, men da han øieblikkelig besvarer denne Dom med at vise Forstraaden hans egen skriftlige Tilsigelse, hvor der ved en mærkelig Feiltagelse virkelig er kommen til at staa $9^1/_4$ istedenfor 9, bliver Denne et Øieblik tvivlraadig, indtil Skovrider Frandsen kommer sin Collega til Undsætning ved at foreslaa, at den idømte Straf eftergives, men at Fogden til Gjengjæld betaler tre Mark for at have fremlagt ustemplede Papirer i Retten. Herredsfogden maa fra et strengt juridisk Synspunkt indrømme det Berettigede heri, og saa gaaer Jagtretten sin videre, fornøielige Gang; jeg maa bløde baade for det Ene og det Andet, og det hjælper mig selvfølgelig ikke, at jeg anmoder om at maatte „sidde“ Beløbet af i Skovridergaarden.

I de følgende Saater hænder intet Mærkeligt, naar undtages, at en Hare passerer hele Skyttelinien under fuld Salut og dog kommer helskindet fra det, men i den allersidste Saat skyder en af Skovfogedeleverne saa uforsigtigt, at et Par af Haglene ricochettere op paa Forstraadens Hat. .— „Spiller Du L'hombre, Niels Rasmussen?“ spørger Forstraaden senere Synderen. — „Nei, Hr. Forstraad!“ stammer den Ulykkelige. — „Ja, det taler jo noget til din Undskyldning, for saa er det formodentlig første Gang, Du har prøvet paa at skyde Skovrideren.“ Hans Rasmussen forstaaer ikke et Ord, men Forstraaden klapper ham paa Skulderen og siger: „Ja, ja, Søn, se Dig nu bedre for en anden Gang; mig gjør det ikke saa meget med, for jeg er vant til at blive skudt paa, men der er mange Andre, som ikke kan lide at blive peget paa med et ladt Gevær — husk det, Niels Rasmussen!“

Nu tager man Afsked med hinanden paa Korsveien, hvor Vognene allerede ere mødte, og hvor Janos forlængst har brækket Vildtet op. — „Husk saa, paa Lørdag Kl. 9 i Grønbæk Hegn!“ raaber Forstraaden efter de Bortdragende, men Baronen og Doctoren kjøre med hjem til Skovridergaarden, hvor de gule Ærter strax efter vor An-

komst staa paa Bordet. — „Jeg kritiserer ellers ikke den danske Bibeloversættelse", siger Forstraaden, „men skjøndt der, hvis jeg ikke tager feil, staaer „Linser", saa troer jeg dog fuldt og fast, det har været gule Ærter, Esau solgte sin Førstefødselsret for, den Dag han kom sulten hjem fra Jagt; og jeg kan saa godt forstaa Esau, for jeg havde gjort det Samme!"

Efter Middag ryge vi Cigarerne inde i „Kontoret", d. v. s. Anton og jeg se paa, at de Andre ryge og høre paa deres Historier. — „Hvordan gaaer det med Deres nye Skytte, Baron?" spørger Forstraaden. „Er De stadig tilfreds med ham?" — „Nei, jeg har maattet give ham Løbepas", lyder Svaret. — „Saa?" — „Ja, han blev ligefrem umulig. Han var bogstavelig saa doven, at han ikke gad klø sig. De kan tænke Dem: han skyder en Aften efter Ordre en Buk ude i Maglevang, men da Hr. Madsen formodentlig syntes, det var for varmt at slæbe den hjem, lod han den, mir nichts dir nichts, ligge til næste Morgen. Saa sendte han en Karl ud at hente den — jo, Godmorgen! Mikkel havde naturligvis flænset i Bukken om Natten, saa den ikke var til Noget. Efter det syntes jeg dog, det var for galt i Længden at holde den gode Madsen med hele Morten Luthers Forklaring til den fjerde Bøn!" — „Med hvad for Noget?" spørger Doctoren. — „Med Mad, Drikke, Hus, Klæder, Sko o. s. v. og saa jog jeg ham paa Porten." — Doctoren, hvis Specialitet det er at have kjendt alle Menneskers Familie, mener sikkert, at samme Madsen maa være Søn af en vis Dyrlæge, som han i sin Ungdom har truffet, og da han tilføier en fornøiet Bemærkning om, at det i Grunden er en storartet Hukommelse, han har, giver dette strax Baronen Leilighed til efter den sædvanlige Vending: „Det minder mig forresten om —" at fortælle, hvordan det en Gang var gaaet ham selv nede i Rom — hvor han nok aldrig havde været. „De kan tænke Dem", siger han, „jeg gaaer en Morgen der nede ved Kapitoliet, De veed; saa seer jeg paa den anden Side Tiberfloden en rigtig pæn gammel Mand i en rød Kappe og med violette Strømper. Han seer ogsaa mig, og vinker ad mig, og da jeg saa kommer over til ham,

siger han — paa Italiensk naturligvis — „Er Du nu kommen til Rom igjen?“ „Ja, jeg er“, siger jeg. „Saa seer Du vel op til mig en af Dagene?“ siger han. „Ja, Tak“, svarer jeg. — Veed De saa, hvem det var? Det var, Fanden hente mig, Paven, som var paa Morgentur forat velsigne Fiskerkonerne nede ved Vandet!“ — „Men kjendte De ham da fra tidligere Tid, gode Baron?“ spørger Forstraaden uden at fortrække en Mine. — „Ja, bevares: jeg var kommen en Del til ham, første Gang jeg var i Rom — han spillede en rigtig god trekantet Whist — men det var dog meget, at den gamle Mand strax kunde kjende mig paa den anden Side af Floden!“

Med saadanne og lignende Historier gaaer den korte Eftermiddag, og Aftenen tilbringes som sædvanligt i Dagligstuen med en dampende Toddy. — „Ja, men hør, veed De hvad, Forstraad“, siger Doctoren i Samtalens Løb, „jeg synes nu ellers nok, De kunde have læst denne Niels Rasmussen Texten noget alvorligere, end De gjorde, saa uforsigtig som han omgikkes med sin Bøsse!“ — „Aa, hvad“, svarer Forstraaden, „han blev saamænd ulykkelig nok, og vi har sagtens Allesammen Et eller Andet at bebreide os i Retning af letsindig Omgang med Skydevaaben. Det har jeg da!“ — „Saa?“ — „Ja, vil De høre, saa skal De faae min Historie om

Et Skud.

— „Et Skud, ja, er det ikke en underlig Ting med et Skud inde i den grønne Skov! Et Knald, som døer bort i svagere og svagere Gjenlyd, en hvid Sky, der langsomt svinder mellem Løvet — det er det Hele. Hvor Skuddet ramte, det faaer man nok at vide, før eller senere, men fra hvilken Bøssepibe det kom, og hvem der skjød, det er ikke altid saa let at afgjøre. Spørg kun Skoven selv: den gjemmer paa mange Hemmeligheder og mange Skud, men den vogter paa dem ligesom Mosen og er taus som den; af og til kan den røbe sig, men det er uforvarende, og sommetider kan man faae Rede paa en Historie om et

og gav Dyret en hel Tallerken Kjød, skjøndt det ellers naturligvis var en fast Regel i Huset, at Hundene aldrig fik Andet end Melk og Brød. Da Chasseur saa, inderlig forbauset, havde hugget den Diner i sig, lagde Lise sig halvt paa Knæ ved Siden af den — aa, jeg kan se hende endnu i den hvide Kjole med det grønne Livbaand! — tog dens Hoved mellem sine Hænder, kjælede for den og hviskede en hel Del til den. Skjøndt jeg aldrig siden har faaet bestemt at vide, hvad Mo'er egentlig betroede Chasseur den Dag, saa veed jeg dog saa Meget, at jeg ikke tog feil i, at det var en Hilsen til mig og saadant Noget i den Dur, og jeg har altid været nær ved at betragte den Sommerdag som min egentlige Forlovelsesdag, skjøndt det jo varede noget, inden Mo'er friede rigtig til mig, som I siden skal faae at høre. Naa, jeg blev ellevild af Glæde, og da jeg senere paa Dagen gik i Skoven med Hunden, var jeg lige saa tosset, som Lise havde været: jeg snakkede til den, og jeg hviskede til den, og jeg kan godt huske, at den, inden vi kom hjem, havde fortjent en ordentlig Dragt Prygl, men at jeg ikke nænnede at slaa den, fordi den var Hendes Fortrolige. — Ja, havde Hunden ikke havt saa god en Natur, som den havde, kunde den Kjærlighed saamænd være bleven meget demoraliserende for Chasseurs Opdragelse, for en Jagthund maa dog mindst een Gang hver fjortende Dag have Kavaien banket ud, ellers gaar der Møl i den!

Et halvt Aar før min Læretid var omme, kom der en ny Elev til Skovridergaarden, en Søn af den afdøde Amtmand, Kammerherre Verner. Han var eneste Barn, havde sin rige Moder boende i nærmeste By og var oven i Kjøbet i Familie med Herskabet paa Billesborg, saa der var Grund nok for gamle Munk til overfor ham at tage alle mulige Hensyn. Hvorfor Frits Verner egentlig havde faaet i Sinde at ville være Forstmand, er ikke godt at sige, men han havde nogle Gange været med paa Billesborgs Jagter og der skudt forbi til et Par Ræve, saa det havde formodentlig givet baade ham og Moderen Troen paa, at han var en født Jæger. Hun var ellers en temmelig populair Figur i hele Egnen, for Enhver,

Naa, hvad jeg skulde fortælle, det var, at jeg befandt mig glimrende i Skovridergaarden i alle Maader, men det Bedste, det var dog Skovriderens Datter, Jomfru Lise — ja, jeg behøver jo ikke at sige Jer, hvem Jomfru Lise var! Det er Mo'er derhenne, men hun saae jo noget anderledes ud, dengang hun var sytten Aar, end hun gjør nu. Hun havde et Par lange, lysegule Fletninger nedad Ryggen, saa at man godt kunde blive forelsket i hende ogsaa fra den Kant, men fik man blot et Glimt af hendes Ansigt at se, og var man saa heldig oven i Kjøbet at faae et Blik af hende — saadan et af dem fra neden op efter — saa stod man ikke for det, jeg gjorde det da i alt Fald ikke! Hvid og rød, og skjær og sund, det var hun, og saa slank, at jeg magelig kunde spænde om hendes Liv med mine Hænder — men det fik jeg rigtignok ikke Lov til at prøve paa! Nei, jeg sværmede paa Afstand og i al Ærbarhed og tænkte ikke paa at forlove mig, før jeg engang kunde tænke paa at gifte mig, men jeg vil jo ikke nægte, at jeg efter ringe Evne gjorde mit Bedste for at vise hende smaa Opmærksomheder: jeg fangede en Stillids og forærede hende den i et Bur, som jeg selv havde lavet, jeg gav hende Vingerne af en Hærpop, jeg havde skudt — den var nu forresten ikke saa sjelden dengang, som den senere er bleven — jeg syede en fin Roset af lutter Penselfjer af Holtsneppen — I veed, hver Sneppe har kun to af dem — og jeg bragte hende mangen Buket af de største og modneste Skovjordbær. Jeg syntes jo nok, at Lise saae saa meget mildt til mig, hver Gang jeg kom med en af mine tarvelige Gaver, og det forekom mig ogsaa, at hun ved saadanne Leiligheder rødmede noget mere end strengt nødvendigt, men det varede dog længe, inden jeg turde tro paa, at hun ogsaa holdt af mig.

Det gik først rigtig op for mig en Sommerdag. Chasseur laa udenfor Havestuedøren og solede sig, jeg sad inde i mit Værelse for aabent Vindue men bag en Jalousi. Saa kom Lise ud i Haven, saae sig forsigtig om, at der ikke var Nogen i Nærheden, og da hun var bleven beroliget i saa Henseende, gik hun nok saa lumskelig hen

og gav Dyret en hel Tallerken Kjød, skjøndt det ellers naturligvis var en fast Regel i Huset, at Hundene aldrig fik Andet end Melk og Brød. Da Chasseur saa, inderlig forbauset, havde hugget den Diner i sig, lagde Lise sig halvt paa Knæ ved Siden af den — aa, jeg kan se hende endnu i den hvide Kjole med det grønne Livbaand! — tog dens Hoved mellem sine Hænder, kjælede for den og hviskede en hel Del til den. Skjøndt jeg aldrig siden har faaet bestemt at vide, hvad Mo'er egentlig betroede Chasseur den Dag, saa veed jeg dog saa Meget, at jeg ikke tog feil i, at det var en Hilsen til mig og saadant Noget i den Dur, og jeg har altid været nær ved at betragte den Sommerdag som min egentlige Forlovelsesdag, skjøndt det jo varede noget, inden Mo'er friede rigtig til mig, som I siden skal faae at høre. Naa, jeg blev ellevild af Glæde, og da jeg senere paa Dagen gik i Skoven med Hunden, var jeg lige saa tosset, som Lise havde været: jeg snakkede til den, og jeg hviskede til den, og jeg kan godt huske, at den, inden vi kom hjem, havde fortjent en ordentlig Dragt Prygl, men at jeg ikke nænnede at slaa den, fordi den var Hendes Fortrolige. — Ja, havde Hunden ikke havt saa god en Natur, som den havde, kunde den Kjærlighed saamænd være bleven meget demoraliserende for Chasseurs Opdragelse, for en Jagthund maa dog mindst een Gang hver fjortende Dag have Kavaien banket ud, ellers gaar der Møl i den!

Et halvt Aar før min Læretid var omme, kom der en ny Elev til Skovridergaarden, en Søn af den afdøde Amtmand, Kammerherre Verner. Han var eneste Barn, havde sin rige Moder boende i nærmeste By og var oven i Kjøbet i Familie med Herskabet paa Billesborg, saa der var Grund nok for gamle Munk til overfor ham at tage alle mulige Hensyn. Hvorfor Frits Verner egentlig havde faaet i Sinde at ville være Forstmand, er ikke godt at sige, men han havde nogle Gange været med paa Billesborgs Jagter og der skudt forbi til et Par Ræve, saa det havde formodentlig givet baade ham og Moderen Troen paa, at han var en født Jæger. Hun var ellers en temmelig populair Figur i hele Egnen, for Enhver,

der blot een Gang havde været i Kjøbstaden, havde ufravigelig seet Kammerherreinden sidde paa Forhøiningen ved det store Hjørnevindue, med Sæt paa Hovedet og en Uendelighed af Ringe paa de hvide Fingre, og Alle vidste at fortælle om hendes næsten utrolige Indskrænkethed, som Folk benyttede sig af paa mange Maader, bl. A. til at bilde hende de vidunderligste Historier ind.

Naa, Frits Verner arriverede med Extrapost og stor Bagage, mødte i Phantasi-Jægerdragter, der aldrig vare sete paa Districtet, og som han ikke kunde vise sig i, uden at hele Meuten tudede, og imponerede os andre fattige Skovmænd ved at eie baade en fin Suhler Doublet og en langløbet Strandbøsse af svært Kaliber. Forkjælet var han naturligvis hjemmefra, og forkjælet blev han i Skovridergaarden, forsaavidt som han kunde gjøre og lade, ganske som han lystede; han snuede til langt op ad Formiddagen, saae imellem, naar Veiret var godt, paa, at vi Andre bestilte Noget, og drev forresten rundt med et af sine Skydevaaben uden dog at gjøre synderlig Fortræd med det. I Begyndelsen var han noget hoven og vilde gjerne give Greven, men da han egentlig var meget godmodig, og da det Værste, der kunde bebreides ham, var en høi Grad af Letsindighed, tabte de fine Fornemmelser sig snart, og vi To kom meget godt ud af det sammen, uden dog at have Synderligt at skaffe med hinanden. Han var forresten heller ikke meget hjemme men kom rundt til Selskaber paa Herregaardene, forsmaaede ikke Proprietairgilder og Sammenskudsballer og nød kort sagt af Alt, hvad Livet bød. De sagde, at han var slem til at spille, og at han jevnlig tabte mange Penge, og der ymtedes ogsaa om, at han var en stor Pigejæger — godt saae han ud — men det kom jo ikke mig ved, det maatte blive hans Sag.

Hvad der imidlertid kom mig ved, det var, at han efterhaanden fik Øinene op for, hvor kjøn Lise var, og da han først var bleven klar over det, begyndte han naturligvis strax paa alle Maader at gjøre sig behagelig. Det var Synd at sige, at hun opmuntrede ham, men hun var mild og venlig mod Alle dengang, ogsaa mod ham,

og det kunde han ikke taale. Hvem der derimod tydeligt nok begunstigede hans Kurmageri, det var Lises Fader. Gamle Munk var en Hædersmand, det Lov har han taget med sig i Graven, men, Herregud, vi er jo alle Mennesker, og der kan billigvis Ingen bebreide ham, at han gjerne havde seet sin Datter gift med Kammerherreinde Verners Søn. Naar Mosjø Frits kom med sine galante Foræringer eller sine Godtkjøbs Flouser, straalede derfor Øinene paa den Gamle, han roste ham til Lise, mens jeg hørte paa det, og han vidste ikke, hvor hensynsfuld og forekommende han skulde være. At jeg led under alt dette, er jo klart nok; der er vel ikke den Mand til, som aldrig har kjendt Skinsyge, og man kan længe nok præke Fornuft for sig selv: det grønøiede Uhyre skal nok vide at tage Magten fra En! Jeg var ogsaa særlig oprørt ved Tanken om, at en Fyr som Frits Verner, der jagede efter hvert Skjørt paa Revieret, skulde vove at løfte sine Øine til Lise, og jeg prøvede paa at bilde mig selv ind, at naar det blot havde været en Anden og Værdigere, og hun virkelig holdt af ham, saa vilde jeg have resigneret og fundet mig i min Skjæbne — jo, Godmorgen! En Mand, der er forelsket, indrømmer saamænd aldrig, at nogen Anden, end han selv, kan være værdig!

Efterhaanden blev Verner imidlertid som helt forvandlet: han, der før havde ladet Munden løbe og nok havde holdt af at fortælle smaa Krøniker om sin egen Storhed og sine egne Meriter, han blev taus og indesluttet, saae næsten sky paa En og var knap til at kjende igjen i det Ydre, saa medtagen var han. I Begyndelsen tænkte jeg, at Lise maaske havde viist ham Vintervejen paa en tydelig Maade, saa at det var d e t, han gik og græmmede sig over, og jeg var egoistisk nok til at glæde mig ved den Tanke, men da han lige fuldt blev ved at gjøre Kur til hende — kun paa en underlig, halvdesperat Maade — gik det op for mig, at der maatte være noget Andet, der trykkede ham. Han søgte ogsaa daarligt Selskab — det havde han heller ikke gjort før, og det passede i Grunden saa lidt til hans fine Fornemmelser — og bl. A.

ιørte jeg, at han omgikkes en Del med en Skovfoged-
lev, der hed Morten Eriksen og var i Huset hos
ikovfoged Bølling. Samme Morten Eriksen var Søn af
n Høker, der boede i en af Nabolandsbyerne, hvor han
oruden Kjøbmandsforretningen holdt Smugkro, laante
'enge ud mod ublu Aagerrenter og desuden kjøbte alt det
/ildt, som Krybskytterne vilde sælge ham. At Høkeren
om Følge deraf ikke var synderlig vel anseet, kan man
o nok begribe, men Sønnen Morten var, om muligt, en
ndnu større Æsel end Faderen, og jeg har i alt Fald
kke kjendt Nogen, hos hvem „den plebeiiske Aands
nde Instincter", som det hedder, vare i den Grad tyde-
igt udtalte, som hos ham; han var nærig og paaholdende,
nisundelig og mistroisk, feig og skadefro, kort sagt en
omplet Slyngel, og hvad hans Ydre angik, saa svarede
let i den Grad til det Indre, at gamle Munk havde fuld-
tændig Ret i at sige om ham: „Han har saadant et
art, aabent Ansigt, for man kan strax se, at det er en
(jeltring!" Med dette haabefulde Individ skulde Verner,
om sagt, i den senere Tid være bleven temmelig intim,
nen jeg vilde i Grunden ikke tro paa det, førend han en
)ag selv overbeviste mig om, at han dog maatte have
Noget at gjøre med Morten. Jeg vilde nemlig en Nat
age ud til en af Holmene i Fjorden og ligge der til
Solopgang og vente paa, naar Sælhundene landede, men
la jeg skulde afsted om Aftenen, saae jeg, at jeg ingen
Rendekugler havde, og bad derfor Verner om at overlade
nig et Par Skud af dem. Han havde heller ingen, sagde
ιan, men mente, at jeg kunde faae hos Morten Eriksen,
,for han har, det veed jeg", tilføiede han med et under-
ig sky Blik og drev af, som om han fortrød, hvad
ιan havde sagt. Jeg holdt mig naturligvis for god til
ιt laane Rendekugler eller nogetsomhelst Andet hos
Morten, og jeg kom derfor ikke paa Sælhundejagt den
Gang.

Saa blev det Lises Fødselsdag, den 13. Juni. Jeg
ιar altid været ganske nævenyttig af mig, og i lang Tid
ιavde jeg skaaret og filet og poleret paa et Kors, som
eg savede ud af et Stykke Melkerav, jeg selv havde

fundet ved Stranden; jeg havde nu egentlig havt mest Lyst til at lave et Hjerte af det, men det turde jeg ikke, og saa blev det ved et Kors. Tidlig om Morgenen gav jeg Lise det, og hun hængte det, som jeg nok havde haabet, strax i den Guldkjede, hun havde arvet efter sin Moder, og som hun altid bar om Halsen. Hun var aabenbart ikke hel ligegyldig ved min lille Gave, og det var jeg naturligvis i den syvende Himmel over.

Op ad Formiddagen kom Verner ind i Dagligstuen. Hvor forstyrret han end havde været i den sidste Tid, havde han dog ikke glemt Fødselsdagen, for jeg havde allerede flere Dage i Forveien hørt ham spørge Pigen, hver Gang han kom hjem, om Posten ikke havde bragt en Pakke til ham. Nu var den kommen, men synderlig fornøiet lod han alligevel ikke til at være, da han gav Lise en kostbar Guldmedaillon med en stor, ægte Perle i, som Pakken havde indeholdt. Jeg saae paa, hun fik den, og sendte hende et naadigt Blik, og saa blev Ravkorset hængende, men Medaillonen kom pænt i Æsken igjen. Om Eftermiddagen kaldte imidlertid gamle Munk Lise ind i sit Værelse, og da hun lidt efter kom ud derfra, var hun forgrædt, og istedenfor mit Kors bar hun Verners Medaillon. Aldrig har jeg følt mig saa fattig som i dette Øieblik, og da det forekom mig, at Verner, der i lang Tid hverken havde seet mig eller Andre lige i Øinene, nu sendte mig et hoverende Blik, blev jeg baade rasende og fortvivlet. Men mine Gjenvordigheder vare ikke endte hermed. Henimod Aften bad Skovrideren mig om at gaa ud i Klosterhegnet og se at skyde de gamle Hønsehøge, som havde Rede der; „Bølling siger, at de har bygget i den store Eg, og Ungerne er nok flyvefærdige, saa det var rart, om vi kunde faae luftet lidt ud i den Røverfamilie, inden det er for sent“, tilføiede han ganske uskyldigt. Jeg forstod det godt: man vilde være af med mig, men dengang var man disciplineret, der var ikke Tale om Andet end at lystre, og saa gik jeg med tungt Hjerte til Klosterhegnet, satte mig ved Egen, hvor Reden ganske rigtig hang i Toppen, og ventede paa, at de Gamle skulde komme hjem.

I veed Allesammen, at det kan være nogle af de bedste Øieblikke i Ens Liv, naar man ved Aftenstid sidder ganske alene i Skoven med Bøssen over sine Knæ, seer Solstænkene svinde inde mellem Løvet og lytter til de mange Stemmer, som kun gjøre Stilheden endnu mere kjendelig. Men sidder man med Had i Hjertet, saa har man ikke godt af Ensomheden og Stilheden. Jeg følte mig som Kain, da det Onde kom op i ham, fordi hans Offer var bleven forsmaaet, medens Abels havde fundet Naade for Herrens Øine, og som Kain rugede jeg over Hævnen, uden egentlig at vide, mod hvem jeg skulde rette den. Men en Medbeiler er jo altid den naturlige Fjende, og som jeg sad der under Egen i de voxende Skygger, arbeidede jeg mig efterhaanden ind i en Stemning saa ond og hadefuld, som jeg, Gudskelov, aldrig før eller siden har følt den. „Han, den rige Mands Søn“, tænkte jeg, „han har stjaalet den Fattiges eneste Lam! Han er Vandrefalken, der tager min hvide Due! — Og hvad er han: en letsindig Usling, der idag løfter sit Blik til hende og imorgen favner en Skjøge! Og han skal gaa forud for mig, mig, der kun lever og aander for hende! Er der da ingen Retfærdighed til! Og sover den, har man da ikke Lov til selv at tage sig tilrette, selv at raade Bod paa den himmelraabende Uret, der ellers vil begaaes mod hende! — Var han her nu, den Elendige, jeg løftede Bøssen og gav Ild og lod hans uværdige Legeme gives til Pris for Skovens Dyr og Himlens Fugle!“

Ja, saadan tænkte jeg, men jeg haaber til Gud, eller, rettere sagt, jeg er vis derpaa: havde han, jeg mente, staaet for mig i den samme Stund, jeg havde dog aldrig løftet Vaaben imod ham og var ikke bleven en Morder.

Men jeg kom ikke engang til at bestaa Prøven: just som jeg i blindt Had klemte min Haand om Bøssen, hørte jeg Vingeslag, og langt nede i Underskoven kom en af de gamle Høge seilende mig imøde. Som vakt af en ond Drøm kastede jeg til Kinden og skjød, men skjøndt jeg i det Øieblik, Skuddet lød, syntes at høre

Noget falde, saae jeg dog Fuglen vende og skyndsomst flyve bort. Det var allerede halvmørkt, og jeg gik hjem.

Skuddet havde virket paa mig som en Udladning paa Tordenskyen: Spændingen, Ophidselsen var forbi, men jeg skammede mig over mine egne Tanker og var af mange Grunde ikke oplagt til at se og tale med Mennesker, hvorfor jeg strax ved min Hjemkomst listede mig over i mit Værelse og gik i Seng.

Men jeg faldt ikke i Søvn. Pludselig kom jeg nemlig til at tænke paa, at jeg jo umiddelbart efter mit Skud syntes at have hørt Noget falde, men at dette jo ikke kunde være Høgen, eftersom jeg tydeligt nok havde seet den flyve sin Vei. Hvad var det da, der var faldet? Enhver Jæger kjender jo nok den Skræk — lad os kalde den panisk — der pludselig kan paakomme En ved Tanken om, at et Skud, løsnet mod en Tykning eller overhovedet i Omgivelser, der ikke tillade En at følge Virkningen, kan have gjort Ulykke, og den Følelse har jeg i enkelte Øieblikke prøvet baade før og siden — man er jo ikke altid saa forsigtig som man burde være! — men aldrig er Angsten paakommen mig saa længe efter — Pans Magt ophører jo ved Skovbrynet — og aldrig med en saa overvældende Styrke. Jeg prøvede paa at snakke mig selv fra det Hele, og jeg beregnede, at Høgen, da jeg skjød, dog vist havde været en halv Snes Alen over Jorden, og jeg selv i siddende Stilling, hvorfor Haglene jo nødvendigvis maatte være gaaede op i Luften uden Mulighed for at have kunnet ramme et Menneske, men i næste Øieblik huskede jeg paa, at Terrainet høinede sig stærkt paa den anden Side af Egen, saa at et Menneske alligevel kunde tænkes at have været i Skudlinien. — „Men det er jo vanvittigt!“ sagde jeg til mig selv. „Hvem i al Verden skulde have været netop der i det Øieblik, og hvilket vidunderligt Sammenstød af Omstændigheder maatte der ikke til, forat — aa, det er jo Vanvid!“

Ja, Vanvid var det vel paa en Maade, men det endte dog med, at jeg stod op og klædte mig paa, og mere løbende end gaaende naaede jeg til Klosterhegnet henad Klokken Elleve. Det var Maaneskin, og desuden kjendte

jeg min Skov ud og ind, saa det faldt mig ikke vanskeligt at finde hen til Egen. Da jeg naaede saa vidt, var det allerede, som jeg følte en Lettelse: nu kunde jeg da overbevise mig selv om, at min taabelige Angst var uden al Grund! Jeg stillede mig paa samme Plet, hvor jeg havde siddet om Aftenen — den var let at kjende — og begyndte at gaa i den Retning, i hvilken jeg havde skudt — da hørte jeg med eet en Stønnen oppe paa Skraaningen. Jeg blev som gjennemisnet og som lamslaaet, og jeg var mest tilbøielig til, jaget af Rædselen, at styrte hjemad, men et nyt Suk naaede mit Øre, og nu blev jeg atter mig selv: jeg foer op ad Bakken og fandt — Verner svømmende i sit Blod!

Jeg skammer mig ikke ved at sige det, jeg gav et Forfærdelsens Skrig fra mig, saa det rungede gjennem Skoven, kastede mig ned ved Siden af den Ulykkelige og bad ham at tilgive mig, hvad jeg mod min Villie maatte have forvoldt ham. Han spilede Øinene op og saae underlig forvildet paa mig, gav sig af Smerte og lukkede saa igjen Øinene. Hvordan jeg fik ham baaret den halve Times Gang til nærmeste Skovløberhus, det veed jeg ikke selv, men da jeg havde faaet Søren Madsen banket op, og vi inde hos ham havde forbundet den Saarede, saa godt vi kunde, og seet, at Skuddet havde ramt den venstre Overarm tæt ved Skulderen og revet et helt Stykke Kjød ud af den, saa lagde vi Verner paa en Dør, vi løftede af Hængslerne, med Dyne under og Teppe over, og bar ham hjem.

Det er den tungeste Byrde, jeg har baaret, og den tungeste Gang, jeg har gaaet, men værre end alt Andet var dog Ankomsten til Skovridergaarden. Jeg vil ikke udmale den nøiere, men indskrænke mig til at sige, at gamle Munk blev som helt ude af sig selv ved at se Verner, der var betroet til hans Varetægt, og til hvem han vel selv havde knyttet sine egne private Forhaabninger, ligge blodig og halv bevidstløs foran sig. Jeg forstaaer ogsaa godt, at man i et saadant Øieblik kommer til at sige Andet og Mere, end man egentlig vil, og jeg skulde have baaret Alt uden at kny, havde han ikke i sin op-

blussende Vrede ladet falde et Par Ord om, at det sagtens ikke var Vaade, men at mit Skud nok havde ramt Den, det var tiltænkt. Naa, der er løbet meget Vand i Stranden siden den Tid, og jeg har forlængst tilgivet den Gamle, hvad han sagde, saa meget mere, som det var hans ubetænksomme Sigtelse, der gjorde, at Mo'er — eller Lise, som jeg vel skulde have sagt, forat blive i Tonen — der var kommen til og havde hørt det Værste, fløi om Halsen paa mig og fortalte mig, og hvem der ellers vilde høre paa det, at jeg var den Eneste i denne Verden, hun holdt af, og at hun aldrig, aldrig vilde have tilstaaet det, hvis jeg ikke var bleven gjort saa skammelig Uret, og det af hendes egen Fader, men at jeg nu trængte til Kjærlighed, nu da man beskyldte mig for at være en Morder — for det kunde Den, hun elskede, ikke være! — Ja, det var kjønt gjort af Mo'er at fri til mig netop den Nat, og jeg har heller ikke glemt hende det, men noget egentlig juridisk Bevis for min Uskyldighed var hendes Ord vel ikke; imidlertid gjorde de dog saa meget Indtryk paa hendes Fader, at han tav stille, og vi fik da Verner bragt til Sengs og sendt Bud efter nærmeste Læge, som boede et Par Mil borte.

Jeg vaagede over den Saarede — jeg var jo desværre nærmest til det! — men det var en underlig Nattevagt; den kommer mig endnu for halvt som en Drøm. I samme Nat at vinde en Brud og ramme sin Medbeiler — maaske dødeligt — det var megen Glæde og Sorg paa een Gang! Tænkte jeg paa hende, saa kunde jeg ikke lade være med at føle en saa uendelig Lykke og Taknemmelighed, og saae jeg til Verner, der mest laa stille hen men øiensynligt led meget, saa var min Fortvivlelse dobbelt stor, netop fordi Lykken stod i Baggrunden og trængtes helt tilbage af det, der var skeet.

Om Morgenen kom Districtslægen, Doctor Sebbelov. Det var en af de gammeldags Landlæger, som nu ere ifærd med at forsvinde: noget rustificeret, noget af en Dyrlæge, det var han, og han kjendte ingen større Glæde her i Livet end at „skjære lidt i levende Menneskekjød", som han selv sagde, men oplivende virkede han overalt

ved sin blotte Indtræden, og omhyggelig og utrættelig var han ogsaa. Inden han kom, havde han naturligvis faaet en vistnok omstændelig Beretning om Nattens Begivenheder af Mads Kusk, og da han traadte ind i Sygeværelset, modtog han mig derfor med et velment: „Naa, Lynge, vi har været ude at pürsche iaftes! Men vi har da ikke ramt ham paa Bladet, vil jeg haabe!“ og vendte sig derefter til Patienten med et lige saa gemytligt: „Frisk Mod, lille Verner! Lad os nu bare se at faae Haglene pillet ud af Kroppen!“

Ved Undersøgelsen af Saaret viste det sig, hvad jeg jo allerede havde seet, at hele Skuddet havde ramt Overarmen, gjennem hvis kjødfulde Del der var et Hul som af en Kardætskkugle. „Død og Pine!“ sagde Doctoren til mig, „det er en rar Bøsse, De har, den samler sgu brillant! — Naa, han slipper jo ellers godt: jeg troer ikke, Benet har taget mindste Skade, og alle Haglene er nok gaaet pænt ud igjen af *biceps*! — Ja, bi lidt — nei, De maa ligge stille, lille Verner, mens jeg fører Sonden ind, for her seer det mig noget mistænkeligt ud! — Ja, tænkte jeg det ikke nok: her har der sgu klemt sig eet fast i *os humeri*, det maa vi have pillet ud med Tangen, men det er Ingenting! — Saadan, skrig bare væk, det letter! — Men hvad er det!“ vendte han sig igjen til mig og holdt en lille rund Tingest af Størrelse som en Ært hen foran mig. „Skyder De altid med saadanne Pløkke, saa kan man rigtignok komme til at tygge Bly efter en større Maalestok, naar De leverer Vildt til Diner'en!“

Jeg greb den blodige Gjenstand, saae paa den og følte paa den — det var en Rendekugle, og jeg havde skudt efter Høgen med Rævehagl!

I det Øieblik kunde jeg have jublet høit af Glæde, skjøndt et Medmenneske laa jamrende og blødende ved Siden af mig, men jeg tvang mig til at være rolig, sagde Intet og blev inde, til Doctoren var færdig og erklærede Verners Tilstand for at være uden Fare.

Saa gik jeg ud og fik fat paa Mads Kusk. „Veed Du, naar Verner gik ud iaftes?“ spurgte jeg.

„Nei, ikke bestemt“, svarede han, „men det har da

været efter Klokken Ti, for om ved den Tid saae jeg Lys paa hans Værelse."

Megen Sorg kunde altsaa været sparet, hvis det var faldet mig ind at spørge tidligere, for Klokken Ti havde jeg allerede været hjemme!

„Du veed ikke, om han skulde have været i Følge med Morten Eriksen?" spurgte jeg videre, for ved Synet af Rendekuglen var en Mistanke, jeg ikke kunde blive kvit, vaagnet hos mig om, at han og ingen Anden havde skudt paa Verner.

„Nei", svarede Mads, „det har han vist ikke været, for jeg hørte i Overgaars, at de skjændtes noget myrderligt, og Morten truede Hr. Verner med Et eller Andet, og saa sagde Hr. Verner, at han aldrig mere vilde se ham for sine Øine, og at han var en Kjeltring og en Rævebælg, og det stod jeg inde i Loen og grinte af, for det er jo altid plaseerligt at høre enhver Ting nævnt med sit rette Navn!"

Nu havde jeg nok: Morten havde truet Verner, Morten havde Rendekugler, og Morten var en topmaalt Slyngel — følgelig var han Manden.

Jeg gik ned til Skovfoged Bølling og spurgte efter Fyren. Han var med Folkene i Skoven, hed det. Jeg ud efter ham og var saa heldig snart at finde ham. Da han saae mig komme, vilde han aabenbart helst have lusket af, men jeg raabte ham an og fik ham trukket afsides.

„De veed maaske, hvad der er passeret inat?" spurgte jeg.

Han skulede og betænkte sig paa, om han skulde lyve eller tale sandt, men af en eller anden Grund maa det have forekommet ham rigtigst at holde sig til Sandheden, for han svarede omsider, at han da havde hørt om Ulykken.

„Og De veed ikke Noget om, hvordan det er gaaet til?" spurgte jeg fremdeles.

„Nei — ja, det vil sige, Skovfogden sagde imorges, at det var Dem, Hr. Lynge, der var kommen til at —"

„Ja, men det er jo Løgn“, sagde jeg, „og det veed De godt!“

Morten blev noget graalig i Physiognomiet men fik sig dog strammet op til i en krænket Tone at spørge, hvad jeg egentlig mente med det.

„Jeg mener, at De veed bedre Besked om det Skud, der har ramt Verner, end nogen Anden! Nu vil jeg give Dem en Times Betænkningstid: kommer De ikke, inden den er forløben, op paa Skovridergaarden og siger til Verner, hvad Deres Samvittighed — om De har nogen! — byder Dem, saa gaaer jeg til Herredsfogden.“

„Ja, hvad skulde han saadan ellers kunde gjøre mig!“ spurgte Morten forholdsvis frækt.

„Det skal De faae at se!“ svarede jeg, og dermed gik jeg hjem.

Inde i Gaarden holdt der en lukket Wienervogn, og fra Dagligstuen kunde jeg høre en mig ubekjendt Damerøst, der raabte: „Mit Barn! Mit eneste Barn, lever han endnu?“ og derpaa svarede Skovrideren, at han baade levede og var udenfor al Fare, men at han for Øieblikket sov eller dog laa i en Halvdøs, saa hun maatte helst vente med at se ind til ham. Men saa tog Damen — som jeg altsaa kunde begribe maatte være Verners Moder — igjen paa Vei og skreg hulkende: „Men at han kunde volde mig den Sorg! At han kunde lægge Haand paa sig selv, det forvinder jeg aldrig!“ Atter hørtes Skovriderens beroligende Røst, uden at jeg kunde skjelne Ordene, men pludselig fik han Øie paa mig gjennem Vinduet, lukkede Døren op og sagde, inden jeg kunde faae gjort Indvendinger mod Præsentationen: „Der staar den uheldige Skytte, Deres Naade!“

Nu vilde vel nok de fleste andre Mødre under almindelige Omstændigheder have været i det mindste lidt kjølige overfor Den, som de troede var kommen til at skamskyde deres eneste Barn, men Kammerherreinden foer imod mig og omfavnede mig, og uden at jeg bestemt kan huske, hvad hun sagde, har jeg en Fornemmelse af at hun kaldte mig noget i Retning af „ædle unge Mand“ og sagde Noget om, at det Hele altsaa skyldtes „en dun-

kel Anelse, en mærkelig Forudfølelse“ — Altsammen, fordi hun troede, at jeg havde skudt hendes Søn, og det altsaa ikke kunde være ham selv, der havde villet begaa Selvmord, hvilket hun lod til af en eller anden Grund at have sat sig i Hovedet maatte være Tilfældet. Jeg var noget underlig ved at maatte modtage disse indirecte Taksigelser, saa meget mere, som det jo nu havde viist sig, at det virkelig ikke var mig, der var „den uheldige Skytte“ men derimod en ganske Anden, som Ingen lod til at tænke paa, og jeg var derfor ganske glad ved, at Pigen kom og sagde, at nu kunde Kammerherreinden godt se til sin Søn, for han var vaagen. Saa fik jeg gamle Munk i Enrum og fortalte ham, hvad jeg havde erfaret, viste ham Rendekuglen og berettede om min Samtale med Morten Eriksen.

„Det var som Pokker!“ udbrød han. „Først kommer De og siger, at De har skudt ham, saa kommer Moderen og siger, at han selv har gjort det, og nu paastaaer De, at det er Morten: der er nok Tre om Buddet, ligesom der var om den Buk, der faldt i sidste Saat ifjor!“

„Ja, men her er Morten ene om det“, sagde jeg.

„Naturligvis“, svarede den Gamle, men De skulde ikke ladet ham løbe!“

„Aa han løber vel ikke langt“, sagde jeg. — „Men det er sandt: hvor i al Verden veed Kammerherreinden egentlig det Hele fra! Hvor falder hun paa at komme her paa denne Tid?“

„Det har De sgu Ret i,“ sagde Skovrideren, „det har jeg slet ikke tænkt paa! — Men der kommer hun ud fra Sønnens Værelse, saa vil jeg se at faae Redelighed paa det, gaa De imens ind til Verner.“

Det gjorde jeg og fandt ham forholdsvis vel men øiensynlig stærkt bevæget ved Mødet med Moderen.

„Kan De taale, jeg taler?“ spurgte jeg.

Jo, det mente han nok, han kunde.

„Ja, saa vil jeg for det Første sige Dem, at nu veed jeg, at det ikke er mig, der har skudt Dem. Men jeg veed ogsaa, hvem det er!“

Verner vendte Hovedet ind til Væggen og svarede ikke.

„Det er Morten Eriksen“, blev jeg ved, „og jeg skal nok faae Slynglen til at gaa til Bekjendelse enten med det Gode eller det Onde!“

„Aa, nei“, bad Verner og saae sky paa mig, „gjør endelig Ingenting ved den Sag!“

„Ja, det er nu saa grumme kjønt af Dem“, sagde jeg, „at De ikke vil have ham i Fortræd for det, men det faaer Ingen mig til at tro, at det er Vaadeskud, og om ikke for Deres Skyld, saa for min skal han —“.

„Nei, nei, Lynge, De maa ikke, hører De!“ raabte Stakkelen ude af sig selv af Forfærdelse. „De gjør mig ulykkelig, hvis De taler til ham!“

Og saa kom da Verners lange Skriftemaal, som han fremførte stødvis, og hvis Indhold var følgende:

Han havde ganske rigtigt i længere Tid søgt daarligt Selskab, havde sviret og sværmet, spillet og — naturligvis — tabt. Saa havde han en skjønne Dag nødvendigvis skullet bruge 100 Rigsdaler, dels til Betaling af saakaldet „Æresgjæld“, dels til nye Udgifter, deriblandt Medaillonen til Lise, og En eller Anden havde da henvist ham til Morten Eriksen som Den, der, i alt Fald ved Faderens Hjælp, kunde forstrække ham med Pengene, indtil han paa en skikkelig Maade kunde slaa sin Moder en Plade for dem. Og Morten var naturligvis meget villig til at laane ham de 100 Daler, og flere til, Gudbevares: det Eneste, Verner skulde gjøre til Gjengjæld, var at udstede en Vexel, bag paa hvilken han maatte skrive Moderens Navn. Han krympede sig ved det, men da Morten bestemt erklærede, at den Sikkerhed maatte han have, og at Verner jo kunde faae „Papiret“ tilbage, saa snart han havde reist Pengene, bekvemmede han sig endelig til at skrive Moderens Navn. Kort efter fik han virkelig Pengene hjemmefra og vilde nu indfri Vexlen, men Morten, der tidlig var bleven grundig hjemme i Forretningslivets Finesser, var fuldstændig klar over, at det sikreste og mest indbringende Papir i denne Verden er en rig Arvings falske Vexel, og han nægtede derfor rent ud at levere denne Skat fra sig, idet det hele Tiden havde været hans Agt at bruge den til stadige Pengeafpresninger. Verner prøvede paa at true, og Ver-

ner bad, men lige meget hjalp det, og da de sidste Gang mødtes, havde det, som Mads Kusk ganske rigtig hørte, været Morten, der truede, og Verner havde endt med at sige, at fik han ikke Vexlen tilbage næste Dag, tog han Livet af sig. Morten troede vel ikke, at dette var alvorligt ment, men Verner skrev et Par Linier til Moderen, hvori han takkede hende for alt Godt og benyttede den fra lignende Skrivelser ikke ubekjendte Vending: „Naar Du modtager Dette, er jeg ikke mere", ladede sin Bøsse med Rendekugler, som han havde taget et Par Skud af ved et af sine Besøg hos Morten, og gik virkelig ud i Klosterhegnet forat gjøre Ende paa sit Liv. Han havde allerede faaet en Ende Seglgarn frem, som han var ved at binde om Aftrækkeren, da han ved Bøiningen snublede over en Trærod og faldt mod Bøssen: Skuddet gik af og ramte ham som sagt i venstre Overarm, og var jeg ikke, dreven af min Frygt, gaaet ud i Klosterhegnet, kunde han have ligget der endnu. Først og sidst tiggede og bad han mig imidlertid om, endelig ikke at gjøre noget Skridt imod Morten, da Denne saa upaatvivleligt vilde møde op med Vexlen og gjøre Falskneriet vitterligt for Alle.

„Men naar Deres Moder ikke protesterer mod Rigtigheden af Underskriften, eller hvad det kaldes, saa er der jo Ingen, der kan gjøre Dem Noget! Lad De bare mig tale med Kammerherreinden!" sagde jeg.

Men saa blev Verner som ude af sig selv og raabte, at alt Andet kunde være det Samme, naar blot hun Ingenting fik at vide, og det forsonede mig strax meget med Fyren, for det var aabenbart, at han midt i al sin Letsindighed dog havde eet fast Holdepunct: Kjærligheden til Moderen.

Men hvad skjulde jeg gjøre! Paa den ene Side forstod jeg nu alt for godt den gode Mortens kjæphøie Slutningsreplik om, at „han ikke vidste, hvad Herredsfogden kunde gjøre ham", eftersom det jo var mere end tvivlsomt, hvorvidt han vilde kunne overbevises om Forsøg paa Pengeafpresning, men paa den anden Side lod han dog til at være bleven saa altereret over, at Verner virke-

lig havde villet gjørre Alvor af Selvmordet, at man vistnok maatte kunne faae Vexlen fra ham, og jeg havde just reist mig for, trods Verners Protest, endnu en Gang at opsøge den noble Forretningsmand, da Pigen i det Samme stak Hovedet ind ad Døren og flyede mig et Brev, der viste sig at være fra Morten og indeholdt de Ord:

„Een Wexel kand kiøbes for dend Summa 200 — skriver To Hundrede Riksbankdaler — men strax. M. E.“

Verner havde endnu de hundrede Daler liggende, som han ikke havde kunnet komme af med, og jeg havde i de sidste to Aar sparet mig en halvandet Hundrede sammen ved Extraarbeide i Skoven, saa et Øieblik efter kunde jeg med det forlangte Beløb gaa sporenstregs ned til Morten, hvor jeg fik Vexlen og smed ham Pengene i Øinene.

Det kan gjerne være, at det ikke var moralsk rigtigt, og det var vist heller ikke saadan, hvad en Jurist vilde kalde lovmedholdeligt, men da Sagen var i sin Ordentlighed, kunde jeg ikke dy mig men sagde til Morten, at nu skulde han have Prygl, og det alvorligt, saa det var vist bedst, at han nummererede sine Knogler i Forveien for at kunne passe dem rigtig sammen igjen bagefter, og Prygl fik han, saa han laa ved det — jeg var stærk dengang!

Gudbevares, hvor blev Verner lykkelig, da jeg bragte ham det usalige Papir! Han vilde ikke tro paa, at det virkelig var det, han holdt i Haanden, og kunde slet ikke forstaa, at Morten havde givet det fra sig. Men det kunde jeg godt: Morten havde naturligvis regnet ud, at saadant et Papir ganske vist var rart at have overfor en Mand, som man kunde blive ved at pumpe, men at det ikke var meget værd, naar man kunde risikere, at Vedkommende gik hen og tog Livet af sig, og saa nøiedes han som en klog og forsigtig Handelsmand med den mindre men sikre Gevinst af 100 Daler — ja, han var et Asen! Han blev da ogsaa jaget væk fra Skovfogden kort efter og døde som Pantelaaner og Aagerkarl i Kjøbenhavn for et Par Aar siden.

Naa, men for at komme til Historien igjen: da Ver-

ner havde lavet en Fidibus af Vexlen og takket mig mange Gange, saa sagde jeg, at nu var det dog bedst, han gjorde mig den Tjeneste, bare for en Ordens Skyld, at fortælle sin Moder, at det ikke var mig, der havde skudt ham, men saa græd han det Skind, og sagde, at det jo nok var meget forlangt, at en anden En skulde tage sig paa, hvad han havde gjort, men da jeg dog en Gang havde faaet Skyld for det, og da han saa inderlig gjerne vilde skaane sig selv for Tilstaaelsen og Moderen for Sorgen, saa bad han mig rent ud om at vise ham den store Villighed at tie stille.

Det var jo nok, som han ogsaa selv sagde, en underlig Anmodning, men da jeg tænkte paa, at Lise nu var min, mens Verner laa lemlæstet og nedbøiet, og da jeg mindedes mine egne onde Tanker ude ved Egen, Tanker, som jeg jo nok kunde fortjene at lide noget Alvorligt for, saa lovede jeg ham i Guds Navn og som en selvpaalagt Bod at gjøre, som han bad om, dog med den Tilføielse, at til Skovrideren maatte jeg betro Sagens Sammenhæng — eftersom jeg jo allerede havde fortalt ham, at jeg var uskyldig, men at jeg havde en Anden stærkt mistænkt — og til Lise vilde jeg betro den.

Det fandt han sig ogsaa i, og Alt syntes at være klappet og klart, da jeg pludselig kom i Tanker om, at det Hele jo slet ikke kunde hjælpe noget, eftersom han selv havde skrevet det omtalte Brev til Moderen, og det sagde jeg til ham. Han smilte imidlertid lidt — det var nok noget siden, han havde gjort det! — og beroligede mig med, at Kammerherreinden efterat have hørt, at jeg skulde være Synderen, strax havde opfattet Verners „Naar Du modtager Dette, er jeg ikke mere“ som et blot og bart Udtryk for en dunkel Anelse om en nær forestaaende Ulykke, og hvor utroligt det end kan lyde, levede og døde hun i Troen paa, at Sønnen maatte have havt et Varsel om, hvad der senere var indtraadt. — Ja, begavet var den salig Kammerherreinde ikke, det skal Ingen beskylde hende for, men et godt Menneske, det var hun, og mig kastede hun fra den Dag sin Kjærlighed paa og hjalp mig paa mange Maader — det var hende, der skaf-

fede mig min første Plads som Skovrider paa Lykkesholm! Verner blev ikke Forstmand — han fik aldrig den fulde Brug af sin venstre Arm — men han blev en honnet Karl, og endnu for et Par Aar siden, kort før han døde, skrev han til mig og takkede mig saa kjønt for, hvad jeg i sin Tid havde gjort.

— Ja, ilde gik det, men vel var det! Og naar jeg nu tænker tilbage paa min Ungdoms Oplevelser, saa kan jeg ikke lade være med at philosophere over, hvor underligt det Ene greb ind i det Andet, ja, selv det, der i Øieblikket syntes haardest og tungest, det var dog Alt til det Bedste, baade for Mo'er og for mig — ja, sagtens for Verner med. Og derfor siger jeg endnu en Gang, skjøndt Pastor Nissen maaske ikke vil bruge den Lignelse, at Vorherre sommetider har en Finger med paa Aftrækkeren, og det kan vi Mennesker kun være glade ved!"

* *
*

— „Ja, saadan kan det gaa!" sagde Baronen; han syntes formodentlig, han skulde sige Noget. Men Forstraaden var rykket hen ved Siden af Mo'er og klappede hende paa Skulderen, og Peter Møller saae paa Vilhelmine — det lod til, at han vilde blive ved at se paa hende Livet igjennem uden nogensinde at komme videre. Doctoren oplyste, at hans Fader havde kjendt Kammerherreinde Verner, og bemærkede forresten, at man paa Videnskabens nuværende Standpunct ganske sikkert vilde kunne have givet Armen dens tidligere Førlighed, naar kun *os humeri* var let læderet, og en halv Times Tid efter rullede de fremmede Gjæster hjemad i den stjerneklare Høstaften.

— Næste Aar vare Anton og jeg Studenter og optraadte derfor med den Sikkerhed og den Overlegenhed, som vor nye Værdighed krævede. Mo'er gav mig et Kys paa Panden, da jeg holdt mit Indtog i Skovridergaarden, men hun blev hel rød i Hovedet over det, og Forstraaden erklærede, at han begyndte at blive jaloux; „skulde jeg

endelig kysse nogen af hans kvindelige Paarørende, saa kunde jeg holde mig til Vilhelmine", sagde han, men det vogtede jeg mig vel for at prøve paa, for Peter Møller saae ved Forstraadens Ord hen paa mig, som om han vilde æde mig, og skjøndt jeg saa meget som muligt undgik at komme i Nærheden af Vilhelmine, talte han dog ikke et Ord til mig hele den Dag. Jeg kunde jo have taget til Takke med lille Margrethe, der nu var en stor Pige paa syv Aar, men dels fandt jeg det selvfølgelig under min Værdighed at give mig af med saadan en „raa Unge", som Broderen kaldte hende, dels vilde jeg ogsaa ganske sikkert derved have faaet en Anden til Fjende, og det var Janos. Fra Margrethe var ganske lille, havde det været hendes største Glæde at sidde paa den gamle Bøhmers Skjød og rykke ham i det lange Skjæg, og denne Kjærlighed gjengjældte han fuldt ud, idet han elskede Pigebarnet saa lidenskabeligt, at jeg næsten troer, han var skinsyg paa hendes egne Forældre. Det var Solglimtet i hans daglige Tilværelse, naar Margrethe kom gaaende over Gaarden, i Reglen fulgt af Hundene og med Duerne flagrende over Hovedet, og gik ind i hans lille Værelse, hvor hun, naar hun fik Lov til det, gjerne kunde sidde i timevis og høre paa hans Musik og hans Historier, ganske som Anton og jeg i sin Tid havde gjort. Saa snittede han Vindsler og lavede Æsker til hende, og paa hendes sidste Fødselsdag havde han foræret hende en tam Skade, der fra nu af blev fast Inventarium i Gaarden. Jeg stod forresten stadig paa den bedste Fad med Janos, og dertil bidrog det maaske ikke uvæsentligt, at jeg i Anledning af Studenterværdigheden havde medbragt hele to Pund „Volle Knaster", og jeg troer ogsaa, det tiltalte hans Sans for Mystik, at jeg en Dag i Spøg kastede en Mark i Brønden, forat ogsaa jeg kunde sige, at jeg een Gang havde betalt den aarlige Tribut.

En Aften kom Forstraaden hjem fra Skoven og var meget glad over at have fundet en af de sjeldne *Pyrola*-Arter, men da han ikke var ganske sikker paa, om det var *P. media* eller *P. rotundifolia*, slog han efter i Langes Haandbog. — „Det var ellers mærkeligt", udbrød han.

„Jeg troede dog, jeg kjendte de fleste danske Planteslægter, men her i Registeret staaer et Navn, jeg aldrig har hørt før: *Trapa natans*!"

„Det er Hornnødden", bemærkede Peter Møller.

„Død og Pine, hvor De er lærd! Jeg vidste ikke, at De var saa stor en Botaniker, lille Møller!"

„Det er jeg saamænd heller ikke", svarede Denne, „men at jeg kjender den Plante, det har nu sine egne Grunde."

„Saa! Kunde man ikke faae dem at høre?"

„Jo, men det er en hel, lang Historie."

„Saa meget desto bedre, kom med den!"

„Ja, men jeg kan ikke fortælle saa godt som Forstraaden."

„Saa er det jo paa høie Tid, De øver Dem! Begynd blot!"

Og Peter Møller efterkom Opfordringen og fortalte om

Trapa natans.

Det var en Vinteraften i Halvtredserne — eller snarere Vinternat, for Klokken var nok saadan, hvad man kalder „Et og Andet". Jeg havde været oppe hos en Kamerat at spille L'hombre — det var i et af mine første Studenteraar — og gik nu i bidende Frost og Snestorm hjem gjennem Kjøbenhavns Gader. Skiltene hvinede i deres Hængsler, naar der kom et stærkt Vindstød, og Glassene i Lygterne klirrede, men ellers hørte man ikke en Lyd, og man mødte ikke et eneste Menneske undtagen en enkelt Vægter, som fandt det for koldt at sidde og sove i en Kjelderhals.

Jeg blev derfor ogsaa yderlig forbauset ved pludselig at høre livlig Tale henne fra en Gadedør i Fiolstræde. „Vær saa god at komme nærmere, Døren er aaben!" lød det, og et Øieblik efter tilføiedes: „Naa, ind med Dig! Skal jeg maaske oven i Kjøbet tage Dig i Nakken og bære Dig op ad Trapperne, din Køter, hvad!"

Nysgjerrig efter at se, hvem det var, der udtrykte

sin Gjæstfrihed paa denne noget eiendommelige Maade, gik jeg over paa den anden Side af Gaden og opdagede der en ung Mand ifærd med at gjenne en stor, sort Hund ind ad Døren. Idet han gjorde en Vending, faldt Skjæret fra den nærmeste Lygte paa hans Ansigt, og jeg saae nu, at det var Oluf Blaa, „Nabob'en Blaa", som han almindelig kaldtes. Jeg havde maaske neppe nogensinde tidligere vexlet ti Ord med ham, men skjøndt han var adskilligt ældre end jeg, vare vi Studenter fra samme Aar, og Enhver af det Hold kjendte Blaa, i alt Fald af Ydre og Omtale; desuden er det jo en uomtvistelig Kjendsgjerning, at ligesom Krig, Pest og andre Landeplager have den Evne at bringe Folk, som ellers ere hinanden fuldstændig fremmede, til at føle sig solidariske og blive familiaire, saaledes have stærk Kulde og Snestorm det ogsaa, navnlig ved Nattetid, og jeg sagde derfor „Godaften, Blaa!" og bemærkede, at det var et Hundeveir.

„Ja, det kan man jo gjerne kalde det", sagde han, „men det er da ikke et Vejr at lade Hunde være ude i! Derfor er det ogsaa, jeg vil se at faae Dyret indenfor. — Kom nu Du, „Caro" eller „Trofast", eller hvad Du hedder — den seer mig forresten stærkt ud til at kunne hedde „Bjørn", hvad? — Bjørn, kom saa da!"

„Veed De ikke, hvad den hedder?" spurgte jeg.

„Nei, hvor skulde jeg vide det fra!"

„Er det da ikke Deres Hund?"

„Nei — saa vidste jeg dog formodentlig, hvad den hed!"

Han lo ganske ugeneert af mig — en høi, smittende Latter — jeg lo med, og Hunden, der rimeligvis virkelig hed „Bjørn", gik, efterat have hørt dette sit Kjendingsnavn nævne, rolig indenfor Døren og logrede fornøiet.

„Jeg gaaer tidt en Tur rundt i Gaderne, før jeg lægger mig", forklarede Blaa, „og naar jeg saa møder saadan en herreløs Hund, der er lukket ude, og Veiret er rigtig nederdrægtigt som inat, saa pleier jeg at tage den med mig hjem til næste Morgen, men „Bjørn" der har aabenbart saa megen Finfølelse, at han generer sig ved at tage imod Velgjerninger af en Ubekjendt!"

„Ja, det lader næsten til det! Godnat, Blaa! Og agn nu ikke med Tømmermænd, siden De gaaer til is med en Bjørn!“

„Aa, De skulde meget hellere gaa med op og ryge Pibe end sige daarlige Brandere paa Morgenstunden!“

„Nei, ellers Tak! Klokken er jo over To!“

„Ja, hvad saa? Den bliver sgu nok Tre! — Kom nu bare!“

Jeg veed ikke, om det nærmest var det Overbevide i denne hans Argumentation eller det Usædvanlige d en Indbydelse paa denne Tid, men jeg lod mig uden re Indvendinger skubbe venskabelig ind ad Gadedøren lodse op ad alle Trapperne, og førend jeg ret vidste det, sad jeg i en lys, varm Stue, mens Bjørn placerede foran Kakkelovnen, hvor et Par store Stykker Bøgeænde knitrede og flammede, saa det var en Lyst.

Jeg kom med en Bemærkning om, at det var sjelnt her i Hovedstaden at se Nogen bruge Brænde, og aa svarede:

„Ja, men dèt er hyggeligt, ikke sandt! Jeg kan hel- ikke fordrage Kul: de giver saadan en brutal Varme, man smusker sig til, saa snart man kommer i Berøring ed dem. — Men nu skal De have en Pibe — ja, De n naturligvis ogsaa godt faae Cigar, men De er vel saa nnet at foretrække Porcelain og Weichselrør paa denne d af Eftermiddagen? — Naa, det kunde jeg da beibe! Værsgod! — Aa, undskyld mig et Øieblik, men kommer i Tanker-om, at Dyret formodentlig er sultent; skal blot ud i Spisekammeret og se at finde Noget det. — Er De ikke ogsaa sulten? Jo, vist er De saa! nør, Brød og Ost og et Glas Portvin er man da altid lagt til! — Men vent saa med at tænde Piben, til De r spist!“

Mens min improviserede Vært var ude, gjorde jeg, ad man pleier at gjøre under lignende Omstændigheder: saae mig om. Her var hyggeligt, og elegant af Studenterbolig at være, men tillige temmelig aparte. r var Vedbend og Hængeplanter i Vindueskarmen; et

smukt Egetræs Skrivebord, hvor jeg fandt Christian den Femtes danske Lov og et Par juridiske Lærebøger, stod paa skraa i Hjørnet, og bagved kneisede fra Gulv til Loft en Reol med udstoppede Fugle, Dyr i Spiritus og Stativer med Reagensglas. Paa den ene Væg hang over Sophaen nogle Jagtbøsser og et Par store Familieportraiter, og Siderne garneredes af forskjellige mere eller mindre „abnorme“ Opsatser, paa hvis hvide Pander der var angivet, hvor og naar vedkommende Buk var fældet.

— „De er ivrig Jæger?“ spurgte jeg, da Blaa var kommen tilbage, og vi sad og nød vor Ostemad.

„Ja, har været og kan blive det igjen, men nu rører jeg jo næsten aldrig en Bøsse. — Er De Jæger?“

„Ja, det er jeg! Jeg skal være Forstmand!“

„Det kan jeg lide! Velkommen og paa nærmere Bekjendtskab!“

— „Jeg anede ikke, at De var Jurist“, sagde jeg lidt efter.

Han lo. „Nei, det vil jeg nok tro — for det veed jeg da heller ikke selv!“

„Ja, men Christian den Femtes Lov og —“

„Naa, det Rageri! Ja, min Curator vilde jo absolut, at jeg skulde være Student — det blev jeg da ogsaa: tredie Characteer, forresten! — og saa syntes han, det var saa rart, om jeg fik juridisk Embedsexamen. Jeg var skikkelig og anskaffede mig en Manuducteur og nogle Bøger, men da jeg havde holdt ud en Maaneds Tid, saa blev Studiet mig rigtignok for livligt“.

„Og nu er De Mediciner?“ spurgte jeg med et Blik paa de zoologiske Præparater.

„Nei, hvor falder De paa det!“

„Men hvad studerer De da?“

„Ja, kan De sige mig det! Jeg studerer alt Muligt og Ingenting, ligesom De selv vil! Min Værnepligt har jeg aftjent — naturligvis ved Dragonerne — og om en halvandet Aar er jeg myndig; saa kjøber jeg mig formodentlig en Landeiendom, for min Faders Gaard blev solgt, da han døde. Jeg maa leve paa Landet, hvor jeg er opfødt, jeg duer hverken til Byliv eller til Læsning.

— Naa, Noget skal man jo tage sig til herinde, og jeg har lagt mig en Del efter Zoologi og Botanik — det interesserer mig."

— Først langt ud paa Morgenstunden brød jeg op. Jeg følte mig i en ualmindelig Grad tiltrukken af Oluf Blaa's freidige, livlige Natur, ganske som jeg fra første Færd var bleven det af hele hans Ydre. Kraftigt bygget og dog smidig var han; jeg kunde misunde ham det stærke, blonde Skjæg, og de brune Øine fik, naar han talte, et Udtryk og en Glans, der gjorde ham ligefrem smuk.

— „Det er da aabenbart, at vi To maa sees noget jevnligt!" sagde han ved Afskeden, og jeg gik hjem med en Følelse af at have kjendt min nye Ven i lange Tider.

I de følgende Aar omgikkes vi da ogsaa næsten dagligt. Bekjendtskabet blev efterhaanden et virkeligt, fra begge Sider intimt, Venskab, som jeg skylder en Række af de fornøieligste Timer i mit Liv, og Eet kan jeg med Sikkerhed sige: jeg har aldrig kjendt en friskere, mere oprindelig Natur end Oluf Blaa. Det var ligefrem umuligt at kjede sig i hans Selskab. Altid havde han Dampen oppe, altid var han lige oplagt til i Alvor eller i Skjemt at drøfte et hvilketsomhelst Emne, der blev kastet ind i Discussionen, og en særlig Fornøielse havde han af til det Yderste at forsvare sine mangen Gang temmelig parodoxe Meninger. Naturen elskede han, og Naturen forstod han baade i det Store og i det Smaa; han kunde falde i Extase over en vid Udsigt fra en Bakketop eller en usædvanlig Solnedgang, og han kunde med lige Begeistring sidde og betragte en sjelden Plante eller et Snefnug under Lupen. Derfor havde han ogsaa, nærmest paa egen Haand, skaffet sig ikke faa Kundskaber paa Naturvidenskabens Omraade, men spredt og dilettantmæssigt; snart mikroskoperede han, og snart skeletterede han, saa anstillede han Undersøgelser over slyngende og klatrende Planters Væxt og prøvede, men rigtignok uden Held, at tvinge Humlen og *Cobæa scandens* til at sno sig i modsat Retning af den, Naturen havde anvist dem, og til sine

Tider kunde han gaa fuldstændig op i Betragtninger over Fuglenes Træk og Fiskenes Vandringer. Videnskabsmand var han ikke skabt til, det mærkede jeg nok, men jeg har aldrig truffet Nogen, der kunde „fortælle Naturhistorie“ som han; hans egen, i Øieblikket udelte, Begeistring for Emnet meddelte sig uvilkaarligt til dem, han talte for, og han forstod at lægge en eiendommelig, mangen Gang halv symbolsk Romantik over det simpleste Naturphænomeen. Paa den anden Side havde han saa godt som ingen Interesse for Kunst og Poesi, og det var en af hans Yndlingsparodoxer, som han vistnok i det Væsentlige virkelig mente, at da Kunsten dog aldrig kan frembringe noget saa Skjønt som Naturen, saa kan den i det Høieste være et Surrogat for de Stakler, der ikke have Leilighed til at færdes i det Fri, ligesom Poesien efter hans Opfattelse kun kunde have nogen Interesse for dem, der aldrig levede rigtig med i det virkelige Liv: „for det har saamænd meget mere Poesi og Romantik, end der findes i Bøgerne!“ sagde han. I nært Slægtskab med hans æsthetiske Trosbekjendelse vare hans kirkelige Anskuelser; skjøndt alvorlig religiøs paa sin Vis, maaske endogsaa mere end de Fleste, gik han nemlig aldrig i Kirke: „Vorherre skal man tænke paa og bede til under aaben Himmel; der er høiere til Loftet end i Kirken, og Naturen præker saamænd meget bedre end selve Sjællands Bisp! — Ja, naar jeg vidste, at de en Dag vilde synge det ene Psalmevers:

„Gik alle Konger frem i Rad
I deres Magt og Vælde,
De mægted ei det mindste Blad
At sætte paa en Nelde.“

og springe Resten over, saa vilde jeg nok i Kirke!“ sagde han en Gang.

I mange af hans Underligheder vare sikkert Barndomslivet og Opdragelsen Skyld; sin Moder havde han aldrig kjendt — hun var død, mens han endnu laa i Vuggen — Faderen havde nok været en sygelig, melancholsk Natur, og saa var da den tidlig udviklede Dreng under hele sin Opvæxt mest overladt til sig selv, færdedes i Skoven og ved Stranden og blev en ivrig Jæger og en

kraftig Yngling. Men da Faderen døde, og Formynderen efter Dennes Ønske ansaae det for rettest at sælge den lidet indbringende jydske Eiendom, rykkedes Oluf Blaa med eet op fra Barndomshjemmet og kom ved at gaa paa Cursus i Kjøbenhavn i en hel fremmed Jordbund. Familie havde han ingen af, i alt Fald ikke paa fædrene Side, og han omtalte altid med en Blanding af let Vemod og Stolthed sig selv som „den Sidste af Slægten“. Skjøndt han nok ikke kunde føre sine Aner synderlig længere tilbage end til en temmelig obscur Oldefader eller Tipoldefader, hvad det nu var, og skjøndt de rigtige gamle Blaa'er, som allerede Kjæmpeviserne omtale, skulle være uddøde i det femtende Aarhundrede, nærede han dog en klippefast Tro paa sin egen legitime Afstamning fra disse og følte en næsten barnlig Glæde ved Tanken om at høre til den „gode, gamle danske Adel“; af og til fordybede han sig derfor ogsaa i genealogiske Studier, og engang sad han en hel Maaned hver Formiddag i Geheimearchivet og gjennemgik, men uden Resultat, Gud veed hvor mange Slægtregistre i Haab om at finde et Bevis eller dog et Støttepunct for Continuiteten mellem de gamle Blaa'er og hans egen Ascendens.

Jeg blev efterhaanden hans nærmeste Fortrolige, men der var mange Andre end jeg, som søgte hans Selskab og satte Pris paa det; uvilkaarligt rettede Enhver sig efter ham og lystrede hans stundom noget despotiske Commando, ikke blot fordi han virkelig var langt mere moden og selvstændig end Nogen af os Andre, men ogsaa fordi han altid kunde bringe Liv i Selskabet og var utrættelig i nye og originale Paahit. Han var en fortrinlig Vært — i Forhold til de allerfleste Jevnaldrende var han jo ogsaa en fuldstændig Krøsos — og han skyede ingen Anstrengelser og ingen Bekostning forat kunne opvarte sine Gjæster med en Souper, de ikke før havde smagt Mage til; han lavede Ragout af Havsnegle i skarp Sauce, og han forskrev — hvad der dengang var noget Ukjendt — et Anker ægte Münchener Øl, hvortil der, Gud maa vide hvorfor, kun maatte ryges Tobak af Kridtpiber, som han

naturligvis selv leverede, ja, en Gang drev han det til, gjennem en Bekjendt, der var ansat i den grønlandske Handel, at kunne delicatere sine Venner med henkogt Hvalrosboeuf og Isbjørnecoteletter, som han dog, mærkeligt nok, ikke forlangte, at vi skulde drikke Tran til. — En Aften sad en lille vissen Philolog, der hed Jensen, og holdt et temmelig langt og aldeles umotiveret Foredrag over den *festivitas*, der maatte have været udbredt over et antikt græsk Symposion, hvor Deltagerne med Vedbendkranse om det lokkede Haar nøde den ædle Drue og den aandfulde Samtale, og hvor Skjønhedens Grænse aldrig blev overskreden. „Men vi“, sagde Jensen, „vi mangler Skjønhed! -- Jo, vi gjør! Vi sidder og drikker prosaisk Øl eller fuselholdig Portvin, og ville vi fange et Pust af noget Høiere, noget virkelig Ideelt, saa kunne vi kun faae det ved at fordybe os i de Gamles Skrifter! — Jeg f. Ex., jeg har udelukkende faaet min smukke, humane Livsanskuelse gjennem mit indgaaende Kjendskab til Oldtiden!“ Blaa, der aldrig forsømte nogen Leilighed til at fremsætte og udvikle sine Theorier om, at man skulde søge Skjønheden i Virkelighedens Verden og ikke i døde Bøger, erklærede derfor strax, at havde det været saa rart at holde Symposion, som Jensen sagde, saa skulde man holde det i Steden for at læse og skvadronere om det, og i en Haandevending fik han sendt Bud efter veritabel græsk Vin -- *Mavrodaphne* var det — fik lavet Kranse af sine egne Vedbendplanter, som vi maatte bære, enten vi vilde eller ei, og saa begyndte Symposiet, fra hvilket jeg forresten har bevaret et stærkere Indtryk af den gode Vin end af den aandfulde Samtale. Lille Jensen blev meget fuld og meget daarlig — saa daarlig, at han, da vi Andre gik, maatte oplægges paa Sophaen, men Blaa indskrænkede sig til med en godmodig Latter at se paa den Hvilende, der kun havde Ansigtsfarven tilfælles med en lassisk Marmorskikkelse, og bemærkede til os Andre: „Der saamænd ikke mere Skjønhed over Jensen nu, da han r været til Symposion, end der altid er! Synes I vel?“

En anden Gang faldt Talen paa Udenlandsreiser, og En eller Anden i lidt høie Toner udbredte sig over,

hvor det maatte være herligt at kunne reise, saa var det mere end nok for Oluf Blaa til øieblikkelig at erklære, at Alt det med Udenlandsreisers Deilighed egentlig var en Indbildning; „man kan jo have accurat den samme Fornøielse af at blive hjemme og dog reise!“ paastod han. — „Hvadbehager!“ raabtes der i Kor. — „Ja, jeg inviterer jer Allesammen“ — vi vare en fire, fem Stykker — „til at reise udenlands med mig imorgen tidlig. Vi mødes ved Valby Station, og derfra leger vi „Komme Fremmede“ til Kjøbenhavn. Saa bilder vi os bare ind, at vi er Udlændinge, gaaer paa Rundetaarn og paa Museerne — der kommer vi dog aldrig ellers! — og spiser til Middag paa et Hotel.“ Og saa stærk var Disciplinen, hvor Blaa kommanderede, at vi Allesammen ganske rigtigt mødtes næste Morgen paa Valby Station og som store Børn legede Fremmede i Kjøbenhavn; vi havde en utrættelig Vært og Fører, som den Dag næsten overgik sig selv, og vi morede os derfor ogsaa kongeligt.

Undertiden kunde han ogsaa give efter for en ligefrem barnagtig Kaadhed, som en Dag, da Værten i det Hus, hvor han boede, kom op og bad, om han ikke næste Aften vilde illuminere sine Vinduer og pynte lidt op i dem, eftersom et Brudepar skulde flytte ind paa første Sal. — Jo, det skulde Blaa saa gjerne, og næste Aften stod der i det ene Vindue to store Glas indeholdende en Blæksprutte og et eller andet Misfoster i Spiritus; bagved straalede to tændte Astrallamper, og over det Hele hang sirlige Guirlander af en ualmindelig smuk Bændelorm, som han „för tillfället“ havde laant af en medicinsk Bekjendt — men saa sagde Værten ham da ogsaa op næste Dag!

— Ja, af den Slags Historier kunde jeg fortælle mange, men saa blev jeg nok ikke færdig for det første; derfor er det bedst, jeg snarest muligt kommer til det, jeg vilde fortælle om: til *Trapa natans.*

Jeg gik en Junidag op til Blaa og blev modtagen med, at det var godt, jeg kom, for han vilde netop tale med mig. „Seer Du“, sagde han, „i næste Uge er det

min Fødselsdag, og saa bliver jeg, som Du veed, myndig. Imorgen reiser jeg imidlertid til Fyen. Ovre i Assens Egnen lever nemlig en Halvonkel til mig, min Moders Fætter; det er vist den nærmeste Slægtning, jeg har. Det var min Faders Ønske, at jeg skulde gifte mig med samme Halvonkels eneste Datter, og nu tager jeg over forat forlove mig."

„Kjender Du hende da?" udbrød jeg forbauset.

„Nei, jeg har ikke seet hende, siden hun var en lille Pige, og nu er hun atten Aar, saa hun har vel nok forandret sig en Del! Men jeg veed, at hun skal være flink og elskværdig i alle Maader, og hun er saamænd mere end kjøn nok til mig — der kan Du forresten selv se!" sagde han og viste mig et Photographi af en, just ikke smuk, men ganske net ung Pige.

„Ja, men alligevel", indvendte jeg, „hvor kan Du finde Dig i et slet og ret Konveniensægteskab! I den Grad at tage det Hele som en Forretning —"

„Jo, det skal jeg sige Dig. Jeg troer ganske vist paa, at der kan gives to Mennesker, der er som skabte for hinanden eller har, hvad jeg vil kalde Genialitet paa det erotiske Omraade; det kan gaa til her i Verden, som der skrives i Bøgerne: Virkeligheden kan digte En ind i et Eventyr, som varer Livet igjennem, men det er sjeldent, grumme sjeldent! Og skulde Erotiken nogensinde faae rigtig Magt over mig, saa maatte det komme netop saadan, at jeg tydeligt følte, Livet digtede for mig — men den Uleilighed troer jeg ikke, Livet gjør sig for min Skyld! Og bilde mig selv og en Anden Noget ind, det kan jeg ikke. Derfor vil jeg meget hellere uden falske Illusioner gifte mig med en Pige, som jeg veed er „kommen af godt Folk" — det er allerede en stor Anbefaling; jeg skal nok blive hende en god Mand, og hun skal blive en god Moder for en hel Del smaa Blaa'er — Slægten maa nemlig ikke uddø, det er den alt for gammel til!"

Det Sidste sagde han ganske vist spøgende, men jeg kjendte ham for godt til ikke at mærke, at det Meste af hans Foredrag i Virkeligheden var hans alvorlige Mening. Jeg kom derfor heller ikke med flere Indvendinger, men

spurgte blot, naar han reiste. „Imorgen Aften", lød Svaret — „men det er sandt: jeg skal ud at kjøbe nogle Smaating til Reisen, gaaer Du med?"

Vi fulgtes ad og kom gjennem Raadhusstræde. Pludselig standsede han foran en Boghøkers Vindue og saae ind. „Hvad seer Du efter?" spurgte jeg. — „Aa, egentlig ikke efter Noget, men jeg kommer i Tanker om, at jeg har bedt Manden om ved Leilighed at skaffe mig Simon Paullis *Flora Danica*; jeg vil dog høre, om han skulde have faaet den."

Vi gik ind til Nandrup — saaledes hed Antikvaren, der dengang hørte til Hovedstadens Originaler men imidlertid kun var kjendt af en mindre Kreds. Det er vanskeligt at sige, hvad der var mærkeligst: Hulen eller dens Beboer. Et Rum, lidt større end et almindeligt Spisekammer, var fra Gulv til Loft opfyldt af gamle, støvede, fedtede og lasede Bøger, ikke blot paa Hylder langs Væggene men i Stabler og Bunker, der væltede, saa snart man rørte sig; en Atmosphære, i hvilken det skulde synes umuligt at aande længere end nogle Minuter, slog En i Møde, og det sparsomme Lys fra et eneste Vindue, der var halvt dækket af Folianter og helt belagt med tommetykt Støv, tillod En først lidt efter lidt at skjelne Gjenstandene i Hulen og Troglodyten selv. Denne sad i Reglen paa en trebenet Stol bagved et lille Bord; et langt, graat Skjæg naaede ham ned paa Brystet, et Par dybtliggende Øine stirrede lyssky ud fra et ubevægeligt Pergamentansigt, og naar han reiste sin lange, krogede Skikkelse op fra Stolen, fik man uvilkaarligt det Indtryk, at den krumme Ryg ganske naturligt kom af, at det var umuligt at staa opreist herinde. Der gik det Sagn om Nandrup, at han ikke havde været vasket siden sin Confirmation, og selv om Sagnet gjorde sig skyldig i en let Overdrivelse, var dog et flygtigt Blik paa Mandens Hænder tilstrækkeligt til at overbevise En om, at de Skorper, hvormed Griberedskaberne vare bedækkede, skyldtes en fortsat, af ingen neptunisk Periode forstyrret Afleiring.

Blaa spurgte om Simon Paullis Flora, fik til Svar, at den endnu ikke havde været til at skaffe, og var allerede

ved at gaa, da Nandrup paa sin sædvanlige, monotont-recitativiske Maade spurgte, om Herren ikke havde Brug for et gammelt Herbarium, som han lige havde faaet — han handlede nemlig ogsaa med Naturalier. Først sagde Blaa Nei, men da Nandrup alligevel hentede en Bunke støvede Papirer frem fra Alkoverummet bagved den egentlige „Boglade“ og sagde, at Herren skulde faae det Hele for en Rigsdaler, slog Blaa til og fik Bunken pakket ind i en gammel Avis. Jeg fulgte ham til hans Dør, og inden vi skiltes, lovede jeg at komme næste Eftermiddag for at sige endnu en Gang Farvel til ham, lige før han skulde reise.

Jeg blev opholdt noget paa Veien til Blaa næste Eftermiddag og var halvt bange for, at han allerede skulde være kjørt til Stationen, men til min store Forundring sad han i god Ro ved sit Skrivebord og undersøgte Noget gjennem en Lupe.

„Skal Du ikke afsted?“ spurgte jeg.

„Jo, vel skal jeg det“, svarede han, men uden at se op.

„Saa er der ingen Tid at spilde: Toget gaaer om tyve Minuter!“

„Ja, til Korsør“, sagde han med et lunt Smil, „men jeg skal til Falster, saa jeg har god Tid!“

„Hvadbehager!“

„Ja, Du skal nok faae det Hele at vide, men sig mig bare først, om Du kan læse, hvad der staaer“.

Med disse Ord rakte han mig et gulnet, fugtplettet Halvark, paa hvilket der var opklæbet en temmelig uanseelig, næsten fuldstændig brunet Plante med foroven rudeformede, forneden lancetformede Blade. Paa Foden af Papiret var der med blegt Blæk og en utydelig Haand skrevet nogle Linier, hvis første Ord jeg strax tydede som „*Trepo natans*“.

„*Trapa*!“ rettede Blaa utaalmodig, „det kan jo Enhver se. Men hvad staaer der mere? Tag Lupen!“

„Sværte —“, begyndte jeg, „Sværtemor?“

„Snak!“ sagde Blaa. „Synes Du „Sværtemor“

kan være noget dansk Stednavn?" Der staaer jo ogsaa et *g* henimod Slutningen af Ordet!"

„Ja, men gjør det egentlig Sagen bedre?" vovede jeg at spørge.

Han lo og sagde: „Naa, det kan nu forresten være det Samme. Det, Du kalder „Sværtemor", er naturligvis Navnet paa en Sø, en Mose eller en Aa, hvad det nu er, og det kan jeg jo sagtens faae Besked paa, naar jeg først er i Østbæk."

„Østbæk?" spurgte jeg.

„Ja, der staaer da tydeligt nok „ved Østbæk" bag efter det ulæselige Ord!"

„Men hvad skal Du i Østbæk?"

„Finde *Trapa natans*, naturligvis! — Du veed maaske ikke engang, hvad *Trapa* er?"

„Nei, jeg tilstaaer —"

„Naa, saa skal Du faae det at vide — men lad mig begynde med Begyndelsen! Da jeg var kommen hjem iaftes, gav jeg mig strax til at se i Pakken med de tørrede Planter, men jeg havde allerede bladet Halvdelen igjennem uden at se nogetsomhelst Mærkeligt og var allerede ved at lægge Resten *ad acta*, da jeg pludselig faaer det Blad, der ligger, i Haanden. „*Trapa natans*" læste jeg; Navnet kjendte jeg, men heller ikke mere. Jeg saae i Langes danske Flora, der jo kun er et Par Aar gammel, nei, der fandtes det ikke, men saa faldt jeg paa at slaa op i gamle Hornemanns „Dansk oeconomisk Plantelære": jo, han havde en Bemærkning om, at den skulde være funden i Lauenborg. Nu maa Du vide, at *Trapa natans*, som jeg siden har erfaret, er en Vandplante — det kunde man jo omtrent slutte sig til af Artsnavnet! — fjerde Klasse Linné, staaende paa Grænsen mellem Vandspirene og Natlysfamilien. Sit Navn „Hornnød" har den faaet af de eiendommelige Frø; disse udmærke sig nemlig ved fire Horn eller Torne, der er Levninger af den oversædige Blomsts Bægerblade, og som giver Nødden en vis Lighed dels med Fodangler dels med Rokkeæg. Den er sporadisk, men kun sporadisk, udbredt over Sydeuropa, hvortil den efter Nogles Mening i den

graa Oldtid skal være indført som Næringsplante fra Asien, men vides aldrig tidligere funden i Danmark. Nu har imidlertid Skjæbnen, Tilfældet eller min gode Aand, hvad Du nu vil kalde det, her spillet mig et Exemplar af Planten i Hænde, som tydeligt nok angives fundet ved Østbæk — Du veed, det ligger paa Falster, sydfor Stubbekjøbing, det er der, Hans Larsens Fader er Præst."

„Men er Du vis paa, at det ikke er en Feiltagelse?" spurgte jeg. „Er det overhovedet *Trapa natans*?"

Blaa saae med et overlegent Blik paa mig og svarede: „Du kan da nok begribe, at jeg har viist den til en Autoritet — Docent Hjorth — men rigtignok uden at lade ham se Angivelsen af Findestedet, for saa havde han naturligvis strax faaet Bisselæder i Skoene og var maaske kommen mig i Forkjøbet, men han nævnte strax uden Betænkning dens Navn."

„Men er det saa ikke en Feiltagelse med Findestedet?" vedblev jeg. „Naar den ellers ikke kjendes fra Danmark, saa —"

„Hvad saa! Hvorfor i al Verden skulde det være en Feiltagelse! Et af to: enten har *Trapa natans* voxet her i Landet og er uddød, eller ogsaa findes den her endnu, hvad jeg er mest tilbøielig til at antage. Du veed maaske — d. v. s. Du veed naturligvis ikke — at Peder Kylling i sit „*Viridiarium Danicum*" fra 1688 f. Ex. har angivet Taxtræet som voxende her tillands „udi en Skov ved Fiellerup"; man kjender imidlertid heller ikke længer Taxtræet i Danmark — man veed ikke engang, hvilket Fiellerup der er ment, for der er nok hele tre — men derfor kan hans Angivelse dog vel nok have været rigtig, dengang han nedskrev den, eller — hvem veed! — maaske kan den vise sig at have Gyldighed endnu!"

Denne Blaa's ubevidste Propheti gik jo virkelig senere i Opfyldelse, idet nogle Ingenieurer under Anlægget af den østjydske Jernvei 1865 trængte gjennem de halv utilgjængelige Skove paa Sydsiden af Veile Fjord og der ganske rigtigt fandt Taxtræet — men det kommer jo strengt taget ikke Historien om *Trapa natans* ved!

— „Saa er det maaske ogsaa Peder Kyllings Haand?“ spurgte jeg med et Smil og pegede paa Papiret.

„Jeg vil være ærlig og indrømme, at jeg selv et Øieblik har troet paa det“, svarede han i største Alvor. „Vil Du behage at se: det afrevne Halvark, som den er klæbet paa, er nemlig en hel anden Slags Papir end den øvrige Bunke, som jo ogsaa er i hele Ark; det bærer et meget tydeligt Vandmærke — se selv: en Cirkel, hvori Bogstaverne *H. W. K.*, det skal sige Herridsvad Kloster i Skaane, som i Slutningen af det syttende Aarhundrede havde en Papirmølle ved Staggerup.“

Uvilkaarligt reven med af den Interesse, han viste, sagde jeg:

„Men saa er det jo vel næsten rimeligt, at Du virkelig har Kyllings Haandskrift for Dig! Der var vel ikke ret Mange, der samlede Herbarier dengang, og Du maa jo kunne sammenligne Skriften med —“

„Behøves ikke“, afbrød han mig, „Signaturen paa dette Blad er skreven af den Samme som paa alle de andre, og om dem er der desværre ingen Tvivl: de er meget yngre end Kyllings Tid. Vandmærket paa dem alle er et Vaaben med Hjortehoved i Skjoldet og tre Fjer paa Hjelmen: det er hollandsk Papir fra *Bergoom & Zoonen*, og deres Fabrik blev først anlagt i 1732 — det sagde de oppe i Geheimearchivet.“

„Har Du ogsaa været der!“ udbrød jeg.

„Ja, naturligvis, jeg maatte jo skynde mig med de forberedende Undersøgelser, naar jeg vilde afsted imorgen tidlig.“

„Til Østbæk?“

„Ja, hvor ellers!“

„Og din Kusine i Assens Egnen?“

Han lo. „Hun maa vente. Vigtigere Forretninger først! De gamle Romantikere havde nok Noget, som de kaldte „den blaa Blomst“, og som de stadigt fablede om, ligesom Alchymisterne om de Vises Sten: *Trapa natans*, den er nu bleven min „blaa Blomst“ — skjøndt den i Virkeligheden er hvid — men jeg nøies ikke med at snakke om den, jeg reiser ud forat finde den. —

Tænk Dig, saadan at følge et Spor, som man ved et Tilfælde støder paa, og saa følge det, til man finder — er der ikke noget Tiltalende ved det! Og tænk paa, naar jeg bliver nævnt i et videnskabeligt Tidsskrift, vil Du saa ikke være stolt af mig?"

— Næste Morgen reiste Blaa ad Falster til.

Han havde sagt, at jeg ikke maåtte vente ham tilbage i de første Uger, for Undersøgelsen skulde naturligvis foretages grundigt, og stor var derfor min Forundring, da jeg nogle Dage efter hans Afreise seer ham træde ind til mig.

„Ja, her er jeg igjen, Du", sagde han nok saa fornøiet. „Jeg er gaaet galt i Byen og har rendt med halv Vind, for da jeg kommer til Østbæk, saa er der i en Mils Omkreds ikke en Sø eller Mose, ja, ikke saa meget som en Bæk, der kan give Byen Navn! Jeg skulde have været saa fornuftig først at se efter i Holcks Provinciallexicon, saa kunde jeg da have sparet den Falstertur!"

„Hvordan det?" spurgte jeg.

„Jo, der er et andet Østbæk ovre i Jylland, vestfor Silkeborg; det er naturligvis det rigtige, for der er da Smaasøer nok — jeg har seet efter paa Kortet."

„Skal Du nu der over?"

„Ja, imorgen Aften. Jeg tager med Dampskibet til Aarhus, saa kan jeg næste Eftermiddag være paa Pletten."

„Og hvor længe bliver Du saa i det nye Østbæk?"

„Til jeg har fundet, hvad jeg søger."

„Lov nu ikke for meget!" sagde jeg. „Du kunde nemt komme til at fortryde det!"

„Aa, hvad, jeg er jo min egen Herre. Paa Tirsdag er jeg myndig, det er en stolt Tanke!"

Skjøndt Brevskrivningen ellers ikke var Blaa's Sag, fik jeg dog en Uges Tid efter et Brev fra ham, hvori han med Begeistring skildrede Egnens Skjønhed og udtalte sig meget forhaabningsfuldt om, at han nok skulde finde *Trapa natans* „død eller levende", som han udtrykte sig. „Du kan ellers tro, det er besværligt at gaa paa

Opdagelse efter submerse Planter", skrev han, „for der er ikke anden Udvei end at vade rundt i Søbredderne mellem Siv og Rør, og mangen Gang i Vand til midt paa Livet; mit dertil indrettede, temmelig paradisiske Kostume bestaaer af en bredskygget Straahat, Flip, Lærredsvest og do. Frakke samt Træsko, *voila tout!* Enkelte Sjeldenheder har jeg fundet — saasom *Isoëtes lacustris* — og jeg befinder mig i det Hele fortræffeligt. Jeg boer hos velagtede Kristen Thomsen, Aalebonde om Sommeren, Træskomand om Vinteren, og jeg er meget intim med hele Familien. Der ligger forresten en større Gaard, „Kragebjerg", tæt herved, men der har jeg ikke været og kommer der formodentlig heller ikke."

Blaa skulde imidlertid faae mere med Kragebjerg at gjøre, end han eller Nogen anede, og skulde til en Begyndelse blive introduceret for Beboerne paa en temmelig original Maade. Som han senere selv med megen Tilfredshed har fortalt, var han en Dag paa Opdagelse i en ny Sø, selvfølgelig i det vante Kostume. Han var just ved at arbeide sig gjennem en mere end almindelig tæt Rørskov, da han pludselig finder sig staaende udenfor en stor Baadebro, hvor hele Familien fra det bagved liggende Kragebjerg, hvis Have gaar lige ned til Søen, sad og nød Eftermiddagskaffen. De fleste Andre vilde vistnok have forsøgt en hurtig Retraite, men i Bevidstheden om, at det af hans Person, der var oven Vande, maatte betragtes som forholdsvis ulasteligt, tog han Straahatten af, præsenterede sig selv og gjorde en Undskyldning for sin Indtrængen paa fremmede Enemærker. Kragebjergs Eier, Proprietair Johansen, der var en gjæstfri Mand, vilde endelig have Blaa op paa Broen at drikke Kaffe med Familien, men han erklærede resolut, at han aldrig drak Kaffe, og efterat have maattet aflægge et bestemt Løfte om senere paa Dagen at ville besøge Gaarden, fik han endelig Lov at slippe. Besøget blev gjort og fulgt af flere, og en skjønne Dag overraskede Oluf Blaa, hvis Liv jo i det Hele taget bestod i en Række Improvisationer, Venner og Bekjendte med at kjøbe Kragebjerg, som Proprietairen gjerne vilde af med, da det var en af

den Slags Eiendomme, som ere fortræffelige for en Mand med Formue, men som ikke betale sig.

Blaa fandt ikke *Trapa natans* den Sommer, men jeg har altid havt ham lumsk mistænkt for, at Haabet om, at den dog maaske ved fortsatte Undersøgelser kunde findes i en eller anden af de mange Smaasøer, var medbestemmende ved Kjøbet af Kragebjerg. Nu var han altsaa Jorddrot, fik en flink Forvalter, var fornuftig nok til at lade h a m raade i alt Væsentligt, men var selv paafærde tidlig og sildig, snart paa Jagt og Fiskeri, snart optagen af at udgrave en Kjæmpehøi og til sine Tider ivrigt sysselsat med botaniske Studier eller Iagttagelser over de forskjellige Trækfugles Ankomsttid.

— Blaa havde været to Aar paa Kragebjerg, uden at det havde været mig muligt at følge hans gjentagne, indstændige Opfordringer til at aflægge ham et Besøg, men da jeg en Dag i Forsommeren fik Brev fra ham med en drastisk Skildring af den Andejagt, som fandtes paa hans Territorium, hvor der desuden var Leilighed til at skyde baade Heirer og Rørdrum, og da Indbydelsen sluttede med et kategorisk Imperativ, saa gjorde jeg mig fri og tog over til ham.

Det fortrød jeg da heller ikke; han vidste ikke, hvor godt han vilde gjøre det for mig, var utrættelig i at ride rundt paa Egnen med mig, indførte mig hos Nabofamilierne og var virkelig, som han havde lovet, istand til daglig at præstere et nyt Kuld speilsatte, flyvefærdige Ællinger. Kom vi saa hjem efter en sex, syv Timers Jagt, trætte og badede i Sved, og havde vi endt Middagen, til hvilken Blaa altid, selv om han var ganske ene, gjorde omhyggeligt Toilette, saa vare vi Begge lige glade ved til en god Cigar at opfriske gamle Minder og drøfte de forskjellige Emner, som Øieblikket bragte.

Han var i det Væsentlige uforandret, ogsaa i Ydre; kun var han i det Par Aar, jeg ikke havde seet ham, bleven noget alvorligere, men tillige en endnu smukkere mandig Type, og hans Holdning og Bevægelser, navnlig naar han sad til Hest, vare prægede af en Elegance, som

i Forbindelse med hele hans chevaleresque Væsen gjorde, at jeg en Dag, da vi rede hjem fra en længere Udflugt, sagde, at jeg nu for Alvor begyndte at tro paa hans legitime Afstamning fra de gamle danske Blaa'er, og citerede Kjæmpevisens:

„Herr Helmer Blaa rider i Rosens Lund,
Selv førte han baade Høg og Hund.
Saa fri han rider i Sadlen."

„Jeg takker for Complimenten", svarede han, halv spydigt, halv smigret, „men jeg behøver virkelig ikke din eller Andres Tro til Bestyrkelse af min egen paa dette Omraade: ganske vist mangler jeg adskillige Mellemled for at kunne bevise min Ret til at føre de Blaa'ers Vaaben, men det sætter jeg heller ingen Pris paa; jeg nøies med Bevidstheden om, at der ikke gjennem en Række Slægtled holder sig en bestemt Traditon, uden at denne er begrundet. Forresten er jeg, efter hvad jeg senest har erfaret, mest tilbøielig til at tro, at Slægten virkelig i sin Tid er uddød her i Landet, men at der har holdt sig Ætlinge i Skaane, hvoraf altsaa den Gren af Familien, som jeg tilhører, rimeligvis maa stamme. Det er nemlig ikke saa lige en Sag at afgjøre, hvem der er Blaa'er og hvem der ikke er det, for i gamle Dage skrev de sig baade „Olufsen" og „Lauridsen", ganske paa samme Maade som Kjæmpevisen kalder Erik Menved for Erik Eriksen."

„Men hvad Glæde kunde Du egentlig have af at faae din Afstamning bevist? spurgte jeg. „Du er jo dog ikke saa forfængelig, at Du —"

„Nei, men det er en ren Følelsessag", afbrød han mig, „og saadant Noget kan man ikke gjøre Rede for. — Jeg vilde vel forresten føle en lignende Tilfredshed ved et saadant Bevis som ved at finde *Trapa*."

„Ja, den Slægt er nok ogsaa uddød her i Landet!" sagde jeg.

„Jeg begynder selv at tro paa det", svarede han, „idetmindste har jeg ikke uagtet al min Flid kunnet finde den; men jeg har ikke opgivet det — man opgiver

da ikke saadan at finde sin „blaa Blomst“!“ tilføiede han smilende.

„Men din Kusine i Assens Egnen, hende har Du nok opgivet?“

„Nei, men hun maa formodentlig have opgivet mig — for hun blev gift ifjor!“

„Hvad bliver det saa til med alle de smaa Blaa'er? Slægten maa jo ikke uddø!“

„Aa, det jager vel ikke endnu! — Men forresten kan det jo være, at Blaa'ernes Tid er forbi ligesom *Trapa's*“, vedblev han alvorlig med en af de pludselige Overgange, der efterhaanden vare blevne eiendommelige for ham; „enhver Slægt døer ud, naar den ikke længere har nogen Mission. — Naa, jeg er jo ellers en lykkelig Mand, lykkeligere end de Allerfleste — men hvorfor er jeg det! Hvad Nytte gjør jeg i Livet? Ingen! Ja, jeg freder mine Andemoser i Rugetiden og skyder Kjærhøgene ned for Fode, men det er ogsaa det Hele, og det er da ikke Grund nok til, at jeg skal leve paa Solsiden af Tilværelsen!“

„Saa gjør nogen Nytte!“ foreslog jeg.

„Ja, hvor? Der er ikke den Ting, som jo enhver Anden kan gjøre lige saa godt som jeg, ja, bedre! Vil Du have mig til Rigsdagsmand? Jeg er allerede godt paa Veie til at blive det, for de satte mig ind i Sogneraadet ved sidste Valg, blot fordi jeg havde lavet den Smule Sygekasse og faaet lavet den Privatskole, der skal dimittere til lille Præliminairexamen.“

„Det veed jeg jo ikke det mindste om!“ udbrød jeg.

„Aa, det er heller ikke værd at tale om. — Nei, havde jeg endda en Søn, som jeg kunde opdrage efter den gamle Grundsætning „frugt Gud og ær Kongen“, og som kunde opfylde min Plads, naar jeg gaar bort — og helst lidt bedre end jeg selv! — ja, saa vilde jeg, saa latterligt det end maaske forekommer Dig og Andre, dog synes, at jeg havde en vis *ratio vivendi*, man nu —“

„Saa gift Dig!“ sagde jeg. „Det er da altid en Slags Begyndelse!“

„Du kjender mine Anskuelser“, svarede han. „For

jeg skulde kunne føle, hvad man kalder Kjærlighed,
ı maatte der ske Et eller Andet, noget Vidunderligt,
ıget, som kunde sige mig, at hun og jeg oprindelig
rte sammen eller i alt Fald knyttedes til hinanden ved
af Tilværelsens mange usynlige Traade — dem, som
t gaaer En med paa samme Vis som med den „flynde Sommer“ om Efteraaret: man føler hvert Øieblik,
man er hildet i et Spind, men man seer det aldrig
er dog meget sjældent!“

„Ja, paa det Punct er Du jo fuldstændig Mystiker“,
lvendte jeg. „Men tidligere har Du dog selv ment at
nne føle Dig tilfreds ved et Fornuftgiftermaal: en Pige,
r er „kommen af godt Folk“, sagde Du —“

„En Dame, om jeg tør bede!“ afbrød han mig
:d et let Smil. „Ja, det har jeg ment, men jeg har
ftet Anskuelser. — Nei, jeg duer ikke som Ægtemand!
Skal vi saa gaa ned til Søen!“

Siddende paa en Bænk nede ved Baadebroen nøde
den stille, varme Sommeraftens Fred, og Blaa kunde
ikke blive træt af at udtale sig om al den Skjønhed,
laa udbredt for ham; det var næsten, som om han
ιe den første Gang. Pludselig standsede han midt i en
tning og blev siddende taus i nogen Tid. Ovre paa
ı anden Side af Søen ringedes Solen ned fra Østbæk
ke, og først da Bedeslagene vare forstummede, bendte han igjen at tale.

„Du synes maaske, det er underligt,“ sagde han
v forlegen, „men det er nu min Kirkegang, at sidde
under Vorherres Himmel og høre Klokketonerne lyde
er Vandet.“

„Det minder om Knud den Store!“ bemærkede jeg.

„Saa!“

„Ja, kjender Du ikke den gamle Vise:

„Gladelig synge de Munke i Ely,
Mens Kongen, Knud, roer forbi.
„Roer, mine Svende, nær til Land,
„At vi kan høre de Munkes Sang!“

„Nei, Visen kjender jeg ikke, men havde jeg et
igt Kloster liggende derovre under Skoven, saa kunde

jeg ogsaa nok lide en stille Aften at vugge i en Baad ude paa Søen og høre Munkenes Korsang! — I det Hele taget gad jeg nok have et Kloster derovre — hvem veed: man endte maaske selv i Kutten og nøiedes paa sine gamle Dage med at betragte Skov og Sø gjennem Gluggen i sin Celle! — Naa, vi skal vel op! Det bliver allerede kjøligt hernede!"

— Jeg tænkte stærkt paa Afreisen fra Kragebjerg, da Tjeneren — Blaa holdt naturligvis Tjener! — en Dag kom ind med et Brev og skulde spørge fra Posten, om det var til Nogen her paa Gaarden, for nede i Landsbyen kjendtes Adressaten ikke.

„Frøken Ebba Lange. Østbæk," læste Blaa. „Nei, jeg har ingen Frøkener her paa Gaarden!"

„Men hvad er det!" udbrød jeg, der havde seet over hans Skulder. „Der staaer jo „*Östbäck*" med *ck!* og der er et otte Skillings Frimærke paa! — Saa er det jo til Sverige!"

„Det har Du Ret i!" raabte Blaa ivrig. „Der er altsaa ogsaa et Østbæk i Sverige, formodentlig i Skaane! — Saa er det naturligvis det Østbæk, der er ment!"

„Ja, det var jo det, jeg sagde! Brevet er til Sverige."

„Aa, hvad troer Du, jeg bryder mig om Brevet! Nei, *Trapa natans*, Du: Exemplaret er naturligvis fra Skaane! — Ja, sig til Posten, at jeg nok skal tage mig af Brevet, Niels, og lad der blive spændt for Jagtvognen, strax!"

„Hvad nu?" spurgte jeg, da Tjeneren var vel ude af Døren.

„Jeg vil have Sikkerhed", svarede han, og neppe vare vi staaede af Vognen i Silkeborg, før han stormede op paa Telegraphkontoret og sendte en paalidelig Bekjendt i Kjøbenhavn følgende Depesche:

„Findes der i Skaane eller Syd-Sverige noget *Östbäck* og hvor? Svar betalt."

Endnu samme Aften modtog han et Telegram saalydende:

Östbäck større Gaard i Skaane. Nærmeste Poststation Runtorp, to Mil fra Lund."

— „Nu kan jeg da givet Brevet til Frøken Ebba Lange fuldstændig Adresse!" sagde han, da vi vare komne tilbage, og tilføiede strax det Manglende.

„Er det derfor, Du har havt al den Uleilighed?" spurgte jeg smilende.

„Nei, Du, ærlig talt — ja, Du kjender mig vel! Nu troer jeg igjen paa min *Trapa*, og er man begyndt at sætte Noget ind paa Et eller Andet, saa skal man ikke stoppe paa Halvveien. — Hvem skulde ogsaa gaa paa den Slags Expeditioner, naar det ikke var Folk, som jeg og mine Lige, der ikke har Noget at forsømme med det! Du vil jo dog reise en af Dagene, saa kan Du saamænd lige saa godt tage afsted imorgen som iovermorgen!"

„Ja, det kan jeg godt, men vil Du altsaa virkelig —"

„Søge *Trapa* i Sverige, ja, selvfølgelig!"

„Du mener altsaa, at Slægten efterat være uddød i Danmark endnu blomstrer i Skaane, ligesom Du siger, Blaa'erne har gjort!"

„Det skulde i hvert Fald slet ikke undre mig," svarede han med Overbevisning, og næste Morgen reiste vi fra Kragebjerg: han til Sverige og jeg til Kjøbenhavn.

Den Del af Historien om Oluf Blaa og *Trapa natans*, der nu er tilbage, kan jeg desværre ikke fortælle om som Øienvidne, men da jeg baade af ham selv og Andre har hørt den berette saa tidt og med saa mange Omstændigheder, tør jeg med Sikkerhed paastaa, at jeg i det Følgende hverken skal overspringe nogen Enkelthed, der kan have Betydning, eller komme med fri Digtning; jeg tør naturligvis ikke indestaa for, at Replikerne paa ethvert Punct ere faldne netop med de Ord, som jeg bruger, men det Factiske, det er paalideligt.

— Ankommen til Poststationen Runtorp opsøgte Blaa den tætved liggende Kro, indlogerede sig paa ubestemt Tid i dennes bedste Værelse og foretog strax en foreløbig Recognoscering i Egnen. Resultatet af denne og af indhentede Oplysninger hos de Indfødte var, at den store

og gamle Hovedgaard *Östbäck*, som laa en Fjerdingvei borte, eiedes af Friherre Lejonfors, der opholdt sig i Stockholm, men var forpagtet til en dansk Landmand ved Navn Redsted. I Nærheden af Gaarden laa en større Sø med Kratskov ved Bredderne, og her begyndte han da at anstille sine Undersøgelser paa vanlig Vis.

Det havde han allerede gjort nogle Dage, da der en Aftenstund kom en ældre men endnu rank og statelig Mand ind paa Kroen og uden videre Indledning paa godt Dansk sagde: „Godaften, Hr. Blaa!“

Blaa gjengjældte naturligvis Hilsenen og skulde just til at spørge, hvorfra den Fremmede kjendte ham, da Denne, som jo nok kunde gjætte sig til, hvad han vilde spørge om, kom ham i Forkjøbet ved at sige:

„Ja, De kan jo nok begribe, at det strax rygtes i en Mils Omkreds, naar der ligger en Gjæst her paa Kroen, og De kan vel ogsaa nok forstaa, at man saa skaffer sig at vide, hvad Gjæsten hedder. Det har jeg gjort, og nu kommer jeg for at hente Dem op paa *Östbäck* — jeg er nemlig Forpagter Redsted.“

Blaa vilde gjøre Indvendinger, men Redsted afskar ham øieblikkeligt ved at tilføie:

„Naar man, som jeg, er en gammel Enkemand, der lever i en temmelig afsides Egn, saa har man ikke Raad til at lade en Gjæst slippe sig af Hænde, og mindst naar det ovenikjøbet er en Landsmand! Vil De nu blot samle Deres Sager sammen og komme med, Vognen holder for Døren!“

Overfor saa megen og saa indtrængende Venlighed var der selvfølgelig ikke Andet at gjøre end at sige Tak, og en halv Time efter sad Blaa paa *Östbäck*.

— „Nu, da jeg har faaet Dem under Tag,“ sagde hans Vært, „nu maa jeg vel nok have Lov at spørge, hvad De egentlig ligger herovre efter, for der gaaer de vildeste Rygter: Nogle siger, at De skal undersøge Tännsjöen for at se, om Vandet egner sig til et eller andet mystisk Brug, Andre paastaaer, at De leder efter en skjult Skat, som Danskerne skal have nedsænket her i den skaanske

Krig; det troer jeg naturligvis ikke paa, men Noget maa De da være taget herovre for?

Blaa fortalte saa kort og tydeligt som muligt, hvad han søgte, og da han var færdig, sagde Forpagteren:

„Det var som Pokker! Havde De ikke selv fortalt det, vilde jeg da have svoret paa, det var Løgn! — Jeg troede, ærlig talt, De var ovre forat se Dem om efter en Eiendom, og er men det, er det jo altid bedst, at Folk ikke veed, i hvad Ærende man reiser."

„Nei, jeg har en Gaard", sagde Blaa og fortalte om Kragebjerg.

„Naa, det har De! — Saa er De vel ogsaa gift?"

„Nei, det er jeg ikke — og bliver det neppe nogensinde!"

„Hvorfor ikke det?"

„Aa, jeg veed ikke selv, men naar jeg har converseret en ung Dame en Times Tid, saa synes jeg altid, jeg har brugt mit Krudt op. — Og hvordan skulde det saa gaa mig et helt, langt Liv!" sagde Blaa leende.

„Man skal da ikke conversere sin Kone som en fremmed Dame!" indvendte Forpagteren.

„Jo, undskyld: lige saa vist som jeg kun kunde gifte mig med en complet Dame, lige saa lidt kunde jeg tænke mig nogensinde at glemme, at min Hustru var Dame!"

„Det behøver De jo heller ikke! Finde De blot en —

„Ja, men jeg er meget vanskelig!"

„Saa! Ogsaa med det Ydre?"

„Ja, paa en Maade, navnlig i det, som de fleste Andre kalder Smaating. Jeg vil betro Dem, at selv om jeg ellers fandt en Dame nok saa smuk, saa vilde dog al hendes Skjønhed for mig tabe sig, hvis jeg saae, at hun f. Ex. havde store Hænder eller Fødder. — Nei, jeg er alt for vanskelig til nogensinde at blive gift!"

„Ja, det lader næsten til det! — Men det er mig forresten meget kjært, for saa er De da ikke forlig at have i Huset!"

„Hvordan mener De!"

„Jo, naar man har en Datter, saa —"

„Har De en Datter?"

„Egentlig en Søsterdatter. Min afdøde Søsters eneste Barn.“

„Aa, Frøken Ebba Lange!“

„Kjender De hende?“

„Nei, men —“, og saa fortalte Blaa Historien om Brevet, der jo var Skyld i, at han var kommen derover.

„Det var da snurrigt!“ sagde Redsted. „Ja, hun kommer først hjem imorgen, hun har været et Par Dage i Besøg paa Tuna. — Vil De se hendes Værelse!“

Og Onkelen aabnede, ikke uden en vis Stolthed, en Dør fra Dagligstuen og lod Blaa se ind i et Rum, som Ingen noget Øieblik kunde være i Tvivl om var et Jomfrubur. Slyngplanter, mellem hvilke der var anbragt et Par Fuglereder, dækkede næsten helt det ene Vindue, og ved Siden af sov en Dompap paa Pinden i sit forgyldte Bur; et elegant lille Skrivebord var bedækket med saa mange *bibelots*, at det vistnok var umuligt at skrive ved det, et stort Bogskab var næsten fyldt med Bøger i Pragtbind, og et Flygel stod midt paa Gulvet. Brogede Tepper dækkede som Portière Døren ind til Soveværelset, en Ampel i Empirestil hang ned fra Loftet — det Hele gjorde i stærk Modsætning til Gaardens øvrige, hyggelige, men tarvelige Montering, bestemt Indtryk af en lille Verden for sig, hvor man ligesom aandede en anden Luft og levede et andet Liv.

„Deres Pleiedatter spiller?“ spurgte Blaa med et Blik til Flygelet.

„Ja, det kan De tro! Hun kan Alt — vendt blot til imorgen, saa skal De selv se!“

— Og næste Dag kom, og Frøken Ebba med den. Havde Blaa først været tilbøielig til at vente sig en ganske almindelig Proprietairdatter med Meieriinteresser og røde Hænder, og havde han senere, efterat have seet ind i hendes Værelse og hørt, at hun havde været to Aar i Kjøbenhavn forat „fuldende sin Uddannelse“, ventet at finde en Hovedstadsdame med Nervøsitet, tynde Arme og høiere Dannelse, saa blev han behagelig skuffet i begge Retninger. Hun var ganske vist fuldstændig *ladylike* og paa Skjønliteraturens Omraade virkelig belæst, men som

hendes hele sunde, harmonisk udviklede Skikkelse tydede paa, at hun var voxet op i fri Luft, saaledes var ogsaa hendes Maade at tænke og udtrykke sig paa saa fjern som vel muligt fra Unatur og Forfinelse.

Efter et Par Dages Forløb vare hun og Blaa som gamle Bekjendte; han havde fortalt hende baade om de gamle Blaa'er og om *Trapa natans*, og hun havde smilet og erklæret ikke at kunne forstaa, at man saadan reiste rundt efter en Plante, der maaske ikke engang existerede, men i Virkeligheden havde hun naturligvis, som enhver anden ung Pige, der lever i Jomfrudrømme og ubevidst Poesi, netop følt sig tiltalt af det Usædvanlige og halv Phantastiske ved Blaa's Søgen.

De rede lange Ture sammen efter Middag — hun saae nydelig ud til Hest — og om Aftenen spillede og sang hun inde i sit eget Værelse, inden Lampen i Dagligstuen blev tændt. Var det først skeet, saa pleiede de at disputere, for de vare i Reglen uenige, og Blaa yndede endnu bestandigt at fremsætte sine Paradoxer og forsvare dem lidenskabeligt. Da hun saaledes en Aften spurgte ham, om han havde læst en nylig udkommen Fortælling, nøiedes han ikke med at benægte det, men kom naturligvis strax frem med sine gamle Theorier om Poesi og Kunst.

„Men synes De da ikke, at man nok kan trænge til lidt — lidt Romantik, lidt udenfor det Dagligdags her i Livet?“ spurgte hun.

„Jo, Frøken — men det skal man lade Livet og Naturen selv bringe En“.

„Har Livet da bragt Dem det?“

„Jeg kan svare baade Ja og Nei. Der gaaer for det første neppe nogen Dag, hvor ikke Et eller Andet ude i Naturen, Stort eller Smaat, fængsler mig og skaffer mig en Glæde, som jeg i alt Fald troer ubetinget staaer over den, De f. Ex. kan føle ved at se et malet Landskab af en stor Mester.“

„Men nu Poesi eller Romantik, eller hvad vi skal kalde det: bringer Virkeligheden Dem ogsaa det?“

„Ja, den gjør — den har jo bragt mig *Trapa*! Er

havde været et Par Minuter borte, kom den Tanke pludselig over ham som et Lyn, at hun maatte være gaaet ned til Søen forat søge — nei, det maatte han vide! — og, discret nærmende sig, saae han Frøken Ebbas Hoved ude mellem Rørene; hun bevægede sig frem og tilbage, bøiede sig idelig ned, tog Noget op af Vandet, som hun i næste Øieblik atter kastede bort, kort sagt, han nærede ikke længer nogen Tvivl: hun søgte efter hans Blomst!

Halv afsindig af Glæde styrtede han tilbage, spaserede et Par Timer planløst om i Birkelunden og — vendte saa tilbage til det Sted ved Søen, hvor hun havde siddet. Nede ved Bredden, i det fine, lysgule Sand stod der tydelige Spor af den nydeligste lille Pigefod, som Nogen kunde se; der var Spor, som vendte til Søen, og Spor, som vendte fra Søen, og i et Par af de sidste var der smaa røde Pletter: hun havde skaaret sin Fod Stakkel — og det for hans Skyld! Han lagde sig i Græsset der, hvor hun havde siddet, og tilfældigt faldt da hans Øine paa Noget, der glimrede nede i en Græstot; han tog det op — det var et elastisk, blaat Silkebaand med forgyldt Spænde, og saa uredelig kan selv den hæderligste Mand blive i Omgangen med Hittegods, at Oluf Blaa strax besluttede foreløbig ikke at give det tilbage!

Til Middagen mødtes han og hun — Redsted var endnu ikke kommen ind.

„Jeg har Noget til Dem“, sagde hun, „Noget, jeg har fundet, og som jeg vil spørge Dem om, hvad er. Jeg gik en lang Tur i Formiddag, først langs med Søen“ — hun rødmede let og saae ned, og han gjorde, mærkeligt nok, det Samme — „og saa hjem over Svartmyr, Sortemose, veed De. Der var Folkene ved at skjære Tørv, og i Tørvemassen fik jeg Øie paa en Del underlige, sorte Kugler med Noget ligesom Horn paa. Se der, jeg tog et Par Stykker med hjem!“

Og Blaa havde neppe en af de „sorte Kugler“ i Haanden, før han udbrød:

„Frø af *Trapa natans*, Hornnødden! Saa lever den endnu!“

Der blev en længere Pause; Frøken Ebba gik kort efter til Ro, men Forpagteren og Blaa bleve siddende en Times Tid oppe endnu.

— „Det er sandt“, sagde Redsted pludselig, „der har vist været En af Deres Navn, som har eiet *Östbäck* i gamle Dage; jeg kan huske, jeg har hørt Friherren tale om det.“

„Er det sandt!“ raabte Blaa. „Er De vis paa det?“

„Ja, det forekommer mig i alt Fald. Men De kan jo selv rumstere i Archivet imorgen.“

„Hører der et ordentligt Archiv her til Gaarden?“

„Ordentligt vil jeg ikke kalde det, for der ligger Bunker og Pakker over hele Gulvet i det vestre Taarnkammer; men Documenter og Bøger er der nok af, skjøndt der for et Par Aar siden blev solgt et helt Læs Maculatur til Kjøbenhavn.“

„Jeg maa op i Taarnkammeret!“ erklærede Blaa. „Det interesserer mig overordentligt!“

„Ja, De maa, sandt for Dyden, vente til imorgen!“

Og det maatte han da ogsaa, hvor nødigt han vilde.

— Det var neppe Dag, før Blaa sad op til begge Øren i Støv og Actstykker. En flygtig Undersøgelse overbeviste ham imidlertid snart om, at han neppe vilde kunne hente noget Bidrag til sin Slægts Historie i Taarnkammeret, thi hvad der fandtes, var næsten udelukkende gamle Regnskaber, Kvitteringer o. Lgn.; de Documenter, der havde nogen Interesse, maatte aabenbart være bragte andensteds hen. Op ad Formiddagen kom han derfor ned fra Archivet og gik ad Søen til forat fortsætte sin daglige Søgen.

Han bøiede lige ud af Kratskoven, da han pludselig saae Noget, der bragte ham til at standse med et Ryk. Et hundrede Alen borte sad Frøken Ebba paa Grønsværen ovenfor Søbredden i Færd med at trække Sko og Strømper af. Han fik accurat Øie paa noget Fint og Hvidt, som en sort Strømpe gled bort fra, saa vendte han sig om og gik tilbage i Krattet, thi Oluf Blaa var selvfølgelig en alt for ridderlig Natur til at ville betragte en Dame i det Øieblik, hun selv troede sig useet. Da han imidlertid

havde været et Par Minuter borte, kom den Tanke pludselig over ham som et Lyn, at hun maatte være gaaet ned til Søen forat søge — nei, det maatte han vide! — og, discret nærmende sig, saae han Frøken Ebbas Hoved ude mellem Rørene; hun bevægede sig frem og tilbage, bøiede sig idelig ned, tog Noget op af Vandet, som hun i næste Øieblik atter kastede bort, kort sagt, han nærede ikke længer nogen Tvivl: hun søgte efter hans Blomst!

Halv afsindig af Glæde styrtede han tilbage, spaserede et Par Timer planløst om i Birkelunden og — vendte saa tilbage til det Sted ved Søen, hvor hun havde siddet. Nede ved Bredden, i det fine, lysgule Sand stod der tydelige Spor af den nydeligste lille Pigefod, som Nogen kunde se; der var Spor, som vendte til Søen, og Spor, som vendte fra Søen, og i et Par af de sidste var der smaa røde Pletter: hun havde skaaret sin Fod Stakkel — og det for hans Skyld! Han lagde sig i Græsset der, hvor hun havde siddet, og tilfældigt faldt da hans Øine paa Noget, der glimrede nede i en Græstot; han tog det op — det var et elastisk, blaat Silkebaand med forgyldt Spænde, og saa uredelig kan selv den hæderligste Mand blive i Omgangen med Hittegods, at Oluf Blaa strax besluttede foreløbig ikke at give det tilbage!

Til Middagen mødtes han og hun — Redsted var endnu ikke kommen ind.

„Jeg har Noget til Dem", sagde hun, „Noget, jeg har fundet, og som jeg vil spørge Dem om, hvad er. Jeg gik en lang Tur i Formiddag, først langs med Søen" — hun rødmede let og saae ned, og han gjorde, mærkeligt nok, det Samme — „og saa hjem over Svartmyr, Sortemose, veed De. Der var Folkene ved at skjære Tørv, og i Tørvemassen fik jeg Øie paa en Del underlige, sorte Kugler med Noget ligesom Horn paa. Se der, jeg tog et Par Stykker med hjem!"

Og Blaa havde neppe en af de „sorte Kugler" i Haanden, før han udbrød:

„Frø af *Trapa natans*, Hornnødden! Saa lever den endnu!"

„Nei, desværre, det gjør den ikke“, svarede hun, „i alt Fald ikke der, for Svartmyr er helt tør.“

„*Svartmyr!*“ raabte Blaa. „Ja, naturligvis! Det er det Ord, jeg ikke kunde tyde, og som vi læste for „Sværtemor“ og Gud veed hvad!“

Og op foer Blaa paa sit Værelse og kom et Øieblik efter ned med det gamle, afrevne Blad, hvorpaa Planten var klæbet.

„Saa stammer Exemplaret dog herfra!“ sagde han. „Jeg er kun kommen for sent til at plukke den og maa nøies med at finde dens Spor — eller rettere sagt, det er Dem, Frøken, der har fundet Liget af min Blomst!“

„Men det Blad“, sagde hun med let dirrende Røst — „er det kommen her fra Gaarden, saa maa det være skeet dengang, da Baronen solgte det meget Papir oppe fra Taarnkammeret, og jeg synes ogsaa, jeg kan kjende — ja, nu husker jeg bestemt —“

Og ind fløi hun paa sit Værelse, han hørte en Stol blive væltet og en Skuffe blive trukken ud, og et Par Secunder efter kom hun tilbage med et andet gulnet Blad.

„Den Dag, Papirerne blev bragt ned paa Vognen, der skulde kjøre til Malmø“, sagde hun, „saae jeg et Ark, hvorpaa der var malet Vaaben og Snirkler. Jeg var kun halvvoxen dengang og vilde gjerne have Bladet med de brogede Farver; saa rev jeg det halve af Arket, det, der var malet paa, og gjemte det — her er det!“

„Ja, Stykkerne passer sammen“, sagde han og betragtede dem nøie. — „De og jeg har hver havt det Halve.“

„Det har vi!“ svarede hun og forsøgte at smile utvungent. „Nu har De jo paa en Maade fundet Deres Blomst — saa har De jo ikke Mere at søge!“ Hun vendte sig halvt bort fra ham.

„Jo, Frøken, De husker nok, jeg sagde, at jeg var begyndt at tro paa, at Livet igjen vilde digte for mig — og jeg synes, det er godt ifærd med det! Har De seet, hvad der staaer paa den Del af det gamle Blad, De gav mig ihænde? Der staaer malet et Par gamle Vaaben — deriblandt det, som den Slægt, jeg mener at stamme fra, har ført fra Arilds Tid: et af Blaat og Sølv delt Skjold, i sidste

Felt to blaa Bjelker — men der staaer Mere, vil De se: mellem Östbäck's gamle Eiere staaer anført, at „den 3 Septb. *Anno Domini* 1527 døde Hr. Helmer Blaa i ugift Stand, den Sidste af sin Slægt." Seer De det?"

„Ja, desværre", svarede hun, „det lader til, at jeg kun skal bringe Deres Illusioner til at briste ved at skaffe Dem Vished for de gamle Slægters Uddøen: først *Trapa*, saa Blaa —"

„Nei, Frøken Ebba, De har kun sat Slutning paa en Historie — eller maaske paa to — og Slutning maa der til! Jeg har imidlertid den Tro, at min egentlige Historie først nu begynder: er jeg ikke den Sidste af Slægten, saa er jeg dog den Sidste af Navnet — men, vil De som jeg, saa skal det ikke kunne skrives om Oluf Blaa, at han døde i ugift Stand!"

Hvad Frøken Ebba svarede, vides ikke bestemt, men ved Middagen drak Onkelen de Nyforlovedes Skaal. Ud paa Aftenen morede han sig med at drille Blaa, der ved sin Ankomst saa bestemt havde erklæret, at han neppe nogensinde giftede sig, og han spurgte hviskende, om Blaa nu ogsaa havde forvisset sig om, at Søsterdatteren havde smaa Fødder. Blaa smilte og svarede ikke, men han gik hen i Vinduesfordybningen, gav Frøken Ebba en lille Gjenstand, som Onkelen ikke kunde se, og sagde blot: „*Honny soit qui mal y pense!*"

— Ja, her ender jo egentlig Historien om Oluf Blaa og *Trapa natans*, men for Fuldstændigheds Skyld skal jeg dog tilføie noget Mere.

To Maaneder efter de her omtalte Begivenheder var jeg til Bryllup paa *Östbäck*, og næste Aar stod jeg paa Kragebjerg Fadder til en Dreng, som i Daaben fik Navnet Helmer Redsted Blaa; jeg foreslog, at Drengen tillige skulde hedde *Trapa*, men det syntes Faderen dog ikke om. I det Hele lod det til, at Interessen for *Trapa* var betydelig kjølnet, skjøndt det naturligvis morede ham at erfare, at Hornnøddens subfossile Frø et Aarstid efter ogsaa bleve fundne i et Par laalandske Moser, og da Planten senere virkelig fandtes voxende i et Par sydsvenske

Søer, bestyrkede dette hans Haab om, at der ogsaa maatte kunne opdrives en „Lauridsen“ eller „Olufsen“, der egentlig var en Blaa, og fra hvem hans Tipoldefader vilde vise sig at stamme.

Oluf Blaa var en lykkelig Mand — alt for lykkelig, paastod han selv den sidste Gang, jeg besøgte ham. Han forgudede sin indtagende Hustru, der ikke var langt fra til Gjengjæld at beundre ham i Stort og i Smaat, og han var umaadelig stolt af sin Stamherre. „Jeg har fundet Ebba“, sagde han, „og jeg har sat en Søn i Verden — nu har jeg egentlig ikke Mere at gjøre, synes jeg!“

Men een Mission havde han dog endnu — Krigen udbrød. Blaa havde aldrig været af dem, der talte meget eller høit om Fædreland og Patriotisme, og det gjorde han heller ikke nu, men jeg er overbevist om, at han nærmest betragtede sig selv som en Slags Vasal, hvis Pligt det var at stille under Fanen, naar Lensherren opbød det vaabenføre Mandskab. En kold Vintermorgen red han saa bort fra Kragebjerg efterat have tage Afsked fra Hustru og Barn, som det sømmede sig en mandhaftig Ridder, der drager i Leding, meldte sig ved sit gamle Regiment og faldt under en Recognoscering sydfor Dannevirkestillingen.

*　　*
*

— „Den Historie er nok kommen mig dyrt til at staa“, sagde Forstraaden og saae til Romflasken, „for jeg troer nok, Toddyerne er bleven fornyede adskillige Gange imens. Men De skal have Tak alligevel Møller; jeg har moret mig godt, og jeg kunde nok lide at have kjendt den Oluf Blaa!“

„Ja, Forstraaden vilde ogsaa have syntes godt om ham.“

„Men hvorfor friede De ikke til Enken lille Møller?“

Møller svarede ikke Noget strax, og Vilhelmine blev rød i Hovedet, men Mo'er tog Ordet og sagde: „Det skal jeg sige Dig, Fa'er: fordi Oluf Blaa's Enke aldrig kunde gifte sig igjen.“

„Hun døde forresten ogsaa et Par Aar senere“, sagde Peter Møller alvorlig.

„Det kunde De jo have sagt strax“, bemærkede Forstraaden, „det er da en gyldig Undskyldning! — Og Drengen, Deres Gudsøn?“

„Han lever i bedste Velgaaende.“

„Ja, lad os saa komme i Seng, Børn, Klokken gaaer til Eet!“

— Jeg har altid syntes, at man burde forlove sig — ude paa Landet naturligvis — i det tidlige Foraar. Himlen er saa lys, næsten hvidblaa, med enkelte drivende Skyfnug, der ligne svømmende Dun, og seer man hen over Markerne, hvor Sneen er smeltet, og hvor den grønne Rug og den graa Muld staa saa godt sammen, ere ogsaa her Farverne saa jomfruelig sarte, saa lette og tynde, som om hele Landskabet var en discret fortonet Akvarel. De store Skove have i Afstand et kraftigt, rødviolet Anstrøg, omtrent som blomstrende Lyng, men kommer man ind i dem, er det, som den stærke Farve svandt; Bøgestammerne ere lysegraa, Egekronerne se ud som Træer, der vende de blege Rødder iveiret, og kun det unge Bøgekrat straaler i Mandshøide med sit kobberhamrede Løv. Pilens Gjæslinger begynde at dunes, Haslens Rakler have alt i nogen Tid hængt som Knipper af gule Orme, og i Skovbunden knoppes Guldstjerne, Anemone og Lærkespore. Det vaade, muldne Løv ligger overalt og dæmper Lyden af Ens Skridt, og i Lavningerne, hvor der har samlet sig en Pyt, staaer der en sortbrun Vandflade, blank som en sleben Stenkulsfacet. Fuglelivet vaagner: Krager, Raager og Stære følge Plov og Harve, Skaden har travlt med sin kuplede Rede, i Skoven fløiter Sjaggeren, Musvaagen gaaer for fulde Vingeseil og — Sneppen er kommen! Hvem kan sidde hjemme i sit Hi, naar „*Lætare*“ er for Haanden, naar det rusker og regner med Sydvest, og man en Morgen siger til sig selv, at inat maa der være falden Snepper! Nei, ud fra Byen, ud i de vaade Skove, hvor det drypper

a Grenene og siver om Fødderne, afsted, og det hvad ıten man kan eller ei!

Paa Landet tog jeg da ogsaa det Foraar, et Par age lige i Sneppetiden, men forlove mig gjorde jeg ikke. et gjorde derimod endelig Peter Møller og Vilhelmine, ; Glæden i Skovridergaarden var stor. — „Hvorfor i al erden har Du ikke friet før? spurgte Anton Svogeren ıa sin rolige Maade; „det kunde Du vist trøstigt have ort!“ — „Nei“, svarede Peter Møller, „jeg kan bedst ie, man venter med det, til man er i en Stilling, saa an kan gifte sig med det Samme.“ — „Kan Du da det ı?“ spurgte jeg. — „Ja, veed Du ikke, jeg er bleven ɛovrider paa Frodegaard? Jeg troede, jeg havde sagt ig det!“

Peter Møller og Vilhelmine havde jo Intet at vente ter, og i Juni stod Brylluppet under duftende Syrener og yppende Guldregn. Det var et rigtigt Bryllup: straande Glæde og Sundhed hos Brud og Brudgom, en kjøn ale i den blomstersmykkede Landsbykirke af gamle Paor Nissen, og et muntert Gilde hjemme i Skovrideraarden. Peter Møller havde selv skudt den Daahjort, ɜr udgjorde Middagens *pièse de résistance*, og Anton, der lerede dengang var begyndt at være Digter paa en Hals, ıvde skrevet en Vise, som paa en heldig Maade blanɜde Alvor og Skjemt og gjorde fortjent Lykke, ikke indst hos Forstraaden. Et Uheld var det rigtignok, at orfatteren, der havde en ganske god Tenor og selv sang ır, begyndte med at sætte alt for høit an, saa at næsten ɜle Selskabet, da de kom lidt ind i den ikke ubekjendte [elodi „Du er rig, Du er deilig, o, Syd“, maatte falde a, hvilket gav Herredsfogden Anledning til at bemærke, : det nok gik Digteren, omtrent som det hedder om ongen:

„Der han red over Randbøl Hede,
Da fulgte ham temten Svende;
Der han kom til Ribe Bro,
Da red den Herre alene.“

en da Feilen rettedes ved de følgende Vers, skete der ke synderlig Skade. Forstraaden skar selv Ryggen for,

Godsforvalter Smith holdt een, og Doctoren to Taler, og jeg hørte over Bordet Baronen fortælle sin Dame den ikke ganske nye Historie om en Ræv, der var bleven skudt og streifet om Aftenen: Bælgen hang paa Ladeporten, og den nøgne Krop var smidt paa Møddingen. Men om Natten kom der Liv i Mikkel, han frøs, og til sin Forfærdelse seer Skovfogden ham i Maaneskin liste Bælgen ned af Porten og begynde at trække i de røde Buxer. Selvfølgelig var Historien passeret paa Baronens eget Gods, men da hans Dame aabenbart blev lige saa forfærdet, som den omtalte Skovfoged havde været, og lod til at tage det Hele alvorligt, brød den gode Baron pludselig kort af og sagde: „Men, Gud forbarme sig, Frue, jeg troer, Fanden — om Forladelse! — at De sidder og troer paa, hvad jeg fortæller Dem!“ — Ved Kaffen drøftede Skovrider Frandsen og Proprietair Lund paa indgaaende og sagkyndig Vis Spørgsmaalet om Gjennemsnitstiden for Sneppetrækkets Begyndelse og Ophør; Proprietairen citerede det gamle: „*Oculi*, nun kommen sie“ o. s. v., men Skovrideren hævdede, til den lyttende Pastor Nissens Forfærdelse, at Perioden ubetinget nærmest maatte siges at ligge mellem „Gabriel Engel udsendes“ og „Jesus kom ind ad lukte Døre“. Doctoren converserede mig, der allerede havde Kantussen og gjorde Tjeneste paa Hospitalet, om Anvendelsen af *Laryngoskopet*, og Møller Knudsen sad og sagde Ingenting, men fordøiede formodentlig Dyreryggen. Om Aftenen var der hængt kulørte Lamper i Haven — det havde jeg besørget — og under den store Lind paa Græsplainen foran Huset satte Janos sig med sin Harmonika og spillede lystigt op for Tjenestefolkene og de nærmest boende Hegnsmænd og Skovløbere, der vare budte paa et Glas Punsch. Snart gik Dansen over den glatte Grønsvær, og den afbrødes kun for et Øieblik, da Peer Hegnsmand, som havde høitideligholdt Festen med at være fuld fra Morgenstunden af, sang sin Livarie:

„Hver ta'er sin,
Og Du ta'er din,
Saa ta'er jeg min
Pæl Brændevin!“

— kort sagt, det var saa vellykket et Bryllup, som det kunde være.

— I et helt Aar havde jeg ikke været i Voldborg. Jeg læste for Alvor til Examen, men gjennem Anton holdtes jeg selvfølgelig *à jour* med, hvad Mærkeligt der arriverede Skovridergaarden og Egnen i det Hele. For Antons eget Vedkommende fortjener det at omtales, at han, til Faderens største Overraskelse, havde udgivet et Bind Digte, som vakte en Del Opmærksomhed, navnlig ved deres friske Naturskildringer; helst vilde han helt have opgivet Studeringerne, men paa det Punct var Forstraaden ubønhørlig: han skulde tage statsvidenskabelig Examen, som han jo af egen fri Villie var begyndt at læse til. Hos Møllers havde Storken bragt en lille Pige, og Mo'er var over al Beskrivelse stolt af at være bleven Bedstemoder; gamle Bekkas var bleven skudt, „unge Bekkas" havde arvet sin Forgjængers Stilling og Privilegier, og Janos havde anskaffet sig en privat Kjøter, der var kommen løbende til Gaarden. Endelig var gamle Godsforvalter Smith bleven pensioneret, og en yngre juridisk Candidat havde faaet hans Plads. — „Og saa er der Frøken Begtrup!" sluttede Anton en Dag sin Beretning. — „Hvem er det?" — „Det er Lærerinden. Mo'er og Vilhelmine har jo hidtil læst med lille Margrethe, men da Vilhelmine blev gift, maatte der gjøres en Forandring, og saa fik de hende." — „Hvordan er hun?" — „Ja, nu kan Du jo selv se til Sommer!"

Og i Forsommeren kom jeg, som *Cand. med. & chir.* Ved Middagstid rullede jeg ind i Skovridergaarden; Forstraaden stod og drak sit Glas Vand ved Brønden, Margrethes Skade hoppede udenfor Kjøkkendøren, Hundene gave Hals, og i Forstuen saaes det mærkelige Stykke, som jeg senere erfarede kaldtes Frk. Begtrup. Alder ubestemmelig, rimeligvis c. 25, høi, tynd og blodfattig, mange Filipenser, store Træk; rødblondt Haar strøget tilbage *à l'enfant* med en Krumkam, Lorgnet, sort Silkekjole og en tynd Guldkjede om Halsen — det var det første Indtryk.

— „Naa, hvad synes Du saa om Frøkenen?" spurgte

Forstraaden mig, da den omtalte Person var gaaet ud af Dagligstuen.

„Aa, jeg veed ikke. Hun kan jo være meget flink alligevel, men hun har ikke meget Blod i Kroppen“, svarede jeg.

„Nei, det gaaer Altsammen med til Dannelsen af Filipenser“, sagde Forstraaden; „jeg troer ligefrem, hun formerer sig ved Knopskydning ligesom de lavere Bløddyr! — Men Racen er vist forresten ikke værd at lægge til!“

„Ja, det kan jeg jo ikke afgjøre — men hvor er Klaveret?“ udbrød jeg pludselig.

„Det staaer inde i Havestuen“, skyndte Mo'er sig at sige, „for Fa'er kan ikke taale, at Frøkenen dyrker Musiken alt for meget; men skal hun holde den vedlige, maa hun naturligvis have Lov at spille.“

„Ja, Mo'er skal jo altid undskylde, men veed Du, hvori Frøkenens „Dyrkelse“ af Musiken bestaaer: Den bestaaer i, at hun Dag ud og Dag ind skiftesvis opvarter med „Jagten“, „En Morgen paa Alperne“ og to, tre andre lignende Gyseligheder, som hun hakker sig igjennem — det er ikke til at holde ud!“

„Men nu har Du jo ogsaa faaet Fred i Dagligstuen, lille Fa'er, Klaveret er jo flyttet.“

„Har jeg Fred i Dagligstuen! Har jeg Fred, naar det lange Register hver Aften partout vil uddanne min Aand og læse høit for mig! Læses høit for! Nei, Tak, jeg vil nok tygge min Mad selv, derfor kan jeg heller ikke lide Frikadeller — men det kan Gudskelov Frøkenen! Du skal se, hun fører en smuk Klinge paa en Tallerken!“

Og det maatte jeg give Forstraaden Ret i, for Mage til Appetit har jeg aldrig seet: hun spiste for Tre, men vedblev dog stadig at være som en af Pharaos magre Køer!

Om Eftermiddagen var jeg nede hos Janos; han fik sin Tobak, og jeg maatte høre en vidtløftig Forklaring om alle de vidunderlige Egenskaber, af hvilke hans Hund, Drazba, var i Besiddelse. Det var en lille Bondekjøter af den Slags, der efterhaanden er bleven saa almindelig,

at de fremtrædende Kjendemærker næsten kunne berettige En til at opstille Slægten som Race: gulgraa Farve, grisekrøllet Hale, spids Snude, store, opstaaende Flagermuseøren og fremstaaende Øine, der med Alderen se ud, som om de vare kogte. Janos berømmede imidlertid sin Drazba i høie Toner og fortalte med særlig Tilfredsstillelse, at den bl. A. var afrettet til uden Commando at apportere hver Stump Papir, den saae i Gaarden, hvilket jo nu, da hans Ryg begyndte at blive stiv, var ham til megen Hjælp. Talen faldt ogsaa paa Frøken Begtrup, og det viste sig strax, at hun i Janos havde en uforsonlig Fjende; først og fremmest var det ham imod, at *hans* lille Margrethe skulde plages med at lære Fransk og alt saadant Noget, og dernæst havde Frøkenen været uforsigtig nok til at lade Margrethe forstaa, at det ikke var passende, at hun vedblev med sine daglige Besøg nede i den Gamles Kammer; *det* havde Janos faaet at vide og omtalte hende derfor i Reglen med rullende Øine som „infame Bæste".

„Saae Du det Blik, Frøkenen gav mig?" spurgte Forstraaden mig om Aftenen, da vi sade alene inde i „Kontoret". „Hun koketterer saagu i Mangel af Andres Havelse med mig, stakkels gamle Mand, og Mo'er er letsindig nok til at finde sig i det. Men det maa da ogsaa ende med Forskrækkelse, for jeg er ikke mere end et Menneske! Hun forfølger mig ligefrem: snart er det blot forat spørge mig om Et eller Andet, snart forat jeg skal skrive en Ansøgning for en af hendes to gamle ugifte Tanter — de søger nemlig alle de Stiftelser og Legater, der er til. Forleden bad hun mig skrive en Ansøgning for Tante Bine om at faae en Plads paa Magdalenestiftelsen, og da jeg saa i al Uskyldighed spurgte hende, om nu ogsaa Tante Bine havde de til Optagelse i bemeldte Stiftelse fornødne Kvalifikationer, blev hun saamænd halv fornærmet og forsikrede mig, at Ingen i hele Verden kunde være værdigere til Optagelse. — Nei, det er, rent ud sagt, et skrækkeligt Fruentimmer!"

„Men, Herregud, saa sig hende op til næste Kvartal", sagde jeg, „De gaaer jo dog og ærgrer Dem fordærvet!"

„Ja, sige op, det er godt nok, men Du veed, jeg kan ikke lide at gjøre Forandringer, og jeg synes sgu ogsaa, det er Synd!“

„Er hun da dygtig som Lærerinde?“

„Det maa Gud vide! Margrethe tilbringer vist et Par Timer daglig med at bøie alle mulige franske Verber i alle *Subjonctif's* Tider, men i „Colomba“ læser hun stadig de sex første Kapitler; hver Gang hun kommer til det syvende, siger Frøkenen at hun har bedst af at repetere, saa jeg har en lumsk Mistanke om, at den gode Frøken i sin Tid aldrig selv er kommen længere end til syvende Kapitel, og hun derfor ikke drister sig til at gaa videre paa egen Haand.“

„Men hvordan i al Verden har De da egentlig faaet fat paa hende?“

„Ganske simpelt, fordi hun var brillant anbefalet fra de Steder, hvor hun tidligere havde været.“

„Var hun det?“

„Ja, naturligvis: Den, man vil af med, kan jo altid være sikker paa den bedste Anbefaling! — Veed Du ikke, hvordan den gamle Greve paa Rudbjerg bar sig ad? Han havde en Gartner, der snød ham, saa Vandet drev ud af Øinene paa ham, ved at sælge Alt fra Driverierne og Haven; saa sagde Greven ham dog tilsidst op, men gav ham en Anbefaling saalydende: „At N. N. i to Aar har tjent mig og i den Tid bragt det mest Mulige ud af min Have, attesteres“, og paa den Anbefaling fik Gartneren strax en god Plads igjen. — Jeg skal saamænd ogsaa anbefale Frøkenen paa det Bedste, naar hun blot vil tage herfra! Men det er der desværre ingen Udsigt til — nu her hun jo ovenikjøbet faaet Dig og Anton at interessere sig for!“

I Sandhedens Interesse maa det imidlertid bemærkes, at jeg saa temmelig gik Ram forbi, og med mig underholdt Frøkenen sig væsentlig kun om sine forskjellige „Tilfælde“, der alle nærmest vare at henregne under Kategorien Hysteri. Derimod begyndte hun at have lange Samtaler med Anton om Poesi og høiere Materier i det Hele taget, Samtaler, der i Begyndelsen morede ham,

Et Jagtbekjendtskab.

— Ja, det gaaer formodentlig andre Hovedstadsbeboere ganske som Kjøbenhavnerne: i deres umiddelbare Nærhed ligger store Strækninger, som for de Allerfleste ere et fuldstændigt *terra incognita*, og indenfor hvis Enemærker man derfor ogsaa ligefrem kan gaa paa Opdagelse. Til saadanne endnu uopdagede Territorier i Kjøbenhavns nærmeste Omegn regner jeg først og fremmest Kysterne af Kallebodstrand — baade paa Sjællandssiden og paa Amagersiden, og da det er i disse Omgivelser, hvor jeg paa Jagtens Vegne har færdedes meget, at jeg gjorde det snurrige Bekjendtskab, som jeg strax skal komme til, vil jeg foreløbig begynde med at fortælle lidt om Localiteterne sydfor Hovedstaden — jeg er temmelig sikker paa, at ikke ret Mange kjende dem som jeg.

Naar man fra den ret imponerende og i høi Grad civiliserede Vesterbro dreier ned til den nye Havn, begynder man allerede strax at faae Fornemmelsen af at befinde sig i en hel anden Verden. Brolægningen forsvinder efterhaanden, og man bevæger sig paa et opfyldt Terrain, dels bestaaende af Opmudring fra Havnen, dels af tilkjørt Fyld, Udgravning fra Byggegrunde, Slakker fra Fabriker og Dynger af Murstensbrokker. Det Hele danner — eller dannede i alt Fald endnu for nogle Aar siden — som een trøstesløs Ørken, hvor det mindste Vindpust — og her blæser det altid — sætter et fint, sortegraat Flyvesand i Bevægelse; hist og her er der Pletter med lavt, fortørret, grønbrunt Græs, og kun hvor der findes en svag Fordybning i Jordsmonnet, som ved Foraarstid har været en Vandpyt, men som i Sommerens Dage reduceres til en udtørret Sump med slimet, sortebrunt Overtræk, er der en sparsom Vegetation af Planteverdenens Pariaer, blandt hvilke man baade kan træffe Bulmeurt og Kulsukker. Der er afstukket Linier, som en Gang skulle blive Gader, rustede Jernbaneskinner krydse hinanden, og som en Begyndelse til høiere Civilisation er der Skur,

Skrig, Skuddet falder — og nu gaaer det Knald i Knald, til Solen synker og Taskerne ere fyldte.

— En Eftermiddag kom Doctoren kjørende til Skovridergaarden og havde den nye Godsforvalter, Candidat Mørk med. Han var en flink, livlig Mand, og om Aftenen sade vi Mandfolk og nøde Toddyen ude i Haven under Linden.

„Kan De ikke kurere mig Frøken Begtrup, gode Doctor", sagde Forstraaden; „for Du kan jo ikke?" henvendte han sig til mig.

„Jo, jeg kurerer Alting", svarede Doctoren. — „Feiler hun ellers Noget?"

„Ja, det er saadan med Besvimelser og Krampe — forleden besvimede hun to Gange, og Mo'er bliver altid saa angst ved det."

„Sig til hende, at hun skal lade være at snøre sig for stærkt, og hjælper det ikke, saa lad hende staa tidlig op og luge i Gulerødderne eller gaa til Nyhegn og plukke Hindbær — bare Noget at bestille, saa kommer hun sig nok!"

„Ja, men det er ikke Alle, der *kan* bestille Noget — Dovenskab er ogsaa en Sygdom: kan De huske den Skytte, Baronen havde, og om hvem han sagde, at han maatte holde ham med hele Morten Luthers Forklaring til den fjerde Bøn — hvad var det nu, han hed?"

„Madsen!" svarede Doctoren. „Hans Fader havde vistnok været Dyrlæge — jeg har i alt Fald kjendt en Madsen, der var Dyrlæge, og jeg troer ogsaa nok, han havde en Søn."

„Har *den* Madsen, De taler om, senere været Skovfoged i Søbyholm Skov?" spurgte Candidat Mørk.

„Ja, det blev han nok, Gud maa vide hvordan!"

„Saa kjender jeg ham!"

„Er han paa Ladegaarden?"

„Nei, tvertimod! Nu skal De høre, hvordan jeg stiftede

„Maa jeg spørge, hvem har jeg den Fornøielse at tale med?“ spurgte han.

Jeg gav ham den ønskede Oplysning, og han vedblev: „Jeg har gaaet paa Herlufsholm sammen med En af det Navn. Var det Deres Broder?“

„Nei, det har været min Fætter“, svarede jeg. „De er altsaa Student?“

„Ikke saadan rigtig; jeg naaede ikke saa vidt. Jeg skal sige Dem, jeg raisonnerede som saa: det er jo kun at spilde sin Tid at lære alt det Sludder, de fylder En med saadant et Sted, og saa gik jeg ud af tredie Klasse. Jeg har nu ogsaa altid havt mest Lyst til Jagten, saa det var jo rimeligt, at jeg blev Forstmand.“

„Ja, det kan jeg saa godt forstaa“, svarede jeg; „jeg var tilfreds, jeg selv var bleven Forstmand istedenfor Jurist!“

„Naa, De er Jurist!“ udbrød han. — „Det har jeg forresten ogsaa en Gang tænkt paa at blive.“

„Men De er jo Forstmand!“ indvendte jeg.

„Ja, saadan paa en Maade. Jeg er praktisk Forstmand, det vil jeg sige, jeg er, uden at rose mig selv, en brav Jæger og en god Skytte, men alt det Algebra og Trigonometri og hvad det hedder Altsammen, som man skal kunne for at blive Forstcandidat, det har jeg rigtignok aldrig keret mig om at lære. Maa jeg spørge Dem, troer De, det hjælper at have en Logarithmetabel i Lommen, naar man skal holde til en Sneppe?“

Jeg skyndte mig at forsikre min nye Ven om, at jeg ikke nærede nogen saadan Tro, og da jeg havde opgivet Andetrækket, fulgtes vi ad til Byen. Det elektriske Lys fra Carlsberg kastede allerede sine vifteformede Straaler ud fra Taarnet, og Teglværksarbeiderne vandrede med Teinen i Haanden flokkevis ind mod Byen, der i Afstand meldte sig ved et stærkt rødligt Skjær som af Nordlys.

— „De vilde være Jurist?“ sagde jeg, idet jeg gjenoptog den afbrudte Samtale.

„Nei, gu, vilde jeg ikke nei“, svarede min Ledsager. „Jeg har aldrig kunnet forlige mig med Lovtrækkeri og Procuratorkneb, men min Familie vilde have det, og saa

hvor Ordene „Café“ eller „Beværtning“ prange fra beskedne, hjemmegjorte Skilte. Mellem store Kuloplag og Tømmerpladser, paa hvis forsvarlige Indhegninger der altid findes en beroligende Meddelelse om, at Pladshundene løses til bestemt Klokkeslet, have enkelte dristige Colonister i Egenskab af Opsynsmænd bosat sig i diminutive Blokhuse; der hænger en ubeboet Stærekasse paa Gavlen, og foran Huset er en Strimmel Jord, der skal forestille Have, men som i Reglen kun betegnes ved, at nogle Pralbønner sno sig op ad en kulsværtet Seilgaarnstraad. Skamferede Pakkasser, tomme Cementtønder og mægtige Stabler af rustne Jernstumper ligge overalt, og seer man i Middagsstunden Arbeiderne, der losse de store Kuldampere, holde Hvil i den skarpe Skygge af et faldefærdigt Skur, troer man sig uvilkaarlig hensat til *the far West*, hvor man er ifærd med at skabe en Hovedstad.

Veien herfra ud til det store Teglværk „Frederiksholm“, som i flere Aar har været Maalet for mange af mine smaa Efteraarsjagter, er ikke mere oplivende end Partiet nede ved den nye Havn. Man passerer den gamle Jernbanevold, hvor Børnene altid sætte Drager op og altid ende med at komme i Kollision med Telegraphtraadene; man seer de utallige fem Etages Kaserner paa Vrangen, der, om muligt, er endnu mere trist end Retten, og slaaer saa ind paa en Kjørevei, der begrænses af Lossepladser, Svinestier og Smaahaver, hvor røde og hvide Kaalhoveder staa i Række indenfor et mosgrønt Hegn af kasserede, utilpassede Brædder. Her laa det gamle „Pesthus“, og her ligge Fyrværkerilaboratorier og Petroleumslagere, her findes, kort sagt, Alt det, som den store By ikke skjøtter om at have for nær paa Livet og derfor henviser til en Udkant, hvor brandfarlige Effecter og Smitstof antages at gjøre mindst Fortræd. Her hæve Carlsberg og Ny-Carlsberg sig paa Baggrund af Søndermarkens Træer, der dreier Veien af til Vestre-Kirkegaard, og foran kneise Frederiksholms mangfoldige Skorstene som en hel Skov — man kan for den Sags Skyld gjerne tro sig hensat til Rhinprovinsen eller Sachsen.

Frederiksholm er en lille Verden for sig, en Verden,

„Naa, saadan."

„Det er nok Herredsfogden, der har skudt den!"

„Hvorfor troer De det?"

„Jo, der er ingen Anden end Herredsfogden paa de Ludvigsholms Jagter, der gaaer hen og skyder en gammel Raa — men det har da ogsaa kostet ham en Specie i gamle Penge!"

„Det er ellers en svær Daahjort, der hænger", sagde jeg,

„Aa, ja, saamænd. — Den er skudt i Præstevangen."

„Er den det?"

„Ja, der er ikke Daavildt andre Steder paa Ludvigsholm. — Død og Pine, den har Skovrideren selv skudt!"

„Hvor i al Verden veed De nu det fra?"

„Jo, jeg skal sige Dem, Skovrider Hansen har saadan sine underlige Ideer paa mange Puncter. Kan De se: den er fanget af paa Bladet; det gjør man da ellers kun ved Kronvildt, men han fanger ogsaa Daavildt af paa den Maade."

„Hvem har saa skudt den Buk der?" spurgte jeg for Løiers Skyld, selvfølgelig uden at vente noget Svar.

Madsen vendte og dreiede Bukken, betragtede den opmærksomt og svarede saa ganske alvorligt: „Det har sgu Godseieren selv!"

„Ja, men hvor kan De vide det?"

„Det er nemt at se. Jeg skal sige Dem, der er ikke Andre end Godseieren, der pürscher paa Ludvigsholm, og der kan De selv se: Bukken har faaet en Bladkugle. — Ja, han skyder godt, men det er ogsaa en deilig Büchsflint, han har!"

Uvilkaarligt maatte jeg sammenligne min Ven Madsens Skarpsynethed og Conjecturalevne med „de tre opmærksomme Brødres" i den østerlandske Fortælling, og jeg gjorde ham en oprigtig Compliment.

„Aa hvad", svarede han, „man har jo faaet Øinene til at se med, og lige for Tiden har jeg ikke Andet at bestille end at se mig for og speculere."

„Naa, De er ikke kommen ind i Noget?"

En Octoberaften for et Par Aar siden var jeg ude paa Frederiksholm og stod just og overvejede, om jeg skulde gaa hjem eller blive forat tage et tvivlsomt Andetræk med, da jeg pludselig en Hundrede Alen foran mig opdagede min Hund i en knurrende *tête-à-tête* med en ruhaaret, hvidbroget Kjøter. I det Samme dukkede en Skikkelse op bag Dæmningen; jeg fløitede ad min Hund, og den Ubekjendte ad sin, og faa Øieblikke efter var jeg paa Siden af ham.

„Godaften!“ sagde jeg.

„Godaften!“ svarede han, men betragtede mig, som jeg syntes, lidt sky.

„Har De faaet Noget?“ spurgte jeg videre, da jeg saae, at den Fremmede havde Bøsse med.

„Nei, ikke det Mindste“, forsikrede han ivrigt og tilføiede derpaa i en forsigtig afventende Tone: „Det er maaske Dem, der eier Jorden her omkring?“

„Nei, det er det dog ikke“, svarede jeg, „men jeg har Lov til at gaa paa Jagt her — det har De vel ogsaa?“

„Naa, saadan egentlig Lov — det er nu stærkt sagt, men der er vel Ingen, der gjør mig Noget for det. Skulde man ikke skyde andre Steder end der, hvor man havde Lov til det, saa blev det nok smaat med Jagten nu om Stunder!“

Jeg blev uvilkaarlig slaaet af denne Argumentation, der fremførtes i en ganske overordentlig sindig Tone, og gik lidt nærmere ind paa Livet af den Ubekjendte for til Trods for Skumringen at se, hvordan han saae ud. Det viste sig at være en omtrent fyrretyveaarig Mand med et ganske kjønt men maaske lidt udtryksløst Ansigt; saavel hans Tale, der havde et svagt men kjendeligt jydsk Tonefald, som hans hele Ydre tydede paa, at han hørte til de saakaldte bedre Klasser, men hans Dragt — Straahat, kort Sommerjakke med opsmøget Kvave, lyse Benklæder og Fjedersko — havde, naar Hensyn toges til Aarstiden, paa den anden Side et saa reduceret Præg, at jeg alligevel var noget i Uvished om, hvad Slags Mand jeg havde for mig.

„Maa jeg spørge, hvem har jeg den Fornøielse at tale med?“ spurgte han.

Jeg gav ham den ønskede Oplysning, og han vedblev: „Jeg har gaaet paa Herlufsholm sammen med En af det Navn. Var det Deres Broder?“

„Nei, det har været min Fætter“, svarede jeg. „De er altsaa Student?“

„Ikke saadan rigtig; jeg naaede ikke saa vidt. Jeg skal sige Dem, jeg raisonnerede som saa: det er jo kun at spilde sin Tid at lære alt det Sludder, de fylder En med saadant et Sted, og saa gik jeg ud af tredie Klasse. Jeg har nu ogsaa altid havt mest Lyst til Jagten, saa det var jo rimeligt, at jeg blev Forstmand.“

„Ja, det kan jeg saa godt forstaa“, svarede jeg; „jeg var tilfreds, jeg selv var bleven Forstmand istedenfor Jurist!“

„Naa, De er Jurist!“ udbrød han. — „Det har jeg forresten ogsaa en Gang tænkt paa at blive.“

„Men De er jo Forstmand!“ indvendte jeg.

„Ja, saadan paa en Maade. Jeg er praktisk Forstmand, det vil jeg sige, jeg er, uden at rose mig selv, en brav Jæger og en god Skytte, men alt det Algebra og Trigonometri og hvad det hedder Altsammen, som man skal kunne for at blive Forstcandidat, det har jeg rigtignok aldrig keret mig om at lære. Maa jeg spørge Dem, troer De, det hjælper at have en Logarithmetabel i Lommen, naar man skal holde til en Sneppe?“

Jeg skyndte mig at forsikre min nye Ven om, at jeg ikke nærede nogen saadan Tro, og da jeg havde opgivet Andetrækket, fulgtes vi ad til Byen. Det elektriske Lys fra Carlsberg kastede allerede sine vifteformede Straaler ud fra Taarnet, og Teglværksarbeiderne vandrede med Teinen i Haanden flokkevis ind mod Byen, der i Afstand meldte sig ved et stærkt rødligt Skjær som af Nordlys.

— „De vilde være Jurist?“ sagde jeg, idet jeg gjenoptog den afbrudte Samtale.

„Nei, gu, vilde jeg ikke nei“, svarede min Ledsager. „Jeg har aldrig kunnet forlige mig med Lovtrækkeri og Procuratorkneb, men min Familie vilde have det, og saa

læste jeg til dansk-juridisk Examen et Aarstid, eller hvor længe det nu var, det vil sige, jeg læste nu egentlig ikke videre, for jeg laa den meste Tid ude hos en god Ven, som dengang havde en Eiendom henne ad Vallensbæk Mose til — der er Bekasinjagt, kan De tro!"

„Ja, jeg veed det nok!"

„Men det er dog lige godt Ingenting mod Jylland! Limfjordsegnene, hvadbehager?"

„Naa, der har De ogsaa været?"

„Om jeg har været i Jylland! Ja, det kan De godt sige to Gange Ja til! — Jeg var jo Regnskabsfører ved et Fællesmeieri oppe ad Nibe Kanten", tilføiede han med en Slags let Forundring over, at jeg lod uvidende om dette Factum. „Der er Jagt! Gudbevares, hvor der er Jagt! Og det er gode, skikkelige Mennesker der paa Egnen: man kan gaa, hvor man vil, uden hvert Øieblik at se en Madæsel af en Bonde komme halende og spørge, hvem man er."

„Men hvorfor blev De saa ikke der?" spurgte jeg. „Var det ingen god Stilling?"

„Jo, saamænd var det saa, og det var ogsaa flinke Flok, jeg havde at gjøre med, men der kom nu saadan Meieristen og mig Noget imellem."

„Naa, ja, det kan jo ske."

„Ja, det var nu ellers en Bagatel. Men jeg skal sige Dem, Flora — det er min Hund, kom herhen, Flora! Ja, kjøn er hun ikke, men flink baade for Høns og Bekasiner, det er hun, og harereen ogsaa — Flora drikker nu nødigt Andet end sød Melk, men Meieristen vilde kun give hende Centrifugemelk, og saa tog det ene Ord det andet, og saa flyttede jeg. — Naa, det bliver nu ogsaa trivielt at være paa eet Sted altid."

Vi havde imidlertid naaet „Jægerhuset", et beskedent Tracteursted, der omtrent udelukkende besøges af hjemvendende Teglværksarbeidere og Rustvognskuske, som, efterat have afleveret deres Lig paa Vestre-Kirkegaard i Skumringen, føle Trang til en let Opmuntring i Skikkelse af Øl fra Fad. Her pleiede ogsaa jeg altid at tage mig et Glas, naar jeg kom fra Frederiksholm, og jeg bad

derfor min nye Bekjendt gjøre mig Selskab. Vi satte os i „Haven", som et Par Petroleumslygter gjorde endnu mørkere, end den var i Forveien, fik Øllet og begyndte igjen paa Passiaren.

„Det var Fællesmeieriet, vi slap ved", begyndte jeg.

„Naa ja", svarede han, „da jeg tog derfra, blev jeg Bestyrer af et stort Kakkelovnsudsalg i Odense, men det var ikke til at holde ud: Jagten deromkring var skral, og tilsidst blev jeg sgu helt melancholsk af Dag ud og Dag ind at gaa og se paa alle de mange sorte Kakkelovne. Saa skaffede min Broder — han er Godsforvalter paa Ludvigsholm, ja, De kjender ham maaske, Godsforvalter Madsen?"

„Naa, De hedder altsaa Madsen? indskjød jeg.

„Ja, har jeg ikke sagt det? Om Forladelse! — Jo, min Broder skaffede mig Plads som en Slags Forstassistent paa Ludvigsholm, og det var jo rigtignok en behagelig Overgang at komme ud imellem grønne Træer efterat have gaaet saa længe mellem de sorte Kakkelovne. Er De kjendt paa Ludvigsholm? — Naa, ikke! Ja, der er en kjøn, fast Vildtbestand og brillant Sneppetræk, især i Nordskoven, men den ligger over en halv Mil fra Skovridergaarden, hvor jeg boede, saa jeg gad jo lige godt ikke rende derover ret tidt."

„Da gaaer jeg gjerne et Par Mil forat komme paa et godt Sneppeterrain", bemærkede jeg.

„Aa, ja — ja, saamænd", svarede Madsen. „Jeg er nu ikke meget for at gaa langt, skal jeg sige Dem, og jeg kan heller ikke godt finde mig i at blive jaget med, derfor tog jeg ogsaa fra Ludvigsholm."

„Saa?"

„Ja, Skovrider Hansen vilde have, at jeg skulde piske om tidlig og sildig og se, om Folkene arbeidede, og det syntes jeg naturligvis var urimeligt, for de bestilte saamænd lige meget, enten jeg saae til dem eller ei. — Naa, saa kunde jeg nu heller ikke godt finde mig i hans Kones Paalæg."

„Hvad var det for et Paalæg?"

„Det var aldrig Andet end Spegepølse og skummet

Melks Ost. Gudbevares, jeg er saamænd tarvelig vant, men man bliver tilsidst saa led ved at se mager Spegepølse paa en Asiette to Gange om Dagen. — Saa blev jeg kjed af Skovridergaarden, og Skovridergaarden af mig, og saa tog jeg her til Byen."

„Naa, og nu?"

„Ja, nu skulde jeg vel se at komme ind i Noget."

„Og hvad skulde det være?"

„Ja, hvad der saadan kunde byde sig. Det vil sige, man vil jo nødig tage det Første det Bedste, naar man har gaaet paa Herlufsholm og faaet en god Opdragelse, men saadan Noget ved et Actieselskab eller ved en Bank — er der ikke Noget, der hedder Revisor?"

„Jo!"

„Ja, jeg synes nok. — Er det ikke bare at give Attest til det Regnskab, de Andre stiller op?"

„Aa, jo, saamænd!"

„Ja, naar man kunde faae saadan en Bestilling — eller ogsaa skrive Navn paa Bankens Sedler! — De kunde dog tænke paa mig, hvis De skulde høre Noget."

„Det skal jeg! — Men nu maa vi nok videre, Klokken er bleven mange!"

„Ja, hvem der nu bare var hjemme i Rosengaarden, det er en lang Vei! Og jeg har Værelse paa Kvisten, det er farlig mange Trapper at gaa op ad. — Kom saa, gamle Flora!"

Paa Vesterbro skiltes vi, og der gik et Par Uger, i hvilke jeg ikke hørte eller saae noget til min Ven Madsen.

Saa gaaer jeg en Formiddag gjennem Bredgade og standser udenfor en Vildthandler, som jeg saa jevnlig gjør, forat se, om der hænger noget Aparte. Der stod Madsen, og vi hilstes strax som gamle Bekjendte.

„Der har nok været Jagt paa Ludvigsholm", sagde han.

„Har der det?" svarede jeg.

„Ja, de sælger alt deres Vildt til Hansen her", vedblev han, „og jeg kan ogsaa se, Skovrideren har sat sit Segl paa den Raa der."

„Naa, saadan."

„Det er nok Herredsfogden, der har skudt den!"

„Hvorfor troer De det?"

„Jo, der er ingen Anden end Herredsfogden paa de Ludvigsholms Jagter, der gaaer hen og skyder en gammel Raa — men det har da ogsaa kostet ham en Specie i gamle Penge!"

„Det er ellers en svær Daahjort, der hænger", sagde jeg,

„Aa, ja, saamænd. — Den er skudt i Præstevangen."

„Er den det?"

„Ja, der er ikke Daavildt andre Steder paa Ludvigsholm. — Død og Pine, den har Skovrideren selv skudt!"

„Hvor i al Verden veed De nu det fra?"

„Jo, jeg skal sige Dem, Skovrider Hansen har saadan sine underlige Ideer paa mange Puncter. Kan De se: den er fanget af paa Bladet; det gjør man da ellers kun ved Kronvildt, men han fanger ogsaa Daavildt af paa den Maade."

„Hvem har saa skudt den Buk der?" spurgte jeg for Løiers Skyld, selvfølgelig uden at vente noget Svar.

Madsen vendte og dreiede Bukken, betragtede den opmærksomt og svarede saa ganske alvorligt: „Det har sgu Godseieren selv!"

„Ja, men hvor kan De vide det?"

„Det er nemt at se. Jeg skal sige Dem, der er ikke Andre end Godseieren, der pürscher paa Ludvigsholm, og der kan De selv se: Bukken har faaet en Bladkugle. — Ja, han skyder godt, men det er ogsaa en deilig Büchsflint, han har!"

Uvilkaarligt maatte jeg sammenligne min Ven Madsens Skarpsynethed og Conjecturalevne med „de tre opmærksomme Brødres" i den østerlandske Fortælling, og jeg gjorde ham en oprigtig Compliment.

„Aa hvad", svarede han, „man har jo faaet Øinene til at se med, og lige for Tiden har jeg ikke Andet at bestille end at se mig for og speculere."

„Naa, De er ikke kommen ind i Noget?"

„Nei, ikke saadan bestemt, men jeg gaaer jo og tænker paa det.“

„Har De seet efter i Aviserne, om der ikke skulde være Et eller Andet, som passede for Dem?“

„Nei, jeg læser aldrig Aviser. Det er jo næsten Løgn Alt, hvad der staaer i dem, og selv om Noget af det er sandt, saa kan det sgu være mig lige meget, om de slaaes eller forliges nede i Ungarn og Tyrkiet! — Men, for at tale om noget Andet, har De været ude med Bøssen siden?“

„Kun een Gang. Men jeg gaaer en Vending i Eftermiddag.“

„Til Frederiksholm?“

„Nei, ligeoverfor paa Amagersiden.“

„Der kunde jeg nok lide at være med!“

„Ja, men det kan De ikke komme.“

„Hvorfor ikke?“

„Nei, det Militairetatens Terrain. Man skal have Jagttegn fra Kjøbenhavns Commandant, ellers bliver man standset af Skildvagten.“

„Aa, hvad, mig er der sgu Ingen, der gjør noget! — De kan jo tage mig med paa Deres Tegn!“

„Nei, det kan jeg ikke; det lyder kun paa min Person.“

„Ja, men jeg kunde jo da prøve at gaa ved Siden af Dem, saa lader Skildvagten nok mig slippe, naar De viser Deres Tegn.“

„Jeg kan jo ikke forbyde Dem at følge med mig, men det bliver paa Deres egen Risico!“

„Ja, det er meget godt! — Hvor skal vi saa mødes?“

„Ved Langebro Klokken Tre.“

„Jeg skal nok være paa Pletten.“

„Farvel da!“

„Farvel og Tak!“

— I lang Afstand opdagede jeg til aftalt Tid Madsen og Flora ved Langebro, og vi fulgtes ad henimod faste Batteri.

„Vi maa nok foreløbig holde os her bagved Infanteriets Skydebaner“, sagde jeg, „for Artilleriet har

:ydeøvelse: der er Flag oppe. Men saa kan vi gaa ngs Stranden; der pleier ikke at være Skildvagter, men rimod Brokfugle!“

Vi fik ogsaa hver et Par Brokfugle paa Tasken, jeg jød nogle Ryler, som Madsen foragteligt erklærede ikke r et Skud Krudt værd, og efterhaanden nærmede vi os tilleriets Skydelinie. Madsen var gaaet op paa en lille rdvold, da der i det Samme faldt en Granat et Par undrede Alen borte; den sprang, og man hørte Kar-ɜtskerne pibe fremad. Skjøndt det i og for sig var nuligt, at der kunde ske nogen Ulykke, blev jeg dog første Øieblik noget forskrækket ved pludselig at se adsen kaste sig næsegrus ned paa Jorden, men jeg be-ligedes rigtignok fuldstændigt umiddelbart efter ved at ham reise sig i bedste Velgaaende men med Rædselen æget i alle Miner.

„De skyder, Fanden hule mig, med skarpt, de Bæster!“ ummede han.

„Ja, hvad skulde de ellers skyde med!“

„Men, Gud Fader bevares, man kunde jo blive ramt gaa hen og dø af det!“

„Ja, hvis man kommer ind i Skudlinien, men vi er et godt Stykke udenfor den.“

„Det er godt nok, men det Kram springer jo, og ın veed ikke, hvor det springer hen! Lad os bare se komme helt ned til Stranden!“

Og Madsen sjokkede skyndsomst afsted, fulgt i Hælene Flora, der aabenbart heller ikke skjøttede om Grana-ne, ned ad Kallebodstrand til. Øvelsen var imidlertid rt efter endt, Signalflaget faldt, og jeg forsikrede min dsager, at vi nu trøstigt kunde gaa tversover Fælleden, n til nogle Smaakjær, hvor jeg af og til havde truffet kelte Bekasiner. Madsen gik ganske vist med, men han r øiensynligt ikke vel tilmode, og, i alt Fald i Begyndelsen, r han helt uhyggelig ved at se de Huller, Granaterne ndt omkring havde revet i Jorden, og de Smaafurer, ırdætskerne havde trukket i Grønsværen.

„Det er fælt at tænke sig, at de skyder paa levende ɜnnesker med saadant noget Djævelskab!“ sagde han.

— „Men hvad er det!“ tilføiede han og bukkede sig ned.

„Det er et Stykke af en Granat“, svarede jeg; „dem kan De finde nok af her.“

„Gudbevares, hvor de maa koste Penge!“ udbrød han efter en nøiagtig Undersøgelse af Stumpen. „Hvad troer De, saadan en Jerntingest koster?“

„Aa, jeg veed ikke — en halv Snes Kroner, tænker jeg.“

„Ja, er det nu ikke storartet! Det kunde en anden En jo leve fjorten Dage af! — Gudbevares, hvor der egentlig gaar Meget til Spilde i denne Verden, og hvor det er underligt fordelt Altsammen! Der boer nu f. Ex. ligeoverfor mig i Rosengaarden en Jomfru Jensen, kjender De hende? — Naa, ikke! Jo, det er en Slagterdatter, og hun var eneste Barn, saa hun har arvet hele Klatten. Men maa jeg nu spørge Dem, om der er nogen Rimelighed i, at saadant et enligt Fruentimmer skal sidde i en Leilighed paa fire Værelser og Kjøkken og alle Bekvemmeligheder og have tre Tusind om Aaret i Rente! — Hun kunde jo mageligt ernære baade Mand og Børn med de Indkomster!“

Jeg saae op paa Madsen forat overbevise mig om, at han ikke spøgte, men hans hele Ansigt bevarede en saa urokkelig Alvor, at Ingen et eneste Øieblik kunde mistænke ham for at skjemte.

Imidlertid havde vi sat os ned og toge en Bid Brød og en Snaps. Jeg bød ham af min Forsyning, og han spiste med god Appetit, saa længe jeg havde Noget, hvorefter han begyndte paa sin egen Fetaille. „Ja, det spiser De vel ikke?“ spurgte han og gjorde Mine til at række mig et Stykke Smørrebrød.

„Nei, Tak, jeg skal ikke have Mere. — Men hvad er det forresten, De har paa Brødet? — Er det røget Lax?“

„Nei“, smaalo Madsen. „Det er ellers Gulerødder.“

„Gulerødder!“

„Ja, det er det billigste Paalæg, man kan have, og det smager saamænd ganske godt, naar man har vænnet

sig til det. — Naa, jeg maa jo ogsaa være sparsommelig, for, seer De, min Broder, Godsforvalteren, hjælper mig nok noget, saa længe til jeg kan faae noget Fast, men man gider jo dog ikke tage imod alt for Meget af Andre, naar man har faaet en god Opdragelse og nok kan ernære sig selv!“

„Har De Kig paa Noget?“ spurgte jeg.

„Ja, det kunde være“, svarede han og nikkede, men da det ikke lod til, at han ønskede at udtale sig om, hvad det var, spurgte jeg naturligvis ikke videre.

Henimod Solnedgang vandrede vi ud til „Klapperne“, de lave, græsklædte Smaaholme, der ligge i Kallebodstrand, nærmest Amagersiden, og her sloge vi os til Ro bag en Tangvold forat oppebie Andetrækket.

Det var blikstille og koldt; oventil var det stjerneklart, men udover Vandet lagde sig en tæt, klam Taage, og jeg havde den Ærgrelse hvert Øieblik at høre en Flok Vadefugle stryge tæt forbi mig uden at kunne se dem; inde ad Kjøbenhavn til hørtes Dampfløiterne fra en Fabrik eller fra et Jernbanetog, og imellem faldt der et Skud fra andre usynlige Jægere, der, ligesom vi, havde posteret sig paa „Klapperne“, ellers var Alt stille, trykkende stille.

Pludselig troede jeg at mærke den eiendommelige, svirrende Lyd af en trækkende And; jeg lettede allerede ved Bøssen, da min Kamerat, der laa en tredive Alen borte, faldt paa at optage den Traad, han havde sluppet for en Time siden, og sagde: „Jeg kan forresten gjerne sige Dem, hvad det er, jeg har i Kikkerten!“

I samme Nu fik jeg utydeligt Øie paa Anden; skræmmet af Madsens Stemme dreiede den af, men jeg holdt paa den, og den faldt.

Vi bleve et Kvarteers Tid endnu, saa reiste vi os og vadede i fuldstændigt Mørke den lange Vei ad Land til for over Taarnby og Sundbyerne at begive os hjem.

Efter længere Taushed begyndte Madsen: „Det var det, jeg vilde have sagt før: kjender De Kronprinsen?“

„Ja, — men han kjender ikke mig!“

„Naa, saadan! — Det skal ellers være en rigtig rar Mand!“

„Ja, det er der vist ikke to Meninger om!“

„Har Kronprinsen ikke Børn — jeg mener Prinser!“

„Jo!“

„Ja, jeg syntes nok, jeg havde hørt det. — Og de skal da en Gang med paa Kongejagter, skal de ikke?“

„Jo, rimeligvis!“

„Saa synes jeg, det var bedst, de fik lidt Begreb om Jagt forinden, at de ikke gaaer hen og skyder en af Meuten istedenfor Mikkel!“

„Aa, ja, saamænd!“

„Ja, men troer De saa ikke, jeg kunde faae den Bestilling at lære de smaa Prinser at gaa paa Jagt?“

„Nei, ærlig talt — det troer jeg dog ikke!“

„Ja, hvorfor skulde det være saa umuligt?“

„Hvordan skulde den Undervisning egentlig gaa for sig?“

„Aa, jeg vil nu blot sige, jeg saadan gik ud i Dyrehaven med dem og lod dem skyde en Buk, og saa gik vi og snakkede sammen om det Ene og det Andet. De kan tro, de smaa Prinser vilde more sig bedre ved det end ved at sidde hjemme paa Slottet og læse Lectier!“

Det Sidste turde jeg ganske vist ikke benægte, men saa lemfældigt som muligt søgte jeg dog at overbevise Madsen om, at Jagt neppe betragtes som noget egentligt Undervisningsfag for „de smaa Prinser“, hvilke han aabenbart nærmest tænkte sig som rigtige Prinser i et Eventyr, der altid løbe om med Guldkrone paa Hovedet og Kaarde ved Siden.

Lidt nedslaaet blev han jo nok ved at høre, at hans sindrige Idee ikke havde nogen Udsigt til at kunne realiseres, men han rettede sig dog forbausende hurtigt efter Skuffelsen og sagde: „Ja, jeg har forresten ogsaa tænkt paa noget Andet!“

„Hvad er det da?“ spurgte jeg.

„Troer De ikke, jeg kunde faae nogle Hunde til Stuedressur?“

Overgangen fra „de smaa Prinser“ til Hundene var

noget brat, men at Madsen i det Hele taget ikke anglede Ideer, blev mig mere og mere klart, eftersom .n, inden vi naaede Sporvognen, havde drøftet Muligden af at kunne skabe sig en fremtidig Existens ved a forskjellige Midler som Udklækning af Melorme til uefugle, Bæverjagt i Canada og Kramsfuglefangst i Do·r efter en hidtil ukjendt Maalestok.

Inden vi skiltes ad, havde jeg imidlertid lovet ham gjøre, hvad jeg kunde, for at skaffe ham en eller anden skeden Stilling, og jeg holdt Ord. Jeg søgte først fra rskjellige Sider at indhente Oplysninger om ham, og de .ve det Resultat, jeg ventede: Alle syntes lige enige om, han var grundskikkelig men umulig paa Grund af en edfødt Modbydelighed for alt Arbeide. Jeg vilde dog ke opgive ham, og da en Grosserer, som jeg kjendte, ulde have en paalidelig Mand til om Formiddagen at .a i Byen og incassere Penge, lykkedes det mig at faae .m til paa min Anbefaling at tage Madsen. Jeg var saa ad herover, at jeg samme Eftermiddag — det var i Dember — selv gik hen i Rosengaarden forat meddele adsen den, som jeg antog, kjærkomne Efterretning. Da ; imidlertid kun vidste, at han boede øverst oppe i det ermere betegnede Hus, og da der heroppe var flere Døre, gte jeg først Underretning om, hvilket Værelse han beıede, nede i Stuen hos Værtinden, Jordemoder Madame ınd, gik derpaa atter tilveirs og bankede paa den rig;e Dør. Intet Svar. Fornyet Banken, heller intet Svar - saa lukkede jeg op. Madsen laa i Sengen i dyb Søvn.

„Goddag!“ sagde jeg.

Langsomt aabnede han Øinene, saae paa mig, gabede ; svarede endelig: „Aa, er det Dem! Velkommen!“

„Er De syg?“ spurgte jeg deltagende.

„Nei, Gudskelov — hvorfor det?“

„Jo, jeg mente, da De er gaaet i Seng midt om ftermiddagen.“

„Er det Eftermiddag! — Død og Pine, saa har jeg ık „sovet durk“ fra iaftes! — Ja, jeg havde nu ikke ɔget at gaa om idag, og jeg sover meget langsomt“,

tilføiede han som en Slags Forklaring, da jeg formodentlig saae noget forbauset ud. „Jeg har jo heller Ingenting at jage efter; jeg laver selv lidt Mad, naar jeg trænger til det, saa behøver jeg ikke at rende saa tidt op og ned ad de mange Trapper, og ligger man i Sengen, sparer man jo Kakkelovnsvarmen.“

„Men falder Tiden Dem da ikke skrækkelig lang?“ spurgte jeg.

„Aa, nei, det maa jeg ikke sige. Jeg har moret mig med i de sidste Dage at ligge og se paa Mansas Kort over Jylland og tænke paa al den Jagt, jeg har drevet derovre, navnlig omkring i Limfjordsegnene; det er Tiden gaaet rigtig godt med!“

„Naa, det var jo rart“, sagde jeg, og saa fortalte jeg ham, hvad jeg kom for, og at han kunde tiltræde Pladsen næste Dag.

Istedenfor at blive glad over at „faae Noget“, begyndte han med at ytre Betænkeligheder. „Det bliver drøit, gamle Flora!“ sagde han henvendt til Hunden, hvis Hoved jeg nu først opdagede, halv skjult under Dynen; „det bliver drøit for os To saadan at piske om fra Herodes til Pilatus! — Ja, man faaer trøste sig med, at man har Sporvognene!“

Jeg trøstede ham ikke men skjældte ham venskabeligt ud, formanede ham til Paalidelighed og Accuratesse og gik saa.

Pladsen fik han, og naar jeg i Vinterens Løb af og til talte med Grossereren, erklærede Denne altid, at Madsen jo ganske vist var utrolig langsom og indolent, men han gjorde dog, hvad han skulde, og paalidelig var han.

Hos Grossereren havde han fyrretyve Kroner om Maaneden, og for en Mand med Madsens faa Fordringer til Livet var det ganske vist tilstrækkeligt til accurat at kunne leve af, men smaat var det jo, og jeg var derfor glad ved hen paa Sommeren at kunne skaffe ham lidt Afskrivning fra en Sagfører — Madsen skrev en meget smuk Haand. Jeg gik op til ham og traf ham ganske rigtigt

hjemme, liggende med Overkroppen ud ad Vinduet og seende ivrigt efter Et eller Andet.

— „Det var en svær Mængde Stærkasser her paa Gavlen!“ udbrød jeg, efterat vi havde udvexlet Velkomsthilsener. „Er det Deres?“

„Ja, det er saamænd“, svarede han. „Nu er Ungerne snart tjenlige!“

„Hvad er de?“

„Tjenlige — til at spise!“

„Spiser De dem da, Mennenske!“ raabte jeg. „Kan De spise de Unger, som de har seet blive udklækkede og madede her under Deres Vinduer! Det er jo umuligt!“

„Jo, de smager rigtig godt“, forsikrede han med en saadan Overbevisningens Varme, at jeg opgav al videre Appel til hans blidere Følelser men fortalte ham, at han kunde faae noget Afskrivningsarbeide, som det ikke hastede med, men som han kunde gjøre færdigt efter sin Leilighed.

„Naa, ja, Tak, men — nei, det kan jeg ikke indlade mig paa!“

„Jo, vist kan De saa, det er kun Afskrivning!“

„Ja, men — nei, hvorfor skulde jeg i Grunden det? Jeg har jo, hvad jeg kan komme ud af det med, ved at gaa for Grossereren om Formiddagen: hvorfor skulde jeg saa slide mig op ved mere Arbeide om Eftermiddagen? Nei, De skal have Tak, fordi De tænker paa mig, men det bliver der Ingenting af!“

Jeg snakkede godt for ham, og jeg skjældte ud, men lige meget hjalp det. Det gik med ham, som det gaaer med en Lazzaron, der har tjent sig saa mange Skillinger, som han netop behøver for at leve den Dag: man kan byde ham en Scudo for at bære en Kuffert tversover Gaden, han flytter sig ikke.

En Dag hen paa Efteraaret mødte jeg den omtalte Grosserer, der standsede mig forat spørge, om jeg vidste, hvor Madsen var. „Er han da ikke længere hos Dem?“ udbrød jeg forundret. — „Nei, han sagde op nu midt i September, Gud maa vide hvorfor“, lød Svaret, og da

jeg næste Dag hørte mig for hos Madame Lund i Rosengaarden, erfarede jeg, at hendes Logerende var reist, men hvorhen vidste hun ikke.

Jeg betragtede allerede Madsen som fuldstændig forsvunden fra min Horizont, da jeg en Maaneds Tid senere atter traf ham, hvor jeg mindst ventede det. Jeg var en Eftermiddag med Hund og Bøsse gaaet ud paa „Krudttaarnsveien“ — ja, undskyld, De veed formodentlig ikke, hvor Krudttaarnsveien er! — Den løber langs Østsiden af Amager og strækker sig fra Øens Nordpynt et Stykke paa den anden Side af Kastrup. Naar man ikke har meget god Tid, saa at man kan følge Bugtningerne af den rørbevoxede, maleriske Fæstningsgrav udenom Christianshavns Vold, kommer man nemmest derud ved at tage med den lille Damper fra Toldboden over til Refshaleøen; saa gaaer man derfra bagom Flaadens Leie og passerer „Quintus“, og saa er man strax efter inde paa Krudttaarnsveien. Jeg vil ikke paastaa, her er kjønt, men et ret eiendommeligt Terrain er det, og til Trods for Byens Nærhed kjender jeg ikke noget ensommere Sted end Krudttaarnsveien en sildig Efteraarsaften. Krudtmagazinerne ligge som masive, graa Betonblokke lige ud til Vandet, „Strickers Batteri“, der efter Anlægget af Kastrup Fort nok ikke længere er armeret, ligner en af de forfaldne Redouter, bevogtede af Invalider, som man læser om i gammeldags Noveller, og mod Vest har man den ensomme Amager Fælled, „Kulerne“ og Kaalhaverne. En sjelden Gang imellem kan man møde en ridende Officeer, der er ude at røre sin Hest, ellers ere Skildvagterne, der have Vagtstue i Sergentens Hus, midtveis mellem Kastrup og Quintus, de eneste menneskelige Væsener, som man er sikker paa at træffe. Efter Solnedgang, naar Flaget paa „Prøvesten“ er faldet, og Trekroners Blinkfyr lyser nordfra, kan Trækket blive livligt herude, og i et Kvarteers Tid hører man stundom en livlig Kanonade paa Ænder og Knortegjæs ude fra Baadene, der ligge spredte rundt omkring i Farvandet mellem Forterne og Kysten. Saa kiger Skildvagten, der har søgt Ly for den skarpe Østenvind omme bag et af Krudtmagazinerne, nysgjerrig frem forat

se, om der faldt Noget, man vexler et Par Ord med ham og fortsætter sin ensomme Hjemtur, medens han seer længeligt efter En og drømmer om den lune Vagtstue i Sergentens Hus.

Det var, som sagt, en November Aften paa Krudttaarnsveien. Jeg havde indrettet mig et tarveligt Sæde ude mellem Smaasivene, der enkelte Steder i lave Tuer strække sig ud i den flade Strand. En Flok Ænder, der i lang Tid havde ligget og manøvreret et Par Hundrede Alen fra Land, begyndte nu i Tusmørket at komme nærmere, og jeg overveiede allerede, om jeg ikke skulde sende den nærmeste et Skud store Hagl, inden det blev for mørkt til at skyde, da jeg pludselig seer et Blink og hører et Skud tæt ved Siden af mig. Mine Ænder lettede, men jeg hørte noget Tungt falde ned i Vandet og en bekjendt Røst, der raabte: „Apporte, Flora!“

Jeg vadede hen i Retning af Lyden og sagde uden videre Indledning: „Godaften Madsen!“

„Hvem er det, med Forlov?“ svarede han noget forbeholdent.

„Det er ikke Andre end mig, vær De ganske rolig! — Men hvor i al Verden tør De vove Dem herud uden at have Tegn! Det ender minsandten med, at De bliver arresteret!“

„Aa, det gaaer vel ikke saa haardt til: mig er der sgu Ingen, der gjør Noget! Jeg er gaaet ud ad Kløvermarksveien, og jeg listede mig først herind bag Krudttaarnet, da det begyndte at skumre. — En And fik jeg da!“

Da vi vel vare paa Hjemvejen, spurgte jeg ham, hvor han havde været siden September, og hvorfor han havde opgivet sin Plads hos Grossereren.

Han begyndte med at svare noget undvigende, men da jeg trængte ind paa ham forat faae ordentlig Besked, svarede han:

„Jo, seer De, Flora begynder jo at blive lidt aflægs — hun er snart tolv Aar, det gamle Skind — og det blev for anstrengende for hende i Længden.“

„Hvad for noget?“

„At løbe bagefter Sporvognen, for hun maatte ikke komme med ind.“

„Men De behøver da heller ikke altid at kjøre: De kunde jo gaa!“

„Nei, veed De hvad, det var lige godt for strengt! Jeg har nu aldrig været meget for at gaa.“

„Men det er dog for galt“, sagde jeg, „at De opgiver den gode Plads for den Sags Skyld!“

„Ja, der var jo ogsaa en anden Grund.“

„Hvad var det for en Grund?“

„Jo, seer De, jeg har en god Ven, der eier en Gaard oppe ad Løgstør til. Han skrev til mig, at han havde syv Flokke Høns paa sin egen Mark, og saa syntes jeg sgu, det var for trivielt at gaa her i Kjøbenhavn og slide Brosten.“

„Naa, og saa tog De over og skjød Hønsene?“

„Ja, en Del fik jeg da!“

„Og nu?“

„Ja, nu er jeg flyttet til mit gamle Logis i Rosengaarden, og nu skulde jeg vel se at komme ind i Et eller Andet.“

Det Sidste udtalte han med et let Suk som en Mand, der bøier sig for en haard men uafvendelig Tilskikkelse.

Lidt efter sagde han, tilsyneladende aldeles umotiveret: „Kan De huske, jeg har talt om en Jomfru Jensen?“

„Nei!“

Jo, hende, Slagterdatteren, der boede lige overfor mig! Hende med de fire Værelser og de tre Tusind Kroner i Rentepenge!“

„Naa, det er hende! Hvad hun?“

„Hun har sgu gaaet hen og giftet sig!“

„Seer man det!“

„Ja, det er da ikke mere end rimeligt, at en Pige, der sidder saadan i det og kan ernære en hel Familie, gifter sig! Det var da snarere en Skam, om hun ikke gjorde det! — Ja, man skulde naturligvis have været om sig i Tide“, mumlede han, „saa maaske — naa, ja, De tænker vel nok paa mig, hvis De igjen skulde høre Noget!“

Det lovede jeg, og jeg havde saamænd ogsaa gjort de forberedende Skridt forat skaffe ham Lidt at bestille, da jeg en skjønne Dag overraskedes paa den behageligste Maade ved at modtage et Brev fra min Ven Madsen, hvori han meddelte mig, at han Dagen i Forveien var indtraadt i den hellige Ægtestand, idet han var bleven viet til Enkemadame Lund — Jordemoderen i Stuen!

Det er altid en Tilfredsstillelse — i det mindste for mig — at se en Mand komme paa sin rette Hylde og opnaa den Stilling i Livet, som han af Naturen synes at være bestemt til, og jeg skrev strax et oprigtig ment Lykønskningsbrev til Madsen og aflagde ham kort efter et Besøg.

Ham traf jeg hjemme men derimod ikke Konen; hun var i Praxis. Madsen var værdig og stille glad.

„Ja, nu har jeg det jo rigtig godt i alle Maader“, sagde han. „Det Eneste, der er lidt drøit, er, naar min Kone bliver ringet op om Natten, for saa vaagner jeg i Reglen med det Samme. — Men jeg tænker nok, jeg med Tiden kan vænne mig til at sove fra Klokken“, tilføiede han. Og i saa Henseende deler jeg ganske Madsens Forhaabninger.

* *
*

— „Ja, det er saamænd rart at høre, at Nogen kan blive forsørget“, sagde Forstraaden. — „Blot Du ogsaa snart kunde blive Noget, Anton, f. Ex. Candidat!“

Anton trak op til at blive fornærmet, og jeg skyndte mig derfor, ledsaget af et Blik henimod Frøkenen, at bemærke, at forlovet kunde han da nok blive.

„Ja, det var jo altid Noget“, sagde Forstraaden, „saa var der dog Humør i ham! Jeg veed Pokker ikke, hvordan unge Mennesker nu til Dags er, men jeg troer, de har koldt Blod ligesom Fiskene!“

„Aa, man kan vel nok være varmblodig, fordi man ikke er saa ungdommelig som Du, Fader!“ svarede Anton lidt irriteret og vilde reise sig, men Mo'er, som var kommen til under den sidste Del af Samtalen, holdt lempeligt

paa ham, og Forstraaden lo selv af sin Hr. Søns Reprimande. —

— „Jeg bliver nødt til at tage herfra“, sagde Anton til mig et Par Dage efter. „Jeg er ligefrem bange for at være alene med Frøkenen: det er jo aabenbart, at hun lægger an paa mig, og hun er vist en meget energisk Characteer.“

„Er Du saa bange af Dig?“

„Ja, Du kan tro, det er ingen Spøg! Men i Øieblikket er der da Fred og ingen Fare, for hun er gaaet ud at møde Posten.“

Det hørte nemlig med til Frøkenens elskværdige Smaaeiendommeligheder, at hun hver Dag til bestemt Tid gik over Marken ned til Skovstenten forat træffe Posten og faae Berlingske før nogen Anden; saa lukkede hun sig inde paa sit Værelse forat nyde Feuilletonen og se efter ledige Legater til Tante Bine og Tante Mine. Dette Tidspunct benyttede lille Margrethe sig i Reglen af til, trods Forbudet, at aflægge et Besøg hos Janos, og der var hun ganske rigtig ogsaa den Dag. Pludselig hørte vi hendes klare, fornøielige Latter, og et Øieblik efter kom hun styrtende henimod os fulgt af den Gamle og Kjøteren.

„Nu skal I se!“ raabte hun og holdt triumpherende et Stykke Papir i Veiret. „Frøkenen gjør Vers!“

„Hvor har Du faaet det fra!“ spurgte jeg og tog Papiret.

„Drazba har fundet det i Gaarden og kom ind til Janos med det!“

„Ja, Drazba grumme kloke Hund“, sagde Janos og grinte.

Anton og jeg saae paa Papiret — det skulde vi jo strengt taget ikke have gjort — og med megen Opbyggelse læste vi de følgende Linier:

„O, var jeg blot den brune Hjort,
Der løber gjennem Skoven bort!
Hvis Du mig ramte paa mit Blad,
Da vilde jeg dog dø saa glad!“

„Hun har dog lært noget af Jagtsproget her i Skovridergaarden“, bemærkede jeg.

„Ja, halte nur gerade paa Blade af hender, H
ton!“ sagde Janos. „Hun, infame Bæste!“

„Det er Dig, hun er forelsket i, Anton!“ raabte Mar-the inderlig fornøiet. „Før Du kom, var det den unge nd, men nu er det Dig! — Det var ogsaa En at for-ke sig i! — Igaar sad hun næsten hele Tysktimen spurgte mig ud om Dig: naar Du kunde faae din amen, og hvad Du saa skulde være og alt saadant get. — Du skulde saamænd skynde Dig at faae din amen!“

„Maa jeg være fri for Dine Næsvisheder!“ sagde Anton, aldrig kunde lide at blive mindet om Examen. „Det naturligvis meget galt af Dig, Margrethe, at Du ikke ax har givet Frøkenen det Papir igjen, som hun har it, men ovenikjøbet læst det —“

„Det har Du jo ogsaa!“

„Det er en ganske anden Sag! Men nu skal jeg e Frøkenen hendes Vers tilbage.“

Lidt efter viste Frøken Begtrup og Berlingske sig e paa Marken, og Anton gik hende imøde. Jeg trak g selvfølgelig tilbage, men et Øieblik senere hørtes et in ude i Gaarden, og da Forstraaden, Mo'er og jeg rtede ud, saae vi Anton holde den besvimede Frøken sine Arme og se ubeskrivelig raadvild ud. Mo'er var ellers altid Blidheden selv — ogsaa overfor Frøkenen men nu blev hun vred for Alvor og sagde: „Vil De blikkelig lade være med de Kunster at ligge og be-me i Armene paa min Dreng! Hører De!“ Denne ıftige Tiltale havde ogsaa strax den tilsigtede Virkning, Frøkenen slog Øinene op, reiste sig og gik selv ind d et sagte: „Tak, nu er det bedre!“ Men hvem der gte efter, det var Mo'er, og da hun havde havt en ngere Forhandling med Frøkenen, meddelte hun os som sultatet af denne, at Frøkenen havde besluttet sig til ırest muligt at forlade Skovridergaarden, da Luften der-e ikke bekom hende godt.

— „Det skal Mo'er have en ny sort Silkekjole for!“ gde Forstraaden om Aftenen, — „Ja, er det nu ikke derligt“, tilføiede han, „man kan gjerne træde Løvinden

paa Halen, men prøv ikke paa at røre ved hendes Afkom, for saa kommer Kløerne strax frem!"

— Næste Dag reiste Frøkenen.

Der gik et Par Aar, Anton tog endelig sin Examen, udgav et Bind Fortællinger, som Forstraaden ikke syntes rigtig om, og fik forresten en Plads under Indenrigsministeriet.

Jeg var som Skibslæge bleven udcommanderet med Vintercorvetten, havde været paa Madeira og i Vestindien og haabede nu ved min Hjemkomst om Foraaret at kunne komme ud i Skovridergaarden. Men saa maatte jeg lægge sidste Haand paa min medicinske Doctordisputats — det var en Undersøgelse af ældre Dages Arcana og Pharmacologi overhovedet — om Sommeren gjorde jeg Tjeneste paa Øvelsesescadren, og jeg kom ikke til Voldborg før sidst i September, lige i Hønsetiden.

Anton, der ogsaa skulde have været med — det var en gammel Aftale — fik Andet at bestille: han gik hen og forlovede sig med Frøken Anna Falk, en nydelig Pige, hvis Mødrenearv satte ham istand til strax at kunne tænke paa Giftermaal og senere leve udelukkende for sin Forfattervirksomhed. Men Peter Møller og Vilhelmine kom paa Besøg med deres tre Børn — de vare lige store alle tre, syntes jeg — og efter den lange Fraværelse nød jeg ret Opholdet i de hjemlige Omgivelser. De Gamle vare saa temmelig uforandrede, men lille Margrethe var i Mellemtiden bleven en voxen Pige — og en ualmindelig smuk Pige. Nu som før var hun Faderens Yndling; han var ikke langt fra at beundre Alt, hvad hun foretog sig — Alt, hvad hun gjorde, gjorde hun ogsaa godt — og havde der ikke været Andet, som knyttede Forstraaden og Janos til hinanden, maatte de dog have mødtes i deres Forgudelse af hende. Janos var forresten nu begyndt at blive gammel for Alvor; han løsnede ikke mere et Skud og kom sjelden udenfor Gaardens Enemærker, men Drazba og han vare uadskillige, og naar man glædede ham med

et Besøg, og han kunde faae Lov at fortælle om gamle Dage, var Humøret ypperligt.

Det var en Fornøielse igjen en Gang at være paa Hønsejagt med Peter Møller ude paa det gamle Revier, hvor jeg kjendte hvert Skjel og hver Svei! Tidlig ud om Morgenen med „unge“ Bekkas — der nu var en gammel Hund — ud over det dugvaade Græs, i den lette Septemberluft under den blaa Himmel! Stubmarkerne kunne nok være ensformige, men paa Skraaningerne, hvor Solen falder i, straale de med et eiendommeligt Farvespil som mat, graalila Silke, og lader man Øiet glide videre ud, er der Afvexling nok: der er sort Pløiejord, hvor Plovmand og Heste gjøre en glimrende Virkning i Landskabet, der er Marker med et sart, grønligt Skjær af den unge Rug, Hegn med heldende Pil, Stengjærder med vinblaa Slaaen, modne Brombær og blodrøde Hyben — Intet i Verden er rødere end en Hybenbusk, som fanger et Solglimt! — der er Harer overalt, og Hønsene have vi i Roerne: Bekkas er allerede derhenne, og vi følge efter. De saftige, blaagrønne Blade med det skarpe, hvide Glanslys dække over de carmoisinrøde Stilke; det knaser som Glas, naar man træder imellem dem, og man bliver vaad høit over Støvleskafterne — nu staaer Bekkas! En stor Flok stærke Høns reiser om Ørene paa en med en snurrende Lyd som af et Uhr, der falder i Slag; man seer de rødbrune, udspilede Halefjer, Skuddene knalde, og der ligger tre Høns — men hvor blev Flokken af, er den splittet? — Nei, der svinger den samlet ud over Bygstubben, dreier af igjen og kaster sig oppe ved Stengjærdet!

Jo, der er Noget at tale om, naar vi sultne og ømme i Knæhaserne af den megen Vaden i Roerne komme hjem i Skovridergaarden, lade Maden smage os og nyde Hvilens Sødme. Den ene Høne, der løb en halv Time for Bekkas inde i Kartoflerne, de to, der smed sig i Krattet og ikke vare til at faae op, Haren, der laa i en laadden Grøft og holdt, saa Peter Møller var lige ved at træde paa den og dog skjød forbi til den med begge Løb, Bygen, som vi rede af inde i den lille Vogterhytte

nede paa Strandmarken — Alt er lige interessant og drøftes lige udtømmende. Forstraaden hører paa os og giver imellem sit Besyv med, Møllers Børn ligge paa Gulvet og vælte sig over Bekkas, som finder sig i deres Mishandling med englelig Taalmodighed, Mo'er og Vilhelmine tale om Husholdningssager henne i Sophaen, og Margrethe sidder og syer og seer nydelig ud, jevnlig fulgt af Faderens beundrende Blikke.

„Havde vi blot vor Dreng hjemme“, siger Mo'er, „det er saa underligt ikke at se ham, nu da I Andre er her!“

„Han længes saamænd ikke efter os!“ brummer Forstraaden. „Han har ikke Tanke for Andet end sit Skriveri og sit Kjæresteri!“

„Det var da heller ikke godt Andet!“

„Nei, det var det heller ikke, men alligevel — jeg kan ikke blive klog paa den Dreng, han gaaer saa gedulgt af med Alting: skriver han en Bog, hører man ikke Noget om det, før man en Dag seer den ligge paa sit Bord, og forlover han sig, aner man heller ingen Ting, før man faaer Kort!“

„Ja, Du kan da ikke forlange, han skulde have betroet sig til Dig forinden, Svigerfader!“ siger Peter Møller.

„Det gjør jeg heller ikke, men jeg holdt mest af, om man havde kunnet mærke Noget paa ham i Forveien — saadan som man kunde paa Dig i de to Aar, Du betænkte Dig paa at tage Vilhelmine!“

„Peter betænkte sig aldeles ikke!“ skynder Vilhelmine sig at sige. „Hvad var der at betænke sig paa!“

Og det giver jeg i mit stille Sind Vilhelmine Ret i. —

— „Jeg synes, Posten bliver saa længe borte idag!“ sagde Forstraaden en Middag, efterat han allerede to Gange havde været ude ved den østre Længe og seet over til Skovstenten.

Herved maa imidlertid bemærkes, at Posten den Dag ikke blev en Smule længere borte end sædvanligt, men paa Landet synes man altid, at han kommer sent, fordi man der imødeseer hans Ankomst med en vis Spænding. Et Øieblik efter gave da ogsaa Bekkas, Gravmand og

Drazba Hals — Hunde gjø altid ad Posten — og da der var gaaet et Par Minuter, havde Forstraaden sin Berlinger og sine Breve. — „Hvad er det?“ udbrød han efter at have aabnet et af de sidste. „Hvor i al Verden falder han paa det!“ — „Hvem?“ lød det i Kor. — „Aa, et ungt Menneske, Forstcandidat er han da, der partout vil her i Huset forat lære noget praktisk Skovbrug. Gudbevares, han vil gjerne betale indtil femten Hundrede Kroner, skriver han, men han holder Hest og Hund — det er underligt nok, at han ikke ogsaa har sort Tjener! — Nei, Tak, den Slags Kavalerer skal vi dog ikke have Noget af her i Skovridergaarden!“ — „Hvad hedder han?“ — „Ja, hvad hedder han! Han skriver naturligvis sit Navn ulæseligt — Holm Redsted, synes jeg, der staaer.“ — „Maa jeg se!“ udbrød Peter Møller ivrigt og foer op. „Jo, min Tro, er det saa, det er jo Helmer Redsted!“ — „Det er meget interessant at vide, lille Møller, men jeg kjender ham alligevel ikke!“ — „Jo, vist saa, Svigerfader: det er min Gudsøn, Du veed!“ — „Er det en Søn af „*Trapa natans*“?“ — „Ja! Han skriver sig ikke længer Blaa, men kun med sit mødrene Navn: Redsted!“ — „Det var sgu da ellers morsomt! — Men jeg vil rigtignok ikke have ham i Huset alligevel!“ — „Ja, svar nu ikke strax afslaaende, Svigerfader! Jeg har ikke havt den fjerneste Anelse om, hvad han havde i Sinde, men da han nu paa egen Haand har henvendt sig til Dig, saa kunde Du dog gjerne i alt Fald betænke Dig!“

Nu var Sagen jo indtraadt i et nyt Stadium, og da Vilhelmine og hendes Mand i Løbet af Aftenen havde faaet Mo'er paa deres Parti, og da ogsaa Margrethe syntes, at det kunde være morsomt at faae en Fremmed i Huset, endte det naturligvis med, at Forstraaden næste Dag gav efter.

— „Har Du været ude at se paa Røgen idag!“ spurgte han mig. — „Nei, hvorfor?“ — „Jo, Du kan altid udefra se, om Manden eller Konen er Herre i Huset: gaaer Røgen med Vinden, er det Konen, der regjerer; gaaer den mod Vinden, er det Manden — men jeg er egentlig temmelig sikker paa, at den gaaer med

Vinden fra min Skorsten, saa Du kan gjerne spare Dig at gaa udenfor!"

I Begyndelsen af December fik jeg en Dag et uventet Besøg af Peter Møller, der naturligvis, som altid, havde frygtelig travlt. Han var kommen til Hovedstaden forat søge et Skovriderembede i Statstjenesten, som han nok mente at have Haab om at faae, men havde forresten ogsaa benyttet Leiligheden til igjen at gjøre en Afstikker til Voldborg og maatte derfor fortælle mig Løst og Fast derude fra. De havde det da godt Allesammen, baade Fa'er og Mo'er og Margrethe; Janos var jo stadig noget aflægs af Gigten, men han begyndte allerede at tale om Foraaret og mente, at det nok blev bedre, naar Varmen kom i Luften.

„Men „*Trapa natans*", hvordan gaaer det med ham?" spurgte jeg.

„Ja, Du, det er saa som saa. Svigerfader kan i Grunden godt lide ham, og Redsted gik gjerne i Ilden for ham, men jeg er alligevel ikke fri for at gjøre mig Skrupler over, at det var min Skyld, han kom til Huse."

„Men er han da ikke en flink Fyr?" spurgte jeg.

„Jo, vist er han saa, i mange Retninger, men han er jo meget ung og har aldrig faaet nogen rigtig Opdragelse. Svigerfader og han harmonerer ikke."

„Er det i Anskuelser, Politik —"

„Nei, Redsted er *plus royaliste que le roi même* og mere conservativ end den Gamle! Men han er urolig og ikke fri for at være noget besværlig. Nu kan Du jo selv se paa ham til Jul, for jeg skulde sige baade fra Svigerfa'er og Svigermo'er, at de ventede Dig ganske bestemt."

„Ja, jeg kommer ogsaa, hvis jeg blot kan for min Praxis!"

„Praxis! Du har jo ingen! — Men jeg maa afsted, jeg har mange Commissioner at udrette endnu, og jeg skal reise iaften! Farvel!"

Dermed var han ude af Døren, og jeg fik knap raabt en Hilsen til Vilhelmine ned ad Trappen efter ham.

— Jeg kom da ud til Voldborg i Julen, d. v. s. nellem Jul og Nytaar. Jeg tog med Aftentoget og havde iddet og smaablundet i Kupéen, dysset i Søvn af det 'idunderlige trekvart Mørke, som den hjemlige Jernbane-tyrelse morer sig med at vedligeholde; saa holdt Toget ımsider ved Landstationen, og neppe var jeg kommen ud ›aa Trinbrædtet, før det med en mig ubekjendt Røst lød: ‚Det er formodentlig Doctoren?“ Jeg benægtede natur-igvis ikke min Identitet, og den Anden fortsatte: „Jeg ·r Helmer Redsted, saa veed De nok Besked! Jeg er ned Slæden efter Dem!“ Vi vare snart oppe, og afsted ;ik det. Det var bælgmørkt, og Lygterne kastede skarpe ‚yskegler hen over Sneen — det var nemlig rigtig Jul let Aar, med Sne og Frost, som det sig hør og bør — Iestene dampede og Bjælderne klingede — et Kvarteer ·fter vare vi i Skovridergaarden.

Da den første Velkomst var overstaaet, og vi sade 'ed det solide Aftensbord med Sylten, Grisetæerne og len stegte Dyrelever, ikke at forglemme, gav jeg mig til .t tage den nye Husfælle i Øiesyn. Kjøn maatte man :alde ham, det kunde der ikke være to Meninger om, nen der var paa een Gang noget Sydlandsk og noget ıæsten Kvindeligt over ham. Glansfuldt, mørkebrunt Haar ıavde han, en ret markeret Profil, sorte, lidt tungsindige Jine, som hyppigst flakkede uroligt frem og tilbage, men om, naar han pludselig slog dem op, kunde formelig traale af Liv, og hertil kom, ja, hvad skal jeg kalde let, en egen Finhed over hele den lette, smidige Skik-:else. Han kunde sidde taus i et Kvarteers Tid og til-yneladende være helt borte, men talte han, var det med ·n usædvanlig, maaske lidt nerveus Energi, og jeg havde ılIerede ved Aftensbordet Leilighed til at erfare, at hans Domme og hans Udtalelser i det Hele vare, hvad jeg vil :alde improviserede og i høi Grad subjective, mere dristige ·nd overbevisende.

Aftenen gik ellers rigtig hyggeligt. Mens Forstraaden ›g jeg fik en fornuftig Pibe Tobak og en Toddy, som Margrethe blandede, satte Redsted sig hen til Klaveret — han røg ikke og han drak ikke, „men saa har han

naturligvis andre og værre Laster", sagde den Gamle — og mens vi passiarede, spillede og sang han. — „Han har saamænd aldrig lært at spille", hviskede Forstraaden til mig, „saa det er, som Du nok kan høre, ikke nogen Virtuospræstation, og undertiden kan det være besværligt nok at høre ham galopere gjennem tyve Operamelodier, som han kun kan Begyndelsen af — kan han Noget af Alt, det er hans Specialitet — men naar jeg tænker paa salig Begtrups Musik, paa „Jagten" og hvad det ellers var for Stykker, hun havde i sin Lirekasse, mange var det ikke, saa velsigner jeg rigtignok hans Spil! — Det var Ret, lille Redsted, lad os faae en Bellman!" Og saa brummede den Gamle med, mens Margrethe sendte ham et irettesættende Blik, og Mo'er tyssede paa ham. — „Nu skulde I gaa i Seng", sagde han, da Klokken var bleven Elleve. „Mo'er og Margrethe er søvnige — jo, vist er I søvnige, det veed jeg jo meget bedre! — og Redsted skal tidlig op imorgen. Saa blander Doctoren og jeg os en lille halv endnu — der er Et og Andet, jeg skal have talt med ham om."

Da Forstraaden og jeg vare ene, dreiede vor Samtale sig ganske naturligt om Redsted. — „Jeg synes, han gjør et rigtig godt Indtryk", begyndte jeg. — „Ja, Dig kan han nu lide paa Forhaand", sagde den Gamle, „for Dig kjender han af hæderlig Omtale fra Mo'er og Margrethe — jeg veed min Samvittighed fri, jeg har saamænd ikke sagt noget Godt om Dig! — og han kjender kun til enten at elske eller hade: Mellemstadier existerer ikke for ham, lige saa lidt som han kan bruge et Adjectiv i andet end Superlativ. Han er hidsig som en Top —"

„Men De kan jo bedst lide, at unge Mennesker er varmblodige!"

„Ja, Alt til Maade: han er mig dog for ung! — Naa, han har jo hverken kjendt Fader eller Moder, og det er altid galt, derfor undskylder jeg ham ogsaa. Det har naturligvis heller ikke været sundt for ham fra Dreng af at vide, at en Eiendom som Kragebjerg laa og ventede paa ham, uden at han behøvede at gjøre sig nogen Uleilighed."

„Men han har dog taget Forstexamen, og han har selv ønsket at komme til Dem forat lære Noget — det synes jeg dog taler stærkt til hans Fordel.“

„Ja, det gjør det ogsaa, og jeg kan i Grunden godt lide ham — Mo'er forkjæler ham nu ligefrem; hun siger altid om ham, at naar man blot tager ham paa rette Maade, er han saa god som Dagen er lang — men det vil jo forresten ikke sige meget paa denne Aarstid! — Der er ikke noget Ondt i ham, men han er barnagtig forfængelig: af sin Familie, af sin Eiendom, og af sit Ydre. — Veed Du, hvad der er hans stadige Sorg: han vilde have været i Garden, men var for lille; saa maatte han nøies med at komme til Husarerne, men han omtaler dem altid som „Garde-Husarerne“, det klinger dog af Majestæten, Adel o. s. v.! Naa, saa har han en Tilbøielighed til at tro, at Alt i Livet kan klares med Penge — hvad jo desværre ogsaa en hel Del kan, for, i Parenthes sagt: mens det i gamle Dage var vagabonderende Landsknegte og overmodige Jorddrotter, der terroriserede Befolkningen, saa er det nu Probenreutere og stortalende Pengematadorer, og af to Onder, saa foretrækker jeg ubetinget Soldatesquen og Junkerne, for de slog dog paa Sliren, men de Andre slaaer kun paa Lommen og hytter Skindet! — Naa, hvad jeg vilde sige, han kan ikke tænke sig, at der skulde være et Ønske, som han ikke strax kan faae opfyldt, for han har jo Raad til det; han spiller Forsyn herude og bilder sig ind, at han kan hjælpe paa al den Nød og Trang, der er til, blot ved ifleng at drysse Penge rundt, og har han i Hidsighed skjældt en af Skovløberne eller Karlene ud, stikker han en Krone til ham Dagen efter — Gudbevares, Folkene staaer naturligvis i Queue for ham, bare forat blive skjældte ud, men galt er det alligevel. Nei, kunde man paa en skikkelig Maade faae ham gjort umyndig — han er jo lige nylig holdt op med at være det — og saa lade ham prøve Livets Alvor, som han aldrig har kjendt, saa kunde han endnu blive til Noget, for Grunden i ham er god, og Dygtighed kan man heller ikke frakjende ham. — Men det kan nu være nok om ham for iaften — Død og Pine, Klokken er

snart Halvto, og Du skal ogsaa op i ordentlig Tid imorgen, for baade Du og Redsted er bedt til Rævejagt paa Bodholt! — Naa, Godnat!"

— Hvor var det ikke fornøieligt næste Morgen at opfriske glade Barndomsminder og Barndomsindtryk ved allerede i Halvsøvne at høre den velbekjendte Lyd af Jernskovlen, der skrattede hen over Trappestenene! Jeg ud af Sengen i en Fart og hen til Vinduet — jo, prægtigt Vinterveir! Et Par Tommer Sne var der falden i Løbet af Natten, men nu var det høi Luft og blikstille. Jeg var ikke bleven helt klædt paa, da der pludselig lød et Helvedes Spektakel ude i Gaarden: det var en mig ubekjendt Hønsehund — en smuk irsk Setter — der sloges med Janoz' Drazba, og i det Samme opdagede jeg Janos selv, som fra sit aabne Vindue fulgte Scenen med inderlig Fornøielse og kom med nogle uforstaaelige Udraab, der vistnok vare czechiske Opmuntringer til Kjøteren om ikke at give tabt i Kampen mod den fornemme Racehund. Pludselig kom saa Redsted farende ud i Gaarden: med sin Hundepisk gav han Drazba et Par Rap, som bragte Denne til hylende at søge Tilflugt i sin Herres Dør, og derpaa vendte han sig rasende til Janos og overfusede ham, fordi han vovede at pudse sin Drazba paa hans Fylla. Janos svarede Noget igjen, som jeg ikke kunde høre, og smækkede derpaa sit Vindue haardt i, men nu var der bleven Alarm i Leiren, og da jeg gik ud i Gaarden, vare baade Forstraaden, Mo'er og Margrethe komne udenfor Døren. — „Jeg begriber ikke, hvor Forstraaden vil taale den gamle Slyngels Uforskammetheder!" begyndte Redsted. — „Aa, hvad er det nu? Det er vel ikke saa slemt", sagde Mo'er beroligende, og Margrethe sendte Redsted et vredt bedrøvet Blik og gik over i Janos' Kammer. — „Jeg kan ikke have min Fylla i Fred her paa Gaarden", vedblev Redsted. „Fra den første Dag, jeg kom, har den gamle Mordbrænder havt sin Fornøielse af at faae sit nederdrægtige Asen af en Hund til at overfalde mit skikkelige Dyr, som ikke gjør en Kat Fortræd! — Men jeg finder mig heller ikke længer i det, der maa en Ende paa Alt!" — „Hvad

har De da tænkt at gjøre, lille Redsted?" spurgte Forstraaden roligt. — „Jeg skyder det Asen!" — „Janos?" — „Nei, hans Drazba!" — „Det gjør De vist ikke, for saa er De selv ude af Skovridergaarden en Time efter!" — „Det mener De jo heller slet ikke, Redsted!" sagde Mo'er og tyssede paa Forstraaden, der ogsaa var begyndt at blive rød i Kammen. „De er jo alt for godt et Menneske til at ville berøve en gammel Mand den eneste Glæde, han har tilbage i Livet." — „Jeg er ikke noget godt Menneske", forsikrede Redsted, „men jeg skyder naturligvis ikke Dyret, det indrømmer jeg — skjøndt jeg forresten havde den største Lyst til det! Men vil Forstraaden love mig at tale med Janos og —". — „Nei, saagu, om jeg vil! Jeg vil ikke blande mig i Deres private Kjævl, og jeg vil have Fred her paa Gaarden, det er jeg vant til! — Kom nu ind og lad os drikke Kaffe, Slæden er for Døren om en halv Time!"

Vi Andre gik ind, men Redsted blev staaende og ventede paa Margrethe, og han fik vist en ordentlig Overhaling af hende, for jeg saae ham umiddelbart efter forsvinde ovre ad Janos til — aabenbart fordi han havde faaet Ordre til at bede Denne om godt Veir. — „Seer Du, saadan gaaer det omtrent hver Dag", sagde Forstraaden til mig, „og det bliver kjedeligt i Længden! Janos og han har været paa Krigsstien overfor hinanden lige fra den første Dag — Janos kan jo nu engang ikke lide at se nye Ansigter — og Redsted er, som Du seer, et stort Barn. Om det saa er deres respective Hunde, saa ryger de i hinanden, saasnart de mødes, ja, Redsteds Fylla knurrer, naar den blot hører Janos' gebrokne Maal — det gaaer den vist ligesom „Ammen Sire", der ikke kunde taale at høre Latin! Den Eneste, der rigtigt kan tumle Redsted, er lille Margrethe — det er Fanden til Pigebarn! — Nu skal Du se, hun har faaet ham til at bede „Skovtrolden" om Forladelse, d. v. s. han beder ham Pokker ikke om Forladelse, det er han naturligvis for storsnudet til, men han stikker ham en Tokrone i Næven, og den tager Janos, uden dog derfor at føle sig forpligtet til at slutte en varig Fred."

Der blev accurat Tid til, at jeg kunde komme over og faae sagt Goddag til Janos, inden vi skulde kjøre; han fik sin ufravigelige Tobak og var meget glad ved den og mig, men det var øiensynligt, at han endnu var stærkt ophidset og navnlig ikke kunde glemme, at Redsted havde kaldt ham en „gammel Æsel“. „Sodan schnottet Drengebarn!“ brummede Janos og skar Tænder med de Stumper, han havde tilbage. „Men warte nur, warte — den gamle Esel skal nok gere en Unglick po den Junker!“ I det Samme tog han en Tokrone, der laa paa Bordet og stak den i Lommen, men med en Gestus, som om han havde brændt sig paa den. Jeg sagde Farvel, og to Minuter efter kjørte Redsted og jeg ad Bodholt til.

Klingrende Frost var det, en syv, otte Grader — det gjør formelig godt at varme Hænderne paa Pibehovedet — men hvor er Snelandskabet prægtigt! Glider Øiet ud over de endeløse, ensformige Marker, er Indtrykket af Snemassen i Begyndelsen saa overvældende, at man ikke opfatter Andet og ikke kan tænke sig noget Hvidere end Helheden, men lidt efter lidt seer man rundt omkring, krydsende hinanden, smalle, tindrende Linier, i hvilke selve Hvidhedens Begreb synes at være concentreret, saa at Fladerne, sammenlignede med dem, næsten blive graa og matte; det er Digerne, og Landskabet bliver ved dem som een stor Korttegning, hvor Solen har trukket Linierne op, ikke, som ellers paa et Kort, med Sort, men med Hvidt, Hvidt i høieste Potens. Saa faaer man ogsaa efterhaanden Blik for, at der i Lavningerne ligger Skygger saa blaa, som man ellers kun kjender Farven fra grønlandske Malerier og Sydens Himmel, man opdager Enkeltheder i Billedet som de visne Tidsler oppe paa Gjærdet, hvor et Par Smaafugle krybe sammen, og Pløiejorden med dens blinkende Afvexling af halvudslettede Høider og Dale. Hist og her ligger en Klat nøgne, risede Popler, der tegne sig fladt som en Silhouet, og inde bag dem har man Bondegaarden — Tørverøgen staaer tyk og blaa op fra Skorstenen. Veirmøllen kneiser som en stiv, sort Prælat med hvid Hat og strittende Arme, i Janos' Pil ved Veien sidder en Skade — eller er det kun en sort Grenstump

med Sne paa? Nei, nu vippede den med Halen! — og nede ad Mosen til lunter en Hare i kort Galop — ja, vaer dig, Morten, og husk, at det er Sporsne! Paa den kan enhver Dreng hitte dit Sæde og knalde Dig ned med et kasseret Militairgevær!

Nu svinge vi ind i Alleen, ind paa Bodholt, og stet springer af Slæden efterat have tilbragt en rigtig hyggelig Time med Redsted, der har udfoldet al sin Elskværdighed og ikke er langt fra at have bedaaret mig fuldstændigt.

„Naa, velkommen, Doctor, og velkommen Hr. Forstcandidat!" lyder det fra Møller Knudsen. Det er nemlig ham, der har forpagtet Bodholt Gaard og nu har samlet et større Jagtselskab her, skjøndt han fremdeles boer paa sin gamle Veng Mølle en Fjerdingvei borte. „Kom nu indenfor, og faae lidt Varmt i Livet!"

Inde i Storstuen, der staaer fuldstændig tom til daglig Brug, træffe vi et større Selskab — Forpagtere, Dyrlægen, en Skovfoged og et Par Gaardmænd — og skjøndt Temperaturen vist neppe overstiger en fem, sex Grader, er Overgangen fra den kolde Luft udenfor dog saa stor, at man formelig synes, her er varmt — navnlig naar man kaster et Blik hen til den mægtige Kakkelovn, hvis nederste Del er rødglødende, og hvor det buldrer og brager som i en Smelteovn. Bordet er stort og rigt besat, men det er ogsaa Gjæster, der kunne gjøre ordentlig Besked ved en Frokost: det ene Fad ristet sort Pølse efter det andet kommer ind, Flæskestegen svinder, og Snapsflaskerne tømmes. Omsider ere Alle færdige, Piberne tændes, og man gaaer over Marken hen til Skoven.

Sneen er falden saa jevnt, at den ovenpaa de store Sten og Træstubbene hviler som en tyk, blødt rundet Pude, medens de mørkegrønne, mosklædte Sider ere helt snefri. Paa Bøgens vandrette Grene ligger en skarp Snekam, der i Hjørnet ind mod Stammen høiner sig til en stor, hvid Trekant, og i Birkekrattet er der som eet Væv af stivnede, vildsomme Kniplinger over Hovedet paa En; Granernes nederste Grene tynges helt ned af

Snelaget, men Toppen er fri, og paa hver Grenspids sidder en lille, blinkende Isperle, som Solen har smeltet og h[illegible]rosten støbt, kort sagt, der er Afvexling nok inde i den og le, høitidsklædte Skov, hvor det knirker under Fødderne ophi En, og hvor Snepudderet ryger for hvert Skridt, man kalder.

bar Det egentlige Jagtterrain er ikke stort. Det er en h[illegible]mmelig lang men smal Høideryg beklædt med Graner; til begge Sider er der Marker, men et Stykke borte ligge de store Rørmoser, og dernede er man nogenlunde sikker paa senere at faae de Ræve for, som gaa Ram forbi heroppe. Mølleren sætter af, og Forpagterne drysses rundt mellem Granerne; jeg faaer min Post oppe paa en Skrænt, hvor jeg ikke blot har Skud ind i Saaten, men ogsaa ud over Marken, hvis Mikkel skulde tage den Vei, Redsted er min Sidemand — nu gaaer det løs! — Første Saat giver to Ræve, og der sættes af til den næste. — „Det er ærgerligt nok, at man ikke maa skyde Harer længere“, siger jeg til Mølleren; „der kom en lige spidst ind paa mig, som om den vilde have rendt mig overende!“ — „Aa, hvad, skyd De bare“, svarer han, „Nødværge er sgu da altid tilladeligt, veed jeg, og hvem gaaer ogsaa med Almanak inde i Skoven!“ — Jeg er imidlertid hæderlig nok til ogsaa i den anden Saat at lade Morten slippe, og min Samvittighedsfuldhed belønnes, for i næste Øieblik kommer en stor Ræv farende nedad Skraaningen, lige forbi mig. Det kniber med at faae Hold til den inde mellem Granerne, men saa dreier den pludselig ind paa en bar Plet, jeg klemmer til, og den ruller. Imidlertid er jeg uforsigtig nok til at tage Bøssen ned, og i næste Nu er Mikkel igjen paa Sokkerne, og væk er han. Der er stærk Farve paa Sneen, og jeg kan følge Sporet ud over Markerne — ja, ja, saa tales vi maaske ved engang endnu!

Vi ere færdige i Granskoven — den gav ialt fem Ræve, een Spurvehøg og to Skader — nu komme Moserne. Skytterne posteres langs Bredderne, hvor der enten er Glimer eller naturlige Lysninger, og snart efter hører man Klapperne bane sig Vei gjennem de knasende Rør

; trampe paa den klagende Is. Jeg er saa heldig strax : skyde en stor, sort Ræv, der vil prøve paa at snyde g over min Glime — det er en af de rigtige „Mose-eve", forklarer Dyrlægen mig senere — og nu falder der kud paa Skud — Mosen giver tre Ræve.

Just som Jagten er forbi, hører jeg et høirøstet kjænderi noget borte og gjenkjender Redsteds Stemme, vorfor jeg skynder mig derhen. — „Naa, De morer em med at skyde til dødt Vildt!" raaber Redsted op-ragt til en svær Forpagter. — „Nei, jeg gjør ikke", varer Denne sindigt. — „Ja, da har jeg skudt den Ræv, e staaer med der! Jeg holdt til den, og den rullede, ød i Knaldet. Det kan naturligvis gjerne være, at den ar kunnet slæbe sig et Par Skridt frem, saa at De har unnet faae Hold til den, men den maa have været for-ndt, da De skjød!" — „Forendt! — Aa, De kan selv ære forendt!" — „Veed De, hvem De taler til?" — Nei, jeg veed sgu ikke, og det er mig ogsaa complet gegyldigt!" — „Troer De maaske, jeg skyder forbi til n Ræv paa den Afstand?" — „Ja, minsæl troer jeg saa!" — Forpagteren begynder nu ogsaa at blive hidsig, og Møller Knudsen, der hidtil har hørt paa Skjænderiet med in sædvanlige uforstyrrelige Ro, og jeg, som er bange or, det skal ende med, at Redsted, ligesom den krøllede 'rits, skal skyde Kabudsen af Hovedet paa sin Contra-art, lægge os endelig imellem og mægle Fred. Det gaaer a ogsaa af uden Blodsudgydelse, men da vi om Efter-niddagen kjøre hjem ad de vildsomme Veie i en klam 'rosttaage, er Redsted endnu saa vred som en Hanekyl-ing og erklærer, at det skal være første og sidste Gang, an gaaer paa „Bondejagt". — „Det er og bliver dog imple Folk", siger han; „nei, da var det rigtignok noget ındet at være til Jagt hos Baronen paa Christianslund! 'orstraaden og jeg var derovre kort før Jul. Baronen iger ogsaa —" — „Ja, Baronen siger Meget mellem ıar og Dag!" — „Ja, men jeg befinder mig ikke vel ıblandt den Slags Folk, som vi har søbet Kaal med dag; jeg hører ikke til blandt dem!" — „Hør nu, Red-ted, tag mig det ikke ilde op, men De er, hvad jeg vil

kalde dumstolt!" — „Nei, det er jeg ikke! Der er kun een Ting i Verden — eller maaske to — jeg er stolt af." — „Hvad er det?" — „Af at have en Fader, der faldt ved Danevirke." — „Det kan jeg forstaa. Men hvad mere er De stolt af?" — „Af at eie Kragebjerg, d. v. s. stolt er maaske ikke det rette Ord, men jeg synes, at Den, der raader for en nok saa lille Del af sit Land, maa føle sig ganske anderledes knyttet til dette end Den, som ingen fast Eiendom har." — I det Samme seer jeg Lys blinke foran os, og lidt efter sidde vi i Skovridergaarden.

— Næste Formiddag røg jeg efter speciel Opfordring min Morgenpibe ovre i Redsteds Værelse. Det var lille og i og for sig tarveligt, men han havde faaet det fixet svært op med Gulvteppe og Gardiner; han holdt eget Klaveer, og rundt om paa Væggene var der decoreret med Opsatser, som han selv havde sat paa smaa Træskjolde. Jeg maatte se hans Jagtjournal igjennem — han holdt naturligvis minutiøst Regnskab med hver Skovskade, han skjød! — og han viste mig Billeder af sine Forældre; Faderen stor, kraftig, omtrent som jeg havde tænkt mig ham, Moderen smuk, *ladylike*, men med et fremtrædende vemodigt Udtryk — Billedet var taget kort efter 64. — „Og der er jo Blaa'ernes Vaaben!" sagde jeg og pegede paa det delte Skjold med to Bjælker i sidste Felt, som var udskaaret i Overkanten af Rammen. — „Ja", svarede han lidt tilbageholdent, „jeg veed, at min Fader trods Alt lige til det Sidste troede paa vor Slægts Nedstammen fra de gamle Blaa'er, og jeg vil tilstaa Dem, at jeg deler hans Tro. Men da Slægtskabet ikke er bevist — og formodentlig heller aldrig bliver det — saa kan jeg ikke lide at kaldes med et Navn, som Folk troer, jeg bærer med Urette, og derfor kalder jeg mig, som De hører, ikke Blaa men Redsted. De synes maaske, det Hele er en ligegyldig Bagatel, men jeg kan forsikre Dem, at det mangen Gang ligefrem piner mig, ikke at vide, hvor jeg egentlig hører hen, eller, rettere sagt, ikke at kunne færdes som Ligemand mellem dem, som jeg selv troer at tilhøre."

„Hør nu, Redsted“, sagde jeg, „vil den Tale sige, at hvis Deres Stamtavle var i Orden, saa vilde De kun omgaaes Adelige? — Ja, Andet kan jeg ikke faae ud af det!“

Han skyndte sig at forsikre, at det selvfølgelig aldrig havde været hans Mening at ville udtale sig saa borneert. „Jeg vilde blot ønske, at jeg havde Sort paa Hvidt for, hvad jeg selv troer er Tilfældet“, sagde han, „Andet bryder jeg mig ikke om. Jeg behøver vel ikke at sige Dem, at jeg aldrig kunde nære Standsfordomme: jeg vilde da f. Ex. ikke tage i Betænkning at gifte mig med Den, jeg holdt af, uanseet til hvilken Familie hun hørte!“

„Naa, dog ikke!“ sagde jeg. „Ja, saa er De jo meget fordomsfri! — Nei, Redsted, man kan ikke have alle Goder her i Livet: slaa De Dem nu til Taals med Muligheden af, at De kan være en rigtig Blaa, og glæd Dem ved Visheden om, at De eier Kragebjerg! Den tager Ingen da fra Dem!“

Han blev underlig nerveus ved mine sidste Ord og sad lidt og gyngede paa Stolen. Saa reiste han sig op og sagde: „Jeg kunde have Lyst til at betro mig til Dem!“

„Er det i Egenskab af Læge, jeg skal —“

„Nei, det er som Menneske“, svarede han, men saa kom der Bud fra Forstraaden, om Redsted vilde være saa god at ride over til den nye Herredsfoged — han var ugift — og spørge, om han havde Lyst til at tilbringe Nytaarsaften i Skovridergaarden. Skriftemaalet maatte opsættes, og medens Redsted var borte, sad jeg ovre hos Janos og opfriskede gamle Minder. Talen faldt tilsidst ogsaa paa nyere Forhold, og Janos begyndte igjen paa sine Udfald mod Redsted. Jeg tog ham i Forsvar, og da han i det Samme kom ridende ind i Gaarden, udbrød jeg uvilkaarligt: „Hvor kan man i Længden være gal i Hovedet paa et Menneske, der seer saa godt ud! Se, hvor han sidder til Hest, Janos — Mand og Hest een Støbning! Han har ikke for Ingenting staaet ved Garde-Husarerne.“ — Min Argumentation gjorde imidlertid ikke noget Indtryk paa Janos, og i næste Øieblik

blev ogsaa baade hans og min Opmærksomhed henledet paa noget ganske Andet: Margrethe kom ud, Redsted hilsede — men hvilken Hilsen! — og hun klappede hans Hest. Det var altsammen den naturligste Ting af Verden, men af den Maade, hvorpaa en ung Pige klapper en ung Rytters Hest, lader der sig uddrage Meget, og jeg var i alt Fald strax fuldstændig paa det Rene med, at dette kunde blive til, hvad det skulde være. Det lod da ogsaa til at være Janos' Mening, for han knyttede Haanden ud imod Redsted og mumlede: „O, Du verdammte Unglicksvogel! Du Schlange, som den Forstroed nerer ved sin Barm! Aber warte nur, warte!" og jeg kunde efter dette bedre forstaa det uslukkelige Had, som den Gamle følte overfor Redsted, thi man kunde jo omtrent sige sig selv, at Janos vilde betragte enhver eventuel Beiler til hans lille Margrethe som en født Fjende, hvem det efter hans Catechismus var tilladt at stille Sax og lægge Gift for, kort sagt at udrydde ganske som andet „Raubzeug".

— Nytaarsaften oprandt. Fra Morgenstunden af var Himlen sort, Sneen hang over Hovedet, og man havde den eiendommelige, trykkende Vinterstemning, der svarer til Tordenluft om Sommeren. Forstraaden og jeg sade inde i „Kontoret" og læste hver i sin Bog, d. v. s. vi læste fem Minuter ad Gangen og passiarede forresten. — „Hvad Ulykker har De nu gjort til Morgen?" spurgte Forstraaden den indtrædende Redsted. — „Ingen, tænker jeg." — „Ja, det er nu vist meget sagt! Hvor har De da været henne?" — „Jeg var en lille Vending nede hos Peer Hegnsmand, ellers ingen Steder." — „De gav ham da ikke Penge?" — „Ikke Noget, der er værd at tale om." — „Ja, tænkte jeg det ikke nok! Og saa siger De endda, at De ikke har gjort Ulykker paa Morgenstunden! Veed De da ikke, at Konen, den skikkelige Marie, staaer for Kassen, for saa snart Manden seer Penge, drikker han sig fuld, og saa bliver han krakilsk og banker Konen. Nu har De da sørget for at skaffe hende en glad Nytaarsaften! — Nei, Redsted, man kan ikke have Dem gaaende løs her paa Districtet! Veed De, hvad

jeg troer, De kunde have godt af? Af nogen Modgang! Skjæbnen skulde tage og spænde Ben for Dem, saa De var nødt til at reise Dem op selv! Det vilde jeg gjøre, hvis jeg var Skjæbne!“ — Redsted var pludselig bleven alvorlig og svarede: „Det haaber jeg ikke, Vorherre nænner, Hr. Forstraad, for han veed vist, at jeg ikke egner mig til at bære tunge Dage!“ — „Aa, maa jeg bede mig fritaget for at faae Vorherres Navn brugt paa den Maade! Fy, for Pokker, anseer De Dem selv for saadan en Pjalt! Da har jeg rigtignok bedre Tanker om Dem end som saa! — Naa, det er nu ikke saa slemt ment, som det er sagt — men have Dem gaaende løs kan man ikke!“

Denne sidste Bemærkning indeholdt vistnok en dybere Sandhed, end Forstraaden selv anede, for da jeg lidt efter, benyttende mig af gammelt Privilegium, kom ud i Kjøkkenet, hvor der duftede af Gaasesteg og Rødkaal, traf jeg Mosjø Redsted som en andægtig Tilskuer ved Margrethes Tillavning af Æblekagen. Naa, det kom jo ikke mig ved, og jeg var da ogsaa skikkelig nok til hurtigst muligt at forsvinde.

Henimod den Tid, da vi kunde begynde at vente Herredsfogden, blev Mo'er kaldt ud, og lidt efter kom hun og kaldte paa Fa'er. Der førtes nu en længere Forhandling ude i Folkestuen, og da Forstraaden endelig kom tilbage, gik han lige løs paa Redsted og sagde: „Der har vi allerede Følgerne! Nu sidder Marie Hegnsmands og tuder derude og beder, om hun maa blive her foreløbig, for Peer er snydefuld og har banket hende, og nu vil hun skilles fra ham for Alvor. Det har De for Deres Uleilighed!“

Stakkels Redsted vilde sikkert have faaet en længere Overhaling endnu, hvis ikke Posten i det Samme var kommen, medbringende en Mængde Breve, deriblandt eet, som meddelte, at Peter Møller havde faaet det Skovriderembede, han søgte, ovre i Jylland. Nu var der jo idel Glæde, og kort efter kom Herredsfogden, som jeg ikke havde seet før, men som viste sig at være en yngre, rigtig elskværdig Mand. Middagen gik hurtigt og muntert, og ved Kaffen fulgte den ene Historie Slag i Slag efter

den anden. Senere begyndte Tiden at falde lidt lang — det gjør den jo altid Nytaarsaften — og Forstraaden begyndte derfor at bebreide Herredsfogden, at Denne ikke var gift, og foreslog ham at fri til Margrethe — Noget, som den gode Forstraad til Mo'ers og Margrethes Forfærdelse altid morede sig med at foreslaa Alle og Enhver, naar han i Øieblikket ikke havde Andet at tale om. Herredsfogden erklærede imidlertid, at han var incarneret Pebersvend, hvilket lod til at stemme Redsted særlig velvilligt overfor ham, og da der, som Forstraaden udtrykte sig, „altsaa ikke syntes at være nogen Udsigt til, at han kunde faae sin Datter forsørget i dette Aar", bad han Redsted hjælpe lidt paa hans feilslagne Forhaabninger ved at spille Noget. Det gjorde Redsted jo hellere end gjerne, og nu lød i broget Blanding Stumper af „Den hvide Dame", „Jægerbruden", „Barberen" og „Norma", af og til afbrudt af en Folkevise eller en Bellmansk Sang.

— „Nei, hør nu, nu bliver De for livlig!" udbrød Forstraaden, da Redsted pludselig fra „Tryllefløitens" første Præstekor kom til „Over Bølgen hist". — „Det minder mig dog for meget om salig Begtrups Potpourrier!"

„Begtrup?" gjentog Herredsfogden spørgende.

„Ja, hun ligger før Deres Tid — det var en Lærerinde, vi havde, Gud maa vide forresten, hvor i Verden hun er henne! Danmark er nok et lille Land, men det hænder dog ikke saa ganske sjeldent, at man helt taber Sporet af et Menneske — ligesom af en Hare!"

„Hed hun Petra til Fornavn?" vedblev Herredsfogden.

„Ja!"

„Saa kan jeg godt sige Dem, hvor samme Frøken er henne. Det er en noget lang og i visse Maader ogsaa noget traurig Historie, men da den tillige kan tjene som Motivering af min Frygt for Ægteskabet, saa skal De faae den alligevel. Historien kan De efter Behag kalde „Ak, hvor forandret!" eller

Gift.

Jørgen Basse og jeg vare Klassekamerater i Aalborg Latinskole. Han var en stor og stærk Prygl, jeg var lille af min Alder og spinkel, men, skjøndt jeg — heldigvis — aldrig har været nogen Læsehest og derfor heller aldrig har været Dux, saa var jeg rigtignok adskillig flinkere i Videnskaberne end han, der ligefrem havde utrolig svært ved at nemme den boglige Lærdom, og da vi boede Dør om Dør, faldt det ganske naturligt, at vi „læste sammen“, som det hed, d. v. s., jeg skrev hans Stile, regnede hans Opgaver og prøvede — men i Reglen forgjæves — at lære ham en Oversættelse af Cæsar udenad. Det følte han sig i høi Grad taknemmelig for, og et Efteraar — vi vare dengang tolv, tretten Aar gamle — da Skolen uformodet blev lukket i fjorten Dage paa Grund af en Skarlagensfeber Epidemi, spurgte han mig, om jeg ikke vilde tilbringe denne Extraferie i hans Hjem. Det vilde jeg hellere end gjerne, jeg fik uden Vanskelighed den nødvendige Permission fra Hjemmet, og saa rullede vi en smuk Octoberdag de tre Mil nordpaa til Tyrestrup.

Det første Indtryk, jeg modtog af den gamle Herregaard, staaer endnu saa levende for mig, som om jeg saae den i dette Øieblik. Skridt for Skridt havde Hestene arbeidet sig op ad en lang, sandet Bakke; omsider naaede vi Toppen, og pludselig viste sig nedenfor i et frodigt Dalstrøg Tyrestrups røde, takkede Gavle, omgivne og halvt skjulte af Træer og Krat, som dannede en Krans, der i det klare Solskin prangede med Efteraarets rige Farver: Lind og Kastanie, Pil og El viste utallige Nuancer spillende mellem Gult, Brunt og Blaagrønt, Rønnen flettede sine blodrøde Klaser ind mellem Løvet, og Birkens hængende Kviste heldede langt ud over de gamle Grave, hvor Rørskovene paa begge Sider kun levnede en smal Stribe kulsort, glasblankt Vand, spættet med Øer af den fede, lysegrønne Andemad. Over Dæmningen, som formodentlig laa paa samme Sted, hvor i gamle Dage Vinde-

broen havde hængt, rullede vi ind igjennem den mørke Taarnport, der endogsaa tætved syntes saa lav, at man ikke skulde tro, at en Vogn kunde passere den, skumpledes hen over Gaardspladsens toppede Brolægning og standsede endelig foran Hovedbygningen, hvor Vognen omringedes af et helt Kobbel halsende Jagthunde, og hvor vi modtoges af Jørgens Fader, en aldrende, kjæmpemæssig Skikkelse, der i Skjorteærmer stod oppe paa Stentrappen.

„Naa, er Du der!“ sagde den gamle Basse til Sønnen paa bredt Jydsk og vendte sig derpaa til mig med et: „Velkommen, min Dreng!“ hvorefter vi uden videre Ceremonier gik ind og snart sade bænkede ved Middagsbordet.

Jeg havde ikke været to Timer paa Tyrestrup, før jeg følte mig fuldkommen som hjemme, thi det Eiendommelige, og for en Dreng særlig Tiltrækkende, ved Livet her syntes at være, at Enhver havde Lov til at gjøre og lade, som han vilde — end ikke Spisetiderne behøvede man at passe. Selvfølgelig varede det imidlertid alligevel en rum Tid, inden jeg blev klar over det Ene og det Andet, og naar jeg nu til en Begyndelse i lette Omrids søger at tegne et Billede af Jorddrotten Christen Basse og hans Hjem, støtter dette sig, som man vil kunne forstaa, væsentligst til mine Oplevelser og Erfaringer under de mange senere Besøg paa Thyrestrup.

Basserne havde eiet Gaarden i en tre, fire Slægtled. Oprindelig havde det gamle Herresæde været i Brahernes Besiddelse, hvorom endnu deres halvforvitrede Sandstensvaaben over Porten vidnede, men i forrige Aarhundrede kjøbtes Godset af en bondefødt Basse, der havde vundet sig en Formue ved Studehandel. Hans Efterkommere holdt sig troligt i det Spor, Stamfaderen var slaaet ind paa, og Christen Basse var en fuldblods Type paa en vendsysselsk Matador: Studeopdrætning og Studehandel var det, hele Bedriften gik ud paa, og om Stude dreiede sig alle hans kjæreste Tanker. Hermed skal dog ikke være sagt, at han helt manglede andre Interesser: han satte Pris paa Jagt — nærmest fordi Klapjagterne gave ham Leilighed til at optræde som Jagtherre — han spil-

lede gjerne L'hombre — tre Mark Stambeeten og Solokop — og han udfoldede en gammeldags Gjæstfrihed i stor Stil, som nu er ifærd med at forsvinde. Egentlige Selskaber holdtes der ganske vist sjeldent paa Tyrestrup, men der var aabent Hus for Enhver, som vilde komme, og mangen Gang har jeg seet den gamle, halvforfaldne Riddersal fuld af Gjæster, uden at maaske en Eneste af dem var mødt efter Indbydelse. Til daglig Brug kunde Christen Basse gjerne sætte sig til Middagsbordet, ligesom han kom fra Stalden, i islandsk Nattrøie og med Træskostøvler paa, men naar han afiagde den reglementerede Nytaarsvisit hos Kammerherren paa Holmsbo, havde han Fire for Vognen, og hver Gang han kom til Hovedstaden i Terminstiden, boede han paa Hôtel Royal og lod Champagnen knalde. Dreiede det sig om at kjøbe et nyt Firspand eller bygge en ny Kostal, spurgte han ikke, hvad det kostede, men det kunde ikke falde ham ind at anvende mere paa Hovedbygningens Reparation, end hvad der var strengt nødvendigt forat forhindre den fra at falde ned over Hovedet paa ham, og havde Nogen vovet at foreslaa ham at anskaffe nye Møbler til de halvtomme, bondeagtigt udstyrede Rum paa Gaarden, vilde han øieblikkelig have afvist Tanken om en saadan Udgift som grænsende til Vanvid. Enkemand var han tidligt bleven, men han havde foruden Sønnen Jørgen to Døtre, som paa den Tid, da jeg begyndte at komme i Huset, allerede vare henimod voxne. Døtrene betragtede han imidlertid — som Kvinder overhovedet — nærmest under Synspunktet af nødvendige Onder eller overflødig Luxus; han omtalte dem i Reglen som „Tøserne“, undlod ikke imellem at give dem nogle Rap af Ridepisken og forlangte, at de, naar der var Fremmede — som der jo oftest var — skulde varte op ved Bordet som andet Tyende. Jørgen derimod var hans Stolthed og, uden at han just viste ham synderlig Ømhed, Gjenstand for hans udelte Beundring; dette beroede ikke blot paa, at Sønnen jo var Den, som engang skulde arve hele Herligheden, men det skyldtes sikkert ogsaa den Omstændighed, at Jørgen tidligt havde viist ypperlige Anlæg, idet han havde lært at sidde

fast paa en Hesteryg samtidigt med, at han begyndte at gaa, havde kunnet bedømme en Stud nogenlunde rigtigt, før han lærte A. B. C., og skjød sin første Ræv, da han var en halv Snes Aar gammel.

Medens det inde i Byen var mig, der maatte tage mig af Jørgen, blev det ude paa Tyrestrup selvfølgeligt ham, der var min Læremester, og under denne kyndige Veiledning blev jeg da ogsaa i Aarenes Løb baade Rytter og Jæger.

— „Hvad er det?“ spurgte jeg Jørgen den første Eftermiddag, jeg tilbragte i hans Hjem, da jeg pludselig hørte nogle blide, melancholske Toner.

„Det er Lieutenanten, der spiller.“

„Hvad for en Lieutenant?“

„Naturligvis Lieutenant Staal!“ svarede Jørgen, aabenbart forbauset over, at Nogen kunde være uvidende om vedkommende Militairs Existens. „Det er ham, som boer her altid. Han var ikke nede til Middag, fordi han har Podogra, men vi kan godt gaa op til ham — kom blot!“

Jørgen trak mig op ad Trappen, bankede paa og skubbede mig, efterat der havde lydt et „Kom!“, ind i et mindre Værelse, hvor en liflig Duft af stegte Æbler strømmede mig imøde, og hvor en høi, ældre Mand sad i en Lænestol med det ene indbundne Ben hvilende paa en høi Skammel. Ved vor Indtræden lagde han Fløiten fra sig, nikkede velvilligt og syntes at vente paa en Præsentation.

„Det er Hans Bang“, sagde Jørgen og pegede paa mig. „Du veed nok, Lieutenant, ham, jeg har talt om!“

„Naa, det er ham“, svarede Lieutenanten. „Sæt Jer nu ned begge To, og lad os se paa ham!“

Nu saae jeg ogsaa paa Lieutenanten og følte mig strax tiltalt af hans rare, milde Øine, der overskyggedes af et Par svære, buskede Bryn, og af det ret eiendommelige, magre Ansigt, hvis væsentligste Særkjende vare de sorte, aabenbart sværtede Knebelsbarter, der kun indtoge Pladsen lige under Næsen og ikke fik Lov at brede sig til Siderne. Det var let at se paa hele Skikkelsen, at man havde en Militair for sig, og paa hans Samtale, der mest dreiede

sig om vort Skoleliv, mærkede man tydeligt Kavaleren af den gamle Skole.

Lidt efterat vi vare komne, lod han Jørgen hente et Par stegte Æbler paa Kakkelovnen og en Skaal med Nødder fra en aflaaset Skuffe, og da han imens selv stoppede sig en Merskums Pibe, havde jeg god Leilighed til at se mig om. Hvor var her dog forskjelligt fra hele det øvrige Hus! Tarveligt var her, men pedantisk-ordentligt og sirligt. Over den gamle, hestehaarsbetrukne Sopha med de tilhørende Skabe paa Siderne hang i flade Mahognirammer et Par Lithographier af Frederik den Sjette og Napoleon, og imellem dem et lille Dameportrait i Vandfarve med en Krans af gule Evighedsblomster om; paa et Bord ved Siden af Vinduet stod Tobakskassen omgiven af Askekopper og et Bæger med Fidibusser, en lille Hængereol indeholdt Bøger — vistnok de eneste, der fandtes i Huset — og et messingbeslaaet Chatol, hvis oplukkede Klap aabenbarede et Speil og to Rækker indbydende Smaaskuffer, gjorde Tjeneste som Skrivebord.

Hvad der egentlig gjorde Lieutenantens Værelse saa tiltrækkende, er vanskeligt at sige, men først og fremmest var det vel Lieutenanten selv og den eiendommelige Hygge, man følte ved at befinde sig i hans Selskab. Vist er det i alt Fald, at det ikke varede længe, inden jeg hellere vilde være oppe hos ham end noget andet Sted paa Tyrestrup, og lige saa vist er det, at Jørgen, der jo var „dresseret i Frihed“ og ikke vant til at gjøre mange Ophævelser, desuagtet nærede baade den største Hengivenhed og den største Respect for Lieutenanten, aldrig kom ind til ham uden først at have banket paa, og ufravigeligt rettede sig efter hans Raad eller Paabud.

Først adskillige Aar senere erfarede jeg Lieutenantens Historie. Han havde staaet ved de Vordingborg Lansenerer og været forlovet med en fattig Pige, da han uformodet blev afskediget ved Armeereductionen 1842 med en Pension af henved 150 Rd. Gifte sig kunde han selvfølgelig nu ikke tænke paa, komme ind i en anden Livsstilling lykkedes ham ikke, og saa døde omsider Kjæresten som gammel Jomfru — det var hendes Portrait, der

hang over Sophaen — medens han for Livstid havnede paa Tyrestrup, hvorhen han oprindelig var kommen for at aflægge et kortere Besøg. Til Christen Basses Ære maa det siges, at han aldrig nogensinde lod Lieutenanten mærke hans afhængige Stilling, men tvertimod behandlede ham og af Alle fordrede ham behandlet med særligt Hensyn, og det uagtet Lieutenanten ikke delte nogen af sin Værts Interesser, hverken spillede, drak eller gik paa Jagt. — „Han lærer sgu aldrig at se paa en Stud“, sagde gamle Basse om ham, „men Hesteforstand, det har han!“ og der anskaffedes da heller ingen ny Kjørehest, uden at Lieutenanten havde approberet den. Naar Podograen ikke plagede ham alt for slemt, gik han sine regelmæssige, lange Ture, — mest om Efteraaret forat plukke Nødder, som han satte megen Pris paa at kunne tractere Besøgende med — bestandig klædt i den samme lange, snevre, graa Frakke og med bredskygget Kaskjet, hilste høfligt paa Alle og talte venligt med Voxne og Børn. Om Morgenen kunde man være sikker paa, hvordan Veiret saa var, at se ham ryge sin første Pibe i aabent Vindue — Vinduet i Gavlen, hvor den vilde Vin naaede helt op til Taget — og skinnede Solen, var det ham en særlig Tilfredsstillelse at kunne tænde Piben ved et Brændeglas — „saa smager den meget bedre, end naar man skal bruge Svovlstikker og Fidibus“, forsikrede han. Tobakken — „Sort G“ og „Tonnenboier“, lige meget af hver — blandede han omhyggeligt paa en Avis, heldte den uden at spilde et Blad ned i Kassen, kom en Skive Gulerod imellem, forat Blandingen ikke skulde blive for tør, og lagde saa forsigtigt Blypladen over — det var en stor Fornøielse at se paa! Mindre Reparationer paa sit Tøi udførte han selv, syede Knapper i og stoppede Strømper, og med saadanne huslige Sysler, med Spadsereture og Læsning — han læste gjerne Tysk — faldt Tiden ham aldrig lang. I Mørkningen phantaserede han paa Fløiten, og saa holdt han ikke af, at Nogen var tilstede; jeg troer, det var ham en vis Nydelse at fremlokke de blide, klagende Toner samtidigt med, at han dvælede ved Fortiden og dens vemodige Minder. Forresten var han paa ingen Maade Melancholiker, tvert-

imod; man saae ham ganske vist sjelden eller aldrig le, men han var af et temmelig ligeligt Temperament og følte sig vistnok resigneret-tilfreds med Tilværelsen. Var der Selskab paa Gaarden, gjorde han paa en vis Maade Honneurs, idet han samvittighedsfuldt gik fra den ene Gjæst til den anden og sagde Enhver nogle forbindtlige Ord, men naar man satte sig til Spillebordene, og Røgen fra de mange Merskumspiber i Forbindelse med Duften af Romtoddyerne gjorde det kvalmt i Stuen, trak han sig i Reglen tilbage og gik op paa sit Værelse. — Hans Liv havde aabenbart staaet stille siden 1842, og derfor var og blev hele den senere Udvikling i politisk og militair Henseende ham fuldstændig fremmed; hans constitutionelle Forestillingskreds naaede ikke ud over Provinsialstænderne, og de store Høstmaneuvrer under Frederik den Sjette vare for ham Indbegrebet af al Krigskunst. Med formelig Begeistring kunde han fortælle om det brogede Skue, som alle de forskjelligt uniformerede Corps dengang afgave ved en Revue, han kunde huske Farverne paa hvert Regiments Rabatter, og jeg er ikke langt fra at tro, at han betragtede Indførelsen af den tarveligere og mere ensartede Beklædning som en Begyndelse til Hærens Forfald. „Under den slesvigske Treaarskrig kunde det endnu gaa", pleiede han at sige, „for da var det Frederik den Sjettes Officerer, der var i Ilden, men hvordan gik det i 1864? Da var den gamle Skole ifærd med at dø ud, og da var det en Civillist, en Biskop, der havde Overcommandoen — Gudbevares, jeg har hørt ham præke, og det gjorde han fortræffeligt, men derfra er der ogsaa et godt Spring til at optræde som commanderende General — hvadbehager? — Ja, havde det været Biskop Absalon, han var Karl for sin Hat, men det var det desværre ikke!"

— Tænker jeg tilbage paa alle de mange smaa og store Ferier, jeg har tilbragt paa Tyrestrup, saa er det kun lyse og fornøielige Billeder, der dukke op for mig, og blandt dem indtage Jagtminderne selvfølgelig en fremtrædende Plads, eftersom det jo er paa Tyrestrup, jeg har faaet min hele Opdragelse som Jæger, og eftersom der

her bødes en Leilighed til Jagt, som ikke ret mange Steder i vort Land, Jeg tænker aldrig uden Henrykkelse paa det store, milelange Engstrøg mellem Bakkerne, hvor man i den rigtige Aarstid altid kunde faae omtrent saa mange Skud, man vilde, til dobbelte Bekasiner, og hvor der stundom laa saa mange Tredækkere, at de endnu, ligesom i Blichers Tid, kunde siges at „hjørme“; jeg mindes Hønsejagter, hvor man paa een Formiddag reiste syv, otte Flokke, jeg seer Grantykningen, udenfor hvilken jeg skjød min første Sneppe, og jeg kan endnu i Drømme opleve den bitre Skuffelse, jeg følte ved en Dag i Julen at skyde forbi til den „sorte“ Ræv nede i Rørmosen.

Med Gaardens Beboere stod jeg paa den bedste Fod. Jeg var Jørgens Ven, og følgelig havde jeg en høi Stjerne hos han Fader, thi Alt, hvad Sønnen holdt af, det holdt den Gamle ogsaa af; Døtrene vare trods Aldersforskjellen, de Baldamer, jeg helst dansede med, og Lieutenanten stoppede, da jeg blev lidt ældre, ikke sjelden selv en Pibe til mig, hvilket vel omtrent var den største Udmærkelse, han kunde vise Nogen. Hele Livet paa Tyrestrup staaer da ogsaa i en særlig Glans for min Erindring, og det hvad enten jeg nærmest tænker paa hyggelige Mørkningstimer i Lieutenantens Gavlværelse, tilbragte med stilfærdig Samtale om gamle Dage og om gamle Minder, eller jeg fæster Tanken paa de stormende Julegilder, hvor høit Spil og overvættes Drik ganske vist dominerede mere end heldigt var, men hvor hele Billedet af den store Riddersal — der til Trods for Skjæret af de knitrende Favnestykker i Kaminen og Lysene paa Spillebordene dog altid laa i et eiendommelig tiltrækkende Halvmørke — af Drikkelaget og af selve de Skikkelser, der bevægede sig i Rummet, var som klippet ud af det syttende Aarhundredes brogede Krønike. Med et vist Velbehag troer jeg endnu at kunne fornemme den Atmosphære der altid slog En imøde herfra, en Atmosphære, mættet med forgjemt Tobaksrøg og Buketten af daarlig Rom; jeg seer de mægtige Fade med dampende Stege sættes ind paa Aftensbordet og forsvinde som Dug for Solen, og jeg tænker med noget blandede Følelser paa Juleballet, det

første Bal, hvor jeg mødte i Kjole, og det første og sidste Bal, hvorfra jeg — takket været Cognac'en, som efter god vendsysselsk Skik bødes Herrerne efter hver Dans — overvældet maatte trække mig tilbage henimod Midnat.

Ved Udgangen af daværende sjette Klasse skiltes Jørgen og jeg ad; han tog hjem forat uddanne sig til Landmand, jeg skulde jo studere og blev derfor i Skolen. Omgangen imellem os holdt imidlertid ikke op; Tyrestrup vedblev fremdeles at være mit stadige Ferieopholdssted, hvor jeg kunde komme uanmeldt, saa tidt jeg vilde, og det gjorde jeg da ogsaa troligt. Da jeg som Student kom til Kjøbenhavn, bleve Besøgene jo noget sjeldnere, men det var dog en fast Regel, at jeg tilbragte det Halve af Sommerferien og det Halve af Juleferien ovre paa Tyrestrup.

Saa døde gamle Basse en skjønne Dag pludselig og aldeles uventet nede i Kostalden, ramt af et apoplektisk Anfald; man kunde vistnok, *mutatis mutandis*, paa hans Endeligt have anvendt Anders Sørensen Vedels bekjendte Ord i Ligtalen over Frederik den Anden: — „dersom Christen Basse kunde havt Aarsag for fremmede *Proprietarii* og udlendiske Kreaturhandlere og andre sine gode Mænds daglige Omgjængelse at holde sig fra den almindelige skadelige Drik, som nu over al Vendsyssel iblandt *Proprietarii* og Adel og den menige Mand alt for meget gængs er, da syntes for menneskelige Øine og Tanker, at Christen Basse kunde levet mangen god Dag længer" — men det sagde Pastor Jensen ikke, tvertimod: han holdt en lang, hædrende Tale, og gamle Basse kom i alle Maader pænt i Jorden.

Nu sad Jørgen da som Enehersker paa Tyrestrup — Søstrene vare kort i Forveien blevne gifte med et Par Naboproprietairer — og havde ikke andet Selskab end Lieutenanten, hvem gamle Basse i sit Testamente udtrykkeligt havde tillagt Ret til Bolig og Ophold paa Gaarden for Livstid, en Bestemmelse, der jo forresten forsaavidt var overflødig, som Jørgen holdt mindst lige saa meget af den gamle Militair, som Faderen havde gjort.

Jørgen var i Aarenes Løb bleven hvad man der paa Egnen kalder en „kjøn Knegt“, og han var tillige en halv Kjæmpe: han kunde tage en Tønde Hvede under hver Arm og bære dem fra Loen tvers over Gaarden, og da nogle svenske Karle engang i Høsten yppede Klammeri og begyndte at fingerere ved deres Knive, dunkede Jørgen Hovederne saadan sammen paa dem, at de ikke tænkte paa Ufred i de første Uger. Sin Værnepligt havde han aftjent ved Feltartilleriet, og det havde været Maalet baade for hans egen og den Gamles Ærgjerrighed, at han skulde opnaaet at blive Secondlieutenant, men det gik ikke: han var ganske vist den bedste Rytter ved Batteriet, men Examen kunde han ikke tage!

Vinteraftenerne, skulde man have troet, maatte falde Jørgen lange, saa meget mere som han aldeles ikke delte Faderens Smag for Kortspil og heller ikke drak mere Toddy end til Husbehov — hvilket imidlertid i Vendsyssel ikke vil sige saa ganske lidt — men det lod dog ikke til at være Tilfældet. Han og Lieutenanten, der bar sine 80 Aar med Anstand og ikke led mere af Podagra nu end før, sad og røg deres Piber, knækkede Nødder, smaasnakkede om Dagens Begivenheder og lagde regelmæssigt Kabaler; saa havde Jørgen ogsaa faaet Smag for Læsning, d. v. s. for ganske enkelte Bøger, særlig Holberg og Blicher, som han, i smaa Partier, ideligt kunde læse om og atter om, og dermed gik Tiden rigtig godt.

Var jeg i Besøg paa Tyrestrup, tilbragtes Dagene naturligvis mest med Jagt, hvorved vi opfriskede fælles Barndomsminder, og selv om der ikke mere faldt saa mange Tredækkere som fordum, var der dog altid nok til, at vi om Aftenen kunde gjøre Dagens Bedrifter til Gjenstand for en indgaaende Drøftelse. Andre klagede jevnligt over, at det var svært at holde en Samtale i Gang med Jørgen, fordi Stoffet hurtig slap op, og han var seig at trække op, men det mærkede jeg aldrig: jeg sætter nu engang mere Pris paa at snakke roligt og afbrudt om smaa Emner med et Menneske, som jeg virkelig bryder mig om, end paa at føre en dybsindig Discussion med En, der maaske er mig aldeles ligegyldig. Og holde af

Jørgen, det maatte Enhver, der kjendte ham, thi bedre Menneske end ham skulde man have ondt ved at finde; selv en vis Poesi kunde der være over ham, og naar han en varm Augustdag efter nogle Timers anstrengende Bekasinjagt smed sig i en Høstak, saae op mod den blaa Himmel og med sit aabne, prægtige Ansigt straalende af stille Livsglæde sagde: „Her er, Fanden fløite mig, kjønt!“ saa kunde Ingen noget Øieblik være i Tvivl om, at denne Udtalelse i al sin Simpelhed skyldtes en Fortrolighed med Naturen og en Kjærlighed til den, som var en hel Del mere ægte end Andres lange Udgydelser.

— Han var efterhaanden bleven tredive Aar uden at være gift, og uden at der syntes at være Udsigt til i en overskuelig Fremtid at se ham som Ægtemand. I Spøg som i Alvor opmuntrede baade Lieutenanten og jeg ham til at „forandre sig“, men uden Held; snart sagde han, at man vidste, hvordan man havde det, men man vidste sgu ikke, hvordan man fik det, og han kom med saa realistiske Lignelser som den, at Hestehandel jo regnedes for en usikker Forretning, og der indestod dog Sælgeren i Reglen for skjulte Feil, saa at man var nogenlunde sikker paa, at den Hoppe, man kjøbte, hverken var Krybbebider eller Vindsluger, men hvem indestod En for, at et Kvindfolk ikke havde skjulte Feil, som var meget værre! — snart indskrænkede han sig til at sige, at det havde jo intet Jag, han fik vel nok engang en Kone, naar Tid var!

Jeg husker saa tydeligt, at Lieutenanten en Aftenstund, en af de sidste Dage af min Sommerferie, havde holdt et kort men bevægeligt Foredrag for Jørgen om, at han dog i Tide burde tænke paa at sikre sig en legitim Arving til Tyrestrup; Jørgen kom ganske vist med nogle sindige Indvendinger, men han afviste ikke helt Spørgsmaalet, saaledes som han pleiede, og jeg begyndte at faae en Anelse om, at han dog muligvis kunde gaa i Giftetanker.

Næste Dag holdt vi, efter en vel tilbragt Formiddag i Sortemose, Rast paa en Stump Eng udenfor Nørreskoven, og vi havde Begge i nogen Tid ligget og nydt Tilværelsen

ved at se op i Luften uden at tale, da jeg pludselig vaktes ved Dianas Knurren, og mit Blik falder paa en kvindelig Skikkelse, som i en Afstand af nogle hundrede Alen bevægede sig henad Stien til Skoven med Ryggen halvt vendt imod os. Det var en ganske mærkelig Figur, for aldrig i mit Liv har jeg seet saa høit og tyndt et Fruentimmer under en stor Straahat; hun saae bogstavelig ud som Stænglen paa en af de blege Paddehatte, der skyde op paa trøskede Træstubbe.

„Hvad skal det Stykke forestille?“ spurgte jeg halv høit Jørgen og pegede frem efter.

Han foer op af sin Dvaletilstand, saae i den angivne Retning og svarede, som jeg syntes, lidt forlegen: „Det er jo Frøken Begtrup!“

I det Samme havde den saaledes betegnede Dame naaet Stenten i Skovkanten, samlede Kjolen om, sig, klatrede over og forsvandt. Jeg kunde ikke afholde mig fra en uskyldig Bemærkning om, at det var godt nok at have Smalben, men at det dog ogsaa kunde drives for vidt, men jeg fortrød det strax, eftersom Jørgen med usædvanlig Alvor sagde: „Hun er Lærerinde paa Bakkegaarden. Hende skulde Du kjende!“

„Saa! Hvorfor det?“ spurgte jeg.

„Jo, det er et storartet Fruentimmer!“

Jeg nøiedes atter med et vistnok noget skeptisk „Saa!“, og han vedblev: „Du skulde bare vide, hvad hun kan! Der er ikke den Ting i Verden, uden at hun kan tale med om den!“

„Fy, for Fanden!“ sagde jeg.

„Hvad skal det sige! Er det ikke godt, at hun kan —“

„Ja, det er, ligesom man tager det“, afbrød jeg ham. „Jeg har nu altid dem lumsk i Kikkerten, der kan snakke med om Alting, for de veed i Reglen allermindst!“

„Naa, ja, paa den Maade, det kan Du have Ret i, men saadan er det nu ikke med Frøken Begtrup. — Du kjender hende jo ikke!“

„Nei, Gudskelov!“

„Ja, det skulde Du nu ellers ikke sige!“

„Hvorfor ikke det?"

„Aa, ikke for Noget!"

Hermed endte Samtalen, og Dagen efter reiste jeg. Imidlertid havde jeg hørt nok til ikke at blive saa forbauset, som jeg ellers vilde være bleven, da jeg en Maaneds Tid senere modtog et Kort indeholdende Navnene Petra Begtrup og Jørgen Basse. Jeg sendte naturligvis strax en længere Lykønskning, fik ud paa Efteraaret Meddelelse om, at Parret havde holdt Bryllup, og senere en venlig Anmodning fra Jørgen om at komme til Tyrestrup i Julen. Det gjorde jeg dog ikke, dels fordi jeg virkelig ikke godt kunde tage hjemmefra og heller ikke vilde forstyrre de Nygifte i Nydelsen af Hvedebrødsdagene, dels fordi jeg har den stygge Vane at dømme efter et første, ydre Indtryk, og det Indtryk, jeg havde faaet af Fruen paa Tyrestrup, gjorde mig, ærlig talt, ikke synderlig forhippet paa at gjøre hendes nærmere Bekjendtskab. Hvad jeg hørte om hende paa anden og tredie Haand, var heller ikke tiltalende. En af Jørgens og mine fælles Bekjendte, en yngre Landmand, der just ikke udmærker sig ved særlig Finfølelse eller særlig urban Udtryksmaade, spurgte mig, om jeg havde seet hende. „Kun paa Ryggen", svarede jeg. — „Ja, det er sgu lige fedt, fra hvad Kant De seer hende", svarede han, „for der er hverken Ret eller Vrang paa hende! — Men veed De ellers Noget om hende?" Det benægtede jeg, og saa fortalte han mig en hel Del Løst og Fast. Hun var ingen Aarsunge: et Par og tredive mente han; hendes Forældre vare tidlig døde, fattig som en Kirkerotte var hun, og fra pur ung af havde hun været henvist til at ernære sig selv som Gouvernante. Det var jo hæderligt nok, men skarp som en Ragekniv var hun i sin Mund, sippet som en gammel Jomfru og vant til at tage Tøilerne, hvor hun kom hen. For et Aars Tid siden havde hun begyndt at lægge an paa Jørgen, været aandrig og interessandt, følelsesfuld og blufærdig, og al den Kvindelighed og høiere Dannelse havde han ikke kunnet staa for i Længden. „Saa blev de gift", sluttede min Hjemmelsmand, „og De kan tro, der forefaldt en artig Scene paa Tyrestrup Dagen

efter Bryllupet! Kusken var kjørt over paa Bakkegaarden, hvor hun jo havde været Lærerinde, forat hente hendes Commode og et Par Hatæsker eller hvad det var for Pjuds, og han kommer ganske rigtig kjørende ind i Gaarden op ad Formiddagen. Underveis havde imidlertid Rasmus Hjulmand bedt Kudsken, om han ikke vilde tage en Vugge med, som skulde op til Gartneren, og Vuggen kom nok saa pænt til at ligge øverst paa Læsset. Det maa have været et Syn for Guder at se Vognen svinge ind paa Tyrestrup! Folkene fnisede og sagde, at det blev nok tidligt Foraar, siden Storken allerede var underveis, Fruen besvimede, og Niels Kusk blev afskediget samme Dag. — Jo, der gad jeg have været med!"

— I Løbet af et Par Aar hørte jeg kun i Ny og Næ og oftest kun paa anden Haand fra Tyrestrup. Til min Fødselsdag fik jeg dog regelmæssigt Brev fra Lieutenanten — altid sammenlagt paa gammeldags Vis og forseglet med en Oblat — og af ham erfarede jeg bl. A. at Tyrestrup helt var bygget om eller i alt Fald havde undergaaet saadanne Forandringer i det Ydre og Indre, at Gaarden ikke var til at kjende. „Mit gamle Værelse har jeg dog beholdt saa temmelig uforandret", skrev Lieutenanten, „men den vilde Vin paa Gavlen er gaaet i Løbet, og jeg oplever naturligvis ikke at se de nye Ranker naa saa høit op". Om den unge Frue udtalte han sig saa godt som ikke, og skete det, var det i saa kortfattede og forbeholdne Udtryk som: „Jørgens Kone har det fremdeles godt og er meget virksom, men til nogen Forøgelse af Familien synes der ikke at være Udsigt, i det mindste ikke i nogen nær Fremtid."

Jørgen selv lod det ikke mangle paa Opfordringer til mig om at komme derover, det var Synd at sige Andet, men jeg trykkede mig stadig ligesom en anskudt Hare. Saa fik jeg imidlertid en Sommer et Brev fra Fruen, et rigtig venligt Brev, hvori hun bebreidede mig, at jeg havde kunnet lade saa lang Tid gaa hen uden at se til min gamle Ven, der længtes saa meget efter mig o. s. v. o. s. v. og saa tog jeg det overtvert og reiste derover.

Paa nærmeste Landstation ventede en elegant Jagtvogn mig, og da jeg kjørte op ad den Bakke, fra hvis Top jeg første Gang havde seet Tyrestrup ligge foran mig i al sin Herlighed, sad jeg og glædede mig som et Barn til at gjense den gamle Gaard — jeg glemte i Øieklikket helt, at den var bygget om — og jeg dvælede med et vist Behag ved den Paradox, jeg engang har hørt fremsætte, at det bedste Bevis paa, at man virkelig er hjemme et Sted, er, at Hundene kjende En, hvorhos jeg naturligvis forudsatte, at Diana levede endnu og vilde modtage mig som en gammel Kjending.

Jeg blev imidlertid brat reven ud af mine Betragtninger ved pludselig at se et ganske andet Tyrestrup end det, jeg ventede, ligge nede i Dalen. Op af de rensede Grave, der nu ikke længere kantedes af noget Træ men blot indfattedes af skraanende Græsrabatter, hævede sig en kold, hvidgraa, stilløs Bygning overlæsset med Pynt i Cement — jeg hader Cement — og tækket med Skifer. I den Følelse af Nedstemthed, der altid paakommer et nogenlunde normalt construeret Menneske, naar han finder en Ting ganske anderledes, end han har ventet, rullede jeg over Dæmningen, da jeg pludselig ved Bredden af Graven, i hvilken der laa en Flok Ællinger, fik Øie paa en brun og graa Hønsehund — jo, min Tro, det var Diana! Glad kaldte jeg paa den, den gjorde et Spring henimod Vognen men standsede pludselig med et Ryk — den var tøiret som et andet Faar! Jeg fik imidlertid ikke Stunder til at anstille videre Betragtninger over dette mærkelige Phænomeen, thi faa Øieblikke efter holdt vi for Trappen, hvor jeg modtoges af Jørgen og Fruen, fulgt af en arrig hvæsende, smækfed lille Kjøter. Jørgen var bleven meget svær, og Fruen om muligt endnu tyndere, end dengang jeg saae hende entre over Stenten, men venligt toge de imod mig, og det var jo det Væsentlige.

I en Fart fik jeg gjort en Smule Toilette og kom ind i Dagligstuen, hvor jeg blev præsenteret for to antike Damer med Hængekrøller og høie Sæt, hvilke forestilledes mig som Tante Mine og Tante Bine — Fruens Tanter naturligvis. Hillemænd, hvor var der bleven fint i Stuen!

Splinternye Nøddetræs Møbler, der, saa vidt jeg kunde se for de stribede Shirtings Overtræk, vare betrukne med blaa Silke, Speile og Consoller, Damepult og Flygel! Ogsaa Kunsten protegeredes, idet Væggene oplivedes af et Par sentimentale Farvetryk i brede, forgyldte Rammer, og i et Hjørne kneisede en vældig Makartbuket garneret med japanesiske Vifter og Paafuglefjer.

Ved Middagsbordet var Fruen Elskværdigheden selv, men jeg maatte ideligt mindes Jørgens Ord til mig om, at hun var „et storartet Fruentimmer, der kunde tale med om Alt“, for i Løbet af en halv Time havde hun sat alle Problemer mellem Himmel og Jord under Debat, og det lod virkelig til, at hun var lige godt hjemme paa Literaturens, Kunstens, Historiens og Politikens Omraade; jeg maatte jevnlig erklære mig renonce, men hun vidste Besked om Alt, og saa gik Conversationen jo fortræffeligt. Desuden viste hun sig som en Værtinde, der forstod at præsidere med Anstand, thi neppe havde hun trykket paa Klokken, der stod foran hende, før en kjoleklædt Tjener i samme Nu var ved hendes Side, bøiende sig for hendes mindste Vink, som om hun havde været en født Comtesse. Maden var upaaklagelig og Vinen ligeledes, men jeg drak ikke synderlig, eftersom Jørgen selv kun nød eet lille Glas, ovenikjøbet blandet med Vand; „det finder min Mand, bekommer ham bedst“, forsikrede Fruen.

Da vi reiste os fra Bordet, foer den tidligere omtalte fede Kjøter — der bar Navnet „Monkey“ og antoges at være en ægte Terrier — ind under min Stol og gjorde under en hæs Gjøen et Attentat paa mine Permissioner, men da Fruen oplyste mig om, at det fromme Dyr aldrig gjorde Noget, men at det nu en Gang var dens ufravigelige Vane at bide Fremmede ganske lidt i Benene, naar man reiste sig, blev jeg selvfølgelig fuldkommen beroliget. Monkey's Optræden mindede mig imidlertid om min gamle Veninde Diana, og jeg spurgte Jørgen, om det virkelig var den, jeg havde seet, da jeg kom kjørende. Jo, det var meget rigtigt, det var Diana. „Men den var jo bunden?“ — „Ja, det er for at passe paa min Kones Ællinger“, sagde Jørgen; „jeg skal sige Dig, hun interesserer

sig meget for al Slags Fjerkræ — det er nu hendes Apanage — og iaar har Ræven taget en hel Del Ællinger for hende, derfor er Diana tøiret ude hos dem.“ — „Jeg troede ellers ikke, Mikkel saadan vovede sig ind til en Gaard, hvor Du og din Bøsse er hjemme“, sagde jeg, ubehageligt berørt ved at høre, at Diana paa sine gamle Dage var reduceret til tøiret Vogter for tamme Smaakreaturer. „Aa, min Mand har næsten helt slaaet sig fra Jagten“, bemærkede Fruen, „det morer ham ikke længer — ialtfald ikke at gaa alene, men naar De er med, er det naturligvis en anden Sag. Forresten har vi ogsaa været nødt til at binde Diana af en anden Grund: den kan nemlig slet ikke forliges med Monkey!“

„Nei, det kan jeg næsten tænke mig!“ sagde jeg. — „Men nu maa jeg virkelig op til Lieutenanten! Er det slemt med Podagraen, siden han ikke var nede til Middag?“

„Aa, jeg veed saamænd ikke“, svarede Fruen i en forceret ligegyldig Tone. — „Vi maa i Reglen finde os i at renoncere paa hans behagelige Selskab“, tilføiede hun med et spodsk Smil paa sit benede Ansigt.

Jeg saae forundret-spørgende paa hende, og hun tog Øinene til sig. Saa gik Jørgen og jeg ovenpaa, bankede og hørte det velbekjendte „Kom!“

Inde i Værelset, hvor Alt var som for tyve Aar siden, stod Lieutenanten ifærd med at blande et halvt Pund „Sort G“ og „Tonnenboier“ paa den stedlige Høireavis; hans Holdning var bleven noget mere bøiet, og hans Knebelsbarter vare hvide, men ellers saae han temmelig uforandret ud. Jeg kan ikke beskrive, hvor uendelig velgjørende det var at se, at der dog var Noget, som var istand til at trodse Tiden og Omskiftelserne, og da jeg efter en hjertelig Modtagelse var placeret i Sophaen og havde faaet Merskumspiben tændt, blev der naturligvis en Spørgen uden Ende. Jørgen fik imidlertid ikke Lov at sidde ret længe, thi lidt efter kom Tjeneren og skulde hilse fra Fruen og bede Herren om at komme ned. Jørgen parerede strax Ordre, hængte, som jeg syntes med

et let resigneret Suk, Piben fra sig og skyndte sig ud ad Døren.

— „Naa, hvordan har saa De det, kjære Lieutenant“, sagde jeg, „nu er det Deres Tur at fortælle!“

„Ja, hvordan har man det, naar man er 85!“ svarede han. „Saa som saa, men jeg maa jo ikke klage; jeg kan endnu i godt Veir gaa mine smaa Ture, og Jørgen kommer saamænd hver Dag op til mig og ryger sin Pibe — den kan han jo daarligt undvære, og nede i hans eget Værelse maa der nok kun ryges Cigar.“

„Ja, saa!“

„Nei, jeg troer ikke, hans Kone kan taale Pibe; hun er meget sart, og saa er det jo rimeligt, at han opgiver den. — Han gjør nu i det Hele overordentlig meget af den Kone, men det er jo ogsaa en meget — meget energisk og — vel instrueret Dame.“

Vi saae paa hinanden som to Augurer, men Ingen af os sagde Noget, og lidt efter fandt jeg det for Anstandens Skyld nødvendigt at gaa ned til Familien. Først forlystede Fruen os med et Uhyre af et „Tonemaleri“, der hed „En Morgen paa Alperne“ — jeg erfarede senere, at hun, ligesom andre Spilledaaser, kun kunde aflevere tre forskjellige Numre, men hun behøvede saamænd ikke at trækkes op! — og derpaa spillede vi i to Timer Rambus. Aftensmaaltidet bestod af tyndt Thepottevand og smaa Tvebakker, og senere fik vi Rødgrød — jeg var egentlig skrupsulten. Jørgen, der saa jevnlig havde gabet hele Aftenen, fulgte mig op paa mit Værelse, og vi fik os en kort Passiar. Han gjorde en Slags Undskyldning for, at der ikke var bleven budt mig Toddy, „men det er en af min Kones smaa Særheder, at hun finder det saa simpelt“, sagde han, „og saa kan man jo sagtens føie hende! — Du skulde blot vide, hvor storartet hun ellers er i alle Maader!“ vedblev han. „Alt hvad hun kan, og hvad hun kan overkomme, det er ligefrem utroligt! Hun er nu for det første en glimrende Økonom — ja, Du troer det maaske ikke, men jeg forsikrer Dig, hun sparer en Øre, hvor hun kan, og det er kun med, hvad der er nødvendigt, som nu f. Ex. med Ombygningen af Gaarden —

den var jo halv faldefærdig — og med Møbler og saadant Noget, at hun er flot. Og saa at tænke sig alt det, hun er inde i! Om Vinteren læser hun hver Aften høit og holder ligefrem Foredrag for mig om det, vi gaaer igjennem; ifjor læste vi Goethes Faust — den er lige godt storartet, hvad? Og saa læser hun saamænd ogsaa Engelsk med mig — det lærte vi ikke i Skolen, veed Du — men det siger jeg nu kun til Dig, for hun kan ikke lide, Nogen faaer det at vide. Ja, hun er brillant! — Men nu maa jeg nok gaa. Godnat!"

Og Jørgen gik, overladende mig til mine Betragtninger. — „Herregud", tænkte jeg, „hvor Naturen dog bunder dybt i et Menneske: ikke saa snart er hun ophørt med at være Gouvernante for Andres Børn, før hun bliver det for sin egen Mand! — Naa, hver sin Lyst!"

— Næste Morgen stod jeg op i hvad man paa Landet kalder borgerlig Tid, om ved Klokken Syv, men der lod ikke til at være tænkt paa The eller Kaffe eller Nogetsomhelst, og jeg hverken saae eller hørte Noget til Jørgen og Fruen. Saa gik jeg ud i Gaarden og havde den store Fornøielse at se Lieutenanten staa i det aabne Gavlvindue ifærd med at tænde sin Pibe ved Brændeglasset; han rystede lidt paa Haanden, men det gik dog.

„Godmorgen!" raabte jeg nede fra og skyndte mig op til ham.

„Staaer man altid saa sent op paa Tyrestrup nu?" spurgte jeg.

„Ja, Fruen mener, at Jørgen trænger til megen Søvn, saa før Ni maa Du ikke vente at faae Vaadt eller Tørt, det er saa Husets Skik", svarede han.

Jeg syntes nu egentlig, det var en løierlig Skik, men holdt dog gode Miner og passiarede saa livligt, som man kan paa fastende Hjerte.

„Men hvad Pokker er det, Jørgen bestiller!" udbrød jeg pludselig, da jeg ved at se ud ad Vinduet opdagede min Ven ifærd med at foretage Et eller Andet med Monkey, der var anbragt paa en Huggeblok nede i Gaarden.

„Han kæmmer Dyret", svarede Lieutenanten roligt.

„Det gjør han hver Morgen, for Fruen betroer ikke Andre end ham til det, og det føler han sig jo med Rette meget smigret over — Godmorgen Jørgen!“

Jørgen saae op og hilste paa os, men jeg troer dog, han blev lidt flou ved at blive overrasket i den Situation, og han var paafaldende ordknap, da vi langt om længe samledes om det Kaffebord, der repræsenterede baade Morgenmaaltid og Frokost.

Op ad Formiddagen skulde vi da ned i Sortemose og se til Bekasinerne, men det varede Syv lange og Syv brede, inden vi kom afsted: først maatte Jørgen lade Patroner, og han vidste hverken, hvor han havde Krudt eller Hagl; saa kunde han ikke mere passe sin graa Lærredsjakke — enten var den bleven for snever, eller han for tyk — og tilsidst viste det sig, at hans Vandstøvler ikke vare til at finde, saa at han maatte gaa paa Jagt med almindelige Fjedersko.

Endelig vare vi dog klare til Udrykning, og Fruen sagde med sit huldsaligste Smil: „Nu har Herrerne da Tiden for sig: vi spiser ikke før Fire.“ Dengang var Klokken over Tolv, og jeg var lige ved at svare, at naar vi paa den Maade skulde hænge i Klokkestrengen, saa vilde jeg næsten hellere lade være med at gaa paa Jagt, men jeg dyede mig for Jørgens Skyld og holdt min Mund.

Saa gik vi ned og løste Diana, og det gamle Liv vidste af Glæde ikke, hvilket Ben hun skulde staa paa, men da vi først kom ned i Mosen, var hun aabenbart saa uvant med det Hele, at hun blev rent rundtosset og i sin overstrømmende Frihedslyst begyndte med at støde tre Dobbelte; Jørgen skjød siden fire Gange i Træk forbi — det var en trist Jagt.

Lieutenanten var nede til Middag, vistnok nærmest for min Skyld, men jeg hørte ham ikke sige ret Meget; henvendte Fruen sig til ham, var det i en overlegen, halv sarkastisk Tone, og naar jeg talte til ham, sendte hun mig et forstaaende Smil, der tydeligt nok skulde udtrykke hendes Medlidenhed med, at jeg overhovedet var nødt til at indlade mig med en saadan Person. Middagen gik forresten ganske som den foregaaende Dag;

Jørgen sugede sit Glas Vin og Vand i sig, og Fruen var talende, aandrig og besværlig. Det blev mig efterhaanden mere og mere klart, at hun hørte til den Slags Kvinder — af hvilke der maaske er Flere, end man troer — som et Liv igjennem huske hvert Aarstal og hver Glose, de have lært i Skolen, men heller aldrig lære Mere og dog bilde sig ind, at der ikke existerer anden Kundskab end den, de ere blevne proppede med; det var ogsaa tydeligt, at hun, der inden sit Giftermaal bestandig havde maattet kjæmpe med Fattigdom, ikke havde kunnet taale paa een Gang at gaa ind til saa megen Rigdom: hun var ødsel, hvor det kunde tage sig ud, men paaholdende i alle andre Forhold. Desuden led hun af den skrækkelige og vistnok uhelbredelige Sygdom, der kaldes honnet Ambition; Lieutenanten betroede mig i alt Fald senere, at hun allerede gjentagne Gange, directe og indirecte, havde gjort Skridt for at faae Jørgen udnævnt til Jægermester — eller vel rettere sig selv til Jægermesterinde — men at disse Skridt desværre hidtil ikke havde aabnet Udsigt til noget Resultat, hvorover hun lod meget forbitret.

Kaffen drak vi den Eftermiddag inde i Jørgens Værelse, af hvis Udstyrelse Fruen var meget stolt. Det var nemlig monteret med Egetræs Møbler i „Stil“: der var et pompøst Skrivebord, ved hvilket Eieren naturligvis aldrig sad — Skrivning var ikke hans stærke Side — en Sopha med fast Hylde, decoreret med en Række „antike“ Krus og Kander til en Gjennemsnitsværdi af 50 Øre Stykket, og nogle høiryggede, læderbetrukne Stole, som det var umuligt at sidde paa. Vi forlagde derfor ogsaa snart Residentsen ovenpaa, hvor vi havde Lov at ryge, og da Monkey gjorde Tegn til at ville med, havde Lieutenanten den Tilfredsstillelse med sin ene, forholdsvis raske Fod at give den et velment Spark, uden at Andre end den selv og jeg mærkede det.

Aftenen tilbragtes med Musik, The, Rødgrød og Rambus, og det eneste Oplivende ved denne var at høre de to gamle Drager skjændes om Spillet.

Da jeg havde været fire Dage paa Tyrestrup og altsaa havde stiftet Bekjendtskab med hele Fruens musi-

kalske Repertoire, begyndte jeg at tale om at reise, men ikke blot Jørgen, ogsaa hans — jeg kan ikke faae mig selv til at sige bedre — Halvdel trængte saadan ind paa mig, at jeg for ikke at synes ligefrem uhøflig maatte bekvemme mig til at blive. Jeg var forresten høilig forundret over Fruens store Velvillie, thi det forekom mig umuligt, at hun med sin i mange Henseender virkelig gode Forstand ikke skulde have mærket, at mine Følelser for hende ikke vare særlig venskabelige, og jeg begyndte at ane, at der maatte ligge Noget bag ved hendes ivrige Opfordringer om at blive. Det viste sig da ogsaa at være Tilfældet.

En Aften, da Tanterne havde trukket sig tidligere tilbage, end de pleiede — jeg troer, ligefrem de havde faaet *consilium abeundi* — lod Fruen bringe Sodavand og Cognac ind i Jørgens Værelse, opfordrede os til endelig at tænde Cigarerne og plantede sig selv paa en af de umulige Stole.

— „Jeg er vis paa, at De vil give mig Ret“, sagde hun uden videre Indledning. „Jørgen med sine Evner fortjener en større og betydningsfuldere Virksomhed end at styre en Gaard, ikke sandt?“

„Ja, jeg veed ikke rigtigt, hvad Fruen mener“, svarede jeg, og det var sandt, for jeg anede ikke, hvor Konen vilde hen.

„Jeg mener, at en Mand i hans sociale Stilling og med hans store praktiske Sans simpelthen har den Pligt at tjene det Offentlige og udrette Noget.“

Nu troede jeg at forstaa hende og kom med en beskeden Bemærkning om, at det dog vist gav meget Vrøvl og en Del Uleilighed at være Medlem af Sogneraadet, og at i alt Fald jeg i Jørgens Sted vilde holde mig fra det.

„Sogneraadet!“ sagde hun overlegent afvisende. „Hvem tænker paa Sogneraadet! Nei, min Mand skal naturligvis ind i Folkethinget!“

Jeg troer nok, det gav et Sæt i mig, og jeg saae paa Jørgen, men han undgik øiensynligt mit Blik og rokkede paa Stolen.

„Men der er jo ikke Valg nu", fik jeg omsider sagt.

„Jo, Suppleringsvalg her i Kredsen om fjorten Dage. Veed De ikke, at vor Folketingsmand Ole Eskildsen er død?"

Nu vidste jeg, ærlig talt, ikke det mindste om, at Ole Eskildsen var død, men jeg havde som Dreng et Par Gange overværet Valghandlingen i Snedsted, hvor det altid endte med, at min Ven Ole Eskildsen fik en fire, fem Hundrede Stemmer, og Modcandidaten, Høire-Procuratoren fra Kjøbstaden, en to, tre Hundrede, saa jeg fandt det passende at lade orienteret og mumlede derfor Noget om, at jeg dog vist havde læst om Dødsfaldet. — „Men troer Du da, at Du har mere Udsigt til at gaa igjennem i en ren Venstreegn, end han, Procuratoren, hvad det nu er han hedder?" spurgte jeg Jørgen.

„Nei", svarede Jørgen, stadigt seende nedad, „jeg vil sgu heller ikke!"

Uden at ænse denne Udtalelse vedblev Fruen, henvendt til mig: „Det følger af sig selv, at Jørgen ikke vilde have mindste Udsigt til at seire, hvis han stillede sig paa samme Standpunct som Procuratoren, men det er der heller ikke Tale om."

„Er Du da bleven Venstremand?" spurgte jeg Jørgen.

„Nei, gu er jeg ikke nei", brummede han. „Det vil da sige, ikke saadan" — tilføiede han med et naadigt Blik til sin stærkere Halvdel, der strax kom ham til Undsætning ved at erklære:

„Jørgen mener, at han naturligvis ikke er udpræget radical, men der er dog Meget her i Landet, der ikke er, som det burde være — ikke sandt, Hr. Bang?"

„Ja, det veed Gud!" svarede jeg.

„Saa er vi jo i Grunden enige i det Væsentlige", udbrød Fruen triumpherende. „Der kan Du selv høre, Jørgen, jeg vidste godt, at din Ven vilde give mig Ret! Du bør stille Dig, og stille Dig paa et moderat-frisindet Grundlag. Husk paa, at Du er uafhængig og sandelig ikke skylder Magthaverne Nogetsomhelst" — her mindedes jeg uvilkaarligt de glippede Forhaabninger om

Jægermestertitlen! — „og desuden er det jo din Overbevisning, at —“

„Ja, det er godt nok med den Overbevisning, Petra“, svarede Jørgen mut, „men hvor kan jeg i Grunden have en Overbevisning om alle de mange Ting, som jeg ikke kjender til!“

Her benyttede jeg Leiligheden til et Forsøg paa at bringe Discussionen ind i et mindre alvorligt Spor ved at sige til Jørgen: „Averteer blot i et Par Blade, at en kun lidet brugt Overbevisning ønskes til Kjøbs eller mageskiftet med en anden, saa skal Du se, Du faaer Tilbud nok!“

Fruen sendte mig et hvast Blik og sagde til Jørgen: „Du bør bringe dette Offer! Og Du veed, der er ingen Tid at spilde: der maa handles snarest muligt, hvis et Resultat skal naaes!“

„Ja, men jeg vil ikke være Rigsdagsmand“, erklærede Jørgen, „det har jeg sagt Dig; jeg vil ikke være til Grin. Lad mig have Fred!“

Han havde reist sig, Fruen dirrede, og jeg skyndte mig at sige Godnat.

Halvt i Søvne forekom det mig, at jeg ud paa Natten hørte Støi i Huset, Lyden af flere Stemmer og en Vogn, der rullede gjennem Gaarden.

Om Morgenen havde jeg imidlertid glemt det Hele, da jeg pludselig hører en Vogn svinge ind for Hovedbygningen og ved at se ud ad Vinduet opdager, at det er den lukkede Landauer, ud af hvilken stiger en mig ubekjendt Mand, der strax gaaer ind.

Jeg vilde just spørge en Karl, der kom slentrende over Gaarden, hvad der var i Veien, da Denne i det Samme vendte sig til Kusken med de Ord:

„Har Du kjørt efter Jordemoderen, Jens, saa svedt som Bæsterne er?“

„Nei, paa det Lav“, lød Svaret, „hvem skulde jeg hente Jordemoder til?“

„Til Fruen, mente jeg.“

„Naa, saadan at forstaa. — Nei, hun barsler ikke. I Begyndelsen, jeg tjente her, saa tænkte jeg ogsaa, det

var Jordemoderen, jeg skulde hente, naar jeg blev banket op om Natten, men nu kjender jeg Turen: jeg henter bare Doctor."

„Hvad skader hun da?"

„Aa, det er kun Kramper, hun har", svarede Kusken og gabede. „Det har hun saadan, vil jeg sige en Gang hveranden Maaned; sommetider kan der ogsaa gaa et Fjerdingaar imellem, men det er sjeldent."

Lidt efter hørte jeg Vognen kjøre bort, men først langt op ad Formiddagen saae jeg Jørgen, der inderlig nedslaaet meddelte mig, at hans Hustru om Natten havde været meget, meget daarlig, men at det dog nu var lidt bedre. Om Eftermiddagen lød Bulletinen paa, at nu var Fruen saa rask, at hun nok mente at turde staa lidt op, og om Aftenen betroede Jørgen mig i afbrudte Sætninger og med stor Forlegenhed, at han alligevel havde bestemt sig til — „ja, jeg maatte ikke synes, han var vankelmodig, men man skulde jo dog overveie en Sag — bestemt sig til at stille sig — Gudbevares, han var ikke saadan Venstremand i almindelig Forstand, men se Friheden, det var dog en rar Ting, og Høire var jo, hvad det var, saa jeg kunde vel nok forstaa o. s. v."

Ja, Gudbevares, jeg kunde saa godt forstaa det Hele — jeg stillede mig saamænd ogsaa til Rigsdagsmand paa et hvilketsomhelst Standpunct, hvis jeg havde en Kone, der kunde faae Krampe! — Men det sagde jeg naturligvis ikke: jeg syntes, det var Synd at gjøre Stakkelen mere forknyt, end han allerede var.

Nu kunde jeg jo egentlig med god Samvittighed have reist, men skal jeg være ærlig, saa havde jeg nok Lyst til at se, hvordan det første offentlige Valgmøde vilde spænde af, og da det i al Hast blev berammet til fire Dage efter, saa blev jeg.

Jørgen var stærkt optagen af Conferencer med sin Kone og andre af Egnens mere fremtrædende Politikere, og da jeg ikke anmodedes om at overvære Forhandlingerne, var jeg min egen Herre og kunde om Formiddagen gaa paa Jagt med Diana og om Eftermiddagen have Lov at sidde i Ro hos Lieutenanten. Jørgen havde bedt mig

om at fortælle Denne, hvad han havde i Sinde — han havde ikke Courage til det selv — men det kneb ligefrem med at faae Lieutenanten til at forstaa det; at Jørgen vilde være Rigsdagsmand, var allerede galt nok, thi den gamle Militair betragtede vistnok overhovedet Beskjæftigelse med politisk Virksomhed som en Haandtering, der rangerede jevnsides med Hestehandel, men at han vilde stille sig som Oppositionsmand, som Rebel, som Jacobiner — nei, det vilde han dog se og høre, før han troede det.

— Saa kom den Dag, da det første, store Slag skulde slaaes: Jørgen og Høire-Procuratoren holdt Valgmøde i Snedsted Kro.

Da Landaueren kom for Døren forat bringe „Candidaten", Fruen og min Ringhed derover, forbausedes vi ved pludselig at se Lieutenanten give Møde iført sort Frakke, sorte Benklæder og Klædes Støvler.

„De vil maaske ogsaa med?" spurgte Fruen spydigt.

„Ja, med Deres Tilladelse, min Naadige!" svarede han med et stivt Buk og et Ansigt som en Sphinx.

Han og Jørgen satte sig lige overfor hinanden, og jeg kunde ikke lade være med at tænke, at saadan som Jørgen saae ud og vistnok følte sig til Mode, saadan omtrent maatte det have staaet til med Ole Kollerød, da han var paa sin sidste Kjøretur.

Inde i Kroens store Sal bleve vi placerede paa Bænke, og Procuratoren og Jørgen gave nok saa venskabeligt hinanden Haanden — det var accurat som Boxere, der stikke hinanden paa Næven, før de prøve Kræfter.

Først kom Procuratoren paa Brædderne og holdt sin Tale — den gjorde ikke megen Virkning — og saa kom en af Jørgens Stillere, en Gaardmand der fra Egnen. Han talte om Frederik den Syvendes Frihedsgave og om det store og smaa Hartkorn, og han endte med at fremstille Jørgen Basse som en vel kjendt human Godseier og som en ægte folkelig Mand.

Nu var der ingen Redning længer: Jørgen maatte frem. Meget bleg men med nogenlunde Fatning holdt han et kort Foredrag, hvis væsentlige Indhold var, at han

ikke var Taler, men at han dog vilde gjøre, hvad han kunde, for at holde paa Friheden, og at han ogsaa nok syntes, det var bedst at faae et andet Ministerium.

Da Bifaldsraabene, der ledsagede disse Udtalelser, vare forstummede, blev der en Pause paa et Par Secunder, men pludselig hørte man en Røst sige:

„Maa jeg udbede mig Ordet!“

Alle vendte sig mod den Talende, og jeg vilde neppe tro mine egne Øine, da jeg saae, at det var Lieutenanten.

„Mine Herrer!“ begyndte han, og der var endnu til Trods for de fyldte 85 Aar Noget af den gamle Lanseneerofficeers Commandostemme. „Jeg har udbedt mig Ordet, fordi jeg frygter for, at Nogen af de Tilstedeværende kunde misforstaa den sidste Taler. Kjendte jeg ham ikke, som jeg kjender ham, saa vilde jeg selv kunne have misforstaaet ham og troet, at hans Udtalelser gik i Retning af Opposition, Opposition mod den Regjering, som hans Majestæt, vor allernaadigste Konge, i Kraft af sin Magtfuldkommenhed har behaget at omgive sig med. Men, heldigvis, jeg kjender ham! Har Nogen misforstaaet hans Udtalelser i den af mig antydede Retning, saa er det kun, fordi han ikke forstaaer at udtrykke sig, hvilket han jo forresten selv ganske rigtigt har bemærket. En Søn af den afdøde Hædersmand, som jeg tør rose mig af at have kaldt min Ven, kan ikke begaa noget Uhæderligt. Han kan ikke blive en Rebel mod sin Konge, han maa være født loyal, og jeg veed, at han er det! Han har maaske udtrykt sig mangelfuldt og er derfor bleven misforstaaet — men Rebel er han ikke, det caverer jeg for! — Længe leve hans Majestæt, vor allernaadigste Konge!“

Aldrig før har jeg oplevet et saadant Spektakel som det, der nu blev i Snedsted Kro! Fruen havde strax, da Lieutenanten begyndte at tale, reist sig op og saae rasende paa ham, Jørgen var bleven siddende og ønskede sig vistnok hundrede Mile borte, men Forsamlingen, der jevnlig havde afbrudt Taleren med haanende og forbitrede Tilraab, brød efter hans overraskende Sortie ud i en øredøvende Hylen og Hvin. Adskillige truende Stemmer

reiste sig, man trængtes om Lieutenanten, og tilsidst var der et Par halvvoxne Knegte, der raabte: „Smid ham ud!“ Uden at røre sig stod den gamle Krigsmand og saae ubeskrivelig foragteligt ned paa sine Omgivelser; dette irriterede de Ivrigste af dem, og et Par Arme kom i en uhyggelig Nærhed af hans. „Rør mig ikke, Dreng!“ raabte han og var uforsigtig nok til at støde til et Par af de Nærmeste. Dette gav Signalet til, at de for Alvor begyndte at trænge ind paa ham: En greb ham allerede om Livet bagfra, og jeg begyndte at arbeide mig hen til den Gamle. Inden jeg imidlertid var naaet halvveis, stod Jørgen, der endelig var bleven klar over, hvad der gik for sig, ved Lieutenantens Side. I et Nu havde han ryddet en Plads omkring sig selv og ham; et Par Karle slyngedes i Gulvet, og ved en beklagelig Feiltagelse fik ogsaa Høire-Procuratoren, der i al Uskyldighed vilde hen at complimentere den sidste, ærede Taler, en ordentlig Næsestyver.

„Kom med, Lieutenant!“ sagde Jørgen, trak den Gamle med sig udenfor og overlod til Fruen og mig at følge bagefter. I en Fart blev der spændt for, og under Piben og Hyssen rullede Landaueren ad Tyrestrup til, uden at Nogen af os mælede et Ord. Men Tordenskyen hang jo over Hovedet, og bryde løs maatte det.

Det skete da ogsaa strax, da vi kom hjem, idet Fruen, graa i Ansigtet af indædt Forbitrelse, stillede sig foran Lieutenanten og med dirrende Røst sagde:

„Jeg haaber, De indseer, at De ikke længer kan bo under mit — under vort — Tag!“

„Men Petra dog!“ udbrød Jørgen bebreidende.

„Det har længe været mig klart“, svarede Lieutenanten Fruen, „og naar jeg alligevel er bleven, saa har det kun været, fordi jeg betragtede det som en Pligt mod min afdøde Ven efter Evne at vaage over hans eneste Søn. Idag har jeg gjort nogen Gjengjæld for, hvad Godt jeg har nydt paa Tyrestrup; imorgen reiser jeg. — Nei, afbryd mig ikke, Jørgen, det bliver, som jeg har sagt! Jeg har i Aarenes Løb lagt mig en Sum af c. 2000 Daler op, og det er i Forbindelse med den Pension, som Hans Majestæt Kongen har tilstaaet mig, mere end nok til, at

jeg kan leve sorgfrit i den Tid, jeg har tilbage. Jeg havde ellers bestemt de Skillinger til din ældste Søn, Jørgen — men nu faaer han undvære dem! Godnat, min Ven, og Tak for din Haandsrækning ovre i Kroen; Du har dog Hjertet paa rette Sted! — Godnat, min Naadige, jeg anbefaler mig!“

Op stolprede Lieutenanten ad Trappen, som om der aldrig havde været Podagra til, Fruen faldt i Krampegraad, og ud paa Natten hørte jeg Vognen kjøre efter Doctoren, uden at jeg dog følte nogen egentlig Ængstelse ved det.

— Næste Morgen gjorde jeg min sædvanlige Runde i Gaarden og ventede stadigt paa at se Gavlvinduet aabnes, men forgjæves. Jeg gik op og bankede paa, intet Svar. Saa lukkede jeg Døren op og fandt min gamle Ven liggende død i sin Seng. Den foregaaende Dags Sindsbevægelse havde aabenbart været ham for stærk, men han lignede i Døden ganske sig selv, og der var et mildt, kjønt Udtryk over ham — han saae ud som en Mand, der har opfyldt sin Mission.

Jeg blev Begravelsen over, og baade Jørgen og jeg vare selvfølgelig med at bære vor faderlige Ven til hans sidste Hvilested; den Krans af gule Evighedsblomster, der havde hængt om hans Ungdomselskedes Billede, fik han med i Kisten, og den stedlige Afdeling af Vaabenbrødrene mødte, til Trods for hvad der var skeet i Kroen, med floromvunden Fane — det var en Begravelse, som han vist selv vilde have været tilfreds med.

Dagen efter reiste jeg, ledsaget af Diana, som Jørgen, efter min Anmodning, beredvilligt havde overladt mig, og jeg havde den Fornøielse, ligesom jeg skulde staa paa Vognen, at se den røfle Monkey ordentligt af.

J ø r g e n er ikke senere bleven Folketingsmand, og j e g har ikke senere været paa Tyrestrup.

*　　*
*

— Redsted, der med synlig og stigende Interesse havde fulgt Herredsfogdens Fortælling, udbrød, da denne var sluttet: „Jeg er ogsaa kommen en Del paa Tyrestrup

i de senere Aar og kjender godt Jørgen Basse og hans Frue, men jeg har saamænd aldrig vidst, at hun var identisk med Frøken Begtrup, for jeg har aldrig hørt hendes Pigenavn nævne!"

„Det var da morsomt", sagde Herredsfogden, „for saa kan jeg jo af Dem faae at vide, hvordan det nu staaer til derovre; med Skam at tale om, veed jeg det nemlig ikke."

„Aa, det er vist saa temmelig ved det Gamle", svarede Redsted noget forbeholdent, og saa blev der ikke talt mere om den Ting, for Klokken var under Herredsfogdens Fortælling bleven henad Tolv, og Mo'er maatte skynde sig at hente alle Folkene ind — Janos iberegnet — forat de efter god gammel Skik kunde være med at drikke det nye Aars Skaal. Da det sidste Tolvslag under høitidelig Stilhed klang gjennem Stuen, sagde Forstraaden: „Gud give os Allesammen et godt og glædeligt Aar!" Saa kyssede han Mo'er, og jeg lagde Mærke til, at Redsted, der ganske tilfældigt var kommen til at staa ved Siden af Margrethe, klinkede først med hende.

— „Men hvorfor var Marie Hegnsmand ikke med inde i Stuen?" spurgte Forstraaden, da Folkene havde trukket sig tilbage. — „Nei, hun er gaaet hjem", svarede Mo'er. — „Hjem! Hun vilde jo skilles fra Peer!" — „Ja, men da hun havde faaet sin Aftensmad, og Klokken var bleven henad Ni, kom hun i Tanker om, at Peer i sin salige Tilstand formodentlig havde glemt at give Grisen, og den, syntes hun dog, var det hendes Skyldighed at sørge for. Saa gik hun hjem forat give Grisen og sagde, at hun kom strax igjen, men da hun nu bliver borte, tænker jeg, hun har taget Peer til Naade." — „Ja, der kan man se!" sagde Forstraaden. „Hvad hverken geistlig eller verdslig Mægling, hverken Pastor Nissen eller De, gode Herredsfoged, vilde have kunnet udrette, det har Grisen gjort! — Kan det nu forresten ikke stemme Dem velvilligere overfor Ægteskabet, at høre om en saa pligtopfyldende og overbærende Hustru? — Ikke! — Ja, jeg lover nu heller ikke, at Margrethe vilde være saa from! Vilde Du vel, min Pige? — Ja, Du behøver ikke saa

energisk at forsikre mig om det Modsatte, for Du har din Moders stridige Sind!“

Redsted kom nu ind og meldte, at Himmel og Jord stod i Eet: Sneen væltede ned, og det var blæst op til en hel Storm. — „Mo'er har nok et Strygebrædt, og De kan laane min gamle Uniform at tage over Fødderne“, sagde Forstraaden til Herredsfogden, „nu bliver De her inat!“

Det gjorde Herredsfogden, og saadan endte den Nytaarsaften.

— „Det var da et snurrigt Spørgsmaal!“ hørte jeg næste Formiddag Herredsfogden sige til Redsted, just som jeg kom ind i Dagligstuen. „Om Cautionisten skal betale, naar Den, han er gaaet i Caution for, ikke opfylder sine Forpligtelser? Ja, det kan De bande paa, han skal!“ — „Nei, det var heller ikke det, jeg mente“, svarede Redsted, „jeg vilde kun vide, om han blev nødt til at betale hele Summen strax, eller om han kunde faae Henstand og betale efterhaanden.“ — „Ja, det kommer naturligvis an paa Omstændighederne, men en fornuftig Creditor er da ikke gal nok til at indlade sig paa saadanne Historier. — Men De har vel ikke været letsindig nok til at gaa i Caution for Nogen?“ — „Nei, det er slet ikke mig, Talen er om“, skyndte Redsted sig at svare; „det er en god Ven af mig, og Den, han caverer for, er vist ogsaa aldeles paalidelig.“ — „Ja, det er den Slags Folk altid! Men jeg vil dog alligevel bestemt raade Dem til ikke —“. — „Hvad er det, Herredsfogden saa bestemt fraraader?“ spurgte Margrethe, der kom til. — „Jeg raader blot Candidat Redsted til ikke at paatage sig flere Forpligtelser, end dem, han allerede har!“ svarede Herredsfogden, og Margrethe blev rød i Hovedet, Gud maa vide hvorfor.

Op ad Dagen, da Stormen havde lagt sig, og Veiene antoges at være fremkommelige, reiste Herredsfogden hjem, og Forstraaden tog paa Nytaarsvisit til Baronen, men var hjemme igjen inden Middag.

— „Nu skal jeg, gamle Mand, have Huset fuldt af Pigebørn og unge Springfyre“, sagde han til mig om Af-

tenen, „blot fordi Mo'er har fundet paa, at Margrethe skal mores med Dansebal! Hun skal altid mores, men beder jeg en sjelden Gang imellem pænt om at maatte faae et Par af mine gamle Venner hjem til Spisebal, saa siger Mo'er altid Nei!"

„Det er jo Dig selv, der har foreslaaet det, lille Fa'er", sagde Mo'er stilfærdigt. — „Naa, nu skal det ovenikjøbet lade, som om det er for min Fornøielse! Ja, geneer Jer endelig ikke!" — „Skal her virkelig være Bal?" spurgte jeg. — „Ikke Bal", forsikrede Margrethe ivrigt, „her kommer kun nogle faa gode Venner!" — „Fireogtyve!" indskjød Forstraaden. — „Men det kan da ikke kaldes Bal, fordi man danser lidt efter Bordet!" — „Ikke det, min Pige! Naa, ja, i min Tid kaldte man det nu altid Bal, naar man blev bedt ud til fin Beværtning og dansede efter Musik, men det kan jo gjerne være, Sprogbrugen har forandret sig: jeg synes ogsaa mangen Gang, at jeg ikke længere forstaaer Dansk!"

— Dans skulde der være, og Dans blev der, Helligtrekongers Aften. Huset var i Bevægelse fra den tidlige Morgenstund, og Forstraaden trak sig tilbage til sin Hule, hvor han og Hundene fandt et Fristed midt i „Ødelæggelsens Vederstyggelighed", som han kaldte de festlige Forberedelser. Ud paa Eftermiddagen forsvandt Margrethe, og Mo'er med hende, og først efter et Par Timers Forløb kom hun igjen ned i den „store" Stue, hvor Lysekronerne allerede vare tændte, forat lade sig beundre af Faderen, Redsted og mig. — „Hun er pæn, synes De ikke?" sagde Forstraaden, og det maatte man give ham Ret i, for noget smukkere, eller rettere noget mere jomfruelig yndigt Syn har jeg sjelden seet, end Margrethe, som hun stod der i sin lyse, vandblaa Silkekjole med Koralperlerne om den fine Hals. Jeg troer ogsaa nok, Redsted syntes det Samme, men han sagde Ingenting.

Nu kom Kane efter Kane, levende Bylter pakkedes ud og viste sig at indeholde kraftige Forpagterdøtre og mere spædlemmede Præstefrøkener, og Forstuen fyldtes af Tøi saa det neppe var muligt at komme igjennem den. Sidst af alle kom Baronesse Mimi, den gamle Barons yngste

Datter. Redsted, der kom en Del paa Christianslund og aabenbart satte Pris paa at komme der, alene for Baronvæsenets Skyld, havde oftere omtalt hende — jeg havde ikke seet hende, siden hun blev voxen — og nydelig var hun, det maatte jeg indrømme. Temmelig lille, med blondt Haar, spillende Øine, en allerkjæreste lille Opstoppernæse og friske, røde Læber, der uafbrudt i Smil viste de hvide Tænder, tog hun sig ypperlig ud, og den firkantet udskaarne Kjole med Halværmer af aabent Stof, der Intet viste og Intet skjulte, sad som støbt om hendes fyldige og gratiøse Skikkelse.

Redsted aabnede Ballet med Margrethe, og det var en Fornøielse at se paa det Par; man kunde formeligt mærke, hvordan de under Dansen ligesom smeltede sammen og bleve til Eet, og Ingen kunde være i Tvivl om, at han førte lige saa godt, som han bevægede sig elegant. — „Danser De slet ikke?“ spurgte han mig, da første Dans var endt. — „Nei, en halvgammel Doctor, der ovenikjøbet begynder at blive tyndhaaret —“, men uden at oppebie Slutningen af mit Svar fortsatte han: „Aa, jeg kunde blive ved at danse Livet igjennem! Livet er dog deiligt!“ og dermed gik han videre.

Ved Bordet sad jeg lige overfor ham; Baronessen var hans Dame. Hun var uafbrudt talende, leende, maaske idt koket — paa Landet maa man jo se at faae det størst mulige Udbytte af de faa Fornøielser — og Redsted var saa oprømt, som jeg aldrig havde seet ham. Det smigrede ham øiensynligt, at han ikke blot var Gjenstand for den lille Baronesses *flirtation*, men tillige var Den, til hvem alle de nærmest siddende Frøkeners mere eller mindre aandrige Bemærkninger henvendtes. Han blev over modig, forceret kaad, og jeg saae Margrethe, der sad noget borte men nær nok til at høre, hvad der blev sagt, sende lange, bedrøvede Blikke i Retning af ham. — „Hvad er det for en eiendommelig, dobbeltslynget Ring, De der har, Candidat Redsted?“ spurgte Baronessen. — „Det er min Moders Forlovelsesring“, svarede han, pludselig alvorlig. — „Aa, maa jeg se den!“ bad en lille Præstefrøken. — „Aa, ja, tag den af!“ lød det i Kor. — „Det gjør mig

ondt, at jeg ikke kan føie Damerne", svarede Redsted, „men den har ikke været af min Haand, siden jeg begyndte at bære den, og det kommer den heller ikke, før jeg engang fæster mig en Brud. Forresten sidder den ogsaa saa fast, at jeg vist knap kan faae den af — ja, Damerne kan jo selv prøve!" — Tre, fire Par Hænder — men ikke Baronessens — slap Kransekagen og greb under umotiveret Latter om Redsteds Fingre; de reve og de slede, men Ringen sad fast, og saa reiste man sig.

I Cotillonen — der var smaa Grangrene omvundne med røde og hvide Baand — saae jeg Redsted gaa forbi Margrethe og stile over mod Baronessen, hvilket blev meget naadigt optaget af Denne, men nu syntes jeg, det Hele begyndte at blive mig lidt underligt, og da han kort efter passerede forbi mig, fandt jeg det passende at bemærke: „Husk, hvad Herredsfogden raadede Dem til, Redsted!" Han blev aabenbart noget nervøs og svarede, at han ikke vidste, hvad jeg mente. Jeg dreiede Hovedet lidt i Retning af Baronessen og svarede, at jeg syntes, han skulde lade være med at paatage sig nye Forpligtelser; saa klarede han igjen op og svarede med et Smil: „*Je suis gardé!*" Naa, det lød jo meget fornuftigt, men jeg kunde dog ikke værge mig imod den Forestilling, at han alligevel i Øieblikket var ganske stolt af, at han, Helmer Redsted Blaa af de gamle Blaa'ers Slægt, saa trofast kunde blive ved at tænke paa en lille Skovriderdatter, naar der var en rigtig Baronesse i Farvandet, og Resten af Aftenen seilede han da ogsaa i hendes Kjølvand.

Ud paa Natten brød man op; med stort Besvær fandtes de respective Shawler, Tørklæder, Kyser og Gud veed hvad, Damerne pakkedes ned i Fodposerne, Bjelderne klingede, og Slæde efter Slæde gled ud af Gaarden. Da Baronessen skulde kjøre, og da Redsted havde faaet Skindteppet stoppet godt ned om hende, blev hun pludselig saa skrækkelig angst: Veien til Christianslund dreiede ensomt af strax udenfor Skoven, Alt var saa vildsomt nu, da det nylig havde føget, og hendes Kusk var ny paa Egnen. Ikke saa snart hørte Redsted dette, før han som galant — alt for galant — Kavaleer tilbød at ville ride

foran Kanen med en tændt Lygte. Tilbudet blev naturligvis modtaget, og et Par Minuter efter sad Redsted paa sin Brune og var Baronessens Forrider lige til Christianslund. — „Ja, vi behøver da ikke at sidde oppe efter ham", sagde Forstraaden, „lad os nu komme til Ro! — Men hvor er Margrethe?" — „Hun havde det ikke rigtig godt", svarede Mo'er, „hun fik saadan en slem Hovedpine, men den er nok ovre til imorgen!" — „Ja, det vil jeg da haabe! Naa, Godnat, og Gudskelov, den Svir er overstaaet!"

— Skovridergaarden sov længe den Morgen, og Klokken var vist paa det nærmeste Ti, da jeg vaagnede ved at høre Hundene give Hals og en fremmed Røst spørge efter Candidat Redsted. — „Hvad skal De ham?" spurgte Ane Stuepige. — „Jeg har et Expresbrev til ham." — „Ja, gaa De saa over til ham — det er ind ad den Dør der — men han sover vist endnu!" — Jeg vendte og dreiede mig et Par Gange og prøvede paa at sove videre, men det gik ikke, og saa stod jeg op. Der var ikke et levende Væsen at øine nogensteds undtagen Janos, der stod i aabent Vindue og nikkede ualmindelig diabolisk fornøiet over til mig, ganske som naar han i gamle Dage havde skudt en Høg eller var ifærd med at streife en Ræv. Jeg gik ind i den store Stue; der var ikke hyggeligt, det var som paa en Valplads Morgenen efter Slaget: Lysene vare brændte skraat ned, og Stearinen hang som Istapper fra Lampetterne, Smaastumper af aftraadte Kjoleslæb saaes i Krogene, og paa Klaveret laa en knækket Vifte. Jeg satte mig i Lænestolen inde i Dagligstuen, læste Avertissementerne i en gammel Morgenberlinger og ventede paa Kaffen. — Endelig kom der da Nogen inde i Spisestuen ved Siden af; Døren stod halv aaben. Det var Margrethe, og bag efter hende kom Redsted. Jeg vilde ikke genere og blev derfor siddende. Paa en underlig forstyrret Maade og med usikker Stemme hørte jeg ham sige: „Frøken Margrethe! Jeg maa fortælle Dem, hvad der er skeet — De er dog nærmest til at vide det!" og i det Samme kom de, uden at opdage mig, saa meget hen foran den aabne Dør, at jeg saae ham gribe hendes Haand. Men

som om hun havde brændt sig ved Berøringen eller pludselig havde opdaget Noget, drog hun Haanden til sig og svarede med dirrende Røst: „Aa, nei, jeg beder Dem om ikke at sige Noget! Jeg faaer det tidsnok at vide, og jeg ønsker ikke at være Deres Fortrolige!“ Saa brast hun i Graad og gik ud af Stuen, hvorefter Redsted kom farende ind til mig som en gal Mand og sagde, at nu var hans Liv forspildt for bestandig; den ene Ulykke kunde han bære som en Mand, og det skulde han ogsaa nok have viist Verden, men dette Sidste, det var for meget, og nu troede han heller intet Menneske mere, o. s. v. i den Dur. Jeg forstod naturligvis ikke et Ord af hans lange Tale, men jeg kunde ikke undgaa at lægge Mærke til, at den snoede Ring, han havde baaret paa venstre Haand, Moderens Forlovelsesring, som han igaar havde sagt, at han ikke vilde tage af, før han fæstede sin Brud — den var borte, og det blev mig samtidigt klart, at ogsaa Margrethe maatte have seet dette, da han greb hendes Haand, og at hun vel derfor ikke havde ønsket at høre ham selv fortælle, at han om Natten var bleven forlovet med Baronessen. — „Saa er han jo dog en Slyngel“, sagde jeg til mig selv, „det havde jeg ikke troet! Men hvorfor siger han saa, at hans Liv er forspildt! Fortryder han allerede, hvad han har gjort! — Det er ellers noget tidligt!“

Jeg fik slet ingen Kaffe den Morgen, man havde aabenbart glemt mig, men en Times Tid senere kom Forstraaden styrtende ind til mig med et Brev i Haanden og spurgte mig, hvad det skulde betyde: Redsted havde skrevet til ham og takket for alt Godt, men samtidigt erklæret, at Forholdene nødte ham til at forlade Skovridergaarden strax, og borte var han, han var reden for en halv Time siden. Saa lempeligt som muligt fortalte jeg den Gamle, hvad jeg havde erfaret, og saa blinde kunne Fædre være, at han ikke engang havde tænkt sig Muligheden af, at der kunde være „Noget“ mellem Margrethe og Redsted, men da jeg sluttede med at udtale som min inderste Overbevisning, at Redsted paa Hjemturen havde forlovet sig med Baronessen, kjendte hans Forbitrelse ingen Grænser. „Foretrække den Gaas for min lille Margrethe

— aa, han maa jo være gal! Men Gud være lovet, at vi er vel af med ham! Margrethe retter sig nok, for han er jo ikke værd at sørge over!"

Det blev en trist Afsked for mig den Dag: Forstraaden var rasende, Mo'er græd, og Margrethe saae jeg slet ikke. Den Eneste, som stadig var fornøiet, var gamle Janos; han straalede over hele Ansigtet og sagde: „Den nie·Oer beginner glicklich, Hr. Doctor! Adié, Adié!"

En fjorten Dages Tid efter kom Forstraaden ind til Byen, vistnok nærmest forat tale med mig. Redsted var — *mirabile dictu* — ikke forlovet med Baronessen, sagde han, ialtfald havde der endnu ikke fundet nogen Declaration Sted, men dette kom formodentlig af, at Redsted samtidigt var bleven pecuniairt ruineret: det Expresbrev, han havde faaet hin bevægede Morgen, havde rimeligvis indeholdt Meddelelsen om, at den „solide Ven", for hvis Skyld han letsindigt havde caveret for 40,000 Kroner, var gaaet fallit, og nu blev Redsted nok nødt til at sælge Kragebjerg. „Og veed Du, hvem „Vennen" er?" sluttede Forstraaden sin Beretning. „Ingen Anden end Begtrups Mand, Jørgen Basse var det nok, han hed! Kan Du huske, Nytaarsaften, da Herredsfogden havde fortalt sin Historie, saa sagde Redsted, at han kjendte Parret! Nu har Begtrup ødelagt sin Peer Tot ved Byggeri og anden Vidtløftighed, og nu er de gaaet fra Gaarden og har taget Redsted med! — Ja, Gud maa vide, hvordan han ender; han kan lige saa godt blive Mormonbisp i Utah som Fyrste af Bulgarien!"

„Men hvordan staaer det ellers til hjemme?" spurgte jeg. „Hvordan har Margrethe det?"

„Jo, Tak, rigtig godt!" svarede den Gamle. „Hun er naturligvis saa fornuftig en Pige, at hun ikke skjænker den Vindbeutel en Tanke længer!" Men til Trods for Faderens bestemte Ord tillod jeg mig rigtignok at drage dette Factum i Tvivl, og Tvivlen viste sig da ogsaa at være fuldt berettiget, thi noget efter talte jeg med Mo'er, og hendes Beretning om Margrethe lød ganske anderledes.

— Peter Møller, der lod til at befinde sig overordentlig vel ovre i sit jydske Embede, var ikke af de meget Skrivende; han pleiede kun at give Livstegn fra sig, naar Familien blev forøget, men da dette jo indtraf mindst een Gang om Aaret, døde Correspondancen dog aldrig helt ud, og hen i Marts fik jeg atter et Brev med hans velbekjendte Skrift, et Brev, som jeg egentlig kun aabnede for at se, om det var en Dreng eller en Pige — eller maaske begge Dele — som Storken nu havde bragt. Denne Gang afveg han dog forsaavidt fra det Sædvanlige, som han, næstefter at meddele mig en sund og velskabt Drengs Fødsəl, tillige fortalte noget om sin Gudsøn, Redsted. „Fyren er alligevel flink", skrev han; „Tabet af den halve Formue og det nødtvungne Salg af Kragebjerg har han taget som en Mand, og det er allerede lykkedes ham at faae en beskeden Stilling som privat Skovrider ovre paa Fyen. Alt, hvad I skriver om hans Forhold til Margrethe og hans Forlovelse eller Ikke-Forlovelse med Baronessen, kan jeg jo ikke dømme om, men jeg troer alligevel, at I paa en eller anden Maade gjøre ham Uret."

Det skrev Peter Møller, men han havde jo, som han ogsaa ganske rigtigt selv bemærkede, ikke Begreb om Forholdene, og hans Udtalelser forandrede da heller ikke det Mindste i min Opfattelse.

— Jeg var atter dette Aar ude i Forsommeren med Cadetcorvetten; egentlig skulde jeg have været ud senere paa Aaret med Øvelsesescadren, men jeg byttede med en Collega forat kunne være hjemme til Forstraadens femogtyveaarige Jubilæum i Statens Tjeneste, hvilket indtraf sidst i August.

Lige saa ofte mine Tanker dreiede sig om Skovridergaarden og om dem, der kom den ved, lige saa lidt tænkte jeg, ærlig talt, paa Redsted, men uformodet skulde jeg paa en underlig Maade mindes om ham. I lang Tid havde vi Intet kunnet høre hjemmefra; saa anløb vi for hjemgaaende Cadix, og der var baade Breve og Aviser. Kun Den, der i lang Tid har været helt afskaaren fra al Forbindelse med Omverdenen, kan rigtig forstaa, hvordan

man under saadanne Forhold læser Aviser, læser Rub og Stub: Generalforsamlinger og Ulykkestilfælde, Fødte, Døde og det belgiske Deputeretkammer. Som jeg da sidder og studerer en gammel Avis igjennem, falder mit Blik paa et Stykke med Overskrift „Høiesteretsdom", og jeg læste det naturligvis fra Ende til anden. Sagen dreiede sig da hverken om Mere eller Mindre, end at en fjern Slægtning af Redsted paa fædrene Side — om hvis Existens han formodentlig ikke havde havt nogen Anelse — havde faaet et eller andet Testamente omstødt, og Følgen heraf var, at der tilkjendtes vedkommende Citant og Forstcandidat Helmer Redsted (Blaa) til lige Deling 60,000 Kroner. Hvad der imidlertid var det Artigste ved Historien var, at Høiesteret kun var kommen til dette Resultat, fordi det under Sagen tilfulde var bleven godtgjort, at Citantens og Helmer Redsteds fælles Tip-Tip-Oldefader egentlig havde hedt Jørgen Hansen og været en fattig Væversøn fra Laaland, som formodentlig kun forat undgaa Forvexling eller forat forny sin Mønt havde antaget det gamle Adelsnavn Blaa.

„Herregud", tænkte jeg, „hvor Skjæbnen klapper med den ene Haand og slaaer med den anden! Der faaer Redsted paa een Gang ganske uforskyldt en lille Formue istedenfor den, han har mistet, men paa samme Tid rives han ud af alle Illusioner om Slægtens fornemme Afstamning! — Nu kan han da lade sin Forlovelse med Baronesse Mimi declarere, naar han vil, for han har naturligvis kun ventet paa at blive saadan stillet, at han kan gifte sig med det Samme! — Men kjender jeg Fyren ret, vilde han vist forresten gjerne have undværet de 30,000, hvis Høiesteret blot var kommen til det Resultat, at han var en rigtig Blaa!"

Hjemme i Kjøbenhavn ventede der mig adskilligt Nyt og mange Breve. Anton havde holdt Bryllup og nød Hvedebrødsdagene ovre ved Rye, og Mo'er skrev, at jeg endelig snarest muligt maatte komme til Voldborg; Fa'ers Humør var rent daarligt, men hun haabede paa, at det kunde opmuntre ham at faae mig derud. Jeg havde just

ikke megen Tillid til mine Evner i saa Henseende, men derud tog jeg naturligvis.

Det var bedrøveligt. Margrethe lignede ikke sig selv; hun var bleg og huløiet og gik om uden at tale mere end høist nødvendigt, Mo'er viskede saa jevnligt en Taare af Øinene, og Fa'er, der ikke kunde — eller ikke vilde — se, at Datteren mest af Alt trængte til stilfærdig Omhu og Kjærlighed og til at faae Lov at skjøtte sig selv, kunde slet ikke finde sig i hendes forandrede Væsen, men skjændte og stiklede paa hende, hvad der naturligvis kun gjorde Ondt værre. Det hjalp ikke, at jeg, baade som gammel Ven og som Læge, foreholdt ham, at Sorg ogsaa kan medføre en sygelig Tilstand, og at Margrethe maatte behandles som en sart Plante, der trænger til at skygges og støttes; han svarede mig kun, at han ikke var vant til at omgaaes nerveuse Mennesker, og nu var han for gammel til at lære det, men i Stilhed led han maaske alligevel mere ved sin Yndlings Sorg end nogen Anden. — „Hun trænger til Forandring af Luft", sagde jeg, „prøv at lade hende komme over til Vilhelmine og Møller, saa kan hun jo følge tilbage med dem til Jubilæet." — „Jeg holder ikke noget Jubilæum!" svarede han, og Margrethe erklærede da ogsaa selv, at hun ikke vilde reise, saa dermed var den Sag endt.

Forstraaden var i det Hele ikke til at kjende. Han, der sit Liv igjennem jo havde været Fredsommeligheden og Velvillien selv, var nu pirrelig og bitter; Alt var galt: Tiden og Ungdommen, Politiken og Bøgerne. — „Aa, jeg gider ikke læse mere af det Vaas!" sagde han en Dag og smed en nyudkommen Bog hen ad Bordet. „Det er „Interieurer" Altsammen, Interieurer og ikke Andet! Om Hundrede Aar er det Eneste, Efterkommerne kan læse sig til om os, hvordan der saae ud i vore Cabinetter. Og hvordan seer der ud? Som i en Marschandiserbod, der har kjøbt Udskud fra Ethnographisk Musæum og Kunstkammeret. — Aldrig har Forfatterne noget Rigtigt at skrive om, kun om det Exceptionelle, det Sygelige — det er ligesom min gamle Ven, Baronen, der kun samler paa abnorme Opsatser! Der er ingen Handling, ingen „Historie"

i det; den Kunst at fortælle er ligefrem ifærd med at dø ud! Og har saa en Forfatter endelig en Gang faaet en Idee, saa piner han den ud i tre Bind, selv om den kun er til eet! Jeg kan nu netop bedst lide, naar man kan mærke, at Vedkommende har havt Raad til at være lidt flot og sommetider nøies med at skrive et Par Linier om Noget, som der kunde være gjort en Bog af — men det er naturligvis en Smagssag! — Og saa de moderne Naturbeskrivelser! Man har altid Fornemmelsen af, at de Godtfolk, naar de har Brug for et eller andet Sceneri, pisker ud og skriver Alt op, hvad de seer. Alt er dem lige vigtigt og lige nyt — simpelthen fordi de ikke i Forveien har levet med Naturen og kan den udenad paa den Maade, at de har en samlet Sum af Indtryk at tage af. Og hvad bliver saa Resultatet: at vi andre stakkels Læsere maa sidde og døie alenlange Opregninger af ligegyldige Enkeltheder, som dog ikke giver En nogetsomhelst samlet Billede! Nei, det er ikke til at holde ud! Det gaaer med Literaturen som med Malerier nu til Dags: det er næsten „Ramme“ Altsammen! Og det er dog ikke Meningen, vel? En Ramme kan for mig være saa let og spinkel, den være vil, naar den kun danner den nødvendige Begrænsning og holder sammen paa Indholdet — men der er intet Indhold! — Jeg kunde gjerne forsyne ti Forfattere — Anton iberegnet — med Stof!“

„Saa skulde De virkelig skrive Deres Emner ned!“ sagde jeg.

„Nei, jeg vil ikke“, svarede han, „for saa maatte jeg først sætte mig ind i en Grammatik over det nye danske Sprog, og det gider jeg ikke. — Jeg veed ikke, om Du har lagt Mærke til, at man nu ikke længer behøver noget Subject til en Sætning? Det gjorde man i min Tid, men nu er det en meget net Sætning, naar det hedder: „Laa og hulkede“, Punctum, eller endnu kortere: „Skvattede“, Udraabstegn! — De stakkels Adjectiver, der i lange Tider har været anvendte som passende og upassende Tillæg til de mere fornemme Substantiver, er nu aldeles ude af Kurs: nu er det kun genialt sammensatte Participier, der har det Privilegium, som „solgulddryssende“ og „vandblaat-

tonende" o. s. v. i den Dur; Combinationernes Antal er heldigvis uendeligt, og Factorernes Orden er ganske vilkaarlig! Og saa Imperfectum Indicativ Activ, det skikkelige gamle Imperfectum, som efter den svage Bøining altid før befandt sig saa inderlig vel ved jevnlig at ende paa *ede* — ja, det vil sige i bunden Stil snød Digterne rigtignok tidt et *e* væk for Rhytmens Skyld — det skal nu med Djævlens Vold og Magt ogsaa i Prosa kun ende paa *ed:* „Leved' paa Credit og fægted' sig frem" — jo, det er nydeligt! — Nei, jeg kan ikke skrive Dansk mere!"

„Da synes jeg saamænd ellers, De har gjort den moderne Grammatik til Gjenstand for mere Studium end de Fleste", indvendte jeg.

„Ja, det er saadan, naar Arrigskaben kommer over mig, og jeg ærgrer mig over det Indhold, der ikke er, saa sidder jeg og —"

„Ærgrer Dem ogsaa over Formen!"

Aa, ja, saagu! — Nei, jeg vilde ønske, at man igjen engang kunde faae saadan en rigtig Historiebog med artige Geschichter, hvori der skeer Noget, og hvor den Ene paa mer eller mindre honnet Maade stikker den Anden ihjel — det kan jeg da forstaa! — Og saa har det altid været min Yndlingstanke at kunne have Noget for mig selv, at læse Noget, som ikke Alverden samtidigt sidder og tygger Drøv paa!"

„Ja, hvad mener De egentlig med det?"

„Aa, jeg mener ligefrem, at det maatte være hyggeligt, før denne Guttenberg gik hen og opfandt Bogtrykkerkunsten — hvad han, naar Alt kommer til Alt, skulde betænkt sig to Gange paa at gjøre, og maaske helst helt ladet være med! — saa at sidde med sin egen private Skindbog — helst med pæne Billeder i — og læse om „Flores og Blanseflor" eller Krøniken om Karl Magnus; saa kunde man lade Baronen og Doctoren faae Lov til at tage en Afskrift, men man resikerede da ikke, at alle Ens egne Skovfogeder og Gouvernanterne i tre Miles Omkreds converserede En om samme Bog, som de har fra Læsetasken! — Nei, jeg kunde i Grunden godt lide at læse Noget i Manuscript — naar det da ellers var ordentligt

skrevet — men Du maa ikke tro, at min egen Søn viser sin gamle Fader den Opmærksomhed at sende ham et nyt Værk til Gjennemsyn og Meddelelse af *imprimatur* — naa, det Sidste havde han heller ikke altid faaet! — Ja, nu sætter jeg mig hen og læser et Par Historier i Boccaccio — det veed man da, hvad er! Pastor Nissen siger rigtignok altid, at han er umoralsk — ja, moralsk er han ikke, men det giver han sig heller ikke ud for, og saa har han Humør, og saa kan han fortælle — det er store Ting."

Dermed satte den gamle Forstraad sig til at læse i Decameron, men for mig havde hans lange Tale dog havt een heldig Virkning: nu vidste jeg, hvordan jeg vilde feire hans Jubilæum.

— Til al anden Fortræd og Bedrøvelighed det Aar kom ogsaa Tørken. Uge efter Uge havde man forgjæves speidet efter hver lille Sky, der kunde varsle om et optrækkende Uveir; om Morgenen var Ens første Gang til Barometret, og man meddelte hinanden som en glædelig Begivenhed, naar det i Nattens Løb var faldet — men Regn blev det ikke alligevel. Høsten var kommen næsten en hel Maaned tidligere end sædvanligt, og Græsmarkerne saae ud, som om Ilden var faret hen over dem. — „Gud maa vide, hvordan jeg skal skaffe mine stakkels Køer Noget at leve af!" sagde Forstraaden. „Kunde man give dem Kostpenge og lade dem skjøtte sig selv, saa saae jeg det helst! — Og Vand kniber det ogsaa med! Veed Du, at Brønden var læns igaar?"

Brønden, den hidtil for uudtømmelig anseete Brønd med det altid lige klare og lige kolde Vand, Brønden, som Forstraaden ikke var langt fra at betragte som det Bedste ved hele Skovridergaarden — ogsaa den meldte sig fra Tjeneste! En klog Brøndgraver, der blev tilkaldt, erklærede imidlertid efter en grundig Undersøgelse af Patienten, at der kun behøvedes en Oprensning af Bunden for atter at hidføre den tidligere Vandstand, og Brøndgraveren med en „Assistent" tog strax fat paa Arbeidet. — „Nu faaer jeg da alle mine Theskeer og Kaffekopper og Markstykker igjen", sagde Forstraaden, „Alt, hvad Brønden

har taget i det Meste at en Menneskealder. — Ja, iaar har den forresten endnu ikke krævet Offer, saavidt jeg veed, men det kommer nok!“

Gamle Janos var stavret ud og havde posteret sig ved Brøndkarmen sammen med Drazba; hver Spandfuld Mudder og Sand, der heisedes op, undersøgte han omhyggeligt — der kom virkelig paa den Maade en irret Theske, nogle Glasskaar og andre lignende Rariteter for Dagen — og Arbeidet lod til at interessere ham meget. — „Naa, Janos, har det givet Noget, siden jeg var her sidst?“ spurgte jeg om Eftermiddagen. Han skulde lige til at svare, da baade han og jeg paa een Gang i Mudderet opdagede noget Glinsende; vi grebe Begge efter det, men jeg kom først — det var en Guldring. Ikke saa snart havde jeg den i Haanden, før jeg paa den eiendommelige Snoning gjenkjendte Redsteds Ring, og til Overflod stod der et O. B. — Oluf Blaa — inden i den.

„Saa har jo hverken den lille Baronesse eller nogen Anden faaet den! Det var da en underlig Historie!“ tænkte jeg, men jeg paalagde Janos, der var bleven helt stum af Forundring over Guldfundet, foreløbig ikke at omtale det, og efterat have betænkt mig en halv Times Tid gik jeg hen til Margrethe, gav hende Ringen og sagde roligt: „Det er Redsteds. Den er funden i Brønden, og han skal naturligvis have den tilbage, men jeg veed ikke, om Du vil sende ham den, eller om jeg skal gjøre det.“ Margrethe saae først paa Ringen og saa paa mig; saa foer hun hen og slog Armene om Halsen paa mig, lo og græd paa een Gang og spurgte: „Men hvordan i al Verden —.“ — „Ja, Du maa ikke spørge mig om Noget, for jeg veed Ingenting, men jeg begynder at tro paa, at Peter Møller havde Ret, da han skrev, at vi paa en eller anden Maade gjorde en vis Mand Uret.“

Samme Aften var Mo'er efter en længere Forhandling med Margrethe paa det Rene med, at Denne alligevel burde følge mit Raad og faae lidt anden Luft ovre i Jylland hos Vilhelmine; Margrethe havde, mærkeligt nok, ikke længere Noget at indvende, og Forstraaden blev —

efter hvad han selv sagde — aldrig spurgt, hvorfor Resultatet da ogsaa blev, at Margrethe allerede næste Morgen reiste. — „Pokker kan forstaa sig paa de Fruentimmer!“ sagde den Gamle til mig om Aftenen. „Hvad de under ingen Omstændigheder vil den ene Dag, det vil de den anden! — Jeg synes formelig, Margrethe var helt oplivet ved at skulle ud at reise! Og Mo'er er glad ved at være bleven af med hende! — Ja, Kvindfolk er en underlig Race!“

— Der er et Billede fra den sidste fransk-tyske Krig, som forestiller det Indre af en Villa i Omegnen af Paris i det Øieblik, da en Bombe er falden ned i Stuen og springer. Nogle kaste sig næsegrus ned paa Gulvet, Nogle ere ifærd med at entre ud ad Vinduerne, men en enkelt af Figurerne, vistnok Husfaderen, sidder maalløs og uden at røre sig, lammet mere af Overraskelse end af egentlig Skræk. Det Billede maatte jeg tænke paa — og jeg har tænkt paa det mange Gange siden — da en Vogn tre Dage senere rullede ind i Skovridergaarden, og da Margrethe og Redsted Haand i Haand viste sig i Dagligstuen, hvor Forstraaden sad i Gyngestolen med Berlingske paa Skjødet og nød sin Siesta. Vaagne gjorde han, men maalløs var han, og ubevægelig sad han i flere Sekunder, stirrende med opspilede Øine paa det vidunderlige Syn — Bomben var jo falden midt i Dagligstuen. Da han endelig skulde til at fare op og sige Et eller Andet, som han under disse Omstændigheder naturligvis hellere maatte tie stille med, løb Margrethe hen til ham, kyssede ham og sagde med sit gamle Smil og sin gamle Stemme: „Ja, det er mig, der har hentet ham, Fa'er, for det var min Skyld Altsammen, saa jeg var da nærmest til at gjøre det godt igjen!“ — „Har Du selv —“, tordnede den Gamle. — „Ja, Mo'er vidste det.“ — „Mo'er! Naa, det maa jeg sige, det er kjønt! Men Enden er ikke endda, og jeg har vel ogsaa et Ord at sige!“ — „Ja, bevares lille Fa'er! Du skal sige Goddag til Redsted og „Velkommen tilbage“, og saa skal Du ønske ham til Lykke med, at han faaer saadan en sød Pige, som jeg er!“

Mig havde hidtil Ingen lagt Mærke til, og jeg var allerede kommen helt hen til Døren forat liste bort fra Familiescenen, da Redsted i det Samme opdagede mig og venligt bad mig blive. Han saae helt forandret ud; havde han før været en Yngling, saa var han nu en Mand; hans Udtryk havde faaet Fasthed, og Blik og Stemme havde mistet den tidligere Uro og Holdningsløshed. Jevnt og roligt fortalte han, fortalte, at han fra første Færd havde holdt af Margrethe og ikke af nogen Anden i den hele, vide Verden, men han skaanede ikke sig selv og tilstod villigt, at han hin skjæbnesvangre Helligtrekongers Aften som en naturlig Følge af den Tordensky, der svævede over Hovedet paa ham, havde været i en særlig exalteret Stemning og derfor ogsaa havde følt sig som i en Rus ved at være Gjenstand for den lille Baronesses Opmærksomhed, ja, han lagde end ikke Skjul paa, at han, som jeg nok syntes, ikke havde været helt fri for den Aften at betragte det som et Offer, der fortjente Beundring, at han trods Alt holdt fast ved sin Margrethe. Da han om Natten red foran Kanen til Christianslund, var det dog, som om den kolde Luft og Stjernehimmelen over hans Hoved igjen bragte ham fuldstændigt til Besindelse og pludselig gjorde ham ædru, og da han kom hjem, lagde han sig til Ro med den faste Beslutning næste Morgen at tilstaa Margrethe sin Kjærlighed. — „Om Natten drømte jeg saa deiligt, som jeg aldrig har gjort“, vedblev han. „Jeg stod med Margrethe henne ved Brønden og fik hendes Ja, og jeg drog Ringen af min Haand og satte den paa hendes. Saa vaagnede jeg ved, at Budet kom med det usalige Brev, og jeg styrtede ind forat fortælle Margrethe, hvad der var skeet, og bede hende om, til Trods for, at jeg nu var en fattig Mand, dog at dele min Skjæbne. Saa kom det andet Tordenslag — hun vendte sig fra mig. Jeg forstod det ikke, jeg havde stolet sikkert paa, at hun delte mine Følelser, og nu denne Kulde netop i det Øieblik, hvor jeg trængte mest til Støtte — jeg fortvivlede og red bort som en slagen Mand. Først langt op ad Dagen mærkede jeg, at Ringen var borte, men det faldt mig ikke ind at sætte Margrethes

Opførsel i Forbindelse med Tabet af den; først igaar, da hun og Peter Møller kom ind i min Stue og bragte mig den forsvundne Ring tilbage, fik jeg Forklaringen paa, hvorfor hun dengang vendte sig fra mig. Nu har jeg bedt hende beholde Ringen, og det har hun lovet; jeg haaber heller ikke, at Forstraaden længer har Noget at indvende."

„Nei, det kan vel ikke hjælpe", svarede Denne, „men jeg gad dog nok vide, hvordan Ringen saa egentlig er kommen i Brønden."

„Nogen bestemt Forklaring kan jeg ikke give", svarede Redsted, „men rimeligvis maa min Drøm have staaet i Forbindelse med, at jeg i Søvne virkelig er gaaet ud til Brønden, har taget Ringen af og tabt den ned i Dybet. Som Dreng har jeg flere Gange gaaet i Søvne, og i den dobbelte Sindsbevægelse, hvori jeg gik til Ro den Nat, kan man jo nok tænke sig, der kunde hænde noget Usædvanligt."

„Aa, ja, saamænd, utroligt er det jo ikke", sagde Forstraaden, aabenbart endnu noget skeptisk.

„Gud velsigne Jer, Børn!" sagde Mo'er, og dermed maatte vel Forlovelsen ansees for at være idetmindste officiøs.

Det blev en fornøielig Eftermiddag i Skovridergaarden, Alt var Solskin og Lykke. Jeg talte en Del med Redsted og syntes bedre og bedre om ham, og han for sit Vedkommende lod næsten til at betragte mig som Den, der havde bragt ham Margrethe, blot fordi jeg havde fundet Ringen. — „Ja, det var da egentlig lige saa meget Janos, der fandt den", sagde jeg. „Og hør nu Redsted, siden jeg netop har nævnet Janos' Navn: udson Dem med Deres eneste Fjende, og gaa over og sig Goddag til den Gamle! Han vil jo nok se paa Dem, som om han vilde æde Dem, naar De fortæller ham om Forlovelsen, men det skal De ikke bryde Dem om, han bliver nok god igjen!" — Ja, det var Redsted ogsaa meget villig til, og vi fulgtes ad.

Janos sad i sin Stol og smaablundede med Drazba ved sine Fødder. Hunden foer op og gjøede som rasende

ad Redsted, men da den Gamle slog Øinene op og saae, hvem der stod i hans Stue, rystede han som et Espeløv, og jeg maatte uvilkaarligt mindes hans egen Fortælling om den eneste Gang, han havde været bange: dengang Gollo og de andre Hunde tudede inde i den mørke Granskov. — „Goddag, Janos!“ sagde Redsted og rakte Haanden ud, men Janos vendte sig sky til Side og gjengjældte ikke Hilsenen. Da spurgte Redsted som ved en pludselig Indskydelse ganske roligt: „Hvor laa min Ring, Janos, den Morgen, De tog den og kastede den i Brønden?“ — „Indenfor det aabne Vindu — paa det lille Bord ved Deres Seng!“ brast det ud af den gamle Skovtrold, og dermed var jo den sidste Gaade løst. Under Paavirkning af sin Drøm havde Redsted altsaa gjort, hvad der i vaagen Tilstand maaske vilde faldet ham vanskeligt nok: taget Ringen af, og, som Janos senere, da han var kommen noget til Ro, betroede mig, havde han ved hin Morgen at se den ligge paa det angivne Sted strax faaet en instinctmæssig Forestilling om, at den og Margrethe kunde komme i en vis Forbindelse med hinanden. Uden egentlig selv at gjøre sig Rede for, hvilke Følger det kunde have, havde han da taget Ringen og kastet den i Brønden, idet han vel ligesom Polykrates gik ud fra, at den Ring var vel gjemt og aldrig mere vilde komme tilsyne; „men naar Brønden selv giver tilbage, hvad den engang har faaet, saa maa det sagtens være Vorherres Villie, at min lille Margrethe skal have ham“ — det var nu hans Religion.

Til Redsteds Ros maa jeg sige, at han efter alt dette ikke nærede Skygge af Uvillie mod Janos men ganske alvorligt sagde til mig, der vilde lægge et godt Ord ind for den Gamle: „Behøves ikke! Troer De, at jeg kan tage en Mand ilde op, at han holder saa meget af Margrethe, som Janos gjør? Og troer De ikke, jeg er bleven fornuftig nok til at indse, at Alt er bedst, saadan som det er gaaet!“ Det gav baade Margrethe og jeg ham Ret i, og Forstraaden, der kom ind fra Gaarden med et Glas frisk Vand, bemærkede: „Og jeg, som sagde, at Brønden ikke havde taget noget Offer iaar!

Den var jo lige ved at kræve to Menneskers Lykke — det er da mere end et helt Dusin Theskeer!"

I de tre Uger, der var til Jubilæet, havde jeg dygtig travlt; jeg vexlede adskillige Breve med Anton og Peter Møller, og to Gange maatte jeg tage ind til Byen.

Endelig nærmede Jubilæet sig, og Dagen før kom Anton og Kone samt Peter Møller, Vilhelmine og alle Ungerne paa den mindste nær. Det faldt mig lidt vanskeligt i den massive, i høi Grad „moderlige" Vilhelmine at gjenkjende den slanke Pigeskikkelse, som Skoven en Gang havde „lukket" sig efter, men hyggelig og rar som i fordums Dage var hun, og det var jo det Væsentlige. Anton, som altid havde været noget taus og stilfærdig af sig, var aabenbsrt bleven livet svært op ved at være gift med sin nydelige, fixe Kone, og vi bleve strax gode Venner, kort sagt, Alt tegnede paa det Bedste til den store Dag. Forstraaden var, trods lydelig Protest, bleven kostet i Seng Aftenen forud Klokken Elleve — tidligere var han slet ikke at formaa til at trække sig tilbage — og en Del af Natten var bleven anvendt til at smykke Skovridergaarden udvendigt og indvendigt med en Uendelighed af Guirlander, Kranse, Asters og Georginer. En mere velvillig end egentlig heldig Kvartet af stedlige Skolelærere var ubarmhjertig nok til allerede Klokken Sex om Morgenen at vække „Jubeloldingen" — som vi strax havde døbt Forstraaden — og nu gik Høitidelighederne Slag i Slag. Forstbetjentene paa Districtet mødte in pleno medbringende et Sølvdrikkehorn, de stadigere Deltagere i Klapjagterne sendte en Deputation bestaaende af Baronen, Doctoren og Møller Knudsen, som frembar deres bedste Ønsker og et Maleri — Udsigten fra Heirebakkerne — og hen paa Formiddagen kom Amtmanden i egen Person og egen Landauer og overrakte Jubilaren Ridderkorset som H. M. Kongens Paaskjønnelse af lang og tro Tjeneste. Den Gamle var meget rørt — mere end han egentlig vilde lade sig mærke med — og selvfølgelig var Ridderkorset det Bedste, Dagen bragte ham.

Inden Middag var der et lille Pust, som Forstraaden

vilde benytte til i Fred og Ro at ryge sig en forn
Pibe inde i Kontoret, men neppe var han kommen de
før han igjen kom ud med en stor, elegant indbu
Foliant i Haanden og spurgte mig, hvad det var.
„Det er fra Anton, Peter Møller, Redsted og mig",
rede jeg, og for den glade Forstraads Øine viste der
da han lukkede Bindet op, et Album indeholdende
ninger og Photographier af alle de Steder, hvortil
paa en eller anden Maade havde været knyttet, og,
vidt muligt, af alle de Personer, som han stod eller h
staaet i Berøring med, deriblandt f. Ex. baade Hols
Rathlou og Janos; for Fuldstændigheds Skyld kan er
anføres, at der ogsaa var Tegninger baade af den g
Bekkas og af den nulevende — dem havde Peter M
været Mester for. — „Men hvad er saa det?" spı
Forstraaden, da han havde seet Billederne igjennem.
er jo en hel skreven Bog!" — „Ja", svarede jeg,
har jo sagt, at De nok kunde lide engang at læse N
der var skrevet for Dem alene, og som ingen Anden
Forfatteren havde læst. De har selvfølgelig blot at u
et Ønske: her er hele tre utrykte Historier!" — „
men det er alt for galt! Er det virkelig sandt? Apo
ker og Doctor, Spredte Kræfter og En Klos
krønike eller Hvordan Mallen kom i Sorø S
læste han paa Titelbladet. „Men hvem har skrevet de
— „Det har en Afskriver inde i Kjøbenhavn; er det
tydeligt?" — „Aa, Snak, jeg mener naturligvis, hvem
har —". „Ja, men det faaer De ikke at vide. Fo
terne er, i alt Fald foreløbigt, anonyme!"

Jeg skal ikke indlade mig paa nogen Skildring
Festmiddagen eller Talerne, hvis Antal var uendeligt;
vil blot sige, at Dagen gik glimrende, det vare
enige om.

Næste Aften, da Vilhelmine lykkeligt og vel h
faaet hele sit Afkom til Ro, sagde Forstraaden, der D
igjennem havde været som en æggesyg Høne: „Naa,
skal I faae Lov at høre en af mine Historier! Jeg
nemlig saa liberal at ville lade Jer høre med, skj

Manuscriptet, som jeg haaber I erindrer, egentlig er bestemt for mig alene. — Men hvem skal læse høit?“ — „Det skal Du naturligvis, Fa'er!“ sagde Mo'er. — „Jeg! Ikke under nogen Omstændigheder! Jeg er dog ikke saa arrogant at tro om mig selv, at jeg kan læse Noget ordentlig høit, som jeg ikke iforveien kjender! Gudbevares, det troer de Fleste, de kan, men jeg ikke! — Nei, læs Du“, sagde han til mig, „for Du vil vel ikke nægte, at Du kjender Historierne!“

Det kunde jeg jo ganske vist ikke, og uden videre Indvendinger læste jeg da den første,

Apotheker og Doctor.

Det var en Sommer Eftermiddag Anno 1668. Peder Iversen, Eier af Kjøbenhavns „Pelicanapothek“, stod paa Stentrappen udenfor sin Gaard i Høibrostræde; Ryggen lænede han mod det snørklede Jernrækværk, og den høire Haand støttede han paa en af de skinnende blanke Messingkugler. Han saae stadigt i samme Retning, ned ad Strædet, ikke forat kige efter Kunder eller glane efter tilfældigt Forbipasserende, det var ikke hans Vane, men forat se, om ikke den længselsfuldt ventede nye Svend skulde komme. Peder Iversen begyndte nemlig at blive gammel; hans tidligere, mangeaarige Medhjælper havde kvitteret Tjenesten, og Drengen Jacob, som han kun havde taget i Lære, fordi han fjernt ude var i Slægt med ham, vedblev trods sine fyldte sytten Aar at være saa fuld af Galskab, at han var til mere Fortræd end Gavn, saa det var paatrængende nødvendigt for Apothekeren at faae en duelig Svend. En saadan lod han imidlertid til at have fundet i Johannes Lange, som først havde appliceret sig til Apothekerkunsten i Aalborg, derpaa havde conditioneret udenlands baade i Basel og Regensburg og var synderlig vel recommanderet fra alle sine Principaler. Med ham havde han skriftligen communiceret og var kommen overens om Vilkaarene, og nu havde han just faaet Tidende om, at Skipper Terkelsen fra Aalborg med sin

førende Jagt „Neptunus“ havde fortøiet ved Børsen, og at Johannes Lange var ved at gaa fra Borde med sit Tøi. Ventetiden blev heller ikke lang. En velvoxen, smuk Karl med et aabent men alvorligt Aasyn, med blaa Øine og lyst Helskjæg viste sig i Strædet, klædt, som det sømmede sig hans Stand, og som Tiden krævede det, i sort Dragt, og fulgt af et Par Matroser, der bare hans Kiste paa en Bærebør.

Apothekeren og hans nye Svend vexlede nogle almindelige Høfligheds Talemaader, Johannes Lange fik Tøiet bragt op paa sit Kammer, som han skulde dele med Drengen Jacob, og da det var besørget, ilede Peder Iversen med at vise den Nyankomne om i Apotheket. Stort var det just ikke, men Orden holdtes der, og det var Peder Iversens Stolthed. Over den Væg i Apothekerboden, der var ret for Gadedøren, stod med forgyldte Bogstaver malet den gode, gamle Sentens: „*Nos remedia, Deus salutem*“, og her fandtes paa Hylder en Uendelighed af Ahorns Læddiker, Krukker og Smaaskabe indeholdende de hyppigst brugte Medicamenter. Med en vis Stolthed over den omhyggeligt gjennemførte Ordning forklarede Peder Iversen sin Svend, at Alt, hvad der fandtes tilvenstre for den fra Loftet nedhængende udstoppede Haifisk, der i Fluetiden gjorde samme Nytte som en Papirstrimmel under en Lysekrone, vare „*simplicia*“, Alt tilhøire derimod færdige „*composita*“; *vomitoria, purgantia, sudorifera, pectoralia* og *cordialia* havde atter hver sin bestemte Hylde, medens *narcotica, drastica* og *acria* fandtes for sig i et lukket Skab, til hvilket Johannes fik udleveret en særlig Nøgle med Tilhold om, endelig ikke at fly den til Jacob, „saasom han var en svar Skjelm, tilgenegen til Alt det, som daarligt var, og intet at lide paa.“

Fra Apothekerboden gik man til det bagved liggende Materialkammer, hvor der foruden større Oplag af *simplicia* fandtes en ikke ringe Beholdning af Confect, Macroner, Sukkerbrød og Specerier, Altsammen Artikler, hvormed et Apothek maatte være vel forsynet, og som der dreves en indbringende Handel med. Peder Iversen fandt sig her foranlediget til at gjøre sin Svend opmærksom

paa, at „Pelicanapotheket“ var i Besiddelse af en veritabel ægyptisk Mumie — Mumiepulver foreskreves nemlig dengang i visse Sygdomme — og at der først ganske nylig var taget Hul paa den; han viste ham ogsaa Beholdningen af Bezoarstene og stødte Ulveknogler men ansaae det derimod for overflødigt at gjøre en udlært Svend opmærksom paa, at den store Bøtte Svinefedt leverede Indhold til alle de Krukker ude i Boden, hvis Indskrifter løde paa saadanne Rariteter som „Heirefedt“, „Slangefedt“, „Apostelfedt“ o. L.

Fra Materialkammeret begave de sig ned i Kjelderen, hvor Vinoplaget fandtes, og efterat Apothekeren havde viist Johannes, hvilke Fade der indeholdt spansk Vin, og hvilke Malvasier, vendte de sig mod Laboratoriet eller, som det lige saa hyppigt kaldtes, „Destilleerkammeret“. Forat naa derhen maatte de imidlertid over den store Gaard, hvor et Morbærtræ kneisede i Midten, medens fire Lindetræer henne i Hjørnet bøde en skyggefuld Hvileplads, foran hvilken der strakte sig et Par Blomsterbede, som ved Foraarstid prangede med Tulipaner og Iris, om Sommeren med Nelliker og hvide Lilier. Blomsterbedene gave Peder Iversen Leilighed til at bemærke, at han udenfor Staden havde sin egen Urtehave, og saa gik de ind i Laboratoriet.

Her var selv en varm Sommerdag køligt, thi der var kun eet Vindue, og udenfor skyggede Lindene. Paa Stenfliserne stode store og smaa Mortere af Malm, Marmor og Serpentin, blankt skurede Kobberkar, Kolber og Retorter hang i Række ved Siden af en mægtig Filtreerhat, og op til den ene Væg stode en Række Ildsteder med Røgfang over; henne i Hjørnet var „den chymiske Ovn“, hvor der destilleredes Aquaviter og brændt Urtevand, og det glædede den gamle Apotheker at se den unge Svend undersøge Ovnen med Interesse og Fagkundskab.

Det blev en lang Vandring; der var Meget at spørge om og Meget at give Forklaring paa fra begge Sider, og da Johannes havde faaet sin Nadver til Livs, var han glad ved ovenpaa Søreisens Besværligheder at kunne gaa til Ro oppe paa Loftskammeret.

Foreløbig blev der dog ikke Tale om Søvn, thi den karlevoxne Dreng Jacob lod Munden løbe og fortalte sin nye Medtjener Løst og Fast: om Apothekeren og om sig selv, om Naboer og Kjendinge, om Legestuer og Tracteerhuse, kort sagt, der var ikke den Ting, som Jacob lod uomtalt.

„Han er knarvorn og paaholden“, sagde han om Peder Iversen, „og Gud bedre for Kost, vi fik, var ikke Jomfru Vibeke!“

„Hvem er hun ellers?“ spurgte Johannes.

„Det er hans Datter, har I ikke seet hende! Hun er hvid og rød som Melk og Blod og saare velskabt, men hun er saa ærbar, at hun vilde rødme, om nogen Mandsperson nævnte Ordet Særk for hende. Hun er ikke af mine Folk. Nei, da skal I se Dorthe Øltappers henne i Strædet, det er et Fruentimmer, der er Lystighed i, og hun nægter ingen honnet Karl —“

„Jacob, Jacob“, sagde Johannes alvorligt, „før ikke saadan letfærdig og skiden Tale! Læg Dig ned, og befal Dig Gud i Vold, saa gjør jeg!“

Og træt af Reisen og de mange nye Indtryk sov Johannes ind efterat have bedet Gud om Naade til at gjøre Fyldest i sin tiltraadte Condition.

Næste Dag havde han nok at tage Vare. Var Apotheket end ikke et af de største i Staden, saa solgtes der dog ikke lidt fra Boden i Haandkjøb, og adskillige *Medici* forlangte deres Recepter expederede her. Af Jacob kunde han ikke vente nogen Hjælp, det saae han snart, thi Drengen foer ideligen ud af Døren forat se efter Folk og gantes med Pigerne, og engang, da Johannes længe havde ledt efter ham, fandt han ham i Kjelderen, hvor han var krøben ind gjennem Vinduet, ifærd med at drikke spansk Vin af en Tragt.

„Røb mig ikke!“ lo Jacob. „Saa røber jeg ikke Jer en anden Gang!“

„Du skal visselig heller ikke faae Leilighed dertil“, svarede Johannes alvorligt og gik over Gaarden henimod Laboratoriet men standsede pludselig.

Inde i det halvmørke Rum stod med Ryggen halv vendt til ham en ung Pige ifærd med at vride Frugtsaft. En Solstraale, der fandt Vei gjennem Lindens Blade og det aabne Vindue, streifede en Lok af hendes blonde Haar: det lyste som Guld, og det var for ham, som fangede hun alt Solskin derinde, eller snarere, som udgik det fra hende selv. Ærmerne paa den mørke Kjole havde hun smøget op, og de blodrøde Stænk af Saften paa hendes Arme fremhævede end mere disses Hvidhed, hvis Lige han aldrig havde seet. Nu vendte hun sig om; et Par blide, fromme Øine lyste et Øieblik over ham men sænkedes pludselig, og Blodet skjød op i hendes Kinder.

Det var Vibeke, Peder Iversens Datter, som han saaledes saae for første Gang og hilsede ærbødigt.

Men da Johannes havde lagt sig om Aftenen, dukkede Billedet af den skjønne unge Jomfru i Laboratoriet forstyrrende frem for ham, mens han bad sit Fadervor, og det var derfor med en særlig Inderlighed, at han dvælede ved Ordene „Fri os fra det Onde“, vel vidende, at Dette hyppigt klæder sig i Skjønhedens Dragt forat friste og daare det skrøbelige Menneske.

— Peder Iversen var vel tilfreds med sin nye Svend. Han forrettede Alt saa ordentligt og stilfærdigt, han havde gode chemiske Kundskaber og var saa ærbar og beskeden i hele sin Tale og Omgjængelse, at Apothekeren ønskede sig selv til Lykke med at have faaet en saadan Medhjælp. Ved en enkelt Leilighed kom endog Johannes til at indlægge sig særlig Ære og Berømmelse, og hermed gik det saaledes til.

Pelicanapothekets Beholdning af Theriac, eller, som det officielt kaldes: *Theriaca Andromachi*, var sluppen op, og man skulde tilberede et nyt, større Kvantum af dette dengang saa berømte Universalmiddel, der var sammensat af over 70 Ingredientser. En af de vigtigste og eiendommeligste Bestanddele af Theriac'en var *Trochisci Viperini*, Smaakager af Hugormekjød, og dem fik man altid færdig tillavede fra Venedig, idet de Hugorme, der fandtes omkring ved de euganæiske Høie, og som ind-

fangedes paa den Tid af Aaret, da Violerne blomstrede, ansaaes for kraftigst virkende. Nu skulde det imidlertid denne Gang hænde, at den ventede Sending af *Troch: Viper:* udeblev, og i hele Staden kunde ingen opdrives. I denne Nød foreslog da Johannes Peder Iversen, at de skulde tilberede det animalske Medicament af indenlandske Hugorme; han godtgjorde, at de *Trochisci*, der kom over Venedig, mangen Gang bevisligen havde været forfalskede, han sagde, at de paa det store, velrenommerede „Enhjørningsapothek" i Regensburg, hvor han havde conditioneret i to Aar, altid benyttede Dyr, indfangede i Byens Omegn, og han tilbød endelig selv at ville koge den lækre Ragout. Peder Iversen confererede først med Huslægen, den høit anseete Dr. Ole Brinckmann, senere med andre *Medicis*, og da Alle efter længere Deliberation mente at kunne gaa ind paa Johannes', af Peder Iversen fremsatte Forslag, blev Pelicanapotheket det første Sted i Norden, hvor der tilberedtes Theriac uden Benyttelse af indforskrevne *Troch. Viper.*

Hele det medicinske Facultet mødte i Embeds Medfør og controlerede, som Skik og Brug var, Tilberedningen, undersøgte de anvendte Ingredientsers Ægthed og forvissede sig om, at de rette Kvanta blevè afveiede; Decanus i Facultetet lod trykke en latinsk *Dissertatio de Theriaca in officina Petri Iversen 1. October 1668 dispensata*, i hvilken Johannes' Navn to Gange blev nævnet, og Dr. Brinckmann underholdt sig venligt med ham. Dette Sidste var en ikke ringe Hæder, thi Doctoren ansaaes almindeligt for at være af en noget indesluttet og hovmodig Characteer; om hans Duelighed som *Medicus* var der kun een Mening, og han havde store Kundskaber paa mange Omraader, var en Elsker af Rariteter, fremmede Landes Dyr, Mineralier og *monstra*, af hvilke han i sit Hjem havde en temmelig stor Samling, men der var dem, som mente, at han paa et og andet Punct havde sine aparte og vel frie *sentiments*. Hvor megen Pris Johannes end satte paa Doctorens Bevaagenhed, saa var der dog een Anerkjendelse, der var bedre end alt Andet: Jomfru Vibeke gjorde et Knix for ham og ønskede ham til Lykke

med hans ingenieuse Forslag, som han saa heldigen havde gjennemført.

Efterat Theriac'en lykkeligt og vel var bleven færdig, holdtes der en lystig Collationering paa Apotheket, hvor der blev herligt tracteret med Sukkerbagværk, Succater og Malvasier. Der blev ført mangen Discours om lærde medicinske Materier; En holdt med Paracelsus paa, at Bladene ere Planternes Hænder, og at deres Linier aabenbare Naturens Egenskaber, saaat man f. Ex. mod Hjertets Sygdomme maatte kunne anvende det hjerteformede Søblad, en Anden hævdede, at al Daarlighed skyldtes usunde Væsker, som man *purgando*, *vomendo* eller *sudando* maatte befries fra. Længst taltes dog om den bekjendte Eventyrer Borro, Lægen og Guldmageren, som af Kong Frederik den Tredie var kaldet her til Landet og endnu opholdt sig i Staden; man var vel enig om at indrømme ham store Secreter i Chemien, og den *Liquor stypticus*, med hvilken han skulde kunne standse al Blødning, havde ogsaa En og Anden af de Tilstedeværende ikke uden Held benyttet, men i det Hele taget syntes man dog temmelig enig om nærmest at betragte ham som en Bedrager, hvem Dr. Brinckmann endog vilde have tiltalt for at give sig af med hemmelige og utilladelige Videnskaber. Alt gik forresten ordentligt og lystigt til, og ud paa Aftenen vare det medicinske Facultets Medlemmer bravt drukne paa sømmelig Vis.

Men da Johannes den Nat gik til Hvile, bad han Gud, om det ikke var muligt, at han vilde være saa naadig at give ham engang i Tiden denne lille Jomfru, navnlig Vibeke, og gjøre ham hende værdig.

— Som Johannes en Dag stod i Boden og just holdt en alvorlig Formaningstale for den hartad utrolig letsindige Jacob, der kort i Forveien i sin Uvittighed og Ligegyldighed havde udleveret en Flaske Krusemyntevand istedenfor sort Kirsebærvand, afbrød Denne, der naturligvis stod og saae ud ad Vinduet, sin Mentors Sparlagenspræken med at raabe:

„Se, der kommer den tykke Mikkel Roding hinkendes op ad Strædet! Han stiler herhid!“

„Hvem er ellers Mikkel Roding?“ spurgte Johannes.

„Det er den rige Kræmmer med den unge, smukke Kone. Han har sin egen anseelige Gaard henne paa Nørregade, den han har erhvervet sig under Krigen. Man var om at faae Proviant til Krigsfolket, og det i en stor Kvantitet; han bød sig da til at ville *fournere* dem med saa meget, som behov gjordes, og kjøbte idel fordærvede Varer, som han selv fik for Intet, men igjen solgte til ublu Pris. De arme Soldater bleve syge af den raadne *Fetaille*, og Mange døde, men Mikkel Roding fik al Skyld lagt over paa dem, som ikke bedre havde havt Opsyn med Proviantet, og vel en Snes Mennesker kom til Ulykke for hans Skyld. — Nu har han tre Skibe i Søen og kan lade sig *nobilitere*, naar han vil. Saadan Karl er Mikkel Roding!“

„Hold din Tunge i Ave“, sagde Johannes, „der har vi Manden!“

Den Omtalte, en før, gammelagtig Mand med et grimt, skulende Blik traadte ind i Apotheket og bad Johannes expedere en Recept fra Dr. Brinckmann paa nogle Draaber til hans Kone, som med eet havde faaet saadant forskrækkeligt Tandværk. „Men vær saa god at blande Draaberne det snareste, I kan, for min Hustru lider ilde og fortøver min Tilbagekomst med Utaalmodighed“, bad han.

Johannes saae paa Recepten og svarede, at det mindst vilde tage en halv Times Tid; „thi her skal først gjøres en *Decoct* af *Angelica* og Mandelmelk“, sagde han, „og naar den er filtreret, skal der tilsættes et Udtræk af *Calmus* og Nellikerod, lige Dele af hver.“

„Ja, ja“, stønnede Mikkel Roding og tørrede Sveden af sin Pande, „saa faaer jeg tøve saa længe.“

Johannes gik over i Destilleerkammeret og tilberedte Decocten, og imens diverterede Jacob sig paa bedste Maade med drillende at spørge den tykke Mikkel ud om hans „unge deilige Kone“, „om han ikke snart kunde vente sig en ung Søn“, og andet Deslige, som opbragte

Ægtemanden saaledes, at han, efter endelig at have faaet det forlangte Medicament udleveret af Johannes, gik uden at sige Farvel.

„Det er en høflig Stud!“ sagde Jacob, da han var vel ude af Døren.

„Han synes ialtfald at være en kjærlig og omhyggelig Husbond overfor sin gode Kjæreste“, svarede Johannes.

„Han!“ raabte Jacob leende. „Han er den argeste Synder baade for Himlen og for sin Kone, den skjønne Mette Gude! Hun var af Alle, hvad Person og Skabning angaaer, æstimeret for den deiligste Jomfru i Staden, hendes Forældre vare fornemme Folk, og om hendes Discours og al hendes *Comportement*, om hendes Dyd, Gudsfrygt og *Modestie* vidste end ikke Skarnsfolk andet end Godt at sige. Saa kommer den værkbrudne Kræmmer, den visne Karl, der ikke er værd at sove i en ærlig Jomfrues Arme, og frier til hende, og skjøndt hun græd og bad for sig, saa tvang Forældrene dog det arme, uskyldige Barn til at række ham sin Haand for Alteret, og siden da har hun ikke havt en glad Time. — Naa, hun kan vel faae sin Opreisning andensteds!“

„Jacob, jeg vil ikke høre saadan *insolent* Tale!“ afbrød Johannes ham strengt. „Man skulde tro, Du var en Fritænker, som Du taler! — Men havde Jomfruen da nogen anden *Amour*, siden det faldt hende saa tungt at gaa til Brudeskammelen med Mikkel!“ spurgte han i en velvilligere Tone.

Jacob nikkede hemmelighedsfuldt. „Veed I, hvad man siger? Man siger, at Dr. Brinckmann, som dengang — det kan vel nu være en halv Snes Aar siden — nyligt var hjemkommen fra Leyden og med stor Berømmelse der havde disputeret for Magistergraden, man siger, at han havde kastet sine Øine paa Jomfru Mette, og at hun ogsaa *inclinerede* til ham, men Forældrene solgte hende for ussel Vindings Skyld til Mikkel, ret som Judas solgte Vor Frelser, blot fordi Doctoren dengang endnu var en ung og uformuende Mand.“

Her sukkede Johannes, ikke blot af skyldig Medynk

med Doctoren og Jomfru Mette men ogsaa ved Tanken om en anden ung Mand, der var lige saa uformuende, som Doctoren havde været, og som vel derfor aldrig vilde kunne tænke paa at vinde den lille Jomfru, til hvis Person han havde faaet mere og mere Attraa.

Jacob, der var glad ved at faae Lov til at lade Munden løbe, blev imidlertid ved at fortælle: om Mikkel Rodings vedholdende, men helt uigjengjældte, og derfor efter Jacobs uforgribelige Mening latterlige Forliebelse i sin egen Kone, om hans store Jalousie og om den mærkelige Forblindelse eller Uvidenhed, der gjorde, at han beholdt Dr. Brinckmann som sin Huslæge.

Omsider brød dog Johannes kort af og mindede ham om, at han jo den Eftermiddag skulde gaa ud at spasere *herbatum* og oplede Urter og lære dem at kjende med Professor Vibe, som holdt botaniske Excursioner for *Studiosis* og Apothekerdisciple, men Jacob erklærede leende, at han havde Andet at gjøre: han havde forbundet sig til samme Aften at mødes i en Have udenfor Nørreport med nogle unge Personer af begge Kjøn og der lade sig tractere, og med et Suk over Verdens Slethed og Drengens Letfærdighed gik Johannes over i Laboratoriet.

Han havde allerede halvveis glemt Jacobs Historie om Dr. Brinckmann og Mette Roding, da den gode Mikkel en Uges Tid senere atter kom hæsblæsende ind paa Apotheket og begjærede det samme Middel mod Tandværk tilberedt som forleden. Johannes begyndte nu at gjøre sig sine egne Tanker om Sagen, navnlig da Decocten efter hans Formening ikke maatte kunne hjælpe mod Tandværk, og hvad der begyndte som en svag og ubestemt Mistanke hos ham, blev Vished nogle Uger efter, da Mikkel for tredie Gang bragte Recepten ind i Boden. Peder Iversen, som just var tilstede, vilde selv expedere den og bad Johannes forrette Noget i Staden; hans Vei førte ham da gjennem Nørregade, og tilfældigt faldt hans Blik op til et Karnapvindue i Mikkel Rodings Hus, hvor han til sin Forundring saae Dr. Brinckmann sidde, halvt skjult bag et Gardin, i kjærlig Samtale med et ungt og meget deiligt

Fruentimmer, som han vel kunde skjønne maatte være Mette Roding. Johannes tog hastigt Øinene til sig men mente dog at være seet af Doctoren, og denne sin Formodning fik han bekræftet nogle Dage senere, da den omtalte *Medicus* kom ind i Apotheket og efter først at have ført en kort Discours om ligegyldige Ting rykkede frem med sit principale Ærende og sagde:

„Som I vil vide, er Mette Roding en af mine Patienter, og det en Patient, for hvem jeg har den største *Distinction*, og hvis Vel ligger mig synderligt paa Hjerte. Hun plages af Tandværk, og den Decoct, jeg har ordineret herfor, maa, om den skal virke, tilberedes med megen Omhu. Er derfor min Begjæring, at I, naar hendes gode Mand forlanger Midlet, hvilket altid maa være ganske frisk tillavet, da vil anvende den yderste Flid derpaa og kun give Jer gode Stunder. Jeg har i længere Tid fulgt Eders Færd og har fornummet, at man kan stole saavel paa Eders *Accuratesse* som paa Eders *Discretion*, hvilken sidste det bør en Apotheker, ikke mindre end en *Medicus*, fornemmeligen at iagttage. Kan jeg en Gang være Jer til Tjeneste, saa kom kun frimodigen til mig.“

Hermed trykkede Dr. Brinckmann venligt Johannes' Haand og gik bort uden at sige mere.

I Pelicanapotheket gik den ene Dag som den anden. Jacobs Pagenstreger og Mikkel Rodings Henten Tanddraaber kunde for en Tid give nogen Afvexling og bringe Johannes lidt ud af den daglige Skridtgang og det rolige, tilvante Tankesæt, men i det Hele mærkede han ikke stort til Tidens Gang. Peder Iversen var en faamælt Mand, som ovenikjøbet, da han saae, at han fuldkomment kunde stole paa Johannes, talte end mindre end ellers, og mangt et Maaltid kunde forløbe, uden at der blev vexlet ti Ord. Naar Maden var opbaaren, rettede Jomfru Vibeke an og bad Bordbønnen, og naar det var skeet, pleiede Johannes med halvt nedslagne Øine at se stjaalent til hende, men det var sjeldent, han vovede at tiltale hende ved Bordet, og end sjeldnere, at han gjorde det til andre Tider. Faderen havde efter Tidens Skik optugtet Vibeke strengt —

Moderen var død, mens hun endnu var ganske spæd — men han havde ved Siden af Strengheden ladet hende lære adskilligt Mere, end Borgerdøtre ellers lærte dengang, havde holdt Syngemester og Spillemester til hende og ladet hende læse baade Fransk og Tydsk, saa at hun, hvad Kundskaber og Færdigheder angik, snarest var at ligne med en fornemme Frøken. Megen Brug for, hvad hun havde lært, fik hun imidlertid ikke, thi hun levede som i et Kloster og kom sjelden eller aldrig ud; om Søndagen gik hun med sin Fader regelmæssigt i Kirke — altid i Trinitatis, hvor Peder Iversen havde Gravsted — og een Gang om Aaret fik hun blandt de andre ærlige Jomfruer og Matroner Lov til at se paa, at Faderen sammen med Brødrene i „det danske *Compagnie*“ skjød til Papegøien ude ved Fuglestangen, men det var da ogsaa omtrent al den Morskab, hun havde Aaret om. I andre Henseender nægtede Peder Iversen hende Intet: hun var altid fint klædt, havde sine egne to Værelser i Gavlen ud til Gaarden, et Sovekammer og et lille Smykkekammer til at klæde sig i ved Siden af; dem havde hun Lov at udstyre, som hun vilde, og Faderen var næsten lige saa glad for dem, som hun selv var. Her stod altid Blomsterpotter bag Ruderne — om Vinteren med sjeldne hollandske Løg — og engang, da Vinduet stod aabent, havde Johannes tydeligt seet, at der var rare Kobberstykker paa Væggene, som vare dragne med persianske Tapeter, og at der hang en Tavolet helt fuld af Sølvbalsambøsser og slebne Glas. Saa stod der ogsaa et Clavecymbel i hendes Kammer, og da hun havde et godt Ingenium til at forstaa Tabulaturen og smidige Fingre, kunde hun gjøre artige Tremulanter. Sang hun da med sin yndige Røst for aabne Vinduer en Salme eller et Par Vers af „*Daphnis*' vemodige Natte-Klage“, saa foldede Johannes mangen Gang Hænderne ovre i Laboratoriet, og Taarerne stode ham i Øinene, thi det var ham, som hørte han en Gjenklang af Hærskarernes Sang for den Høiestes Trone.

Nytaarsaften forærede Apothekeren Johannes et Stykke fint brabantsk Klæde til en ny Søndagskjole, men Jacob fik

Intet, thi Dagen forud var det bleven aabenbaret, at den ugudelige Dreng efterhaanden havde brugt det Halve af Mumien til at tænde Ild i Laboratoriet med, og han havde ikke havt anden Undskyldning, end at „den gamle *Pharao* brændte sar lystigt, som om han var idel *Colophonium* eller Harpix!“

Nytaarsmorgen gik Peder Iversen og Vibeke i Kirke. Johannes havde tilfældigt faaet et Glimt at se af hende, som hun stod inde i sit Smykkekammer i Kniplings Natsæt og med blaa Fløiels Hue; den havde hun dernæst aftaget og slaaet sit deilige Haar ned, saa det faldt i gyldne Bølger om hende, og aldrig havde Johannes seet et lifligere Syn. Siden havde hun rakt ham Haanden og ønsket ham alt Godt i det nye Aar, men han havde ved „alt Godt“ kun tænkt paa hende. Nu gik hun, som sagt, i Kirke, og Johannes stod inde i Boden og aandede paa den frosne Rude, til han fik et Kighul, gjennem hvilket han kunde følge hende over den hvide Sne og se det sidste Glimt af hendes lille Pelskyse forsvinde, da hun dreiede ud af Strædet.

Bagved Johannes stod Jacob, gabende og utidig efter en Nats Stimen, og blæste i de valne Fingre.

„I skulde været med inat til Daniel Tolders!“ sagde han, „Vi *passerede* en fornøielig Aften, bleve herligt tracterede og havde Lystighed nok. Lutter honnette Karle, alle fornemme Folks Børn, og galante Fruentimmer! Fy, Jer an, I lever jo som en Munk, Johannes! Nei, I skulde se Jer i Speil paa Hans Brun: han er ellers *reputeret* for en af de braveste unge Karle til at slaaes for Haanden, men inat — naa, vredes ikke!“ tilføiede han med et godmodigt Smil, „jeg glemte at I forlængst er slagen, og naar nu Jomfru Vibeke bliver vel gift med den gamle Renteskriver, saa kan I jo gjøre hende en *Visite*, hver Gang hun har Tandværk, og Manden maa løbe efter Draaber!“

Hvid som en kalket Væg vendte Johannes sig om og sagde: „Giftes! Skal Jomfru Vibeke giftes?“

„Ja, Peder Iversen mener sagtens, at mandvoxen Mø er ond at vogte, og har derfor i al faderlig Kjærlighed

tænkt paa sin Datters Fornøielse ved at bestemme hende for Morten Eskesen; han har mere end een Tønde Guld, og saasom han er over de tresindstyve Aar, saa mener vel Fatter, at han har løbet Hornene af sig — men om han ogsaa vil løbe dem af sig, som jeg haaber, Jomfruen og I vil *ornere* hans Pande med, det veed jeg ikke!"

Uden at agte tilbørligt paa Jacobs frække Udtalelser, satte Johannes sig sønderknust paa Disken og sagde haabløst: „Ak, er det sandt!"

„Ja, min Tro er det sandt, at Fatter gaaer frugtsommelig med slige Tanker, men jeg mener ellers ikke, at Jomfruen veed deraf endnu, skjøndt de idag efter Kirken skal hen til Renteskriveren og ønske ham et godt Nytaar. — Men skynd I Jer blot at komme Morten Eskesen i Forkjøbet, saa har I jo Spillet vundet!"

„Ak, Jacob, hvor faaer jeg *Courage* at beile til min rige *Principals* eneste Datter! Og hvor veed jeg, om hun har nogen *Affection* for min ringe Person!"

„Veed I ikke engang det!" udbrød Jacob i største Forundring. „Men I maa jo dog forlængst have *observeret*, om Jomfruen er bleven fortrydelig, naar I har taget Jer en og anden Frihed som f. Ex. —"

„Intet Exempel!" afbrød Johannes, som nu omsider midt i sin dybe Bedrøvelse blev alvorlig vred. „Jeg har aldrig taget mig anden Frihed end ved de store Høitider at kysse paa hendes Hænder, naar hun selv har rakt mig dem, og hendes gode Fader har staaet ved Siden."

„Pyt, ikke Andet!" sagde Jacob og gik fløitende ud i Gaarden, men Johannes viskede med Bagen af sin Haand et Par store Taarer af Øinene og tænkte paa, hvor tungt det vilde falde ham at se hele sin verdslige Lykke plat forvendt, naar den lille Jomfru maatte gaa til Alteret med den gamle Renteskriver.

Om Eftermiddagen blev han imidlertid reven ud af sine melancholske Tanker, da Peder Iversen bad ham om at gaa hen og tale med Mr. Borro. Denne havde gjenoptaget sine Forsøg paa at udtage Øiets Væsker og isteden indsprøite en Tinctur, som atter gjorde Øiet seende, og

han havde nyligt for en større Forsamling af *Medici*, *Oculister* og *Chirurger* i *Theatrum anatomicum* foretaget Demonstrationer paa en levende Hund. Forsøget var imidlertid mislykket, efter hvad den altid skeptiske Dr. Brinckmann sagde, fordi det i Virkeligheden var uudførligt, men efter hvad Borro selv erklærede, fordi den Tinctur, som efter hans Ordination var tilberedt paa Elephantapotheket, ikke var sammensat paa rette Maade. Da Demonstrationen skulde gjentages, og da Borro havde bragt i Erfaring, at Pelicanapotheket i Johannes havde en Svend, der var vel bevandret i Chemien og fra Udlandet af forfaren i nyere Destillationsmethoder, havde han bestemt sig til herefter at lade sine Recepter expedere fra dette Apothek, og lod nu gjennem Peder Iversen Johannes bede om at komme hen til ham.

Iført sin bedste Puds gik han hen til Borros Logis og begjærede Mesteren i Tale, men en fremmed Karl, der lukkede op for ham, svarede, at Mr. Borro for Øieblikket confererede med en Patient, og bad derfor Johannes tøve, til han var færdig. Inde fra Sideværelset kunde han høre Consultationen, og skjøndt han i Begyndelsen ikke lyttede efter, var det ham dog strax klart, at Borro betjente sig af det hollandske Sprog, hvilket Johannes var saa temmelig mægtig, da en af hans Condisciple i Basel havde været barnefødt i Amsterdam. Snart kunde han ogsaa skjelne en anden Røst, der med nogen Besvær udtrykte sig paa samme Sprog, og denne Røst forekom ham bekjendt, uden at det dog var ham muligt at vide, hvor han skulde føre den hen. Samtalen dreiede sig aabenbart om et Middel mod en eller anden Svaghed, som den Ubekjendte ønskede at erholde af Borro, men som Denne lod til at have Betænkeligheder ved at foreskrive. Omsider maatte de dog være blevne enige, thi Johannes hørte, at Borro forlangte en Sum af tolv Ducater, og at den Anden erklærede sig villig til strax at betale det Forlangte. Saa sagde Borro:

„Læg nu vel Mærke til, at dette *remedium* eller rettere *incitamentum amoris*, paa hvilket jeg skal skrive Eder en Recept, som ingen Anden end jeg her i Landet er

13*

capabel at *ordinere*, er et Middel, som man maa omgaaes varligen med. I helder ti Draaber to Gange dagligt i den Persons Spise eller Drikke, hvis *Affection* I ønsker at vinde; hermed farer I fort tre Dage efter hinanden, da vil hendes *Passion* være lige saa stærk som Dens, der tæller hende Draaberne til. — Men jeg maa vide, hvem ellers den Jomfru er, I *inclinerer* til."

Den Anden mumle nogle Indvendiger, men Borro fordrede bestemt Svar, og det kom da ud, at den Person, hvis Kjærlighed den Ubekjendte var om at erholde, var hans egen Hustru. Nu kjendte Johannes ogsaa paa Røsten, at det var Mikkel Roding, og han hørte Borro le halv høit og sige:

„Dette er en ganske *extraordinaire Casus*, og egentlig skulde jeg, eftersom *Objectet* er hans egen Kone, begjære det Dobbelte. Dog, da jeg har givet mit Ord, skal I faae Recepten."

Faa Øieblikke efter gik Mikkel Roding ud ad en Bagdør, Borro kom ind og aftalte det Fornødne med Johannes, og opfyldt af allehaande underlige og forvirrede Tanker vendte Denne tilbage til Høibrostrædet.

— „Bedrøveligt Nyt!" modtog Jacob ham med. „Renteskriveren er inde hos Fatter, og Jomfruen sidder oppe i sit Sengekammer, afventende der, hvad videre om hende skal *resolveres*. — Hei, der er Mikkel Roding!"

„Har Jer Hustru nu igjen Tandværk?" vedblev han, da den Omtalte var kommen indenfor.

„Nei, det er anden Svaghed", snerrede han skulende.

„Er hun maaske bleven forløst med en ung Datter? Tør man frembære sin ydmyge Gratulation?"

Uden at agte paa Jacob leverede Mikkel en Recept til Johannes. Denne kastede et Blik paa den: det var Borros.

„Er ikke Dr. Brinckmann Jeres Huslæge længer?" spurgte Johannes.

„Jo, han er vel saa, men han mægter intet at curere min gode Kjæreste — en aparte Sygdom — man maa forsøge Alt", mumlede Mikkel.

„Recepten skal blive expederet", sagde Johannes,

der havde seet den omhyggeligt igjennem, „men der skal destilleres og filtreres adskillige *fluida*, saa det vil gaa langt ud paa Aftenen, inden det Hele bliver færdigt."

„Lad mig da hente det imorgen tidlig", svarede Mikkel, og saa gik han ad Nørregade til, og Johannes over i Laboratoriet.

Som foreskrevet var paa Borros Recept, afveiede han omhyggeligt de forskjellige Kvantiteter, gjorde en stærk Decoct af Pilebark, satte *Mercurius dulcis* og *Balsamum Peruvianum* til, og kom det, der skulde destilleres, i en Kolbe. Ilden fra Ovnen spillede gjennem Fyrhullet ud paa de mørke Stenfliser, og Maanelyset faldt som en skraa Strime ind gjennem Vinduet. Da var det Johannes, som de to Lysmasser hver fra sin Side stræbte at naa hen til ham, der sad midt imellem dem: det var ham, som kappedes de om Herredømmet, som vilde Skinnet af Ildens røde, slikkende Tunger naa derhen, hvor *Luna*'s rene, kyske Lys hvilede. Han saae ud ad Døren, der stod paa Klem, op til Vibekes Vindue: Lampen deroppe slukkedes, ventelig gik hun nu til Sengs. I det Samme buldrede det op i Ovnen, en Sky gik for Maanen, Lindens Grene sloge mod Ruderne, og mørke Skygger syntes at jage forbi. Og medens Ovn og Maane kjæmpede om Magten i Laboboratoriet, udkjæmpedes en anden Strid i Johannes' Sind. Hvor han saae hen, fik han Øie paa Vibekes deilige Aasyn, og hendes fromme, bedrøvede Blik søgte hans; Dampen fra Destilleerapparatet bølgede under den mørke Hvælving og syntes at antage den rynkede Renteskrivers Træk — og han skulde eie hende! — Aldrig i Evighed! Snart holdt Johannes jo i sin Haand det hemmelighedsfulde Middel, som den store Borro selv havde foreskrevet, og ved Hjælp af det skulde han nok vinde Vibekes Kjærlighed, det fik saa gaa med Mikkel Rodings Elskov, som det vilde!

Ud paa Natten var Destillatet færdigt. Det var en klar, gulrød Væske, der lugtede baade sødt og bittert, og medens Johannes selv beholdt den, gav han næste Morgen Mikkel Roding en Flaske med Safrantinctur — „Vorherre tilgive mig mit Bedrag!" sukkede han.

Med skjælvende Haaand tog han senere ovre i Laboratoriet den ominøse *Mixtura composita* frem og gjennemlæste endnu en Gang den vidtløftige Recept, som han havde glemt at fly Mikkel med tilbage. „*Rp: n: D:*“ ɔ: *Recipe nomine Dei*, „tag i Guds Navn“, det skulde der staa over enhver Recept. — Men hvad var det! Der stod jo intet D, men et B istedenfor! „Tag i Borros Navn“, men ikke i Guds! — Saa var det dog sandt, hvad Folk længe havde mumlet om, at den Fremmede var en *Atheist*, en aabenbar Gudsfornægter, der udøvede sine Kunster ikke i den Høiestes men vel snarere i den Ondes Navn! Og ved hans Hjælp havde han villet vinde Vibekes Gunst! — „Tvi Dig, Johannes Lange, hvad for en Karl Du var ifærd med at blive!“

Hurtig satte han Flasken fra sig, gik over i Boden og besluttede resigneret at skilles fra al timelig Glæde, det koste saa, hvad det koste vilde.

— To Dage gik. Da faldt det om Aftenen Johannes paa Sinde, at det var rettest at tilintetgjøre det farlige Elskovsmiddel, ikke fordi han selv længer frygtede for at blive fristet til at anvende det, men fordi et saadant hemmeligt *Arcanum*, der skyldtes Djævelens Kunster, overhovedet ikke burde existerere. Han gik ned i Laboratoriet og strakte Haanden ind bag den store Serpentinmorter i Krogen, hvor han havde skjult Flasken, men den var der ikke. Forfærdet søgte han Jacob og spurgte, om han havde seet noget til det Forsvundne. Jacob svarede først Nei, men mente siden bestemt at kunne huske, at han i den Tro, at det var en til Dispensation bestemt Decoct, havde udleveret Flasken paa en eller anden Recept samme Dag, men til hvem, var det ham ikke muligt at mindes, da der netop havde været særlig Meget at expedere.

Johannes maatte støtte sig til et Skab for ikke at falde om, saa bestyrtet blev han. Nu kom Himmelens Straffedom over ham, fordi han et Øieblik havde bukket under for Fristelsen; nu var den djævelske Composition dog kommen ud i Staden og øvede sin Trolddom et eller andet Sted, og hvem var Skyld deri? Ingen Anden end han!

Efterat have paalagt Jacob den dybeste Taushed, den han for sin egen Skyld vel var nødt at iagttage, men selvfølgelig uden at give nogensomhelst nøiere Oplysning, gik Johannes næste Morgen hen til Dr. Brinckmann og fortroede sig i sin store Nød til denne faderlige Velynder. Han lagde ikke Skjul paa Noget, fortalte, hvorledes han strax den første Gang, han saae Vibeke, havde følt en heftig Kjærlighed til hende, men at han i Begyndelsen, af Frygt for at daares af Øinenes Lyst, havde trængt denne Kjærlighed tilbage, hvilket dog kun havde havt til Følge, at han var bleven mere og mere *animeret*. Saa berettede han om den Samtale, han havde været Vidne til i Borros Hus om Safrantincturen, han havde udleveret Mikkel Roding, og hvad videre med det rette Destillat var passeret.

Dr. Brinckmann hørte opmærksomt og med megen Velvillie efter. Da han erfarede det Anslag, Mikkel Roding havde havt for mod sin Hustru, skiftede han Farve, men recolligerede sig strax, og da Johannes havde sluttet sin Beretning, reiste Doctoren sig, lagde sin Haand paa hans Skuldre og sagde venligt opmuntrende:

„Vær kun ved frisk Mod! Hvad I her fortæller, har jeg maattet høre an med største Forundring, men har I feilet, saa har I feilet paa Grund af Jeres Kjærlighed, og det *excuserer* Jer meget, ialtfald efter mit *Judicium*. Jert Bedrag overfor Mikkel Roding kan ogsaa forsaavidt forsvares, som hans gode Kjæreste derved har faaet nogle uskyldige Safrandraaber istedenfor det giftige Kram, der var hende tiltænkt. At Mr. Borros *Composition* skulde kunne fremkalde Elskov, troer jeg forresten ikke, saa I kan vist i den Henseende berolige Eder: der bliver ikke flere forliebte Personer i Staden for det! Derimod kan Destillatet, efter hvad I fortæller mig om dets Sammensætning, vel være farligt paa anden Maade, og vi ville derfor Begge have al vor Opmærksomhed henvendt paa at udforske, hvor det kan være bragt hen. Imidlertid kan I forlade Jer paa min *Discretion*, som jeg hidtil har kunnet det paa eders, og vi ville ikke vække nogen *Alarm* ved at indvie Andre i denne *subtile* Sag. Gaa I nu med Gud — ja, vi kan følges ad et Stykke henad Gaden, thi der var ret nu Bud

efter mig fra Mikkel Roding, at nogen besynderlig Svaghed var paakommen ham; jeg var der alt iaftes, og da havde han en temmelig Feber."

Henne i Nørregade skiltes Johannes fra Doctoren og gik nogenlunde beroliget tilbage til Høibrostrædet, men en halv Times Tid efter kom Dr. Brinckmann skyndsomt ind paa Pelicanapotheket og begjærede at tale med Johannes i Enrum.

„Er ikke denne Mixtur den, som I har expederet efter Borros Recept?" spurgte han og viste Johannes en Flaske, hvori der paa Bunden var lidt tilbage af en gulrød Væske. Johannes tog Proppen af og førte Flasken op til Næsen: jo, det var den samme eiendommelige, vammelsøde Lugt, som Tryllemidlet havde havt, og han betænkte sig derfor ikke paa at svare Ja til Doctorens Spørgsmaal.

„Saa er Synderen geraadet i sin egen Snare", sagde Doctoren. „Jeg havde iaftes foreskrevet Mikkel en purgerende Decoct, men ved Drengen Jacobs Uefterrettelighed har han faaet Borros Djævelskab og har taget tre gode Skefulde af det. Han har siden i Morges ligget i en stærk Sved, og Lemmerne knyttes sammen af Krampen, Kræfterne tage mærkeligen af, og han lever neppe Natten til Ende."

„Herren se i Naade til ham!" udbrød Johannes.

„Ja, han kan visseligen trænge dertil", svarede Doctoren og tog Afsked.

Næste Morgen døde Mikkel Roding. Det blev en anseelig Begravelse med Skolens Opvartning og Lysenes Tændelse i vor Frue Kirke; Sognepræsten, vellærde Magister Jens Holgersen, holdt en opbyggelig *Parentation* paa stive syv Kvarteer, og Kisten blev baaren af *Studiosis.* Enken klædte sig i Sort og lod opsætte et skjønt Epitaphium over sin Mand, hvilket i lange Tider var en Pryd for Kirken, men ved dennes Brand tilligemed saa meget Andet blev ødelagt eller dog ialtfald nu er forsvundet.

— Et Fjerdingaars Tid efter de her fortalte Begivenheder overraskedes Johannes ved en Søndag Eftermiddag af Dr. Brinckmann at blive buden til at spasere en

Tur. De gik ud ved St. Peders Kirkegaard, der om Helligdagene altid var fuld af Folk: Mænd, Kvinder og deres Børn og Tjenestefolk, som laa mellem Gravene under de store Lindetræer og fik Mad og lode sig hente af de omliggende Haver; men fornemme Folk lode sig tractere i Lysthusene i Haverne, og Doctoren gik ind til Hans Urtegaardsmand, hvor han var saare vel kjendt, lod sig give et Værelse *à part* og lod sig strax til en Begyndelse bringe en Flaske gammel Burgunder. Da den under skjemtsom og kortvillig Tale var uddrukken, og da der var bragt en Flaske god ungersk Vin i Stedet, tog Doctoren Ordet og sagde:

„Aarsagen til, at jeg har bedt Jer følge mig herhid, er først den, at jeg vil *publicere* Jer min Trolovelse med min kjære Mette, salig Rodings; saasnart Sørgetiden er forløben, skal Brylluppet staa, og til det er I paa Forhaand buden. Jeg holder det for ufornødent omstændeligen at berette Eder, hvad *Controverser* og ond Skjæbne vi Begge i mange Aar have haft at kjæmpe imod; dog dette skal I vide, at den fromme Sjæl og jeg Intet have at bebreide os overfor ham, som nu er stedet for en høiere Dommer: vi have mødtes i Tugt og Ære, og Guds hellige Engle have kunnet se ned til os uden at vende Øiet bort. Ja, hun er i Sandhed en dydig Kvinde — *et talem ego tibi opto!* Jeg vil nu tale noget lidet om Eders egne *Affairer*. I fortalte mig i Vinter, at I nærede en stærk *Affection* for en vis ung Jomfru: hvorledes staaer det til imellem Jer nu?"

Rødmende, som var han selv en ung Jomfru, skriftede Johannes, der havde faaet Mod af den gode Vin, saa udførligt som han under andre Omstændigheder aldrig vilde gjort, og sagde:

„Min salig Moder Gjertrud, hvem Gud glæde i sin Himmel, tog inden sin Død det Løfte af mig, at jeg aldrig vilde indlade mig i nogen Forbindelse med Fruentimmer, som ikke førte til Alteret, og at jeg, naar den Tid kom, da jeg blev forliebt, vel skulde agte paa, at ikke Øinenes Lyst og Kjødets Skrøbelighed daarede mine Sanser, men roligt give Tid og overveie min *Passions*

Styrke, inden jeg gjorde noget *temerairt* Skridt. Jeg har holdt Løftet til min Moder, thi jeg har, lige til jeg traadte i *Condition* hos velagtede Apotheker Peder Iversen, aldrig havt med Fruentimmer at skaffe; skjøndt jeg som tidligere meldt, strax fik Attraa for Jomfru Vibekes Person, saavel for hendes *remarquable* Udseende som for hendes *modeste* Tale og hele *Comportement*, saa søgte jeg dog, ihukommende min salig Moders Ord og betænkende den store Forskjel i vore Kaar, standhaftigen at slukke min heftige Elskov. Dette er ikke lykkedes mig, men jeg har aldrig ladet hende faae Nys om mine Følelser, veed derfor heller ikke, hvorledes hendes Sind er vendt."

Doctoren smilede og strøg med Fingeren nogle Støvgran af sin sirlige Kniplings Manchet. „Al Respect og *Veneration* for Eders salig Moder", sagde han, „hun har visselig været en forstandig Matrone, der har meddelt sit Barn af den Visdom, hun paa sit Livs Vandring selv har høstet. Men det er heller ikke godt at gaa alt for betænksomt og alt for ængsteligt frem udi Kjærlighedssager. Elskov er som en fin Blomst, der udfolder sine Blade i en eneste Nat og ikke behøver en lang Sommer dertil, den er en *Passion*, der griber En an i et eneste Nu, og de tage storlig feil, der mene og *docere*, at al den Vellyst, der naaer Hjertet igjennem Øinenes Speil, er syndig og farlig. Nei, unge Personer skulle netop, saa troer jeg, det er Skaberens Villie, give sig deres *Passioner* i Vold paa den Maade, at de følge Hjertets Indskydelser og ikke altid lade den kolde Beregning tale. Gaa I kun dristig til, og beil i al Høviskhed til Jomfruen, inden Renteskriveren har faaet noget vist Løfte, saa maa vi siden se, hvordan vi skal erholde Faderens *Consens* og *Ratification.*"

Johannes sad lidt og tav, men saa indvendte han med nedslagne Øine, at han dog forinden maatte have nogen Vished eller i alt Fald Sandsynlighed for, at Jomfruen syntes om ham; han vilde derfor, sagde han, fra nu af i al Ærbarhed vise hende adskillige smaa Galanterier, derigjennem lægge sit Sindelag for Dagen og udforske hendes, og saa, hvis Alt tegnede efter Ønske, erklære sig for hende.

Doctoren smilede atter: „Seer I, min gode Ven“, sagde han, „Roskilde ligger ret vesten her for Staden, og i fem Timer kan I bekvemmeligen naa dertil med den agende Post. Men I kan ogsaa reise østpaa over Sundet, gjennem Sverige og det *moscovitiske* Rige, og farer I fort i samme *Direction*, vil I, eftersom Jorden er rund, ogsaa slutteligen naa til Roskilde. Men det er en lang Omvei, dog, da I synes at foretrække den, saa begiv Jer paa Reisen, og tøv ikke! Viis da Jomfruen paa enhver sømmelig Maade, at I har hende kjær, og stræb at vinde hendes Gunst — dette er det rette *incitamentum amoris*, og bedre end det, Mikkel Roding betalte Borro tolv Ducater for!“

Kort efter brøde de op og gik over Kirkegaarden hver til Sit; Træerne stode med bristefærdige Knopper og havde alt en svag grøn Kulør, Fuglene sang saa lystigt, og Johannes mærkede grant, at det var ved at blive ret Foraar.

Nu, da Luften var mild og Himlen blaa, sad Jomfru Vibecke ofte paa en Bænk i Gaarden under Lindestammerne og sømmede eller baldyrede paa sin Ramme. En Aftenstund skar derfor Johannes i al Hemmelighed et smukt latinsk *V* i en af Lindestammerne, og dette var hans første Kjærlighedsbrev. Han speidede dernæst forsigtigt efter, om han ikke af hendes Blik eller Miner kunde læse, at hun havde seet og forstaaet hans Tegn, men hun var ganske som ellers, og han havde allerede opgivet Haabet om ad denne Vei at vorde fattet, da han en Morgen, nogle Dage senere, til sin usigelige Forundring og Glæde fandt et tydeligt *J* skaaret med uøvet Haand tæt under hans *V*. Saa havde da visselig hans Elskede læst i hans Sjæl og havde, saa at sige, givet ham sit Svar! Men stadigt ihukommende sin salig Moders Formaning og det Løfte, han havde aflagt til hende, besluttede han dog først endnu tydeligere at lægge sine Følelser for Dagen, og i et af Blomsterbedene udenfor Lindene saaede han da, ligeledes i al Hemmelighed, Frø af den Blomst *Calendula* eller Morgenfrue, og saaede det

i Form af et stort, veldannet Hjerte. Hver Morgen og hver Aften vandede han Bedet, og to Uger efter havde han den Glæde at se de første Spirer. Et Par Dage gik han i Frygt for, at noget af Frøet skulde have været fordærvet, thi i den ene Runding foroven vilde det ikke ret komme frem, men det maatte kun have ligget lidt dybere i Jorden her, thi snart stod hele Hjertet som een smuk, grøn Linie — vilde nu blot hun lægge Mærke dertil, forstaa den skjulte Betydning og give til Kjende, hvorledes hun optog den! Hvad lignede hans Henrykkelse, da han nogle Dage efter saae et tydeligt *J* hæve sig af Jorden inde i Hjertet, pippende frem i den deiligste, lysegrønne Karse! Nu vilde det være helt formasteligt at begjære flere Tegn, syntes han selv, og samme Aften, da Vibeke kom gaaende over Gaarden, og ingen Anden var tilstede, aabnede han sit Hjerte for hende og begjærede hendes Ja, det hun ogsaa strax, tugtigt rødmende, skjænkede ham.

„Ak, min Allerkjæreste“, stammede han, „tør jeg ogsaa tro paa en saadan Lyksalighed! Den er saa stor, at jeg knap mægter at fatte den, enddog I jo alt paa flere Maader har besvaret de ydmyge Tegn paa min *Devotion*, jeg vovede at vise Jer.“

„Hvilke Tegn? spurgte Vibeke.

Johannes pegede forbauset paa Lindestammen og paa Hjertet i Blomsterbedet, men hun saae fremdeles spørgende paa ham og hviskede:

„Jeg har ikke seet det førend nu!“

„Men mit Navn“, stammede han forvirret, „har ikke I, hvem har saa kunnet —“

I det Samme kom Jacobs næsvise Ansigt til Syne i Kjeldervinduet, men efterat han havde raabt et „Ydmygst Gratulation! Naa, har I fundet Navnene!“ forsvandt han atter, og Johannes var nu intet Øieblik længer i Tvivl om, hvem det var, der paa Vibekes Vegne havde svaret ham i den sorte Bark og i den grønne Karse.

De Elskende satte sig paa Bænken og vexlede mangt et kjærligt Ord. Mest overrasket blev Johannes ved af Vibeke at erfare, at ogsaa hun havde elsket ham næsten

fra den Dag, af, da hun først havde seet ham, og at hun forlængst, blot ved at læse i hans Blik, var bleven klar over hans Følelser. Han gjorde for sig selv en Bemærkning om, at Kvinden *in capitulo amoris* vistnok maatte være mere klartskuende end Mænd, og han indrømmede stiltiende, at Dr. Brinkmann dog turde have Ret i sin Paastand om, at Kjærlighed er en Passion, som kan fødes i et Nu.

Johannes blev i sin overvættes Henrykkelse saa animeret, at han bad Vibeke om til Pant paa hendes continueerlige Gjenkjærlighed at give ham et Kys, hvilket hun ogsaa uvægerligen tilstod ham; saa aabnede de Begge Hjerterne og kjærtegnede hinanden i al Ærbarhed.

Dette skete en Torsdag i den deilige Mai Maaned, mellem Sex og Syv om Aftenen; Solen spillede endnu i Lindens Blade, og Stæren fløitede oppe paa Taget.

De Tvendes første Kjærlighedsmøde skulde imidlertid brat forstyrres. Pludselig stod Peder Iversen for dem, og saasom han altid var noget hastig i sin Tale, foer han under Forbandelser og grove Ukvemsord ind paa Datteren. Hun faldt strax paa sine Knæ, men han forglemte sig selv i den Grad, at han løftede Haanden imod hende; hun reiste sig da op og søgte at retirere for hans Vrede, men hun snublede over en Trærod, faldt og slog sig et stærkt blødende Saar i Baghovedet. Uden Bevidsthed blev hun baaren op paa sit Kammer; der gik Ilbud efter Dr. Brinckmann, og da han kom, fandt han hende i hidsig Feber og Vildelse.

Faderen var nu utrøstelig og spurgte, da den foreløbige Undersøgelse var endt og alle Omstændigheder vare forklarede Doctoren, ængstelig Denne, om han troede, at Vibekes Liv stod til at redde.

„Jeg haaber det“, lød Svaret, „men giv mig Papir, Blæk og Pen, jeg vil *ordinere* hende et kraftigt Middel; hjælper ikke det, saa formaaer min Kunst Intet“.

Skjælvende bragte Apothekeren ham det Forlangte, Doctoren skrev, og med Forbauselse læste Peder Iversen den mærkelige Recept saalydende:

Rp. n. D,

Johannem Longum.

O. Brinckmann.

I den Samtale, som Doctor og Apotheker derefter havde med hinanden, har den Førstnævnte rimeligvis ved meget slaaende Argumenter bevist Peder Iversen, hvor uheldigt det er, naar Fædre for usselt Mammons Skyld ville paatvinge deres unge, blomstrende Døtre gamle, udlevede Mænd, og det, hvad enten disse ere Kræmmere eller Renteskrivere, og han har vistnok desuden givet Johannes Lange en varm Recommendation for Duelighed og Skikkelighed. Vist er det i alt Fald, at det, som Dr. Brinckmann ordinerede Jomfru Vibeke, det fik hun, og Midlet hjalp.

Dr. Brinckmann holdt Bryllup med Mette sal. Rodings samme Dag, som Johannes ægtede Vibeke, og Jacob løb Dagen efter Brylluppet af Lære og lod sig hverve, hvorefter han skal være falden med Honneur i den skaanske Campagne. Men Borro reiste ikke længe efter pludselig af Landet, og der er dem, som ville vide, at en Anklage imod ham, indgiven af Dr. Brinckmann og lydende paa Trolddom og Anvendelse af utilladelige Kunster, ikke har været helt uden Indflydelse paa hans skyndsomme Opbrud.

* * *

— „Død og Pine, hvor den Historie var lærd“, sagde Forstraaden, „men ganske artig forresten!“

„Ja, men den Doctor“, indvendte Mo'er, „ham kan jeg ikke lide.“

„Aa, saadan er naturligvis alle ugifte Læger“, svarede Forstraaden. — „Ikke sandt?“ vendte han sig til mig. „Det maa Du da vide! Men Tandlægepraxis har Du vel ellers ikke?“

„Jo, ombord!“

„Ja, det er forholdsvis uskyldigt! — Men Tak for iaften, hvem jeg ellers nærmest skylder Takken!“

— Den følgende Aften erklærede jeg bestemt, at jeg vilde have en Afløser og gav Anvisning paa Anton som Oplæser, idet jeg høitideligt forsikrede, at han ogsaa kjendte Historierne. Da Peter Møller og Vilhelmine skulde reise næste Dag, blev det tillige bestemt, at begge de resterende Fortællinger skulde læses samme Aften, og allerede før Aftensbordet tog Anton derfor fat paa

Spredte Kræfter.

Cand. phil. Adolph Petersen var eneste Barn af en Skolelærer i Jylland, der kun med megen Vanskelighed havde gjort det muligt at holde ham til Studeringerne. Faderens Ærgjerrighed var nærmest gaaet i Retning af en Gang at se Sønnen som Præst hjemme i Sognet, men saa vidt naaede han ikke: da Adolph var bleven Student, maatte han nemlig for største Delen ernære sig selv ved Informationer, og efterhaanden lagde han mere og mere Theologien paa Hylden, indtil den definitive Opgivelse af denne efter nogle Aars Forløb betegnedes ved, at han ikke længere skrev sig „*Stud. theol.*“ men „*Cand. phil.*“. Noget Offer fra hans Side var dette imidlertid ikke; han befandt sig inderlig vel som Timelærer, og i de Instituter, hvor han underviste, var man ikke langt fra at forgude ham. Han var begyndt med at overtage Religionstimer i de lavere Klasser i et Par Pigeskoler, men da det opdagedes, at han havde særegne „Gaver“ til at undervise i Dansk og Literaturhistorie, og da han desuden selv viste sig at være Digter, rykkede han snart op til at blive en søgt Lærer i disse Fag for halv- og helvoxne Piger i de bedste Instituter. De to, tre Bestyrerinder, til hvis Etablissementer han var fast knyttet, havde fra Begyndelsen af strax fattet en eiendommelig Tillid til hans paa een Gang aandtulde og for saa ung en Mand usædvanlig alvorlige Væsen; Ingen kunde ved Lærermøderne tale i den Grad interesseret om Eleverne som han, hver

Enkelts Anlæg og hele Characteer syntes at være Gjenstand for hans stadige Tanke, og hans Votum om Olga Jensens eller Hulda Sørensens intellectuelle og moralske Standpunct tillagdes derfor en Vægt som kun faa Andres. Hans Foredrag over dansk Literaturhistorie vare saa beaandede, at ikke blot Eleverne henrykkedes, men de Lærerinder, der havde Mellemtimer, satte sig regelmæssigt ind i hans Klasse forat udvide deres Kundskaber og danne deres Aand, og at høre ham læse et Digterværk høit, betragtedes som en virkelig kunstnerisk Nydelse. — Eleverne, navnlig de, der vare mellem 14 og 16 Aar, sværmede naturligvis for ham; Den, hvis Stil blev rost eller endog læst op, kunde leve paa det i otte Dage, hver af hans aandrige Bemærkninger om danske Digtere blev samvittighedsfuldt nedskreven, og der kunde sommetider ligge tre, fire Violbuketter til ham paa Kathederet, og det paa en Aarstid, da de kostede 25 Øre Stykket. Naar det var hans Fødselsdag, modtog han i Egenskab af elsket Lærer et Utal af Breve — mest anonyme — indeholdende Lykønskningskort og pressede Blomster, og han havde i Løbet af et Par Aar anlagt en saa stor Samling af broderede Bogmærker, at han vilde have kunnet lægge Mærke ved alle de ypperste Steder hos de fornemste Klassikere.

Cand. Petersen var imidlertid hverken ufølsom eller utaknemmelig overfor al den Venlighed, der mødte ham fra Overordnedes og Elevers Side. Ved alle Skolefester var det saaledes en given Sag, at han baade talte og slog Lyren; Ingen kunde som han med hævet Røst og hævet Glas udbringe Bestyrerindens Skaal eller „mindes“ Noget, som ingen Anden havde tænkt paa, Ingen kunde med et saa synligt Velbehag søbe lunkent Thevand i sig — han var saa dannet ikke at drikke Øl — og ingen Anden skrev saa nydelige Leilighedssange til ikke ubekjendte Melodier. Elevernes Hengivenhed forstod han ligeledes at vurdere; roste han En, eller takkede han for en Blomst eller et Bogmærke, saae han saa indtrængende og faderlig-kjærligt paa Vedkommende, at hun rødmede af Glæde og Undseelse, hans Stemme fik en egen blød,

dæmpet Klang, og han kunde holde Pigens lille Haand noget længere i sin store, end det egentlig var nødvendigt. Ogsaa udenfor Undervisningstiden beskjæftigede hans Tanker sig meget med Eleverne; det havde en eiendommelig Tillokkelse for ham at trænge til Bunds i de Enkeltes Individualitet, men skjøndt det saaledes nærmest var en ren psychologisk Interesse, der opfyldte ham, havde han dog saa megen Erotik, at han paa sine skiftende Stemninger fra Skolen kunde skrive de Smaadigte, som han saa jevnligt skjænkede til Bazarsamlinger og i det Hele til Bøger udgivne i veldædigt Øiemed. Disse Digte, hvis Grundtone i Reglen udtrykte en resigneret Længsel efter en uopnaaelig Ubekjendt, gjorde fortjent Lykke, navnlig blandt yngre kvindelige Læsere, og bidroge i høi Grad til at forstærke den Nimbus, der omgav Cand. Petersen; det antoges almindeligt, at han havde næret en platonisk-brændende men uigjengjældt Kjærlighed til en Kvinde, som formodentlig ikke havde været ham værdig, og at denne Kjærlighed stadigt opfyldte ham med en blid Vemod, som dels satte ham istand til at skrive de mange Digte, og dels gjorde ham uimodstaaelig i dybere Forstand for al kvindelig Ynde, hvilket jo var meget betryggende for enhver Institutbestyrerinde.

— Aarene gik, og Adolph Petersen var bleven 30 Aar. Fastere og fastere voxede han til de Skoler, ved hvilke han virkede, og i videre og videre Kredse trængte hans Digtning igjennem; nu nøiedes han ikke mere med kun at skrive Sange ved Skolefester og Bazarer, men hans Poesi blev søgt ved Grundstenlæggelsen til større Asyler og andre lignende til Borgerheld sigtende Institutioner, han skrev Mindedigte, naar berømte Mænd gik hen og døde, mere end eet Tidsskrift optog hans fædrelandske Romancer, og han knyttedes til et større Blad som fast Theateranmelder.

Da skete det Utrolige: han blev forlovet. I Fru Bisserups høiere Dannelsesanstalt havde han i flere Aar læst med Snedker Holms eneste Datter Anna, men uden egentlig at lægge særlig Mærke til hende. Saa blev hun

henimod sexten Aar, blev confirmeret og mødte i Damedragt, og nu fik han pludselig Øinene op for, hvor complet nydelig hun var; ingen Anden i hele Klassen havde et paa een Gang saa friskt og fromt Ansigt, hendes hele Skikkelse havde Barnets Finhed og Jomfruens Ynde, og naar hun løftede sine mørkeblaa Øine op mod hans — hvilket hun altid gjorde, medens han talte — var der en Dybde og Renhed i Blikket, som virkede aldeles betagende. Han blev endnu mere veltalende i Timerne, end han før havde været, og han mærkede det selv; han dvælede fortrinsvis ved Digternes Udtalelser om Kjærlighed, holdt en Række Foredrag over Kvindeskikkelser i dansk Poesi med „Alma“ som Centrum og læste Heibergs „De Nygifte“ høit med en Understrøm af Erotik, der virkede lige overvældende paa alle Tilhørerinder, skjøndt han i Virkeligheden kun tænkte sig en Enkelt som Publicum. Anna Holms danske Udarbeidelser bleve stadigt roste og jevnligt læste op; de vare ikke blot feilfri, sete fra et filistrøst Dansklærer-Synspunct, men han fandt i dem en Finhed i Iagttagelsen og en ægte Kvindelighed, som tilsidst opfyldte ham med saa megen Interesse for Forfatterinden, at hans Tanker syslede længere og hyppigere med hende, end de nogensinde tidligere havde gjort med en Enkelt. Nu skrev han ogsaa mange flere vemodige Smaadigte, end han ellers pleiede, han laante hende Bøger af sin private Bogsamling og talte med hende om det Læste, kort sagt, han var, hvad man i Almindelighed vilde have kaldt forelsket, men herfra var der imidlertid efter hans Mening et langt Stykke til blot at tænke paa at forlove sig. Den megen Erotik *en detail* havde nemlig efterhaanden vænnet ham til at betragte en let Forelskelsestilstand som normal og ret behagelig, og skjøndt han endnu var saa ung, at han jo knap engang var i sine „bedste Aar“, var han dog bleven saa gammel, at han ikke phantaserede ret længe om en Fremtid som gift uden snart efter at mindes, at han ikke kunde ernære en Kone, medmindre han slog betydeligt af paa de — forresten ikke overdrevent store — Fordringer, han i Tidernes Løb havde vænnet sig til at stille; det vilde jo være grumme ubehageligt,

og han havde derfor, som sagt, Selvbeherskelse nok til strax at kjøre sin Phantasi i stramme Liner, naar den begyndte at løbe løbsk. Men det kom ganske anderledes, end han havde tænkt.

Den Dag, da Anna Holm for sidste Gang skulde besøge Institutet, nærmede sig med stærke Skridt, og Cand. Petersen følte næsten en Slags Skinsyge ved i Tankerne at forestille sig, at den yndige Pige med eet skulde rives fra ham, sværme om og feteres paa Baller og i Selskaber, lade sig gjøre Kur til af grønne Russer og maaske oven i Kjøbet forloves. I denne Stemning skrev han et Digt, der hed „Afsked“ og skildrede, hvorledes han staaer paa Stranden og med Øinene følger Skibet, der fører hende bort for bestandig, hende, hvem han dog aldrig helt har turdet betro sig til. Det fik han optaget i „Søndags-Posten“, et Blad, som han oftere havde seet Anna Holm have sin Skolemad indpakket i, og som han derfor ikke uden Grund formodede blev holdt i hendes Hjem.

Dagen efterat Digtet havde staaet trykt i Bladet, var Anna for sidste Gang tilstede i hans Time. Da han kom ind i Klassen og satte sig paa Kathederet, søgte hans Blik hendes, hun rødmede som en Rose og saae ned, det dirrede nervøst om hendes Mundviger — der var ikke Tvivl om, at hun havde læst hans „Afsked“ og var opfyldt af den.

Timen var til Ende, og han skulde gaa. Men ude i den mørke Entrée kom Anna forlegen og stammede med Taarer i de smukke Øine en Tak for Alt, hvad han havde været for hende, en Tak for alle de beaandede Ord og for al hans Venlighed; hun skulde gjemme Alt, og aldrig, aldrig glemme det. Han blev selvfølgelig rørt, baade over hendes uskrømtede Hengivenhed og over alt det, han havde havt Evne til at være for hende, og saa tog han hendes Haand i sin forat sige det sidste Farvel. Efter Sædvane beholdt han den, mens han talte, og hvordan talte han ikke! Bevægelige, dæmpede Ord om, at han altid i Tankerne fulgte sine Elever ud i den store Verden, naar de forlode den Skole, der hidtil havde

vaaget over deres humant-sædelige Udvikling; end mere bevægelige Ord om, at han dog aldrig havde fulgt Nogen med saadan Interesse, ja, han kunde sige Kjærlighed, som hende. Maatte det dog bestandig gaa hende vel, maatte hun dog bevare sin elskelige Renhed, nu, da baade Skolen og han skulde miste hende, den kjæreste Elev — nei, miste, det kunde der ikke være Tale om; han kunde ikke miste hende helt, det følte han nu! Og han skulde heller ikke miste hende, vel? — Og Cand. Petersen lagde faderlig-erotisk sin venstre Haand ligesom velsignende paa hendes Hoved, idet han, hvor paavirket han end var af Situationen, dog nærmest tænkte sin Slutningsbemærkning om, at han ikke kunde miste hende, fortolket saaledes, at han fremdeles vilde laane hende Bøger og i det Hele sørge for hendes æsthetiske Udvikling.

Men saaledes fortolkede Anna Holm dem ikke. Hun, der i tre Aar havde beundret ham og i eet Aar havde elsket ham af hele sin jomfruelige Sjæl, saae straalende op paa ham og kastede sig hulkende til hans Bryst, idet hun sagde: „Aa, Gud, nei, er det virkelig sandt! Saa har jeg dog ikke taget feil!“

Da Fru Bisserup i det Samme kom ud i Gangen, foer Anna hende om Halsen og hviskede mellem Graad og Latter nogle usammenhængende Ord, som den værdige Institutbestyrerinde dog forstod saaledes, at hun, selv stærkt rystet, fik sagt til den aldeles overvældede Cand. Petersen, at det jo rigtignok var kommen meget, meget uventet, men at Andre jo egentlig ikke havde Noget at sige til det, og at hun derfor — hvor overrasket hun end, som sagt, var bleven — dog naturligvis vilde ønske, at det maatte blive til Begges Lykke o. s. v. Hvad Cand. Petersen svarede, var det ham selv umuligt senere at huske, hvor meget han end anstrengte sig for at gjenkalde sine egne Ord i Erindringen, og han gik som i en Drøm, da han fulgte Anna til hendes Hjem og, inden de skiltes, lovede at komme hen til hendes Forældre om Aftenen. Halv fortumlet kom han ind i sin Stue, kastede sig i Sophaen og begyndte at tænke.

— Var det ogsaa virkeligt, det Hele! Var det

ham, der var bleven forlovet i Fru Bisserups Entrée i Middags, ham, Cand. phil. Adolph Petersen, der nu havde Kjæreste! — Det var i Grunden forfærdeligt, saaledes hovedkulds at være bleven kastet ind i en Afgjørelse for hele Livet — han kunde overhovedet ikke fordrage at træffe en afgjørende Beslutning! — Og nu Fremtiden! — Ja, flytte maatte han naturligvis, men det var jo det Mindste af det, skjøndt det var et Par rare Værelser, han havde, men ellers i al Almindelighed — hvad, naar, hvorledes og hvorfor? — Den rutinerede Dansklærer benyttede alle Sprogets spørgende Pronominer og Adverbier men uden at komme til noget Resultat og uden egentlig at vide, om han skulde være lykkelig eller ulykkelig over det Skete.

Efterat han imidlertid havde tilbragt Aftenen i Snedker Holms hyggelige Hjem og der var bleven modtaget med den Hjertelighed, som de brave Forældre paa Forhaand nærede overfor deres forgudede Datters Tilkommende, og med synlig Glæde over, at Denne var en studeret Mand, og efterat han havde nydt den Salighed, som vel Ingen er helt uimodtagelig for: at modtage og give det første Kys, begyndte han at finde sig mærkværdig vel i Tilskikkelsen, og dette Velbefindende steg Dag for Dag.

Anna forholdt sig nærmest tilbedende, lyttede troende til hvert Visdomsord, der flød fra hans Læber, var bly hengiven i sin Kjærlighed og følte sit Hjerte svulme af Stolthed, naar han paa ensomme Spasereture betroede hende Planerne til de større Digtninge, som han havde bestemt at skrive ad Aare. Alt dette smigrede ham, og naar han viste sig med den indtagende Pige under Armen, og Folk lagde Mærke til hende, saa tog han det som en Slags Tribut, der tilkom ham, og var stolt af at være forlovet med saa megen Ungdom og Skjønhed. Dette forhindrede ham imidlertid ikke i at være rasende, ja næsten afsindig skinsyg. Han saae nødigt, at hun talte med andre Mandfolk; en Aften, da de havde været i Theatret og seet „Fruentimmerskolen“, holdt han et længere ethisk-æsthetisk Foredrag om, at det i Grunden var

en stor Feil af Molière, at gjøre Arnolphe's Theorier om Ægteskabet latterlige, og da de engang skulde paa Bal sammen med hendes Forældre i den selskabelige Forening „Harmonien“, satte han igjennem, at hun mødte i en puritansk høihalset Dragt og ikke dansede. Men det lille Offer bragte hun ham gjerne; han havde jo gjort hende saa usigelig lykkelig, og Dag for Dag følte hun sig mere og mere taknemmelig — ikke mindst henad Jul, da han overraskede hende med paa eget Forlag at udgive en lille Digtsamling med den meget sigende Titel „Til Hende!“ og med hendes fulde Navn trykt foran Indholdsfortegnelsen. Rigtignok vare ikke alle Digtene i den ganske nye, idet han forat give det lille Bind en passende Størrelse havde optrykt en Del af sin tidligere Erotik, men det kunde da Ingen forbyde ham: Digtene vare jo hans egne!

Hen paa Foraaret holdt de Bryllup. Svigerfaderen leverede et respectabelt Udstyr, — Møbler af udsøgt Træ — en Ven af Adolph Petersen skrev en Sang, hvori han opfordrede Brudgommen til at lade Eros og Poesiens Genius være Husguder i hans Hjem, og saa flyttede de Nygifte op paa en fjerde Sal i Admiralgade, hvorfra der var vid Udsigt over Tagene og deilig Morgensol.

De fik sig ogsaa rigtig hyggeligt indrettet, navnlig inde i hans Værelse, hvor der var Teppe paa Gulvet, og hvor alle de Kobbere, som taknemmelige Elever havde givet i Brudegave, bleve smagfuldt anbragte; Skrivebordet stod paa Skraa i Hjørnet nærmest Vinduet, paa en Træsøile bagved tronede en Statue af Holberg, og paa Væggen ligefor hang et Billede af Evald — Ingen kunde være i Tvivl om, at det var en Digters Hjem!

Adolph Petersen skjønnede da ogsaa baade paa sin Kone og paa Hjemmet, og i Begyndelsen af deres Ægteskab glædede han sig hele Formiddagen til at komme hjem, høre Annas kjærlige Velkomst og sætte Foden under eget Spisebord.

Saa sade de efter Middag sammen i Sophaen og talte om, hvor lykkelige de vare, gik en Tur paa Lange-

linie eller helt ud til Frederiksberg Have, og om Aftenen læste han høit, mens hun sad ved Siden af og glemte at sy af lutter Henrykkelse. Om Søndagen toge de tidt ud til Dyrehaven, og det var hende uforglemmelige Timer, naar han, med hendes Arm under sin, udviklede Gangen i en større psychologisk Roman eller et Helaftensstykke, som han havde tænkt at skrive, naar han engang kunde faae en samlet Fritid; foreløbigt blev det dog ved smaa Mindedigte og Cantater, men det var jo ogsaa godt: Alle vare enige om, at de vare saa smagfulde og saa fine i Stemningen.

— Sommerferien kom, og Anna havde saa smaat haabet, at hendes Adolph i den kunde faae i alt Fald godt begyndt paa et af de større poetiske Arbeider, som han havde lagt Planen til, men han erklærede med et resigneret Smil, at her inde i den kvalme By var det umuligt at samle sig til noget Større; kunde de nu begge To, som han hidtil havde pleiet, reise bort, ud paa Landet et Sted, saa var det noget Andet, men det havde de jo ikke Raad til. De nøiedes da med at abonnere i Tivoli, hvor de tilbragte deres Aftener, og forresten hvilede Adolph rigtig ud i Hjemmet, forat han med friske Kræfter kunde tage fat paa Skolegjerningen efter Ferien.

Det gjorde han da ogsaa, og han gav oven i Kjøbet enkelte private Eftermiddagstimer i Hjemmet forat forøge sine Indtægter. Anna satte sig i Begyndelsen bestemt imod det og erklærede, at de saa godt kunde komme ud af det med det, de havde, men da han alligevel tog Timerne, sørgede hun for altid at have en rigtig extrakraftig Middag til ham, medens hun selv i Reglen nøiedes med Melkemad, som hun rigtignok paastod, at hun holdt meget af. Først fandt han, at det var noget uhyggeligt for ham, saaledes paa en Maade at spise alene, men efterhaanden fandt han sig i det og rettede sig paa det Punct ubetinget efter sin Kones Ønske.

Med alt det var han imidlertid ikke altid saa frisk og let i Sindet, som hun kunde ønske det, og hun havde stundom Skrupler ved Tanken om, at han for hendes Skyld maatte arbeide mere, end han ellers havde behøvet.

saa at han tidt var træt og kunde ligge i timevis paa Sophaen uden at tage sig Noget til, men kom hun til ham og udtalte noget Saadant, afviste han høimodigt hendes Bekymringer. „Har jeg giftet mig“, sagde han, „saa maa jeg ogsaa tage Konsekvenserne, det følger af sig selv, og jeg arbeider jo vel heller ikke mere, end adskillige Andre maa gjøre. Naa, jeg faaer naturligvis aldrig noget Større skrevet nu, det bliver der jo ikke Tid til — men, Herregud, det faaer jeg finde mig i, man maa jo renoncere paa saa Meget i denne Verden!“

Nu var der imidlertid Intet, som den lille Frue mindre kunde tænke sig, at hendes Adolph og Verden skulde renoncere paa, end at se hans store Digtninge blive til, og hun speculerede derfor i lang Tid frem og tilbage, indtil det endelig lykkedes hende at finde en Udvei. En Dag i Juni Maaned, Aaret efter deres Bryllup, kom Adolph træt hjem og var øiensynligt i mindre godt Lune. Efter Middag satte han sig hen at rette Stile, men da han havde besørget et Par, lagde han sig tilbage i Stolen, gabede og sukkede. Anna reiste sig strax og gik hen og bøiede sig over ham, kyssede ham paa Panden og spurgte, hvad der var i Veien.

„Aa, Ingenting!“ snerrede han.

„Jo, sig mig det nu, Adolph! Hvad er det, der i den senere Tid trykker Dig? Der er Noget!“

„Aa, det er ikke saadan noget Bestemt!“

„Jo, sig det nu!“

„Naar Du endelig vil vide det, saa maa Du da nok selv kunne tænke Dig, at det ikke er saa videre lysteligt at vide, at man sidder inde med Ideer og Planer, som kunde blive til Noget, naar man havde sin Frihed, men som nu, da man aldrig naaer udenfor Trædemøllen, ikke kommer videre end her!“ — Adolph pegede paa sin Pande. — „Se til Frederik Rasmussen eller til Carl Brøndum: jeg tør sandelig, uden at være ubeskeden, paastaa, at jeg dog nok har mere Poesi i mig end de to Fyre tilsammen, men, Gudbevares, de kan udgive Bøger, tykke Bøger, hvert Aar og faae Styker opførte paa det kgl. Theater, blot fordi de har, hvad jeg mangler: *Otium!* —

Ja, jeg bebreider naturligvis ikke Dig noget, min søde Pige, Du er saamænd sparsommelig nok, men det er alligevel haardt at tænke paa, at kunde jeg blot ligge en Maanedstid i Sommer paa et smukt Sted i uforsyrret landlig Ro, saa blev ialtfald det lille romantiske Eenakts-Drama, du veed nok, skrevet, men nu bliver det aldrig til Noget "

„Er det virkelig sandt, Adolph?" spurgte Anna glædestraalende.

„Ja, ellers sagde jeg det naturligvis ikke! — Men hvad gaaer der af Dig, er Du glad over, at jeg —"

„Aa, saa kan jeg ikke tie med det! Jeg havde rigtignok bestemt, at jeg ikke vilde have sagt Noget, før Tiden kom, men nu maa jeg fortælle det! Jo, seer Du, Fader og Moder gav mig 50 Kroner til Jul til en ny Kaabe, men jeg lod være at kjøbe den, for den gamle var saamænd meget pæn. Saa har jeg ogsaa broderet lidt for et Industrimagazin, uden at Du anede det — Du sad jo altid og havde travlt med dine Stile og dine Anmeldelser! — det er rigtignok ikke meget, men der er dog altid lidt over 30 Koner. Og nu kommer det væsentlige: hele Vinteren igjennem har jeg sparet paa Husholdningspengene — og Du har dog faaet god Mad, ikke sandt? Jeg har lagt over 100 Kroner op, saa Du kan se, det er ikke langt fra 200, vi har. Saa snart Du faaer Ferie, leier vi os to smaa Værelser, hvor Du vil, og saa skriver Du Dramaet!"

„Men, lille Anna, hvor kunde Du dog —!" sagde Adolph halvt uroligt og klappede hende kjærligt bebreidende paa Kinden, „det var jo ikke Meningen!" Og, underligt nok, han saae ikke nær saa glad ud, som hun havde tænkt sig, han vilde blive.

Men da Ferien kom, flyttede de ud til Rungsted, og Anna var næsten ellevild af Glæde. „Tænk, det er virkelig os To, Du, der ligger paa Landet ligesom andre fine Folk, og Du skal digte! Det er næsten ikke til at holde ud!"

Den første halve Snes Dage var Adolph imidlertid alt for træt efter den strenge Examenstid til at kunne ar-

beide, men han kom godt til Kræfter, sagde han selv, gik lange Ture og havde en upaaklagelig Appetit. Saa skulde han da omsider have været til at skrive, men dels stod Eftermiddagssolen saa stærkt paa, der hvor de boede, at han næsten ikke kunde holde det ud — og om Eftermiddagen var han altid bedst i Stemning — dels indsaae han efterhaanden, at Musen — ialtfald hans Muse — ikke saaledes lod sig commandere til at stille paa en bestemt Tid af Aaret, og Dramaet blev derfor ikke skrevet.

Anna var ikke langt fra ligefrem at sørge over det og kunde kun alt for godt forstaa, at Adolph mangen Gang var taus og pirrelig — „det maatte han jo blive efter en saadan Skuffelse!“ — og saa bestræbte hun sig for paa alle Maader at gjøre det saa godt for ham som muligt: opfordrede ham selv til ikke at hænge alt for meget i Hjemmet men søge Indtryk og Paavirkning ude i Livet, foreslog ham, naar han skulde i Theatret, bagefter at spise sin Aftensmad hos à Porta, hvor han kunde træffe Bekjendte og blive opmuntret, kort sagt, hun raadede ham altid paa bedste Maade, og Adolph Petersen indsaae det og fulgte sin forstandige Kones Raad. Hun var saaledes meget alene, ikke blot hele Formiddagen men ogsaa tidt om Aftenen, og synderlig sammen levede de i Grunden ikke, da han altid, naar han var hjemme, havde fuldt op at gjøre med Stile, Smaadigte og Recensioner; Spaseretурene og Udflugterne bleve ogsaa sjeldnere og sjeldnere, og da de ikke holdt Pige, og hun selv maatte tidlig op om Morgenen, kunde hun ikke sidde saa længe oppe som han, der i Reglen først gik til Ro efter Midnat og da røg en Pibe paa Sengen, mens han læste Aftenberlingeren. Men lykkelig, det var hun! Hun havde jo faaet den Eneste i Verden, som hun havde elsket, hun havde Lov at leve sit Liv for ham, og han paaskjønnede ogsaa hende, det viste han jo paa mange Maader!

Cand. Petersen var forresten fremdeles den anerkjendte og af Institutbestyrerinder søgte Lærer, og han vedblev at være Gjenstand for Beundring og Tilbedelse fra Elevernes Side. Under hans Forlovelsestid havde denne ganske naturligt tabt sig noget, men efterhaanden var den lige saa

.turligt vendt tilbage igjen: hans Interesse for hver enkelt ·indelig Elev var nemlig aabenbart lige saa stor som tid:ere, hans Foredrag lige saa aandfulde, og hans Haandtryk ldt saa faderlig varme som nogensinde. Heller ikke hans ›esi syntes at have tabt noget, tvertimod: endnu bestan- ʒ kunde enhver Skolehøitid gjøre sikker Regning paa .ns Muse, han fulgte de store Mænd til Graven med sin ›romvundne Harpe, og han udgav en Samling af „Digte Udenadslæren“, blandt hvilke man med Fornøielse ndt Udgiveren repræsenteret ved to hidtil utrykte fædre-ıdske Romancer.

Adolph Petersen havde været gift i sex Aar, da han November Eftermiddag kom usædvanlig oprømt hjem. ın havde oversat en større tydsk Novelle til den Avis, ·ori han skrev Theaterkritiker, og havde faaet større Ho-›rar for den end beregnet: hele 70 Kroner. Det for-lte han Anna, der selvfølgeligt ogsaa blev meget glad er det, og de skulde just gaa til Bords, da han sagde:

„Det er sandt: der skal være stort Bal om fjorten ıge i Anledning af, at Fru Bisserups Institut flytter hen den nye Bygning; der bliver vi nødt til at være med.“

„Vi!“ udbrød hun forundret.

„Ja, Du ogsaa; jeg kan ikke komme alene ved den :ilighed.“

„Aa, jeg troer, Du vil! — Jeg har virkelig heller ʒen Dragt!“

„Saa maa Du have en!“

„En Baldragt?“

„Ja, naturligvis!“

„Nedringet?“

„Ja, hvorfor ikke!“

„Aa, jeg mente blot —“ Anna lo — „kan Du huske, . vi var forlovede, da satte Du Himmel og Jord i Be-ɜgelse, for at jeg skulde møde høihalset!“

„Ja, det var dengang!“ svarede han med et overle-nt Smil ad sin fordums Daarlighed.

„Er Du da ikke mere jaloux?“

„Ikke det mindste! — Skal vi saa spise.“

Næste Dag var en betydningsfuld Dag for Fru Anna. Hun var inde hos Schiellerup at vælge sig Silketøi til en Kjole — lys crèmefarvet blev dèn — hun fik taget Maal af sig, og et Par Dage efter skulde hun ind for at prøve den. Dette gik imidlertid ikke af uden adskillig Modstand fra Fruens Side: hun forfærdedes næsten ved at høre, at man nu slet ingen Ærmer brugte, og hun fandt Kjolen alt for udskaaren, men den Dame, der prøvede den paa hende, erklærede bestemt, at Fruen da maatte se ud som andre Mennesker, og at man sagtens kunde møde i Baldragt, naar man havde saadan en Figur. Omsider enedes man da om et Compromis, i Henhold til hvilket der blev sat en Knipling baade i Ærmegabene og i Halsen, men alligevel gik Fru Anna om i febrilsk Spænding, lige til Baldagen og Kjolen kom.

Om Eftermiddagen, da hun skulde begynde at gjøre Toilette, kom Adolph pludselig i Tanker om, at han absolut maatte hen til Udgiveren af en illustreret Kalender, hvem han bestemt havde lovet et poetisk Bidrag for længere Tid siden, og bede ham have Taalmodighed blot et Par Dage. — „Men kom nu ikke for sent hjem, saa Du maa jage med at klæde Dig paa!“ bad Anna. — „Nei, jeg skal nok passe det“, svarede han og gik.

Da han kom tilbage, var Klokken bleven mange, og han skyndte sig ind i Soveværelset. Han lukkede Døren rask op, men han standsede uvilkaarligt paa Tærskelen og blev staaende nogle Øieblikke. Henne foran Toilettebordet, hvor der brændte to Lys, sad Anna i fuld Puds; begge hendes fuldendt formede, mathvide Arme vare løftede for at fæste en mørk Rose i hendes let krusede, askeblonde Haar, men da hun mærkede hans Komme, tog hun dem hurtigt ned, og før hun fik vendt sig om imod ham, kunde han i Speilet se, at hun rødmede.

— „Du siger slet Ingenting, Adolph! Synes Du saa, Du har en pæn Kone?“ spurgte hun halv forlegen. Og hun reiste sig op og stillede sig hen foran ham, lagde Hænderne paa hans Skuldre og saae ham ind i Øinene.

Aldrig før havde Adolph Petersen vidst eller blot

anet, at Anna var saa bedaarende skjøn. Var det virkelig hans Kone! Var al denne blændende Skjønhed hans! Han kunde ikke faae et Ord frem for lutter Beundring men greb med begge Hænder om hendes Arme, drog hende til sig og kyssede hende med en ganske anden Varme, end han ellers pleiede.

„Ja, det er egentlig rædsomt“, vedblev hun, „at skulle tage ud i en saadan Dragt — og jeg veed, jeg vil fryse, jeg har aldrig gaaet med bare Arme før! — Men Du vil jo have det!“ Og den unge Frue saae halv nysgjerrigt ned ad sig selv og rødmede atter som en sextenaarig Brud.

„Nu mangler jeg blot Skoene — jeg har selv trukket dem over med Silke — aa, hjælp mig dem paa, saa er Du sød, Adolph!“

Og Adolph lagde sig uden Indvendinger paa Knæ foran sin Kone — det havde han aldrig gjort før — og hun stak nok saa koket den nydelige lille Fod frem under Kjolen.

„Silkestrømper!“ udbrød han. „Nei, hvor de har en deilig dæmpet Glans!“

„Ja, det er det eneste Par, jeg har; det er dem, jeg havde paa til mit Bryllup. — Nei, jeg troer alligevel, helst jeg maa hjælpe mig selv, Du tager saa haardt! Saa, nu er jeg færdig, skynd Du Dig nu blot!“

En vild, vanvittig Tanke kom pludselig op i ham: hun, der iaften var skjøn, bedaarende som ingen Anden, hun maatte jo blive Ballets Dronning, feteret og omsvævet af Alle; hun vilde blive omslynget af frække Mandfolks Arme og trykket i deres Favn, de vilde hviske hende fade Smigerord i Øret, og han, Manden, hendes rette Herre, han maatte staa og se paa det! Til Helvede med det fordømte Bal! Endnu var det Tid! De kunde jo blive hjemme: han behøvede blot at foregive Hovedpine, Anna vilde sikkert være den Første til at renoncere! — Nei, det var dog for feigt! Og hans Cantate, der skulde synges ved Bordet, saa fik han den jo slet ikke at høre! — Nei, de maatte tage bort, hvor gjerne han end var

bleven! — I en Fart fik han sig klædt paa, Vognen havde allerede holdt noget for Døren, og saa rullede de afsted.

Det var ikke til at tage feil af, at Fru Anna vakte Sensation, strax da hun traadte ind i Festsalen: Fru Bisserup tog sin kjære Cand. Petersen afsides og betroede ham, at hans Kone jo var allerkjæreste, halv- og helvoxne Pigebørn saae paa hende og hviskede misundeligt beundrende, og alle de yngre Lærere havde i Løbet af fem Minuter fyldt hendes Balkort. Under andre Omstændigheder vilde Adolp Petersen have følt sig smigret derved, men i den Stemning, han nu var i, betragtede han det næsten som en Forbrydelse, at hun kunde være andensteds end hos ham, og at de Andre kunde rive hans Eiendom fra ham; Ingen skulde dog mærke Noget paa ham, allermindst hun, og saa dansede han som en professionel Balløve med alle Andre, var aandrig og elskværdig, lo og sagde Behageligheder og engagerede endelig Marie Berner, Institutets femtenaarige, men fuldt udviklede Skjønhed, til Borddame.

Han var som forynget. Til daglig Brug var hans Holdning ikke synderlig rank, og han gjorde i det Hele ikke nogen god Figur, men iaften tog han sig formelig ud, og Anna var lykkelig over ogsaa at kunne beundre sin Mand som Balkavaleer. Blot hun havde kunnet fange hans Blik en Gang imellem, men han saae ikke til hende — han var vel alt for optagen!

Ved Bordet overgik han sig selv. Cantaten gjorde megen Lykke, han incasserede Complimenter og drak Glas med Alverden — mange Glas — og tilsidst holdt han en Tale for Damerne, som selv Fru Bisserup erklærede for den bedste, den mest ridderlige, hun endnu havde hørt af ham. I Cotillonen kom Anna hen og inclinerede for ham.

„Du har ikke en eneste Gang danset med mig, Du stygge Mand?“ sagde hun. „Men nu slipper Du heller ikke! — Aa, hold mine Buketter imens! Vil Du se: jeg har faaet hele syv! — Er Du ikke stolt af, at saadan en gammel, gift Kone endnu kan gjøre Lykke!“

Saa dansede de ud, og hun hviskede: „Hvor Du fører udmærket! Aa, jeg morer mig saa deiligt! Jeg kunde blive ved at danse hele Natten — med Dig naturligvis!“

— Man brød forholdsvis tidlig op — der var jo ikke faa Halvvoxne tilstede — og Klokken henad To var Ægteparret hjemme. Ligesom han havde faaet Lampen i Sovekammeret tændt og sin Kjole af, var der et Øieblik, da han tænkte paa at kaste sig om sin Kones Hals, bede hende om Tilgivelse, han vidste ikke selv ret for hvad — tilstaa sin grænseløse, vanvittige Skinsyge og — men saa slog han pludselig om og sagde i sin vante, halv forretningsmæssige Tone: „Gaa Du kun til Ro! Jeg skal skrive Noget.“

„Nu inat! Det mener Du da ikke! Aa, Adolph —“

„Jo, jeg troer netop, jeg kan skrive nu! — Jeg er i Stemning!“ tilføiede han i en egen Tone. „Godnat, Anna!“

Han tog sin Slobrok paa, gik ind og satte sig ved Skrivebordet, og saa skrev han — aldrig vare Versene flydte fra hans Pen som nu!

Henad Morgenstunden var han færdig og gik til Ro, men da han bøiede sig over Anna, saae han, at hun maatte have grædt sig i Søvn; der hang endnu nogle Taarer mellem de lange Øienvipper, Kinderne blussede, og hun trak Veiret afbrudt og ligesom hulkende.

Næste Dag fik Udgiveren af den illustrerede Kalender Adolph Petersens Digt, og det var paa høie Tid, for der manglede kun sidste Ark af Bogen at trykke; en Uge efter udkom den.

Saa sad Digteren nogle Dage senere en Aften ved sit Skrivebord og rettede Stile, men hvert Øieblik maatte han lægge dem til Side — det var ham umuligt at holde Tankerne samlede, som det havde været ham umuligt lige siden hin Balaften. — Hvad var det dog egentlig, der var i Veien med ham! Hvad var det for en besynderlig Uro, der var over ham! Skinsyge? — Paa hvem? Paa en ubestemt X, eller maaske snarere paa Alverden! —

Nei, alvorlig Skinsyge var det ikke — men hvor havde dog Anna været deilig, og hvor hun var deilig, som hun sad der i Sophaen! — Men hvad var det saa, der var i Veien med hende! Saa kold og ordknap som hun havde været siden Ballet: hun undgik enhver Tilnærmelse fra hans Side, og han var jo netop — nei, hun var jo slet ikke sig selv! Og hun havde grædt flere Gange i de sidste Dage! Skulde der alligevel være — nei, det var umuligt! Hun maatte jo være lykkelig ved ham, det var latterligt at tænke Andet!

Det ringede, og Anna reiste sig forat lukke op; det var Aftenberlingeren. Han gav sig igjen i Lag med Stilene, og hun kigede i Avisen.

— „Du er omtalt her", sagde hun pludselig.

„Naa, det er det Digt i Kalenderen."

„Ja, men Du er rost, meget rost! Kom og se!"

Og saa læste de i Forening Anmeldelsen, der sluttede med at udtale, at det Bedste i Bogen var Hr. Adolph Petersens Digt „Pygmalion".

„I dette Digt" — stod der — „har Forf., som hidtil synes at have spredt sine Evner paa alt for mange Bagateller, præsteret noget virkelig Betydeligt. Medens hans tidligere Smaadigte have været nette Ubetydeligheder uden Præg af dybere Følelse og uden Energi i Udtrykket, har han i „Pygmalion" viist en virkelig Inspiration, og her er Erotiken ægte. Man maa haabe, at dette Digt vil danne et Vendepunct i hans Forfattervirksomhed, og at han vil være istand til at frembringe mange lignende".

„Men jeg har jo slet ikke læst Digtet!" sagde Anna. „Hvorfor har Du ikke vist mig det!"

Han gav hende Kalenderen, og hun læste.

Den gamle Mythe om Pygmalion, hvis skjønne Statue Guderne gave Liv, var her behandlet paa en temmelig fri Maade. Digtet skildrede først, hvorledes Livet vaagner i det hvide Marmor, hvorledes Blodet ligesom indefra strømmer ud i disse yppige Former af krystet, blinkende Sne og giver dem en dæmpet Glans af varm Carnation, hvor de fine Aarer tegne sig blaaligt paa den deilige Arm og paa de runde Skuldre, hvorledes det første Aandedrag

hæver den faste, jomfruelige Barm, og hvorledes Galathea som i Drømme aabner Øinene og rødmer over sin egen, kyske Skjønhed. Henrykkelse betager Pygmalion, men i næste Nu gribes han af Vanvid; hendes Skjønhed tilhører ikke ham alene, han kan jo ikke uden at øve uretfærdig Vold stænge hende inde, ikke besidde hende helt, han kan ikke forhindre, at Andres Blik end hans eget hvile paa hende, og i ubændigt Raseri løfter han Hammeren og knuser med et eneste Slag sit levendegjorte Ideal.

— Stærkere og stærkere bevæget læste Anna de klingende, lidenskabelige Vers, og da hun havde endt Læsningen, brast hun i voldsom Hulken, skjulte Ansigtet i Hænderne og sank sammen over Bordet.

Ængstelig og forvirret løb Adolph til og vilde lægge sin Arm om hende, men hun sprang op, og i en Tone, han aldrig før havde hørt, raabte hun:

„Rør mig ikke! Jeg taaler det ikke! — Ja, det er sandt, hvad der stod i Anmeldelsen: der er Eroktik i det Digt, og det har der aldrig før været i en Linie af, hvad Du skrev! Nu kan jeg se det! — Aa, det har anet mig lige siden Ballet — nu er Du forelsket! Og mig — mig har Du aldrig elsket! — Nei, forsvar Dig ikke! Jeg har været blind, men jeg er det ikke længer! — Hvem er det Digt skrevet om? Svar mig, jeg vil vide det! Hvis er de hvide Arme og den —“

Forfærdet, lynslagen over den Virkning, som hans Poesi havde havt, raabte Adolph afværgende: „Anna! Men, Anna, dog!“ og tilføiede saa i en stilfærdig, forlegen Tone: „Men Herregud, det er jo Dig! — Hvem skulde det ellers være!“

„Mig!“ udbrød hun.

„Ja, det veed Gud, det er!“

Og saa fulgte en Forklaring, en hviskende Tilstaaelse af egen Skyld og egen Svaghed; den lille Frue endte med at græde og le paa een Gang, og Ingen af dem fik mere læst af Berlingeren den Aften.

— „Nu skal Du rigtig digte!“ sagde hun næste Dag. „Og i Sommerferien ligger vi paa Landet!“

Men Adolph Petersen skrev aldrig mere Digte, der slog igjennem som „Pygmalion" — det syntes, som hans Erotik havde culmineret og sat en enkelt Blomst for aldrig mere at udfolde nogen lignende.

Paa Landet kom de heller ikke det Aar, thi lige midt i Sommerferien kom Storken med en sød lille Pige til dem, og begge To — navnlig dog hun — vare ude af sig selv af Glæde.

. Petersens ere lykkelige og komme godt ud af det, thi han har faaet en Stilling som Medbestyrer af et større Institut — og Familien er ikke senere bleven forøget.

* * *

— „Stakkels lille Kone!" sagde Mo'er.

„Aa, hvad, hun er jo helt godt tilfreds med sin Adolph, saa fortjener hun heller ikke bedre!" svarede Vilhelmine.

— „Historien er vist meget godt skreven", sagde Forstraaden, „men den er nu ikke saa meget efter min Smag. — Den er af Anton", hviskede han til mig, „jeg kjender Maneeren!"

Saa spiste vi til Aften, og Anton maatte atter til det efterat have klaret Stemmen ved et Glas Æggepunsch. Vi andre fik Piberne tændte og Toddyerne blandede, og saa fulgte

En Klosterkrønike

eller

Hvordan Mallen kom i Sorø Sø.

— Jeg holdt Sommerferie i Rye og befandt mig fortræffeligt her i Hjertet af Jyllands — og jeg har vel Lov til at sige: Danmarks — skjønneste Egn. Forpleiningen hos min Vært, den brave Gaardmand Olsen, var upaaklagelig, Andejagten ypperlig, og Veiret tilfredsstillende, kort sagt, jeg havde Intet tilbage at ønske. Alligevel gik det mig, som det gaaer de fleste Mennesker: jeg

higede imellem efter Forandring. Og saa stor Magt kan denne Higen faae over En, at jeg, der ellers kun betragter Fiskeri som et Surrogat for manglende Jagt, en Middagsstund i August i brændende Hede vandrede en god halv Mil sydpaa blot for til en Afvexling at fiske i Mos Sø — og det skjøndt jeg godt kunde komme ud efter Tredækkere om Eftermiddagen sammen med Skolelæreren i Rye!

Jeg passerede Gudenaa ad Emborg Bro og naaede omsider mit foreløbige Maal, den Landsby, efter hvilken Broen har Navn. Emborg ligger paa den smalle Strimmel Land mellem Guden Sø og den store Mos Sø; Byen bestaaer kun af et Par Gaarde, men en Kro har den dog, og efterat have sikret mig et Værelse her for Natten, gik jeg hen til den Mand, som, efter Kroværtens Udsagn, nok kunde og vilde leie mig en Baad. Vi bleve snart enige om Baadleien, og medens han gik hen til et Skur forat hente Aarer og Øsekop, satte jeg mig, varm og forpustet som jeg var, i Skyggen af et Hyldetræ, rundt om hvilket laa en Del store, halvtilgroede Mursten og Kalkbrokker.

„Naa, De har sat Dem ved Ruinerne“, sagde Manden, da han kom tilbage.

„Ruinerne?“ gjentog jeg spørgende.

„Ja, de siger, her har ligget et Kloster i gamle Dage.“

Et Kloster! Ja, det var ganske rigtigt. Jeg stod jo formelig paa historisk Grund! Her, hvor nu de fattige Gaarde repræsentere Emborg „By“, laa jo i Middelalderen Øm, „*Cara insula*“, Cisterciensernes berømte Kloster, der har sin egen, tidt nok omtalte Krønike! Hvor havde jeg dog kunnet glemme det!

Jeg rodede lidt op mellem de svære, brunrøde Munketen og fandt en, der viste et tydeligt Aftryk af en Kronlyrfod: to store Fordybninger af Klovene med fremtræende Klovkanter og to smaa bagved af Biklovene, det ar ikke til at tage feil af! Klovene vare dybt spaltede: lyret havde altsaa aabenbart været i stærk Fart, da det or syv Hundrede Aar siden satte sit Spor i den nys strøgne 'eglsten, men om det havde været en Hjort eller en Hind, n Gaffelhjort eller en Sextenender, det maatte der nok elst en „hirschgerechter“ Jæger fra de gode, gamle Dage

til at afgjøre. Jeg pirrede op mellem Nelderne og Snerlerne, der dækkede over Murstenene, for om muligt at opdage flere Minder fra Fortiden, og min Søgen blev da ogsaa forsaavidt belønnet, som jeg fandt adskillige Exemplarer af Jernurten — *Verbena officinalis* — der, som bekjendt, ikke er almindelig her til Lands. I gamle Dage betragtedes den som en kostelig Lægeplante, og der knyttede sig megen Overtro til den — den havde maaske derfor engang staaet i Munkenes Urtegaard og siden hævdet sin Plads uden at lade sig fortrænge af Reformationen og de skiftende Tider.

Jeg var ved at falde i Staver, men et Par Ord fra Baadens Eier om, at det vel var paa Tiden, hvis jeg vilde have Noget ud af Fiskeriet, kaldte mig atter tilbage til det Nærværende, og ti Minuter efter laa jeg fortøiet bag en Sivpynt ude paa den store Sø. I Begyndelsen fangede jeg nogle Smaafisk og en Del anstændige Aborrer, men saa kom der en Stilstand uden Bid: nu maatte jeg nok sætte al min Lid til den bekjendte halve Time ved Solnedgang. Kjede mig gjorde jeg imidlertid langtfra, og hvor var det ogsaa muligt i saadanne Omgivelser! Under mig og om mig den deilige, speilblanke Sø, der neppe var i saa megen Bevægelse, at Vandet kunde klukke om Baadens Sider, nede mod Syd den bakkede Høilund Skov, og hvor mit Øie saa ellers vendte sig hen, Hedebakker og Hedeflader, Enge og fattige Marker, Krat og blinkende Smaakjær i en uafbrudt Vexlen af Linier og Farver — det var ikke til at blive træt af! — Ja, Munkene vidste nok, hvad de gjorde, da de lagde Kloster ved Kloster i denne vidunderlig skjønne Egn, tænkte jeg: derinde laa Øm, mod Nord Rye, ved Vestsiden af Søen Vissing, paa Sydsiden Voer og lidt længere borte Tvilum, Veng og hvad de allesammen hed. Søen lettede Samkvemmet og gav herlig Fisk, og hvor har der ikke været livligt i Skovene, som dengang ogsaa bredte sig der, hvor der nu kun er sparsom Lyng! Kronhjorten streifede omkring overalt, Vildbasserne sølede sig i Mosen, Ulvene flokkedes paa Isen og nærmede sig Boligerne, naar Frosten var streng, og det kneb med at bjerge Føden, Fiske-

m og Heire kredsede om Sivene, og Rørdrummen pauede — ja, det var andre Tider! Og hvor maatte det ke have lydt kjønt at ligge her og høre Klosterklokrne svare hinanden over Søen, naar de ringede Solen d! Det maa have været som een stor, høitidelig Symoni til Skaberens Lov og Sommeraftenens Pris!

Saa vidt var jeg vel omtrent kommen i mine Betragtnger, da jeg pludselig hørte en Lyd, der syntes at naa til mig fra Søens Dyb. Jeg veed ikke at betegne den derledes end som en fin, dirrende Sølvklang, der baade vde Noget af en fjern Kimen og af et dæmpet, mesde Kor i sig. I Øieblikke blev den stærkere, saa atter gere; stundom var det, som den døde helt hen, men kom den igjen, og det var, som om Tonerne, der rindelig vare trængte op fra Vandet, tilsidst samlede i Luften og hang over Søen og mig. Nu, da jeg forler om det længe efter, tvivler jeg selvfølgelig ikke paa, Lyden skyldtes vibrerende Telegraphtraade fra et eller det Sted i Nærheden, men dengang var det mig ikke ligt at drage en saadan Sandsynlighedsslutning, og Gud d, hvad jeg egentlig havde troet, hvis ikke pludselig addet paa min ene Gjeddesnøre var gaaet under. saae den røde Prop fare afsted, og dette Syn, der tfald har Noget af det samme Elektriserende i sig, n at se en Fugl reise for Hunden, gav mig Andet at nke paa. Jeg lod Gjedden løbe Linen ud og halede forsigtigt ind. Ikke den svageste Modstand — skulde n allerede være sluppen af! — Nei, der kom et vælt Slag, som satte Ringe i Vandskorpen, og i det Samme te jeg et Ryk i Snøren, som baade sagde mig, at Fin var paa Krogen, og at det maatte være et ualminlig stort Exemplar. Jeg fik Ketscheren i venstre Haand manøvrerede saa længe og saa snildt med den høire, jeg omsider havde Fjenden lige henne ved Baaden; saae allerede dens Hoved — et Hoved saa stort og grimt, som jeg aldrig før eller siden har seet paa gen Gjedde — halvt oppe over Vandet, jeg havde Keteren uden Bords og skulde just til at stikke den ind der Fisken — da slog denne et Slag, jeg halede til

og fik den tomme Snøre i Baaden! Den ene af Dobbeltkrogene var knækket, og jeg narret. Mere end ærgerlig blev jeg dog liggende en halv Times Tid endnu, men uden Held. Solen var alt forsvunden bag Lindholms Hoved, Søen var bleven violet, og der sænkede sig efter den varme Dag en tæt, klam-Taage, saa at det blev mig svært nok at finde ind til Landingsstedet i Bugten.

Da jeg endelig naaede den lille, primitive Bro, skimtede jeg pludselig i Taagen de usikre Omrids af en høi, mager Skikkelse, der stod som voxet op af Søen, og i den Tro, at det var Baadens Eier, bad jeg ham fortøie den. I det Samme opdagede jeg imidlertid, at den Fremmede ikke var Den, jeg havde antaget ham for, og gjorde ham derfor en Undskyldning; han lod imidlertid ikke til at tage min Feiltagelse ilde op men syntes tvertimod glad ved Udsigten til at kunne slaa en Passiar af. Det var en gammelagtig Mand i en lang, graa Kappe, der næsten naaede ham til Fødderne; Kroppen var, som jeg strax havde bemærket, usædvanlig lang og mager, og den tynde, gustne Hals bar et Hoved med skarpt markerede Træk, mørke, dybtliggende Øine og en Krans af graat, pjusket Haar. Det var aabenbart ingen Bonde, og jeg taxerede ham ogsaa strax, saa vel efter hans Ydre som efter hans Tale, til Stedets Skolelærer.

„Har Fangsten været god? spurgte han mig paa Veien, og saa fortalte jeg ham om den vældige Fisk, jeg havde havt paa Krogen, og sluttede med, halvt i Spøg, at sige: „Jeg kunde saamænd fristes til at tro, det havde være en Malle, saa vældig var den!“

„Mallen findes her i Norden kun i Sorø Sø!“ indvendte han.

„Ja, jeg veed det nok“, svarede jeg, „eller rettere: den fandtes der, for den er nok uddød i Slutningen af forrige Aarhundrede.“

„Men den burde have været her i Mos Sø!“ bemærkede min nye Ven.

„Ja, saamænd. Det maatte være ganske morsomt at faae saadan en Kamerat paa sin Krog! — Man siger ellers, at det skal have været en Munk, der som Bod

for en eller anden Synd har maattet indføre Mallen i Sorø Sø."

„Naa, det veed De!"

„Ja, det staaer anført i Peder Syvs Samlinger."

„Dem kjender jeg ikke, men det er ellers ganske rigtigt."

Da vi stode udenfor Kroen, bad jeg min Ledsager gjøre mig Selskab ved Aftensmaden. Han svarede, at han alt havde nydt sin Vesperkost, men at det vilde være ham en Fornøielse at tilbringe Aftenen sammen med mig. Vi bænkede os i Gjæstestuen, som vi havde ganske for os selv, og medens jeg ventede paa, at mine Aborrer skulde blive kogte, fortsatte vi Passiaren. Jeg sagde ham mit Navn og spurgte derpaa om hans, hvilket lod til at komme ham noget paatvers.

„Mit Navn?" svarede han næsten bittert. „Hvad er et Navn, naar det ikke — naa, forresten kan De kalde mig Munk, simpelthen Munk og ikke Andet."

— „Er De godt kjendt her paa Egnen?" spurgte jeg.

„Ja, saa temmelig!"

„Er der andre Minder her fra Klostertiden end de fattige Murbrokker inde i Byen?"

„Synlige eller usynlige Minder?" spurgte han.

„Jeg mener synlige."

„Der er Øms Krønike."

„Ja, den kjender jeg: *„Exordium monasterii caræ insulæ.*" "

„Kjender De den?"

„Ja, den er trykt i Langebeks *„Scriptores rerum Danicarum medii ævi*" og ovenikjøbet oversat. Den har jeg læst, men jeg synes, ærlig talt, ikke den er synderlig morsom for Lægfolk."

„Ikke det!"

„Nei, den handler jo væsentlig kun om Øm Klosters Feide med Biskop Tyge af Aarhus, og det falder lidt ensformigt i Længden. Det eneste Interessante ved den er, at de gode Munke i Øm da aabenbart hemmeligt har huset den fredløse Kongemorder Arnfast."

„Det staaer der ikke et Ord om i Krøniken!" udbrød Munk ivrigt. „Tvertimod —"

„Ja, netop derfor troer jeg det! Den ubekjendte Chronist fortæller ganske vist med Indignation, at Klosterfolkene i Øm bleve beskyldte for at skjule Arnfast, og at Abbeden og Brødrene med Ed fralagde sig Beskyldningen, men jeg har paa Fornemmelsen, at den gode Krønikeskriver med Villie fremstiller Sagen ganske anderledes, end den i Virkeligheden har været. Han har simpelthen forvansket Sandheden — som saa mange geistlige, og for den Sags Skyld ogsaa verdslige, Historikere har gjort!"

Aborrerne kom endelig, og da de vare fortærede, vilde jeg bestille Toddy til min Gjæst og mig, men han kom mig i Forkjøbet ved at spørge Pigen: „Kan man endnu faae god Mjød her?" Jo, det mente Pigen nok og kom tilbage med en Kande og to Glas. Munk smagte paa Mjøden, gjorde en underlig Grimace og sagde: „Hvem seer hun os an for? Jeg sagde god Mjød. Bring os i en Fart noget Bedre!" Atter sjokkede Pigen ud og kom lidt efter ind med en ny Kande, som Munk, efter at have prøvet, erklærede for tilfredsstillende, og derpaa skjænkede han for mig og saa for sig selv. Mjøden var fortrinlig: mørk som Porter og med en eiendommelig krydret-sød Aroma, der baade mindede om Lindeblomst og Lyng. „Drik!" sagde han. „De faaer den neppe bedre i disse Tider — det er gaaet tilbage med Mjødbrygningen!"

Vi drak — vi drak meget — og imens fortalte Munk. At han ikke, som jeg først havde troet, var Stedets Skolelærer, blev mig snart klart, thi Pigen kjendte ham aabenbart slet ikke, men jeg slog mig til Ro med, at han sagtens var en eller anden pensioneret Adjunct eller studeret Degn, der maaske var barnefødt her i Egnen og nu benyttede Sommeren til en Fodtur. Det var tydeligt, at han var en Original, formodentlig en Bogorm, og at han gjerne vilde have En at udkramme sin Specialkundskab for.

„Det var Øms Klosterkrønike, vi talte om før", sagde han; „den kjender jeg lidt mere til, end de Fleste, og da De synes at dvæle ved Fortiden med en vis Kjærlighed, skal jeg dog fortælle Dem Noget, De ikke veed."

Og saa tog han fat. Omstændelig var han, det skal

Gud vide, for han begyndte, om ikke just med Verdens Skabelse, saa dog med at gjennemgaa alle de Steder, Cistercienserne havde grundet deres Kloster, før de kom til Øm, og han dvælede udførligt ved deres Ophold i Sabro, Sminge, Veng og Kalvø. Omsider lod han dem dog fæste Bo i Øm, fortalte om alt det Gode, Biskop Sven af Aarhus havde gjort dem, og alt det Onde, hans Efterfølger, Peder Ugætsøn, havde voldt dem, og da det var overstaaet, gik han over til at skildre den egentlige Feide mellem Klosteret og Biskop Tyge, hvem han afmalede som Indbegrebet af al Helvedes Ondskab. Da han var kommen saa vidt, greb jeg mig imidlertid selv i, hvert Øieblik at nikke, og gjorde derfor Tegn til Opbrud, men det syntes, som om Munk, der kom mere og mere i Aande, havde en særlig Interesse af, at jeg skulde høre, og saa blev jeg siddende af Høflighed. Forat holde mig vaagen greb jeg til det fortvivlede Middel jevnligt at stikke et Glas af den stærke Mjød ud; dette gjorde selvfølgelig kun Ondt værre, og tilsidst lykkedes det mig bogstaveligt kun af og til at opfatte et enkelt Ord og en løsreven Sætning af, hvad min veltalende Ven udviklede. Hvor længe vi sade sammen, veed jeg ikke, og hvordan jeg egentlig kom op paa mit Værelse og kom iseng, veed jeg lige saa lidt, men jeg har en dunkel Fornemmelse af, at Munk hjalp mig til Ro og slukkede mit Lys, hvorefter han med et „God rolig Nat!“ forsvandt som en Skygge. Hvad jeg derimod sikkert husker, er, at jeg, da han var borte, befandt mig som paa et oprørt Hav: Sengen slingrede med mig som en Køie under Storm, og jeg var meget, meget daarlig — min Daarlighed stod nok i directe Forhold til Mjødens Godhed! Omsider var det, som Stormen stillede af, og Maanen skinnede ind ad Vinduet til mig, spillende i en lang Lysstrime henad Gulvet. Pludselig syntes jeg atter at høre den samme dirrende Sølvklang som ude paa Søen lyde op gjennem Gulvet; jeg reiste mig og kigede ud, men der var Intet at se. — Jo, Noget dog! Midt i Maanelyset var der et lille, tindrende Kors, der ligesom drog alt Lyset til sig og concentrerede det, og derfra syntes Lyden at komme.

Jeg op af Sengen — vistnok noget vaklende — og ud paa Gulvet — jo ganske rigtigt: fem afslidte Sømhoveder i Gulvet dannede et Kors, og ved at lægge Øret til hørte jeg tydeligt, tydeligere end før, den underlige Klang, som dog stadig syntes at komme fjernt fra. Jeg huskede nu, hvordan jeg i min Barndom havde hørt om en Stue, hvor der var et lignende Kors af Sømhoveder, som skulde stamme fra en forlængst nedbrudt Klosterkirke i Nærheden, og hvor man ved at lægge Øret til kunde høre de døde Munke synge deres Vigilier nede under Jorden. Jeg blev, ærlig talt, noget uhyggelig ved det Hele, men da Maanen i det Samme gik bag en Sky, ophørte Lyden; jeg krøb igjen iseng, og lidt efter sov jeg sødeligt.

Først langt op ad Formiddagen vaagnede jeg, og min Tilstand var i Begyndelsen saaledes, at jeg ikke formaaede at skjænke Nogetsomhelst en bestemt Tanke. Efterat have staaet paa Hovedet i Vandfadet og efterat have faaet en Kop stærkt Cichorievand, som Pigen var afrettet til at kalde Kaffe, kom jeg efterhaanden til Besindelse, og med eet slog det mig, at jeg om Natten havde drømt, drømt som jeg aldrig før eller siden har gjort. Det er jo ikke sjeldent, at man kan drømme saa levende, at man om Morgenen er istand til at gjengive det Drømte med alle Detailler, men jeg havde drømt en hel Historie, drømt om Forhold og Personer for sex hundrede Aar siden, som jeg aldrig nogensinde havde læst eller hørt om, og drømt det saaledes, at jeg kunde gjengive hver Scene, ja, endogsaa enkelte Repliker.

Helt underlig ved dette, kom det saa pludselig op i mig, at det jo slet ikke var en almindelig Drøm, men at det maatte være den Historie, som den Fremmede havde fortalt mig om Aftenen; dengang havde jeg, overvældet af Træthed og gammel Mjød, ikke kunnet opfatte Sammenhængen, men i Søvne havde min Tanke været virksom, reproduceret det Fortalte og draget Enkelthederne paa Snor.

For at faae Sikkerhed skyndte jeg mig da ned til Kromanden og spurgte efter Munk, men ham havde Ingen seet siden den foregaaende Aften. „Han fulgte Herren

op, og saa var han væk," hed det; „vi saae ham ikke engang komme ned igjen." — „Men kjendte da Ingen ham?" spurgte jeg. Nei, Manden havde aldrig seet ham før. — Jeg spurgte, om der knyttede sig noget Sagn til Sømhovederne oppe i min Stue, og om der var nogen Tradition for, at Kroen skulde være bygget af gammelt Klostertømmer. — Nei, Sømkorset havde saamænd Ingen lagt Mærke til før, og vel var Kroen gammel, men saa gammel, nei, det mente Manden dog ikke kunde være rimeligt.

Jeg betalte mit Natteleie og min Fortæring og gik helt besynderlig til Mode ad Rye til. Det ene Øieblik syntes jeg saa bestemt, at jeg maatte have drømt hele Klosterkrøniken, det næste Øieblik var jeg lige saa fuldkomment paa det Rene med, at det alligevel var den Historie, jeg havde hørt af Munk, og saa underligt det end kan lyde, gaaer det mig saadan den Dag idag: jeg veed endnu ikke, om jeg paa lovlig Viis har drømt mig den Krønike til, som jeg nu skal berette, eller om den tilhører en Anden: den gamle Munk. Da han imidlertid ikke lader til at ville lade Historien komme frem, og da jeg til Trods for al anvendt Umage ikke har kunnet faae ham opspurgt, vover jeg at fremkomme med den — enkelte nye Bidrag til Øms Klosterkrønike indeholder den dog altid.

— Det var en Sommerdag i det Herrens Aar 1261, lige i Middagsstunden. Det statelige Øm Kloster, hvis røde Mure bredte sig, og hvis Klokketaarn løftede sig over den smalle Strimmel Land mellem Guden So og Mos Sø, var som uddød; et Par Geder stode paa Bagbenene og nippede til de grønne Ranker, der hang ud over Havemuren, og en stor, gulgraa Hyrdehund, som man ved første Øiekast gjerne kunde taget for en af de Ulve, med hvilke den havde havt saa mangen haard Tørn, laa og gispede af Varme foran den aabne Port — ellers saaes intet levende Væsen, og Alt tydede paa Fred og Tryghed. Med Freden og Trygheden i Landet var det nu ellers daarligt nok bevendt: det var ikke ret længe siden, Kong Erik

krigedes med sin egen Broder Abel, der skjændte og brændte som en Belials Karl, hvor han kom frem; kun to Aar var der gaaet, siden Kong Christopher døde af Gift, som det almindeligt blev sagt, Abbed Arnfast havde givet ham i Sacramentet, og under alle disse Trængsler var Øm ikke bleven skaanet. Nu laa Klosteret ovenikjøbet i Strid med den Aarhus Bisp, som uden Hjemmel krævede Gjæsteret, og hvis Folk nylig paa Alfarvei havde slaaet en af Øms Bønder ihjel — det truede ligefrem med aaben Feide. Naar man derfor nu hengav sig til Middagshvilen for ustængte Døre og uden at have sat Poster ud, var det ikke i Følelsen af virkelig Tryghed men snarere, fordi man efterhaanden var bleven saa vant til Ufreden, at man sløvedes for Faren og fandt det ganske naturligt at leve paa Feltfod.

Inde i Klosterets store Urtegaard, der til alle Sider var hegnet af en mandshøi, svær Kampestensmur, var der dog En, som ikke hvilede. En ung Munk i den sædvanlige, hvidgraa Ordensdragt gik samvittighedsfuldt fra Bed til Bed, lugede hist og her et Ukrudt op, satte Støtter under Frugttræernes Grene og rettede paa de forvildede Humleranker, der havde svaiet ud fra Enebærstokkene. Urtegaarden var Øms Stolthed. Cistercienserne lagde sig jo i det Hele meget efter Havedyrkning, og mangfoldige vare de nyttige Urter og Væxter, som her vare indførte fra fjerne Lande. Mesterrod, Fennikel, Malurt og talrige andre Lægeplanter stode i et Bed for sig langsmed Muren! Kjørvel, Salat og flere Slags Kaal, Ærter og Bønner, Timian og Pastinakker groede i lange, lige Rader, og vel maatte den unge Munks ellers alvorlige Aasyn opklares af et Smil ved at se paa al denne Herlighed, naar han erindrede, hvorledes hans Kloster havde erhvervet den. Ifjor var der nemlig paa Gjennemreise kommen en Broder fra Sorø til Øm; han havde været i Frankrig og hjembragte nu fra Clairvaux en hel Samling hidtil ukjendt Urtefrø, som hans Abbed glædede sig til at se spire i Sorøs Klosterhave. Men Abbeden i Øm, den værdige Fader Boëtius eller Bo, som han i Reglen kaldtes, der var en stor Elsker af Bordets Glæder og derfor syntes, at Urtefrøet lige saa

godt kunde spire i Øm som i Soer, gav et Par af sine Munke en hemmelig Befaling, og da den fremmede Broder ud paa Aftenen var bleven vel tilpakket af gammel Mjød, som Øm var berømt for at brygge, listede de Pakken med Urtefrøet fra ham og lagde i Steden for en Pose fyldt med ganske almindelig Kommen. Det var af den Slags Løier, som Klosterfolk saa jevnligt dreve med hinanden, og som alle undtagen Den, det gik ud over, fandt aldeles tilladelige og høist fornøielige. — Blomster var der ogsaa i Klosterhaven: Roserne bugnede paa de svaie Grene og dryssede deres lyserøde, hvælvede Kronblade ned over Lavendlerne, Solsikken viste sin gulfryndsede Skive, og de store, hvide St. Ibs Lilier — Sindbilledet paa alt Rent og Skjønt — udsendte en næsten bedøvende Vellugt, som lokkede Bierne fra de mange halmflettede Kuber ind i det dybe Bæger, hvorfra de fløi ud, mættede med Saft og overpudrede med gult Blomsterstøv.

Den unge Munk i Haven var Broder Eiler af Slæten Bagge, der hørte til den jydske Smaaadel. Han havde i sin pure Ungdom været med til blandt Kongens Folk at kjæmpe mod de oprørske Kotkarle, men Krigerlivet laa ikke for hans bløde, drømmende Sind, og da Fædrenegaarden, sydfor Mos Sø, var lagt i Aske under Hertug Abels Plyndringstog, havde han som saa mangen Anden søgt blivende Ly bag Klosterets skjærmende Mure. Alt fra Barnsben af havde det draget ham stærkt, naar han hørte Klokkeklangen bæres vidt ud over den stille Sø, og han havde altid tænkt sig Klosteret som en fredet Plet, hvor man levede uanfægtet af Verdens Larm og Kiv, men der var forresten ogsaa dem, der mente, at det ikke havde været helt uden Betydning for hans Indtræden i Øm, at Karen Benderup, hans Barndomsveninde og Legekammerat, eneste Barn af Ridder Benderup paa Høilund hinsides Søen, pludselig havde givet sig ind blandt Nonnerne i Vissing. Nu havde Eiler alt været to Aar i Øm — uden dog at aflægge noget endeligt Klosterløfte, som man i de Tider ikke hastede med, da det jo altid forudsattes, at Den, der en Gang var krøben i Kutten,

ogsaa blev i den — men frit for Skuffelser havde dette Ophold ikke været. Han havde tilfulde erfaret, at ikke Alt i Klosteret var, som det kunde være, og hans dæmrende religiøse Trang havde Ingen forstaaet at lede og udvikle — allermindst Abbed Bo. Denne var en lærd Mand, der havde reist meget og studeret baade i Cøln og Paris; han talte og skrev Latin sirligere end de Fleste og kunde vaande sig ved at høre en urigtig Brug af Casus eller Modus, men om det religiøse Liv blandt Brødrene bekymrede han sig kun lidet. Han holdt paa sit Klosters Værdighed og formentlige Ret til det Yderste og var utrættelig i at sørge for sine Undergivnes materielle Goder ved Indførelsen af hidtil ukjendte Urter og Podekviste og ved rigelig Forsyning med Vildt og Fisk, men den aandelige Tørst, som en Enkelt af Brødrene kunde føle, forstod han ikke at stille.

Da Broder Eiler, hvem Tilsynet med Urtegaarden særligt var overdraget, havde gjort sin Runde, stod han en Tid hensunken i Tanker og stirrede ud over Søen i Retning ad Vissing til, men pludselig brød han op og gik ind i Klosteret — han trængte ligefrem til at tale med et Menneske.

Klosteret dannede en Firkant, som omsluttede et Gaardsrum beplantet med Lindetræer, og ud til dette vendte den aabne Korsgang med sine firkappede Hvælvinger og brede Murpiller. Inde i Korsgangen, hvor der var Skygge og Kjølighed, fandt Eiler da ogsaa et Par af sine Fæller. Henne i det ene Hjørne sad ved et lille Bord Broder Iven og skrev ivrigt. Han løftede sit gustne, magre Ansigt med den krummede Næse og de fremspringende Bryn op fra Pergamentet og viste sin lange, gulgraa Heirehals, fæstede de skarpe, gjennemtrængende Øine paa Eiler og sagde med et giftigt Smil: „Har Du været henne at forrette din Andagt for St. Karens Alter? Du seer mig saa opbygget ud!“ Eiler blev blodrød men svarede Intet. Man indlod sig i det Hele nødigt ret meget med Broder Iven, der var frygtet af Alle, selv af Abbeden, for sin store Ondskabsfuldhed; forresten var han velstuderet og skrev stadigt paa Øms Krønike — *„Exordium*

monasterii caræ insulæ" — men man sagde om ham, at han levede af at slikke sine Penne, og at det var den megen Saft af Galæbler, der gjorde hans Tunge saa giftig.

Noget borte fra ham sad den skikkelige, døve Broder Clement og malede paa et Billede i en Legendebog — det var hans Lidenskab. Hans eneste Sorg i denne Verden var, at han ikke altid kunde faae saa skjønne Farver, som han gjerne vilde have, og hans lykkeligste Drøm var engang at faae Lov til selv at reise uden Lands og gjøre Indkjøb af Ultramarin, Purpur og Guldpulver; men der var ikke megen Udsigt til, at han nogensinde skulde faae sit Ønske opfyld, thi Abbed Bo holdt strengt paa, at skulde en af hans Munke reise, saa skulde det være forat bringe nyttige Sager med hjem — Kjøkkenurter, Podekviste, Fjerkræ o. Lgn. Da Eiler passerede forbi Broder Clement, nikkede Denne venligt og raadførte sig med ham om det lige saa vigtige som vanskelige Spørgsmaal, hvorvidt en himmelblaa eller græsgrøn Kjortel vilde passe bedst til den hellige Barbara, og da Eiler havde raabt ham ind i Øret, at han foretrak Himmelblaat, bestemte Broder Clement sig til at følge hans Raad.

Inde fra en af Cellerne lød en kraftig Røst, der snarere skulde synes at høre hjemme blandt Krigsfolk end blandt Munke: det var Broder Søren, der læste med Klosterets eneste, haabefulde Discipel, den opløbne Dreng Peder. Broder Søren havde en Fortid, som han vistnok var bedst tjent med ikke at faae videre omtalt. Det vidstes med Sikkerhed, at han i sin Ungdom havde færdedes meget i Krig, og den forrige Abbed skulde have faaet en Rystelse, da Broder Søren første Gang gik til Skrifte hos ham; senere havde han tilbragt sin meste Tid med Jagt, og det paastodes, at han paa sine ældre Dage var indtraadt i Klosteret forat undgaa at blive hængt som Vildttyv. En vældig Jæger var han i alt Fald, og den Omstændighed, at han forsynede Øm saa rigeligt med Vildt, at Brødrene til enhver Tid havde Overflod paa saltede Dyrekøller og røgede Vildsvinehoveder, gjorde, at Abbed Bo havde dispenseret ham fra Deltagelse i Midnatsmessen og fra mange af de geistlige Øvelser over-

hovedet. Foruden egentligt Jagtudbytte bragte han ogsaa Klosteret andre Lækkerheder: han kunde ved Foraarstid samle hele Kurve fulde af Vibeæg, og naar Løvet brunedes, satte han Doner, der gave Knipper af fede Kramsfugle. Uvist af hvilken Grund — maaske fordi ingen Anden vilde — var det ham overdraget at være Læsemester for Klosterpeblingene, men da der paa den bevægede Tid, hvorom her er Tale, kun fandtes en enkelt, den tidligere nævnte Peder, var denne Virksomhed ikke synderlig anstrengende, saa meget mere som den gode Broder Søren, dels paa Grund af Magelighed, dels paa Grund af sine meget mangelfulde Kundskaber, tog sig sin Lærergjerning temmelig let.

Eiler, der i Grunden godt kunde lide den gamle Broder Søren og af og til fulgtes med ham paa Jagt og Fiskeri, vilde just gaa ind i hans Celle, men standsede pludselig med et Smil udenfor. Læreren var ifærd med at tyde en latinsk Kirkefader for sin Discipel, da Denne afbrød Læsningen med at sige: „Men her staaer *fuisset*, Fader Søren! Hvorfor staaer her Conjunctiv?“ — „Staaer der virkelig Conjunctiv!“ brummede den Gamles dybe Bas. „Ja, sandeligt, jeg troer ogsaa, det er Conjunctiv! — Det var ellers mærkeligt! Jeg vilde nu have nøiedes med Indicativ her, men naar en Mand som den hellige Augustinus bruger Conjunctiv, saa kan Du være vis paa, at han har havt sine Grunde, som baade Du og jeg er for ringe til at gaa i Rette med ham for. — Naa, læg nu kun Augustinus paa Hylden, vi har læst nok for idag! Jeg vil til Belønning fortælle Dig Begyndelsen af den kjønne Legende om St. Hubertus — ham, Du veed, der først var en vild Jæger og noget ugudelig af sig, men siden, da han blev gammel, omvendte sig og fik en salig Ende. Det er min Helgen, ham kan jeg lide! — Og saa kan vi, alt imens jeg fortæller, ro ud paa Søen og røgte det Garn, jeg satte imorges. Kom nu, Dreng!“

Lærer og Discipel skyndte sig afsted, og Eiler saae efter dem med et Suk — nu havde han slet Ingen at tale med! Ret længe fik han imidlertid ikke Leilighed til at fordybe sig i sine egne Betragtninger, thi pludselig

gav Hyrdehunden Hals, der saaes en Støvsky og hørtes Hovslag ude paa Veien, og en Rytter standsede sin Hest for Klosterporten. Det var den mandhaftige Ridder Benderup ovre fra Høilund, engang en djærv og kjæmpestærk Kriger, der havde fulgt Valdemar Seir paa det berømmelige Korstog til Estland, nu en kroget gammel Herre, der helst red en rolig Pasgænger.

Abbeden og et Par af Brødrene kom ud i en Fart og bød Ridderen velkommen, men noget forbeholdent lød det, thi man kunde jo aldrig vide, hvad han vilde: for det første vare Benderup'erne fjernt ude i Slægt med den lede Aarhus Bisp, og for det andet havde Broder Søren nok nylig gjort en Afstikker ind paa Høilunds Vildtbane og der hentet sig en vældig Kronhjort, hvilket gjerne kunde være kommet Ridderen for Øren. Denne lod imidlertid til at have fredeligt Ærinde, thi han begyndte med at bande den ugudelige Varme og alt det Støv, han havde faaet i Halsen paa Veien, hvilken Udtalelse Abbed Bo strax forstod og derfor lod hente et Krus gammel Mjød, som blev rakt Ridderen op paa Hesten, og som han tømte med stort Velbehag. Først efterat dette var besørget, rykkede han frem med, hvad han egentlig var kommen for, nemlig for at bede Abbeden om paa nogle Uger at laane ham en Munk over til Høilund, der kunde være hans Datter behjælpelig med Anlægget af en Urtegaard og lære hende at kjende de vigtigste Lægeplanter.

„Men er Eders Datter da ikke længere i Vissing Kloster?“ spurgte Abbeden.

„Nei“, brummede den gamle Ridder, „hun er hjemme. Jeg havde nu tænkt mig, at det maaske kunde korte mig noget af min Tid i Skjærsilden, naar jeg lod mit eneste Barn blive Himlens Brud — man har jo ikke altid levet, som man burde, Abbed Bo, vel? — og desuden mente jeg, at hun i disse vanskelige Tider var bedst forvaret under det sorte Lin. men, Fanden fare i Pigebarnet, hun har selv en Villie, ret som hun kunde være et Karlfolk, og da hun havde været Prøvetiden ud blandt Nonnerne og skulde tage Sløret, sagde hun plat ud Nei og drog

hjem til mit igjen. Naa, hun paastod nu, at de g Nonner ikke var fuldt saa hellige, som de har Ord — veed I Noget om det? Ikke? — men hvorom ting er, saa er hun hjemme, og nu har hun hittet at ville lægge sig efter Urtekundskab; det er jo en us dig Lyst — Pigebørn kan hitte paa det, som meget v er! — og saa synes jeg som kjærlig Fader, at jeg gj kunde føie hende."

Abbeden, der var glad ved at kunne vise sin meste verdslige Nabo en Villighed og dermed gjøre Klosteret forbunden, skyndte sig at svare, at han en samme Eftermiddag vilde sende en Munk til Høilund efterat den gamle Ridder havde stukket en Kande ud forat tage den søde Smag af Mjøden, travede igjen ad Hjemmet til.

Var Eiler bleven overrasket og stærkt bevæget at høre, at hans Barndomsveninde Karen Benderup længere var klostergiven, saa blev han det end mere strax efter at modtage sin Abbeds Befaling til ufort at drage til Høilund medtagende Frø og Planter. H for Abbeden netop valgte ham, er ikke godt at s at han var en kyndig Urtegaardsmand, lagde sagtens største Lod i Vægtskaalen, men det er vel ogsaa rim at Abbed Bo har tænkt, det vilde være den gamle Ri behageligt at faae en Munk, der var af adelig Byrd fra ung af vant til at te sig høvisk.

Om det første Møde mellem Eiler og Karen er kun Lidet at sige; han stod blufærdig og med slagne Øine, hun rakte ham Haanden som en gan Kjending, lo utvungent og sagde: „Neppe havde kjendt Jer i den Dragt, Eiler, om jeg ikke havde v hvem I var! — I saae ellers bedre ud i Panser og P end i Munkekutten!"

De nærmest følgende Dage indrettede Eiler en I gaard paa den søndre Side af Høilund; Karen saae j ligt til, men hun syntes mest opsat paa at lære de v voxende Planter og deres Egenskaber at kjende, hv hun og Eiler fra nu af foretoge kortere og længere Udfl i de bakkede Skove og paa Engene langs Søbred

Hun var utrættelig i at spørge, og han blev hende ikke Svar skyldig: snart kjendte hun, saa godt som han selv, Salomos Segl med de hvide, langstrakte Klokker under den bøiede Bladgren, Jomfru Marias sødtduftende Silkeærmer, Benedictinerurten, St. Dorotheæ Lilier og hvad de allesammen hed, de mange Blomster med de geistlige Navne. Han plukkede det svømmende Søblad og fortalte hende, at det var det, der var blevet til „Hjerterne“ i det danske Vaaben, og han fandt inde i en fugtig Skovkløft den springende Balsamine, viste hende, at der kun krævedes en let Berøring, forat Planen, krænket over denne, selv skulde sprænge sit Frøgjemme, og sagde, at den derfor med Rette bar sit Navn „*Noli me tangere*“ og med Rette regnedes for Sindbilledet paa en kysk og tugtig Mø.

„I har levet alt for meget mellem Blomster paa den senere Tid“, sagde da Karen. „I troer tilsidst, at alle Kvinder er som denne skrøbelige Væxt!“

Eiler svarede Intet hertil, men hendes Ord gave ham saare meget at tænke paa, og da de næste Dag gik til Skovs sammen, turde han neppe løfte sine Øine til hendes deilige, yppige Skikkelse, men saae mest ned og slog stundom Kors for sig, naar hun ikke mærkede det. Pludselig standsede han og bøiede sig ned, plukkede en Blomst og syntes et Øieblik tvivlraadig, men ret som om han tog en kraftig Beslutning, knugede han Blomsten sammen i sin Haand og kastede den langt fra sig.

„Hvad var det?“ spurgte hun lidt efter.

„Det var Intet“, svarede Eiler.

„En Munk maa ikke lyve“, vedblev hun, „jeg vil vide, hvad det var, I fandt!“

Saa maatte Eiler da gaa til Bekjendelse og tilstaa, at det var den sjeldne og kostelige Jernurt — *Verbena ferraria* eller *Sanguis Mercurii*, som den ogsaa kaldtes — og han fortalte, hvorlunde den, anvendt paa rette Maade, næsten kunde helbrede alle Sygdomme, ligesom den ogsaa paa anden Vis kunde udrette vidunderlige Ting. „Jernurten aabner det, som er lukket“, sagde han, „og det vide baade Fugle, Slanger og Kryb, som man

16*.

ofte har seet med et Blad af den i Næbbet eller Munden bane sig Vei til deres Rede og Hule, som ellers var spærret for dem. Ja, Den, som holder Jernurten i sin Haand", fortsatte han tøvende, „han kan opnaa det, som han i Øieblikket ønsker."

„Hvorfor kastede I den da fra Eder?" spurgte hun.

„Man skal ikke lede sig selv i Fristelse", hviskede han.

Denne Gang var det Karen, som blev rød, og hun var ogsaa mod Sædvane taus paa Hjemveien.

Et Par Dage efter, da de atter gik ene sammen, og Karen havde plukket sig en stor Urtekost af forskjellige Planter, kom de til en Bæk, og efter Jomfruens Begjæring løftede Eiler hende paa sin Arm og bar hende over. Han følte hendes Hjerte slaa mod sit, han kjendte Varmen af den bløde Arm, der laa om hans Nakke og hvilte paa hans Skulder, og han var saa betagen, at han knap vidste af sig selv, da Karen brat sprang ned fra hans Favn, og heftigt raabte: „Eiler, Eiler, hvorfor har Du bedraget mig!"

Forvirret og forbauset svarede han, at han ikke vidste, hvad hun mente, men end heftigere vedblev hun: „Du sagde, at Den, som havde et Blad af Jernurten i sin Haand, hans Ønske gik i Opfyldelse; men her har jeg Urten — jeg fandt den før — og da Du bar mig over Bækken, saa ønskede jeg —"

„Hvad ønskede I, Jomfru Karen?" spurgte Eiler med dirrende Røst og bange for det Svar, der vilde følge.

„At Du vilde kysse mig!" hviskede hun, skjulte Ansigtet i sine Hænder og brast i Graad.

Og da viste Jernurtens underfulde Kraft sig tydeligt, thi Karens Ønske gik virkelig i Opfyldelse, og Eiler gav hende ikke eet, men mange, mange Kys, og det med en Fyrighed, som man ikke skulde have tiltroet en Munk, og som endogsaa i enkelte Øieblikke syntes at gjøre Jomfruen betænkelig.

Under den kjærlige Samtale, som nu udspandt sig mellem det unge Par, opklaredes det, at som han aldrig havde ophørt at elske hende og kun af Sorg over hendes formentlige Tab var gaaet i Kloster, saaledes havde hun

paa sin Side bestandig været ham tro og aldrig for Alvor tænkt paa at blive Søster i Vissing.

I Begyndelsen havde de Begge kun Sans for deres nærværende Salighed, men da den første Hede var stillet, meldte Tanken om deres Fremtid sig som uafviselig, og her traadte da Forskjellen i deres Natur klart frem: hun, der var en kraftig, snarraadig Kvinde, vilde, at Eiler, som jo ikke havde aflagt noget endeligt Løfte, strax skulde bryde Kloster og aabenbare sig for hendes Fader, men han, der var dannet af blødere Ler, nærede tusende Betænkeligheder, tænkte med Skræk paa det Vanry, der altid fulgte en rømmet Klosterbroder, og vilde i hvert Fald først se ad lovlig Vei at faae sin Abbeds Consens til at forlade Øm.

Blev saa Slutningen paa den hele Handel den, at Eiler nogle Dage efter drog tilbage til sit Kloster for der at afvente den beleilige Tid til at gjøre Knæfald for Abbed Bo, medens det dog tillige blev aftalt mellem Karen og Eiler, at de til bestemte Tider og i dybeste Hemmelighed skulde mødes med hinanden.

— Saa længe det var Sommer, gik dette jo ogsaa forholdsvis let, men Karen gjorde sig allehaande Bekymringer om, hvorledes hun skulde finde Paaskud til hen paa Vinteren at vove sig bort fra Hjemmet. Hun kunde imidlertid sparet sig disse sine Bekymringer, thi da Heirerne vare dragne mod Syd, og Løvet faldt i Skovene, blev hendes Fader syg. En lægekyndig Broder blev vel hentet over fra Voer, men han rystede kun paa Hovedet, og tredie Dagen efter var den gamle Ridder død. Forinden havde han skjænket Rye Kloster det lille Vænge nede ved Søen, for hvilken Sjælegave der skulde læses en evig Messe paa hans Dødsdag, og hans Lig blev under Klokkeklang og Munkesang begravet i Klosterkirken, hvor en blaagraa Sten endnu viser Slægtens gamle Vaaben med Vesselhornene over det delte Skjold.

Nu havde Karen da forsaavidt sin Frihed, men det var ensomt for hende hjemme paa Høilund, hvor hun spandt med sine Piger og førte et skrapt Regimente over Huskarlene, og ideligt trængte hun ind paa Eiler, at han

dog skulde gjøre Ende paa Sagen og tale med Abbeden; han trykkede sig imidlertid endnu bestandig ved det og mente, at de maatte bie paa bedre Tider, eftersom Abbed Bo var saa optagen af Klosterets vanskelige Stilling, at Eiler ikke kunde vente at finde et villigt Øre. Tingen var nemlig den, at Striden med Biskop Tyge af Aarhus — der jo hidtil nærmest havde dreiet sig om, hvorvidt Brødrene i Øm vare forpligtede til at modtage Bispen og hans Folk, naar de ubudne kom paa Gjæsteri — nu havde faaet et helt andet Præg: Bispen beskyldte nemlig rent ud Abbed Bo for at huse den fredløse Kongemorder Arnfast, der i sin Tid havde været Abbed i Ry men siden Mordet ikke havde turdet vise sig aabenlyst der eller andensteds, og denne Beskyldning truede han med at ville forfølge ved selv at komme til Øm og anstille Undersøgelser ledsaget af Marsken Johan Kalf og hans Mænd.

Brødrenes Samtaler, naar de ved Aftenstid krøbe sammen om det blussende og rygende Baal Inde i Conventsalen, beskjæftigede sig naturligvis meget med Bispens Trusler og den forsvundne Arnfast, men ingen havde seet Denne i Øm, og de mente derfor med Rolighed at kunne afvente, hvad Tiden maatte bringe. Ellers gik Alt som sædvanligt: Broder Clement malede langlivede Helgener med stærke Farver og gyldne Glorier, Broder Iven slikkede sine Penne og kom mere og mere til at ligne det Pergament, paa hvilket han prentede sin Krønike, og Broder Søren øvede sine vante Idrætter i fri Luft. Med denne Sidste fulgte Eiler meget den Vinter; han var med at hugge Vaager paa den tillagte Sø og lægge Bundsnører ud, og han vandrede over Isen forat stille Fælder ved Ulvegravene ovre ad Høilund til — Altsammen til stor Glæde for Broder Søren, som ikke drømte om, at Eiler samtidigt jagede andet Vildt end Graaben og Hjorte.

En Dag, da de to Jagtfæller vare ude sammen, faldt ogsaa deres Tale paa Arnfast, og det viste sig da, at Søren ikke havde nogen ubetinget Tro til sin Abbed. „Det hover mig ikke, at han og den forgiftige Iven stikker Hovederne saa meget sammen“, sagde han, „og i

Overgaars, da jeg saae dem gaa ned i Ølkjelderen, listede jeg mig efter dem, men da jeg kom derned, var de borte, skjøndt der ikke er anden Udgang end den Trappe, jeg kom ad."

„Men hvor skulde de da være blevne af?" spurgte Eiler.

„Det er ikke godt at sige", svarede Søren, „men der har jo altid været megen Tale om en Løngang, der skulde føre fra Klosteret lige til Søen. — Jeg svarer ikke for Noget!"

En Aftenstund kort efter — det var to Dage før Mariæ Renselsesfest — mødtes Eiler og Karen, og hun fulgte ham helt over Isen ad Øm til. Som de stode der i det lave Krat og toge en kjærlig Afsked med hinanden, skræmmedes de pludselig af en Raslen mellen Grenene og det visne Løv; de saae i Tusmørket to Skikkelser glide tæt forbi, og da den Enes udtærede Aasyn et kort Nu vendte imod dem, mente de Begge at kjende ham, skjøndt det var Aaringer, siden de havde seet ham. I det Samme forsvandt Skikkelserne, som de vare sunkne i Jorden, Eiler og Karen hviskede forfærdet et Navn til hinanden, og opfyldte af bange Anelser skiltes de hurtigt og gik hver til Sit.

Hjemme i Klosteret fandt Eiler ved sin Tilbagekomst Alt i Oprør: Biskop Tyge havde skikket Bud, at han Andendagen efter vilde komme til Øm med et stort Følge; Klosteret skulde undersøges, og alle Brødrene tages i Ed paa, at Ingen af dem havde seet Arnfast indenfor dets Mure.

Eiler tænkte allerede, stærkt bevæget ved disse Efterretninger, paa at forlange en hemmelig Samtale med sin Abbed, men inden han fik sig bestemt hertil, kaldtes han og alle Brødrene sammen i Refectoriet til et høitideligt Capitelmøde. Abbed Bo traadte frem og talte først nogle bevægelige Ord om Verdens Ondskab og de Trængsler, der forestode Klosteret, men pludselig brød han af og sagde:

„Forinden jeg imidlertid vil drøfte, hvad videre i denne Sag skal foretages, er det min sørgelige Pligt at oplyse Brødrene om en uhørlig Gjerning, som et skabet

Faar af min Hjord har gjort sig skyldig i. Broder Iven, denne fromme, nidkjære Herrens Tjener, har iaften, da han fordybet i gudelig Bøn ene vandrede nede ved Søen, seet En af vort Broderskab i fortrolig Omgjængelse med en Kvinde, ja, hvad mere er: han har hørt den ublu Lyd af syndige Kys bryde Aftenens Stilhed!“

Her gjorde Abbeden en Pause, og de fleste af Brødrene sloge Kors for sig og saae inderlig forargede ud.

„Før jeg skrider til at nævne Navnet paa den udædiske Broder“, vedblev han, „der ikke har undseet sig for at plette vort Klosters Ære, vil jeg paa Forhaand angive, hvilken Bod jeg i Forening med alvorlige og indsigtsfulde Venner“ — her nikkede han til Broder Iven — „har besluttet at paalægge den grove Synder. En Anden vilde sagtens foreskrive streng Poenitentse, lade ham spæge sit Kjød og hudflette sin Ryg, men dels er jeg af Naturen mild og overbærende, dels seer jeg altid paa, hvad der kan være vort Kloster og Eder, mine elskede Brødre, til Gavn og Glæde. Har jeg derfor besluttet, at den vildfarne Broder ufortøvet skal drage af Riget og fra Tyskland hertil hjembringe levende Exemplarer af den Fisk Mallen— *Silurus* — som kunne udsættes i Mos Sø og der vorde frugtbare og mangfoldige. I vide selv, hvor ofte vi paa Fastedagene have fundet Gjedden for tør, Aalen og Laxen for fed, men den Fisk Mallen er hverken for mager eller for fed, men saare kostelig, hvilket jeg selv veed fra de Tider, da jeg færdedes blandt de Tyske. — Træd da frem, Du Syndens Barn, og knæl angergiven for dine renlivede Brødre!“

Efter denne lange Tale satte Abbeden sig, men medens Eiler et Øieblik manglede Mod til at træde frem, arbeidede til almindelig Forbauselse Broder Søren og Broder Clement sig gjennem Rækkerne og knælede. nok saa freidigt for Abbeden. Hermed hang det saaledes sammen: Broder Søren havde pludselig faaet en ubændig Lyst til at drage udenrigs og hente Malleyngel — det var just noget for ham — og den stakkels døve Broder Clement havde ikke opfattet Andet af Abbedens Tale, end at en af Brødrene skulde ud paa en lang Reise, og

det vilde han hellere end gjerne — saa kunde han jo faae baade ægte Purpur og Ultramarin — derfor meldte han sig frivilligt.

Abbeden saae spørgende til Broder Iven, men Denne reiste sig og sagde med et giftigt Smil og et Sideblik til Eiler: „Se, se! Have I ogsaa Begge kysset Karen Benderup! Hun er jo en ret Munkedeie!"

Ved disse Ord styrtede Eiler frem, faldt Abbeden til Fode og kjendte sig skyldig. Broder Clement oplystes med nogen Besvær om sin Feiltagelse, og Broder Søren traskede slukøret tilbage til sin Plads.

Endnu samme Aften overgav Abbed Bo Eiler en skriftlig Instrux, som Broder Iven havde ført i Pennen, og i hvilken der gaves ham udførlige Regler for, hvordan han havde at. forholde sig paa sin Reise: de unge Maller skulde han hente fra Elben eller fra den Flod Donau; han skulde, saavidt gjørligt, forsyne dem med frisk Vand i Karret tre Gange dagligt, undertiden slaa sig til Ro nogle Dage i Klostre af samme Orden som Øm, forat Fiskene ved at udsættes i sikkert og rummeligt Hyttefad kunde komme til Kræfter efter Reisen, og endelig skulde han ikke forhaste sig, men give sig gode Stunder underveis.

Eiler tænkte et Øieblik paa at stampe imod Braadden: fortælle Abbeden, hvem han havde seet nede ved Søen, hvor formodentlig den meget omtalte Løngang udmundede, og selv forlange sig løst fra enhver Forpligtelse overfor Klosteret. Men saa kom han til at tænke paa, at han jo dog kunde have taget feil, og at han neppe vilde driste sig til at aflægge Ed paa, at den Fremmede virkelig havde været Den, han troede, og desuden mente han bedst at vinde Abbedens Velvillie ved at udføre, hvad der nu engang var ham paalagt — det Hele kunde dog kun vare et halvt Aars Tid — og saa bøiede han sig under Aaget. Han skrev nogle Linier paa en Pergamentstrimmel og berettede i al Korthed, hvad der var skeet, og den lod han næste Morgen Drengen Peder bringe til Høilund, omtrent samtidigt med, at han selv drog bort.

Alene reiste han imidlertid ikke: Broder Søren, der var bleven end mere opsat paa at komme med, havde skriftet et Par svære Synder fra gamle Dage, som han endnu havde i Behold, og da Abbeden mente, at han kunde være Eiler til Nytte ved Transporten af Mallerne, havde han virkelig opnaaet sit Ønske og faaet Tilhold om at reise med.

Alle Brødrene stode og saae efter de Bortdragende, og da de vare ude af Sigte, hviskede Broder Iven smilende til Abbeden: „Ilde var det, men vel gik det: nu faae vi Maller i Søen, og vi have skilt os af med det eneste Vidne, der kunde gjøre os Ulykker imorgen, naar Bispen kommer!“ Abbeden nikkede og smilede ogsaa — men han havde gjort Regning uden Karen Benderup.

Saa snart nemlig hun havde modtaget Eilers Meddelelse om Opdagelsen af deres Forhold og om den mærkelige Bod, der var ham paalagt, forstod hun strax, baade hvorfor man over Hals og Hoved vilde af med Eiler, og at det nu var Tid for hende at smedde, mens Jernet var varmt. Thi red hun i Hast til Øm og forlangte Abbed Bo i Tale. Hun tilstod først ligefrem, at Eiler og hun elskede hinanden i Tugt og Ære, og dernæst var hun begjærende af Abbeden, at han høitideligt skulde erklære Eiler, der jo ikke havde aflagt Løftet, for løst fra sit Forhold til Klosteret. — Nei, det kunde Abbed Bo ikke indlade sig paa. — Ja, men saa maatte han finde sig i, at hun søgte den Aarhus Bisp og gik til Skrifte hos ham, for hun havde ogsaa været nede ved Søen iaftes, og hun havde seet den Samme, som Eiler havde seet, og kjendte ham helt vel fra fordums Dage, da hun søgte til Kirke i Rye; om Abbeden ikke troede, det vilde fornøie Bispen at høre det Skriftemaal!

Abbed Bo blev hed om Ørene og begyndte at forhandle. Det endte da med, at han erklærede, vel ikke paa egen Haand at turde eller ville udstede en Erklæring som den, hun forlangte, men han vilde skrive til sin gode Ven, Abbed Jacobus i Soer, der betragtedes som Cisterciensernes Primas i Danmark, og anbefale Sagen til

ham; vilde Jacobus føie sig efter hendes Begjæring, skulde han, Abbed Bo, Intet have derimod at erindre.

For ikke at stille Sagen paa Spidsen, hvad der jo altid kunde have sine Betænkeligheder, tog hun imod dette Tilbud, fik Skrivelsen til Abbed Jacobus udfærdiget og drog hjem til Høilund.

Næste Dag kom Bisp Tyge. Øm blev ransaget, men der fandtes ingen Arnfast: Abbeden og alle Brødrene svore med Haanden paa Relikviegjemmet, at de ikke havde seet Kongemorderen indenfor deres Mure, og saa maatte da Bispen med uforrettet Sag ride tilbage til Aarhus.

— Hen paa Foraaret drog Karen til Sorø. Abbed Jacobus modtog hende høfligt og læste Brevet fra Øms Abbed, men efter gjentagne Gange at have confereret med sine Munke mente han dog ikke at kunne opfylde hendes Ønske: vilde Abbed Bo give Eiler Fripas paa egen Haand, det fik blive hans Sag, men Jacobus vilde ikke. Saadan stod Sagen hen i nogen Tid, og Karen tænkte allerede med tungt Hjerte paa at reise hjemad, da der pludselig forefaldt et uventet Møde: Eiler og Søren kom til Sorø.

Med megen Besvær havde de fra Elben bragt unge Maller i et rummeligt Kar; med Skibsleilighed, som tilfældigt var forhaanden, vare de fra Stralsund seilede til Vordingborg og droge nu gjennem Sjælland for fra Kallundborg at færges over Belterne til Jylland. Karret, hvori Fiskene fandtes, skiftedes de til at trille paa en Hjulbør, men trods al udviist Forsigtighed var der ved deres Ankomst til Sorø kun nogle faa Dyr i Live. De to Brødre fra Øm begjærede Herberg i Klostret, og Abbed Jacobus fik snart Underretning om, hvem det var, og i hvad Ærinde de vare komne. Han havde forresten ikke behøvet at spørge, hvis han havde seet det første Møde mellem Eiler og Karen, thi hun faldt ham om Halsen og vilde knap slippe ham, da der kom Andre til.

Om Aftenen stode Eiler og Søren nede ved den venlige Sorø Sø og skulde just til at sætte deres faa Smaamaller ud i et Hyttefad, da Abbed Jacobus kom gaaende

derned for at se de sjeldne Dyr. De syntes at behage ham overordentligt, og pludselig fik han en lykkelig Indskydelse. „Hør“, sagde han til Eiler, „Jomfru Benderup, der sikkert er en tugtig og ærbar Mø, har talt til mig, Dig angaaende. Jeg har hidtil ikke villet laane Øre til hendes Bønner, men Noget for Noget: lad Du de rare Fisk blive her i Sorø Sø, saa skriver jeg Dig et Fribrev!“ Eiler betænkte sig et Øieblik, og det var tydeligt at se, at han kjæmpede en haard Kamp med sig selv, men da han havde besindet sig lidt, svarede han, at hvor gjerne han end vilde rette sig efter denne Opfordring, saa kunde han dog ikke, thi det vilde være et alt for skammeligt Forræderi mod hans Abbed. — Ja, det maatte Eiler selv om, men paa andre Vilkaar fik han ikke Fribrevet, sagde Abbed Jacobus.

Broder Søren, der havde staaet og hørt paa deres Samtale og omsider begreb, hvad det dreiede sig om, vendte sig nu til Eiler og sagde: „Staaer der ikke i den Instrux, at vi oftest muligt skulle sørge for at sætte Fiskene i et rummeligt og sikkert Hyttefad?“

„Jo“, svarede Eiler uden at vide, hvor hans Fælle vilde hen.

„Ja, lad os saa følge Instruxen da!“ sagde Søren, væltede Karret, saa Mallerne kom ud i Søen, og tilføiede med et bredt Smil: „Nu er de i et godt Hyttefad! — Abbed Bo kan selv hente dem, naar han vil!“

Men Abbed Jacobus fandt dette at være en artig Spas og tænkte i sit stille Sind, at nu havde hans kjære Soer dog faaet nogen Erstatning for det Urtefrø, de havde listet sig til i Øm.

Samme Dag fik Eiler sit Fribrev og Abbed Jacobus viede ham Andendagen efter til Karen.

Saa droge de hjem til Høilund, og der levede de kjærligen og lykkeligen sammen i mange Aar. Eiler faldt omsider i ærlig Feide, men hans efterlevende Enke forsvarede senere mandeligt Borgen, der blev indesluttet og flere Gange berendt med stor Styrke. En Dag var hun gaaet op i Taarnet forat se over til Beleirernes Skanse,

og der ramtes hun af et Blidekast, der strakte hende død til Jorden.

Men Broder Søren blev i Soer til sin Dødsdag og fandt i Skovene deromkring en ny Vildtbane, hvor han hentede sig rigt Bytte. Han opnaaede en saare høi Alder og havde den store Glæde inden sin Død at fange mere end een vægtig Malle, der siden prydede Brødrenes Bord og regnedes for en kostelig Ret.

— Her ender det apokryphe Tillæg til Øms Klosterkrønike, men for Fuldstændigheds Skyld skal jeg ikke undlade at anføre en Hypothese, som min lærde Ven, Historikeren Niels Dreier, har opstillet. Da jeg nemlig en Gang for flere Aar siden fortalte ham min Krønike, paastod han, der jo ellers er almindelig kjendt som en meget ædruelig og alt andet end romantisk anlagt Forskér, at den Ubekjendte, jeg havde truffet i Emborg, og som kaldte sig selv Munk, ikke kunde være nogen Anden end den i det foregaaende ofte nævnte Broder Iven, Forfatteren af *Exordium monasterii caræ insulæ.* „Ligesom man ofte har hørt, at Folk, der i levende Live have begaaet en Misgjerning“, sagde han, „ikke kunde finde Hvile i Graven, før de paa en eller anden Maade havde sonet deres Brøde, saaledes forekommer det mig at være ganske naturligt, at en Krønikeskriver, der forsætlig har forvansket den historiske Sandhed ved at benægte Arnfasts Tilstedeværelse i Øm, først da kan finde Ro, naar han for en interesseret Sjæl har skriftet sin Uvederheftighed. Det har sikkert været det historiske Spøgelse Broder Iven, som Du hin Aften i Emborg Kro har drukket Mjød med; men Du, saa lidt som nogen Anden, vil oftere træffe ham, thi nu har han selvfølgelig, fundet den Fred, hvortil han gjennem sex Aarhundreder har stundet.“

Det behøver vel neppe at tilføies, at jeg ikke deler Niels Dreiers Opfattelse, men at jeg kun har refereret den som et Curiosum og som Noget, der er i høi Grad betegnende for min Vens „historiske Samvittighed“.

*　　*　　*

— „Jeg har saamænd aldrig vidst, at Mallen har været i Sorø Sø“, sagde Peter Møller. „Men Gud skal vide, om saa ikke den bekjendte Folkevise:

„Den Fisk, den Fisk, den grumme store Fisk,
Som gaaer i Esrom Sø!“

egentlig sigter til Mallen og Sorø!“

„Det kan saamænd gjerne være“, sagde Anton, „og der kan da godt skrives en philosophisk Doctordisputats paa det Spørgsmaal!“

„Ja, hvorom Alting er, saa er den Historie den bedste“, sagde Forstraaden afgjørende. „Og Broder Søren: det er jo Janos op ad Dage! Var Janos bleven Munk nede i Bøhmerland, var han bleven accurat saadan! — Men nu vil jeg have ren Besked! — Jeg er fuldstændig klar over, at Anton har skrevet „Spredte Kræfter“, og“ — her vendte han sig til mig — „Du har naturligvis lavet „Apotheker og Doctor“, skjøndt jeg aldrig har vidst, at Du ogsaa fuskede Anton i Haandværket — men hvem der har skrevet „En Klosterkrønike“, det veed jeg ikke, for den har min Sandten hverken Du eller Anton gjort!“

„Det skulde Du vist alligevel ikke sige saa vist, lille Fa'er“, bemærkede Mo'er, der under Oplæsningen havde sendt sin Dreng mangt et venligt Smil. „Husk paa, at Anton har ligget to Maaneder ovre ved Rye!“

„Det er ogsaa sandt! Men er det virkelig Dig! — Jeg maa sige Dig, rent ud: det havde jeg ikke tiltroet Dig!“

Den unge Fru Anton saae et Øieblik en ganske lille Smule fornærmet ud, men da Forstraaden umiddelbart efter gik hen og tog Anton med begge Hænder om Hovedet og gav ham et Smækkys paa Panden, var den lille Sky strax forsvunden.

„Og saa skal Du have Tak min Ven“, sagde Forstraaden til mig, „for det er nok Dig, der har sat det Hele i Scene!“

„Ja“, svarede Anton, „han skrev over til mig, at jeg skulde sende Noget, som Fa'er kunde lide. „Spredte Kræfter“ havde jeg færdig, men saa lavede jeg Klosterkrøniken.“

„Ja, Du veed godt, hvad der falder i din Gamles Smag“, sagde Forstraaden. — „Men hvordan hittede De, Doctor, egentlig paa at skrive en rigtig Historie?“

„Det skal jeg sige Dem“, svarede jeg. „Paa det sidste Togt faldt Tiden mig sommetider grumme lang, og da jeg tidligere havde beskjæftiget mig en Del med ældre Dages Parmacologi, saa —“

„Ja, Doctordisputatsen!“ udbrød Forstraaden. „Det er jo sandt! — Saa er det sgu dog nogen Nytte til at blive *Dr. med.!* — Ja, Tak endnu en Gang, begge To, og Tak, Peter Møller og Redsted, for Tegninger og Photographier! — Og saa Godnat med det Samme!“

— Og saa skiltes vi ad næste Dag, skiltes for aldrig mere at mødes samlede. Den Første, der brød Kredsen, var Janos. Det følgende Foraar gik han, som han pleiede, Dag efter Dag ud forat se sin lille Fugl sidde i den gamle Pil; men Fuglen kom ikke, og saa vidste Janos selv, at han skulde dø: en Morgen tudede Drazba saa underligt inde paa sin Herres Værelse, og da man aabnede Døren, laa den gamle Bøhmer i Sengen med brustne Øine.

Om Sommeren havde Redsted og Margrethe Bryllup, men om Efteraaret blev Forstraaden pludselig syg — det var Lungebetændelse — og to Dage efter var han død. I Feberphantasier havde hans Tanker dvælet ved Kirketaarnet, der løftede sig over hans Barndomshjem, ved Vandrefalken og den hvide Due, men kort før Døden indtraadte, var Bevidstheden vendt tilbage. — „Gud velsigne Dig“, vare hans sidste Ord til Mo'er, „og lille Margrethe og gamle Danmark!“ men havde han faaet Tid dertil, havde han nævnet flere Navne, for hans Hjerte rummede Mange. En trist, raakold Octoberdag fulgte jeg min faderlige Vens Kiste gjennem den høstlige Skov; Regntaagen laa tung og tæt, og det dryppede fra Kvist og Blad. En Rudel Daavildt stod nysgjerrigt stille og saae paa Toget, da vi svingede om ved Navnebøgen — det er mit sidste Indtryk fra den gamle Skov.

— Og hvad er der saa Mere at fortælle? Om Skov-

ridergaarden Intet, thi Janos' Fugl er jo fløiet til andre Lande, og jeg veed ikke længer, hvis Hænder der drage Spanden op af den dybe Brønd. Mo'r lever hos Vilhelmine og Møller: jeg besøgte Dem ifjor, og jeg har ogsaa været hos Margrethe og Redsted. Han har kjøbt Kragebjerg tilbage, og i den store Dagligstue hænger et stort Billede af hans Fader, men Rammen bærer ikke mere de Blaa'ers Vaaben, kun en simpel Dannebrogssløife.

Og nu kun Eet: et Par Ord om denne Bogs Tilblivelse. Ifjor, da jeg laa hele Sommeren under Island, faldt det mig en Dag ind, at der maaske kunde være Flere end den gamle Forstraad, der havde Smag for rigtige „Historier", og jeg mindedes tillige hans Ord om, at en Ramme gjerne kan være saa let den vil, naar den kun holder sammen paa Indholdet. Alle mine gode og glade Minder fra Skovridergaarden, og hvad der i de senere Aar havde tildraget sig, forekom mig da at danne en, ganske vist „let", men naturlig Ramme om de Historier, jeg i Tidernes Løb havde hørt; over Forstraadens „Jubilæums-Album" gav Anton mig fri Raadighed, og ombord paa Orlogsskonnerten under Islands Kyster ere da „Historierne fra Skovridergaarden" blevne til, d. v. s. gjenfortalte. Jeg har gjengivet dem saa tro, som det har været mig muligt, men da to Mennesker selvfølgelig ikke fortælle samme Historie ganske paa samme Maade, kan det gjerne være, at jeg hist og her har sat Noget til eller udeladt Noget. Det faaer da staa paa min Regning og Risico.

Fr. Bagges Bogtrykkeri

derned for at se de sjeldne Dyr. De syntes at behage ham overordentligt, og pludselig fik han en lykkelig Indskydelse. „Hør", sagde han til Eiler, „Jomfru Benderup, der sikkert er en tugtig og ærbar Mø, har talt til mig, Dig angaaende. Jeg har hidtil ikke villet laane Øre til hendes Bønner, men Noget for Noget: lad Du de rare Fisk blive her i Sorø Sø, saa skriver jeg Dig et Fribrev!" Eiler betænkte sig et Øieblik, og det var tydeligt at se, at han kjæmpede en haard Kamp med sig selv, men da han havde besindet sig lidt, svarede han, at hvor gjerne han end vilde rette sig efter denne Opfordring, saa kunde han dog ikke, thi det vilde være et alt for skammeligt Forræderi mod hans Abbed. — Ja, det maatte Eiler selv om, men paa andre Vilkaar fik han ikke Fribrevet, sagde Abbed Jacobus.

Broder Søren, der havde staaet og hørt paa deres Samtale og omsider begreb, hvad det dreiede sig om, vendte sig nu til Eiler og sagde: „Staaer der ikke i den Instrux, at vi oftest muligt skulle sørge for at sætte Fiskene i et rummeligt og sikkert Hyttefad?"

„Jo", svarede Eiler uden at vide, hvor hans Fælle vilde hen.

„Ja, lad os saa følge Instruxen da!" sagde Søren, væltede Karret, saa Mallerne kom ud i Søen, og tilføiede med et bredt Smil: „Nu er de i et godt Hyttefad! — Abbed Bo kan selv hente dem, naar han vil!"

Men Abbed Jacobus fandt dette at være en artig Spas og tænkte i sit stille Sind, at nu havde hans kjære Soer dog faaet nogen Erstatning for det Urtefrø, de havde listet sig til i Øm.

Samme Dag fik Eiler sit Fribrev og Abbed Jacobus viede ham Andendagen efter til Karen.

Saa droge de hjem til Høilund, og der levede de kjærligen og lykkeligen sammen i mange Aar. Eiler faldt omsider i ærlig Feide, men hans efterlevende Enke forsvarede senere mandeligt Borgen, der blev indesluttet og flere Gange berendt med stor Styrke. En Dag var hun gaaet op i Taarnet forat se over til Beleirernes Skanse,

og der ramtes hun af et Blidekast, der strakte hende død til Jorden.

Men Broder Søren blev i Soer til sin Dødsdag og fandt i Skovene deromkring en ny Vildtbane, hvor han hentede sig rigt Bytte. Han opnaaede en saare høi Alder og havde den store Glæde inden sin Død at fange mere end een vægtig Malle, der siden prydede Brødrenes Bord og regnedes for en kostelig Ret.

— Her ender det apokryphe Tillæg til Øms Klosterkrønike, men for Fuldstændigheds Skyld skal jeg ikke undlade at anføre en Hypothese, som min lærde Ven, Historikeren Niels Dreier, har opstillet. Da jeg nemlig en Gang for flere Aar siden fortalte ham min Krønike, paastod han, der jo ellers er almindelig kjendt som en meget ædruelig og alt andet end romantisk anlagt Forskér, at den Ubekjendte, jeg havde truffet i Emborg, og som kaldte sig selv Munk, ikke kunde være nogen Anden end den i det foregaaende ofte nævnte Broder Iven, Forfatteren af *Exordium monasterii caræ insulæ.* „Ligesom man ofte har hørt, at Folk, der i levende Live have begaaet en Misgjerning“, sagde han, „ikke kunde finde Hvile i Graven, før de paa en eller anden Maade havde sonet deres Brøde, saaledes forekommer det mig at være ganske naturligt, at en Krønikeskriver, der forsætlig har forvansket den historiske Sandhed ved at benægte Arnfasts Tilstedeværelse i Øm, først da kan finde Ro, naar han for en interesseret Sjæl har skriftet sin Uvederheftighed. Det har sikkert været det historiske Spøgelse Broder Iven, som Du hin Aften i Emborg Kro har drukket Mjød med; men Du, saa lidt som nogen Anden, vil oftere træffe ham, thi nu har han selvfølgelig, fundet den Fred, hvortil han gjennem sex Aarhundreder har stundet.“

Det behøver vel neppe at tilføies, at jeg ikke deler Niels Dreiers Opfattelse, men at jeg kun har refereret den som et Curiosum og som Noget, der er i høi Grad betegnende for min Vens „historiske Samvittighed“.

* *
*

ridergaarden Intet, thi Janos' Fugl er jo fløiet til andre Lande, og jeg veed ikke længer, hvis Hænder der drage Spanden op af den dybe Brønd. Mo'r lever hos Vilhelmine og Møller: jeg besøgte Dem ifjor, og jeg har ogsaa været hos Margrethe og Redsted. Han har kjøbt Kragebjerg tilbage, og i den store Dagligstue hænger et stort Billede af hans Fader, men Rammen bærer ikke mere de Blaa'ers Vaaben, kun en simpel Dannebrogssløife.

Og nu kun Eet: et Par Ord om denne Bogs Tilblivelse. Ifjor, da jeg laa hele Sommeren under Island, faldt det mig en Dag ind, at der maaske kunde være Flere end den gamle Forstraad, der havde Smag for rigtige „Historier", og jeg mindedes tillige hans Ord om, at en Ramme gjerne kan være saa let den vil, naar den kun holder sammen paa Indholdet. Alle mine gode og glade Minder fra Skovridergaarden, og hvad der i de senere Aar havde tildraget sig, forekom mig da at danne en, ganske vist „let", men naturlig Ramme om de Historier, jeg i Tidernes Løb havde hørt; over Forstraadens „Jubilæums-Album" gav Anton mig fri Raadighed, og ombord paa Orlogsskonnerten under Islands Kyster ere da „Historierne fra Skovridergaarden" blevne til, d. v. s. gjenfortalte. Jeg har gjengivet dem saa tro, som det har været mig muligt, men da to Mennesker selvfølgelig ikke fortælle samme Historie ganske paa samme Maade, kan det gjerne være, at jeg hist og her har sat Noget til eller udeladt Noget. Det faaer da staa paa min Regning og Risico.

